

NARODNA BANKA HRVATSKE

1995

godišnje izvješće

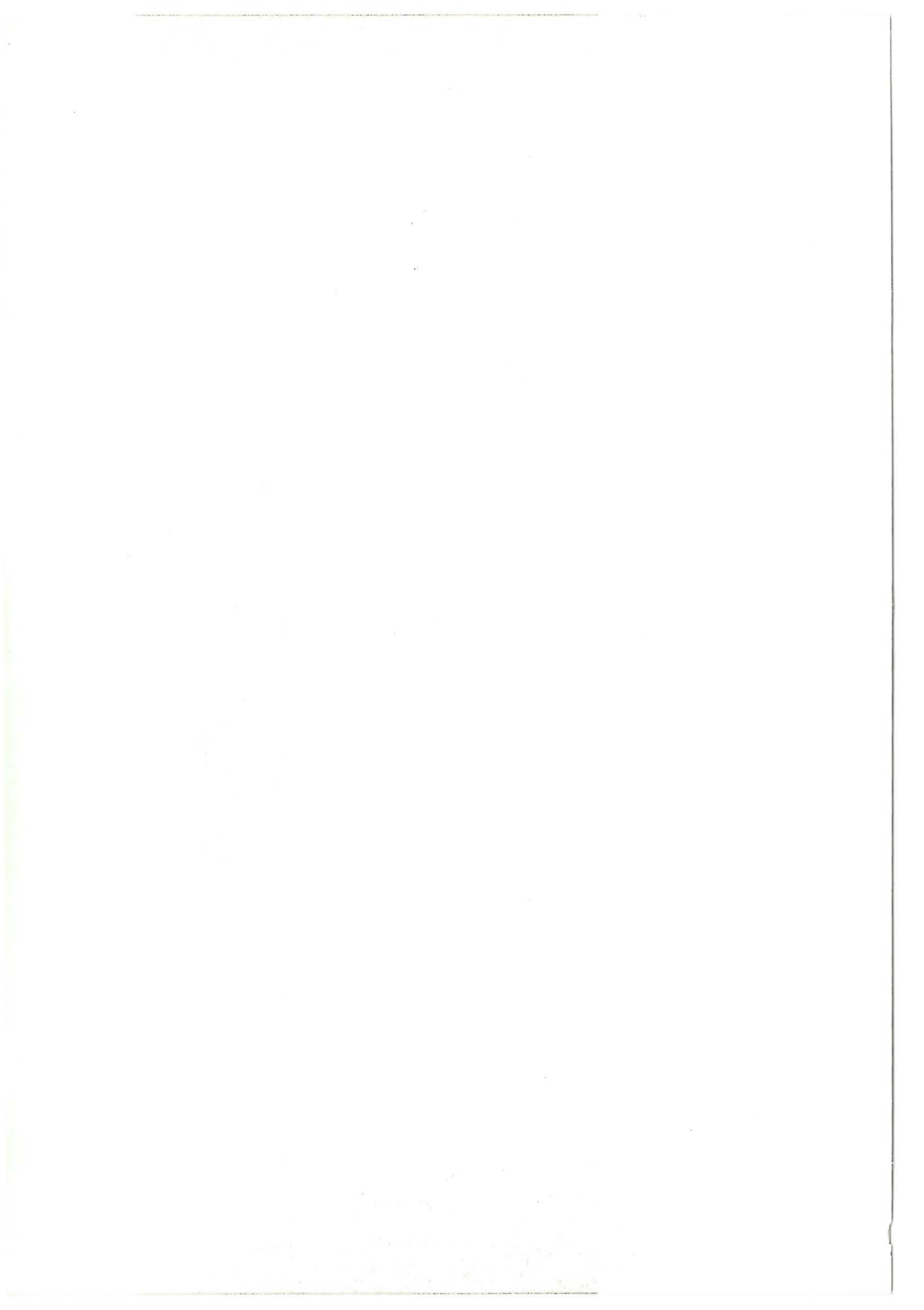

Martes

NARODNA BANKA HRVATSKE
GODIŠNJE IZVJEŠĆE 1995

O KUNI

Na temelju: Dalibor Brozović, (1994): *Kune i Lipe - novac Republike Hrvatske*. Zagreb: Narodna banka Hrvatske

Kuna (lat. *martes*, gen. *martis*), odnosno njezino krzno, služilo je kao predmet naturalnih plaćanja i kao mjerilo vrijednosti od davnih vremena. Ta je njezina uloga bila raširena na čitavome prostoru današnje Srednje i Istočne Europe: u staroj Rusiji, Poljskoj, Prusiji, Ugarskoj. Povijest poznaje i marturinu ili kunovinu, stari hrvatski porez koji je dobio ime po kuni. Bio je to hrvatski porez, neovisan od ugarskih poreza, čiji se početak smješta u god. 1094. i, prema velikom hrvatskom povjesničaru Klaiću, traje sve do XVI. stoljeća.

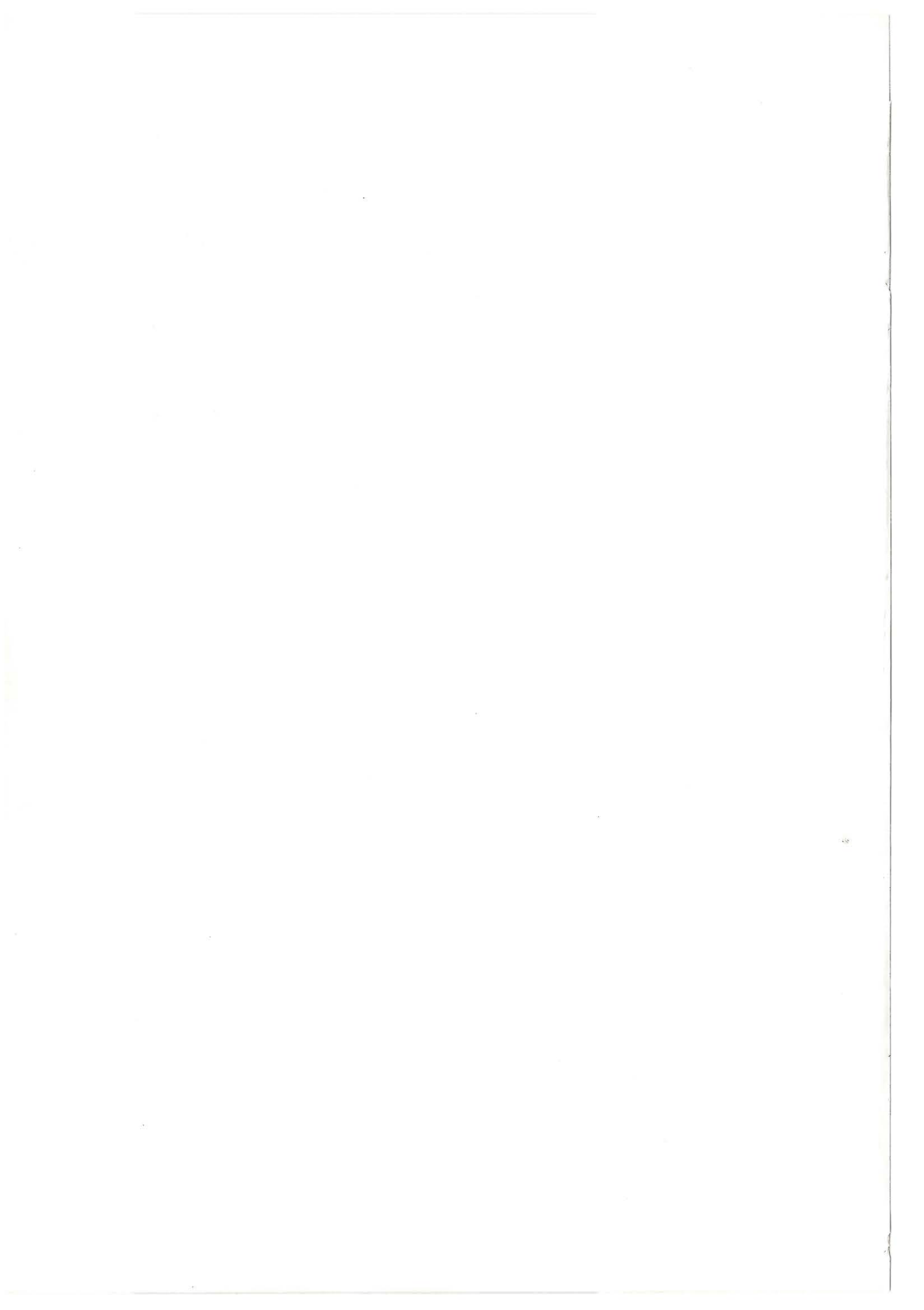
Kada se tržište kuninoga krzna ustalilo, tako da je oko 1224. godine jedno krzno kune vrijedilo 10 dinara, nastali su uvjeti da sama riječ kuna postane izraz za novčani ekvivalent. Lik kune susrećemo na banskim denarima (banovcima, banicama), srebrnom novcu koji je kovan otprilike između god. 1235. i 1384. Dalibor Brozović također ističe da se u latinskim nazivima tih novčanih jedinica - denarius marturinalis, denarius marduridanlis, nalazi trag kune: "Prema tvorbi latinskoga pridjeva taj bi naziv mogao značiti "denar kojim se plaća marturina", jer se njime zaista, uza sve ostalo, plaćala i marturina kao i svaki drugi porez." (Brozović, 1994: 17). Otud Brozović zaključuje da su latinski nazivi za banovce jednostavni prijevodi pučkog naziva koji je vjerojatno glasio kuna. Tako se lik kune do god. 1384. nalazio na banovcima, najuglednijem novcu naše prošlosti.

Predodžba kune i njezina imena duboko se ukorijenila u hrvatski financijski sustav tijekom srednjeg i na početku novog vijeka. Korištena je za naziv predmeta naturalnog plaćanja, za naziv zamjene za novac, za naziv obračunske platne jedinice, za naziv banskog dinara, za naziv mnogostoljetnoga poreza, za naziv za obveznike toga poreza i za naziv selišta kao porezne jedinice.

Stoga se, usporedo s mogućnošću da Banovina Hrvatska (1939.-1941.) izda svoj novac, pojavila ideja da taj novac ponese ime kuna. No te je planove prekinuo II. svjetski rat. U doba Nezavisne Države Hrvatske (NDH 1941.-1945.) kuna je određena za novčanu jedinicu. O tom razdoblju Brozović (1994:25) piše: "To nije svijetlo razdoblje u mnogostoljetnoj povijesti te kunine uloge, ali povijesna istina ne podnosi prešućivanje ni kada se radi samo o neznatno kratkim četverogodišnjim periodima što se inače gube u nizu dugih stoljeća."

Hrvatskoj je zamjerano što je za ime svoje novčane jedinice izabrala naziv kuna. Pritom je, nauštrb četverogodišnjeg povijesnog trenutka, potpuno zanemareno čitavo jedno tisućljeće tijekom kojega je kuna u nas, kao marka u Njemačkoj ili lira u Italiji, duboko ukorijenjena u pučkoj tradiciji, svojim imenom i ulogom postala dijelom zajedničkog pamćenja. Ime kuna stoga simbolizira tisućljetnu povijest i duboku ukorijenjenost, bez kojih nema stabilne vrijednosti novca čega smo danas svjedoci.

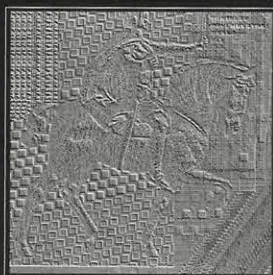
SADRŽAJ

Predgovor Guvernera Narodne banke Hrvatske	7
I. Makroekonomska kretanja u 1995. godini	13
1.1 Međunarodno gospodarsko okruženje u 1995. godini	15
1.1.1 Sjeverna Amerika	15
1.1.2 Zapadna Europa	15
1.1.3 Zemlje u razvoju i tranzicijske zemlje	16
1.1.4 Inflacija	18
1.1.5 Europski monetarni sustav	19
1.2 Opća obilježja hrvatskog gospodarstva u 1995. godini	19
1.2.1 Ponuda novca i devizne rezerve	20
1.2.2 Tečaj i agregatna razina cijena	22
1.2.3 Priljev kapitala i relativne cijene	24
1.2.4 Kamatne stope	26
1.2.5 Platna bilanca	29
1.2.6 Industrijska proizvodnja i investicije	31
1.2.7 Nadnice i zaposlenost	32
1.2.8 Državni proračun	33
1.3 Aktualne dvojbe o monetarnoj politici Narodne banke Hrvatske	35
1.3.1 O tečaju kune	35
1.3.2 O uzrocima nelikvidnosti	37
1.3.3 O vezi između monetarne politike, inflacije i gospodarskog rasta	38
II. Monetarna politika u 1995. godini	41
2.1 Monetarni i kreditni agregati	43
2.1.1 Kretanje monetarnih agregata	43
2.1.2 Neto domaća aktiva bankarskog sustava (NDA)	47
2.2 Odnosi s državom	48
2.3 Odnosi s poslovnim bankama	48
2.4 Kamatne stope Narodne banke Hrvatske	51
2.5 Intervencije na deviznom tržištu i devizne rezerve	51
III. Međunarodni odnosi	57
3.1 Odnosi Hrvatske s Međunarodnim monetarnim fondom	59
3.1.1 Provođenje SBA/STF aranžmana	59
3.1.2 Konvertibilnost kune	60
3.2 Skupina Svjetska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, Inter-američka banka za razvoj	63
3.3 Odnosi s inozemnim bankama	64
3.4 Reguliranje vanjskog duga Republike Hrvatske	65
3.5 Platni promet s inozemstvom	65

IV. Bankovni sustav u Republici Hrvatskoj	67
4.1 Struktura izvora sredstava banaka	69
4.2 Struktura aktive banaka u Republici Hrvatskoj	70
4.3 Analiza kapitala banaka	71
4.4 Analiza kvalitete aktive banaka	72
4.5 Ograničenja koja smanjuju kreditni rizik	72
4.5.1 Veliki kredit i najveći kredit	72
4.5.2 Krediti dani dioničarima odnosno vlasnicima poslovnih udjela koji imaju više od 10 posto dionica i krediti članovima uprave i nadzornog odbora	73
4.5.3 Ukupni iznos svih kredita i drugih potraživanja te preuzimanje obveza prema jednom zajmoprimcu	73
4.5.4 Koeficijent ulaganja u zemljišta, zgrade, opremu i uređenje poslovnih prostorija	73
4.5.5 Koeficijent ukupnih ulaganja u zemljišta, zgrade, opremu i uređenje poslovnog prostora te vlasničke uloge u bankama i drugim trgovačkim društvima	73
4.6 Analiza dobiti banaka	74
4.7 Osvrt na sadašnje stanje u bankovnom sustavu	74
V. Poslovanje trezora	77
5.1 Kretanje gotovine	79
5.2 Prigodni novac	81
VI. Organizacija, upravljanje i ljudski potencijali	85
6.1 Savjet Narodne banke Hrvatske	87
6.2 Organizacija i informatizacija	88
6.3 Poslovi platnog prometa	89
6.4 Pravni poslovi	91
6.5 Kadrovi	91
6.5.1 Stipendiranje	92
6.5.2 Obrazovanje i stručno usavršavanje zaposlenih	92
6.5.3 Plaće zaposlenih	93
VII. Financijsko izvješće: godišnji obračun Narodne banke Hrvatske za 1995. godinu	95
7.1 Prihodi	97
7.1.1 Aktivne kamate	97
7.1.2 Ostali prihodi	98
7.2 Rashodi	98
7.2.1 Pasivne kamate	98
7.2.2 Troškovi	99
7.3 Izdvojena sredstva	100
7.4 Višak prihoda nad rashodima	100
Rukovodstvo i članovi savjeta Narodne banke Hrvatske	101
Unutrašnji ustroj Narodne banke Hrvatske	105
Lista banaka	109
Statistički dodatak	119

PREDGOVOR

NBH - GODIŠNJE IZVJEŠĆE - 1995

Čast mi je i zadovoljstvo, shodno odredbama Zakona o Narodnoj banci Hrvatske, Saboru Republike Hrvatske predstaviti Godišnje izvješće Narodne banke Hrvatske za 1995. godinu. Kako je uobičajeno, s nekoliko bih se riječi osvrnuo na proteklu godinu, kao i na ciljeve novčane politike u budućnosti.

Kretanja tijekom 1995. godine

Rast hrvatskog gospodarstva tijekom 1995. godine, procijenjen na 2 posto bruto domaćeg proizvoda, skromniji je od očekivanja na početku te godine. Naime, nakon uspješno provedenog stabilizacijskog programa, očekivanja rasta za 1995. godinu bila su više nego optimistična. No, političko-vojna zbivanja u značajnoj su mjeri utjecala na ukupnu gospodarsku aktivnost.

Usprkos tomu izuzetno je značajno da je u okolnostima vojno-redarstvenih akcija, kada je Hrvatska vratila kontrolu nad većim dijelom svojeg teritorija sačuvana stabilnost cijena i tečaja valute. Treba istaći da je rast cijena na malo iznosio 3,7 posto. Time se Hrvatska svrstala u sam vrh tranzicijskih zemalja a u potpunosti se je prilagodila kretanjima u razvijenim zemljama. Niska je inflacija ne samo mjera civiliziranosti neke zemlje, jer ona time dokazuje mogućnost kontrole nad svojim gospodarstvom, već je postala i naša "differentia specifica" u odnosu na Balkan.

Čuju se kritike kako je niska inflacija tek kratkotrajna epizoda postignuta "prerestriktivnom" novčanom politikom. Koliko je središnja novčana vlast stvarno restriktivna? Prošle je godine primarni novac, osnovni proizvod središnje banke, porastao za 43 posto, a isto je toliko (preciznije za 40 posto) porastao i široki novčani agregat (ukupna likvidna sredstva - tzv. M4). U tom ozračju slobodno možemo ustvrditi da je 1995. godina u novčanom pogledu bila nastavak trenda (iako blažeg) vrlo brze remonetizacije, tj. povratne supstitucije stranog novca u domaći, koji je započeo Stabilizacijskim programom. Iz toga je vidljivo da se tijekom 1995. godine u odnosu na 1994. godinu karakter novčane politike nije mijenjao. Temeljni način kreacije novca (porasta primarnog novca) bile su intervencije središnje banke na deviznom tržištu. Koncem 1995. godine potraživanja prema inozemstvu iznosila su 95 posto ukupne aktive središnje hrvatske banke. Skroman proračunski deficit od 2 posto BDP-a, nedvojbeno je značajno pridonio ukupnim stabilizacijskim kretanjima u Hrvatskoj. Takva fiskalna kretanja, kao i doprinos drugih politika, pokazuju da makroekonomska stabilnost hrvatskog gospodarstva nije puki novčani trik.

1995. godinu je kod provođenja novčane politike u najvećoj mjeri obilježio Stand by/STF aranžman s Međunarodnim monetarnim fondom. Tromjesečni kriteriji izvršenja, od kojih je najviše pažnje zaokupljala neto domaća aktiva, pokazali su se dobrim kontrolnim točkama. Taj je aranžman u potpunosti ostvaren i u značajnoj je mjeri pridonio ukupnoj vjerodostojnosti hrvatskog stabilizacijskog programa.

Brojke koje su tijekom 1995. godine izazivale najviše polemike svakako se odnose na bilancu plaćanja. Zabilježeni trgovinski deficit od 2,9 milijardi US\$, odnosno deficit tekućeg računa od 1,7 milijardi (što predstavlja oko 9,5 posto procijenjenog BDP-a) bili su i ostaju tema brojnih razgovora. Važno je pritom istaći da je taj deficit ostvaren uz porast i izvoza i uvoza, uz napomenu da je uvoz rastao znatno brže od izvoza.

Tijekom 1995. godine međunarodne su pričuve središnje banke porasle na 1,9 milijardi US\$, što predstavlja stopu rasta od 35 posto. Dakle, usprkos deficitu na tekućem računu, kapitalni su priljevi bili takvi da su omogućili dinamičan porast potrebitih rezervi. Naime, u uvjetima niske domaće štednje, realni rast se može financirati samo inozemnom akumulacijom.

Prošla godina sigurno će ostati zapamćena i po tome što smo tada započeli rješavanja pitanja vanjske likvidnosti odnosno vanjskog duga bivše Jugoslavije. U ožujku 1995. godine postignut je izuzetno važan aranžman sa zemljama članicama tzv. Pariškog kluba. Taj je aranžman ne samo značio početak regularizacije odnosa sa zemljama-vjerovnicima, već je otvorio vrata kasnijem reguliranju odnosa s poslovnim bankama okupljenim u Londonškom klubu.

Tijekom 1995. godine glavni problem financijskog sustava u cjelini bile su vrlo visoke kamatne stope. Ono što treba uočiti jest ne samo visoka razina realnih kamatnih stopa, već i visoka razlika aktivnih i pasivnih kamantih stopa, kao i trend porasta kamata tijekom 1995. godine. Analize ukazuju na to da je razina i dinamika kamatnih stopa prvenstveno uzrokovana domaćim strukturnim razlozima kao što su: visoki udio, doduše naslijeđene, nemobilne aktive koji ili ne donosi prinose ili donosi ispod tržišne prinose (tako da mali dio zdrave aktive mora financirati ukupnu pasivu banaka), segmentirana i oligopolska tržišta bankarskih usluga (koja se ogledaju u velikim razlikama kamatnih stopa između poslovnih banaka) i neadekvatna zaštita vjerovnika koja uvjetuje visoke premije na rizik (odnosno visoke ukupne kamate). Visokoj razini kamata jamačno pridonosi i relativno viši rizik zemlje u odnosu na zapadnu Europu, što se očituje u znatno višim pasivnim kamatama naših banaka u odnosu na inozemne banke kod istih bankarskih proizvoda. Niska produktivnost rada naših banaka (mjerena aktivom po zaposlenom), sigurno daje svoj ne mali doprinos opisanoj pojavi.

Uz ovakvu razinu kamatnih stopa ne možemo očekivati dinamičniji gospodarski rast. No, razina kamatnih stopa, kao i razlika aktivnih i pasivnih kamata, smanjivat će se onom brzinom kojom se obavlja proces restrukturiranja banaka i poduzeća. Novčana politika na ovom segmentu može relativno malo učiniti.

Koji su prioriteti novčane politike u Hrvatskoj u budućnosti?

Danas se smatra da je jedna od temeljnih funkcija središnje novčane vlasti postizanje i održanje stabilnosti cijena. Novčana vlast to treba ostvariti provođenjem novčane politike. U tom je ozračju nezavisnost novčane vlasti od Vlade - izvrsne vlasti - itekako značajna. I hrvatska središnja banka nastoji biti suvremena banka usmjerena ka tržišnom gospodarstvu.

Postoje mišljenja da nakon "savladavanja inflacije" o njoj više ne treba brinuti, već se Hrvatska mora okrenuti razvoju, kao da se radi o konfliktnim ciljevima - ili stabilnost ili rast. Gospodarski rast, koliko god bio nužan i potreban, neće se moći ostvariti bez stabilnog makroekonomskog okvira, koji uključuje i stabilnost cijena. Suvremeni radovi iz područja ekonomike nedvojbeno ukazuju da je glavni i temeljni preduvjet rasta, a misli se na održiv realni gospodarski rast u srednjem i dugom roku, upravo stabilnost.

Pored toga, nema zemlje na svijetu koja je ostvarila visoki gospodarski rast bez adekvatne domaće štednje. Procjene govore da je udio domaće štednje u BDP-u pao s relativno visokih razina od preko dvadesetak postotaka udjela domaće bruto štednje u GDP-u na samo 5-6 posto u 1994. godini. Bez

namjere iscrpnosti niti rangiranja ističem slijedeće važne mjere povećanja štednje: održanje pozitivnih realnih kamatnih stopa, financijska disciplina i stabilnost financijskog sustava, reforma mirovinskog sustava kao srednjoročna mjera koja treba povećati štednju u Hrvatskoj, fiskalna disciplina, tj. štednja države i vjerodostojnost gospodarskih i ostalih politika odnosno povjerenje ne samo u bankarski sustav već i zemlju u cjelini. Povjerenje se mora stjecati svaki dan, ali se može izgubiti u jednom danu.

U hrvatskom je to slučaju od ogromne važnosti. Ne zaboravimo našu "financijsku inovaciju", naslijeđenu iz vremena raspada bivše Jugoslavije, tzv. staru deviznu štednju. Ipak je tijekom 1995. godine ukupna štednja domaćinstava (dakle ne u makroekonomskom smislu definirana štednja, već štednja domaćinstava u domaćem bankarskom sustavu) porasla za preko 50 posto.

Temeljno je bankarsko pravilo usklađenost aktive i pasive po ročnosti. Dakle, za dugoročne plasmane (a samo oni osiguravaju rast) bankama trebaju dugoročni izvori sredstava. Bez pozitivnih očekivanja nitko ne želi ulagati na dugi rok.

Štednja mora biti učinkovito alocirana, a za to je važna stabilnost financijskog sustava. Stoga je druga uloga koja se pridaje suvremenim novčanim vlastima održanje stabilnosti financijskog sustava u srednjem roku. U poslovnom svijetu razvijenih tržišnih gospodarstava rizik uvijek postoji. Nažalost, socijalizam nije priznavao tu kategoriju. Socijalizam se može promatrati kao veliki sustav osiguranja u kojem je država osiguravala poduzeća od gubitaka odnosno propasti, a radnicima osiguravala radna mjesta i redovitu (iako vrlo skromnu) plaću. Naravno, takav sustav morao se temeljiti na obveznosti koja je kočila svaku inicijativu. Stoga je on i propao. To se mora zapamtiti i prihvatiti rizik kao normalnu tržišnu pojavu. Dakako, umijeće je poslovanja znati tim rizikom upravljati.

Pored rizika, koji je u pravilu mjerljiv (npr. znademo da se 30 posto svih novoodobrenih kredita ne vraća), postoji i neizvjesnost koju ne možemo mjeriti (raketni napad na Zagreb ili poskupljenje nafte na svjetskom tržištu). U uvjetima visoke neizvjesnosti teže je donositi odluke. Jasno definirana pravila poslovanja uz poštivanje vlasničkih odnosa svakako će neizvjesnost znatno smanjiti. Tu je značajna uloga središnje banke da svojom vjerodostojnom politikom, kao i adekvatnom regulacijom i nadzorom nad novčanim sustavom, stvara stabilnu okolinu za financijsko posredništvo. Bez učinkovitog financijskog posredništva nema niti učinkovite alokacije resursa, a ona je pak temeljni preduvjet općeg gospodarskog napretka.

Banke i štedionice su depozitne institucije i u svim gospodarstvima imaju posebno mjesto. One posluju tuđim novcem, novcem svih nas koji u bankama imamo račune i depozite. Stoga je i normalno da se takvim institucijama pridaje posebna pozornost adekvatnim nadzorom.

Mišljenja sam da je ključno okrenuti se srednjem roku i razmišljati u tom razdoblju o Hrvatskoj i njejoj gospodarskoj, a time i financijskoj politici. Ostavimo se kratkoročnih (mjesečnih ili čak dnevnih) rezultata o cijenama ili promjenama tečaja. Važni su dugoročni trendovi. Teorija i praksa centralnog bankarstva razvila se oko inflacijskih pritisaka u sukobu između srednjoročnih i dugoročnih učinaka novčane ekspanzije. Očekivanja su od gospodarske budućnosti u Hrvatskoj vrlo velika. I dobro je da je tako, ali valja biti realističan u njihovoj procjeni i znati da se tiskanjem prevelike količine novca mogu stvarati samo iluzije, a ne realna dobra i usluge.

I na kraju, gdje je mjesto hrvatskog gospodarstva u budućnosti? Odgovor je tu relativno jednostavan. Svijet se razvija u pravcu trgovinskih i valutnih zona. Hrvatska je bila i ostat će dio Europe. Važan je podatak kako već sada preko dvije trećine našeg robnog uvoza i izvoza razmjenjujemo sa zemljama EU. Uz CEFTU, koja će jamačno vrlo skoro, ako ne formalno, biti dio EU, a onda jamačno gospodarski disati kao taj dio svijeta, taj se postotak penje na četiri petine. Stoga moramo odlučnije prihvaćati europske standarde, posebice u financijskom poslovanju. Za nas je izuzetno važno da već sada zadovoljavamo većinu kriterija za pristup EMSu (s izuzetkom kriterija kamatnih stopa).

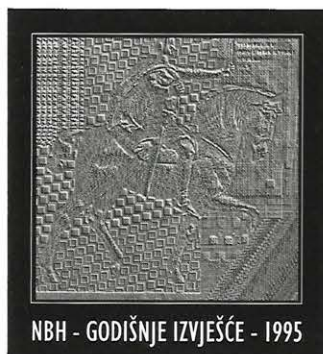
Smijemo li to zanemariti i ima li Hrvatska izbor u svojoj politici? Kao svaka suverena zemlja, naravno da ga ima i mora odabrati put kojim želi ići. No, isto tako u uvjetima globalizacije, odnosno međusobno sve veće povezanosti gospodarstava moramo znati da svjetska tržišta postaju mnogo opreznija i transparentnija. Pogreške se u gospodarskoj politici neke suverene zemlje mnogo brže uočavaju, a posljedice su dalekosežnije nego što su to nekada bile (sjetimo se Meksika). Visoka mobilnost kapitala samo pojačava odgovornost vlada i središnjih novčanih ustanova te im nalaže da provode zdravu politiku. Iako je truizam, ističem da su neodržive gospodarske politike u srednjem roku neodržive. Čuda se, barem u gospodarstvu, ne događaju, a gospodarski je uspjeh uvijek rezultat dugotrajnog i mukotrpnog rada.

Thomas Alva Edison jednom je izjavio: "Ne postoji supstitut teškom radu". Parafrazirajući ga, dozvolite konstataciju kako niti zdrava i kredibilna srednjoročna gospodarska politika usmjerena na povećanje domaće štednje u Hrvatskoj, s jasnom europskom vizijom, jednostavno nema supstituta. Ako i postoji, uvjeravam vas da je granična stopa supstitucije tih politika takva da je nitko razuman, odnosno racionalan ne bi odabrao. Okrenimo se stoga budućnosti, jer ćemo svi u njoj provesti ostatak svojeg života.

Marko Škreb
4. lipnja 1996.

I. MAKROEKONOMSKA KRETANJA U 1995. GODINI

I.I.

Međunarodno gospodarsko okruženje u 1995. godini

1.1.1

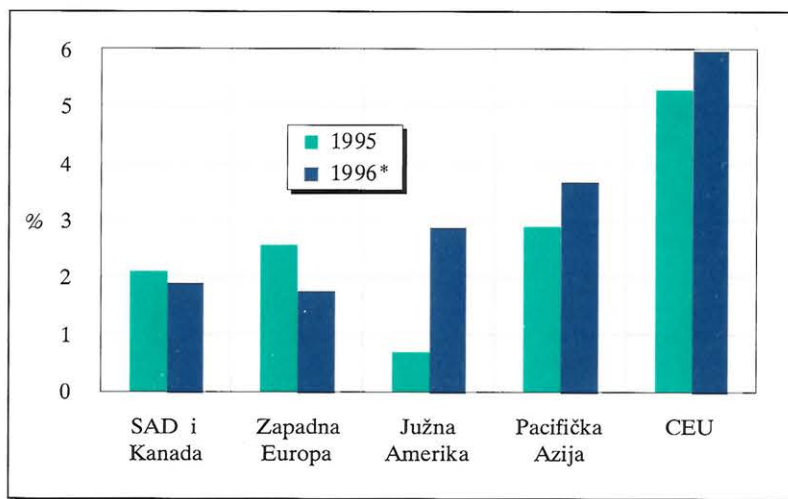
Sjeverna Amerika

Svjetsko gospodarsko okruženje u godini 1995. obilježeno je usporavanjem rasta u razvijenim zemljama te nastavkom brzog rasta u zemljama u razvoju. Unutar skupina zemalja uočavaju se različita kretanja. Sjevernoamerička gospodarstva SAD-a i Kanade zabilježila su relativno nisku, ali i očekivanu stopu rasta od 2,1%. Nakon brzog rasta u 1993. i 1994. godini, stopa nezaposlenosti u SAD-u spustila se na 5,6%, što je za oko 1% niže od procijenjene strukturne nezaposlenosti. U cilju izbjegavanja inflacijske opasnosti zbog mogućeg "pregrijavanja" gospodarstva, ali i zbog stabilizacije oslabljenog dolara, FED je od početka godine vodio restriktivniju monetarnu politiku. Manja ponuda novca i više kamatne stope, prema nekim tumačenjima, usporile su rast i počele vraćati snagu dolaru. Strategija nazvana "meko prizemljivanje" zasad se smatra uspješnom. Zbog toga se nakon daljnjeg usporavanja rasta do razine od oko 1,9% u ovoj godini, u 1997. godini očekuje početak novog razvojnog ciklusa.

Slika I.I

STOPA RASTA BDP-A U 1995. I
OČEKIVANJA ZA 1996. PO
SKUPINAMA ZEMALJA

* Prognoza

Izvor: Consensus Forecasts,
March 11, 1996; UN/ECE
Economic Survey of
Europe in 1995 - 1996.

1.1.2

Zapadna Europa

Razvijena europska gospodarstva zabilježila su prosječnu stopu rasta od 2,6%. Iako je viša od sjevernoameričke, ta stopa je niža od očekivane. Osim toga, pozitivna međugodišnja stopa rasta zabilježena je zahvaljujući visokom prijenosu razine aktivnosti s kraja 1994. U drugoj polovici 1995. godine europske ekonomije počele su bilježiti pad aktivnosti.

Općenito se smatra da su takva kretanja plod strukturnih uzroka koji djeluju na strani ponude, prije svega na strani ponude tržišta rada. Naime, prosječna stopa nezaposlenosti u razvijenoj Europi iznosi visokih 10,5% i, prema svemu sudeći, ne može se smanjiti fiskalnim i monetarnim mjerama makroekonomske politike. Procjene govore o čak 8-10% strukturne nezaposlenosti, što znači da postoje vrlo velike razlike između vrsta rada koje se traže i onih koje se nude na tržištu.

Glavni problem koji je povezan s lošim funkcioniranjem tržišta rada jest veliki fiskalni deficit. Kriza države blagostanja, o čemu se već godinama govori, do punog

izražaja dolazi sredinom 90-tih godina. Previsok stupanj svih oblika socijalne sigurnosti snažno opterećuje nacionalne budžete i uzrokuje sporost i nepreciznost u funkcioniranju tržišta rada. Stoga gospodarska budućnost Europe i Sjeverne Amerike ovisi o dubini socijalnih promjena koje prelaze gospodarske okvire. Stabilizacija nacionalnih proračuna i poboljšavanje funkcioniranja tržišta rada zahtijevaju smanjivanje javnog sektora, reformu odnosno dodatnu privatizaciju sustava mirovinskih i zdravstvenih osiguranja te promjene obrazovnog sustava. Radi se o velikim promjenama koje zahtijevaju mnogo vremena tako da se očekuje osjetno usporavanje rasta u Europi, do razine od 1,8% ove godine.

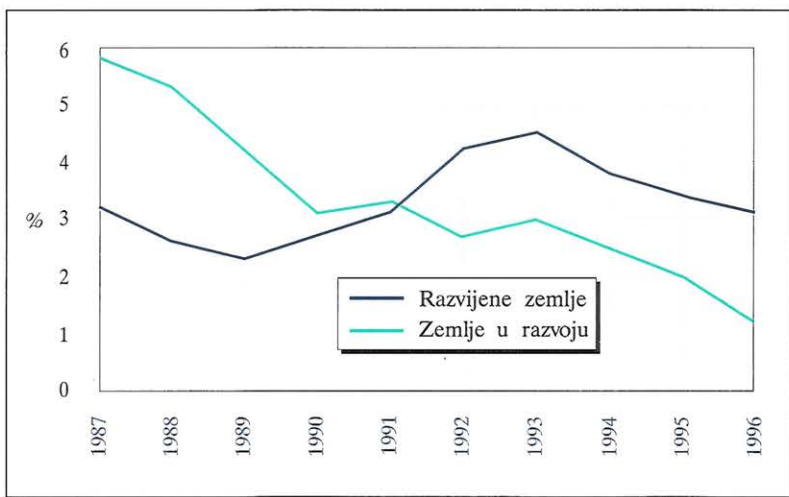
Tako je iz fokusa ekonomskih politika razvijenih zemalja nestao kratkoročni rast. Svijet je naučio da njegova dugoročna cijena može biti previsoka. Vlade usmjeravaju svoje napore prema dugoročnim, strukturnim promjenama u javnom sektoru. Početni politički nesuspjesi s reformom sustava socijalnog osiguranja u Francuskoj, te sedmomjesečna blokada procesa donošenja proračuna u SAD, pokazuju da se radi o mukotrpnom i dugotrajnom političkom procesu.

Slika 1.2

UDIO FISKALNOG DEFICITA U BDP-U PO SKUPINAMA ZEMALJA 1987.-1996.*

* Za 1995. i 1996. prikazane su očekivane vrijednosti

Izvor: World Economic Outlook, October 1995: tablice A15 i A20.

Simulacije Međunarodnog monetarnog fonda pokazuju kako velike mogu biti razvojne razlike u slučaju uspjeha ili neuspjeha strukturnih promjena u razvijenim zemljama. Ako razvijene zemlje uspiju stabilizirati proračune i poboljšati funkcioniranje tržišta rada do 2000. godine, onda se početkom idućeg stoljeća može očekivati prosječna dugoročna stopa rasta od 2,3%. S druge strane, potpuni izostanak prilagodbe stvorio bi opasnost duboke recesije s neizvjesnim krajem.¹

1.1.3

Zemlje u razvoju i tranzicijske zemlje

Pesimistične razvojne prognoze za razvijeni dio svijeta donedavno su značile isto tako pesimistična očekivanja za zemlje u razvoju. Međutim, zemlje u razvoju već nekoliko godina sustavno bilježe za oko 4% višu prosječnu stopu rasta od razvijenih zemalja (6,5% prema 2,5% godišnje). Obujam svjetske trgovine također stabilno raste po visokim stopama. U 1995. godini porast je iznosio 8%, a u ovoj se godini očekuje daljnji rast od 6,5%. Dugoročne prognoze s visokim stupnjem pouzdanosti ukazuju na moguće povećanje udjela zemalja u razvoju u ukupnoj svjetskoj razmjeni za po 1% svake godine. Zemlje Jugoistočne Azije prednjače u tom procesu. Usprkos mukotrpnom izlasku Japana iz recesije, čitava je regija gospodarski rasla po stopi od 2,9%, a u ovoj se godini očekuje ubrzavanje

1 World Economic Outlook, October 1995. IMF, Washington D.C.: str. 40-41.

regionalnog rasta na 3,7%. To znači da manje i razvojno propulzivnije zemlje regije, poput Malezije i Koreje, nastavljaju rasti po rekordno visokim stopama.

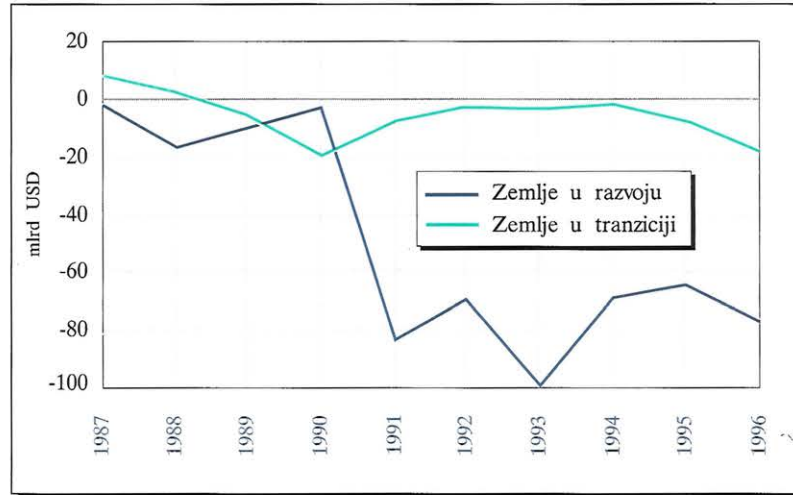
Privremeno usporavanje tempa rasta u Južnoj Americi na razinu od 0,7% u 1995. godini posljedica je meksičke krize. Zbog nagle pojave gospodarske i političke nestabilnosti kapital je naglo počeo otjecati iz tog područja. No, do danas je taj

Slika 1.3

SALDO TEKUĆEG RAČUNA PLATNIH BILANCI 1987.-1996.*

*procjena

Izvor: World Economic Outlook,
October 1995: tablica A33,
str. 138.

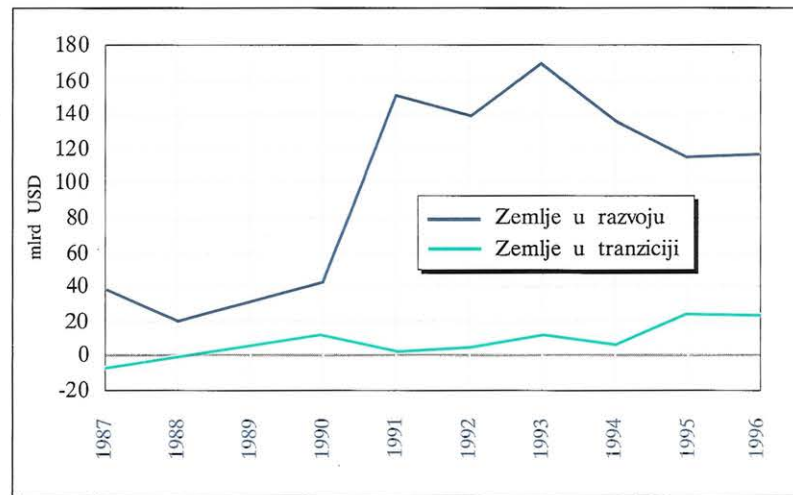

Slika 1.4

NETO PRILJEV KAPITALA U ZEMLJE U RAZVOJU I TRANZICIJSKE ZEMLJE 1987.-1996.*

* procjena

Izvor: World Economic Outlook,
October 1995: tablica A33,
str. 138.

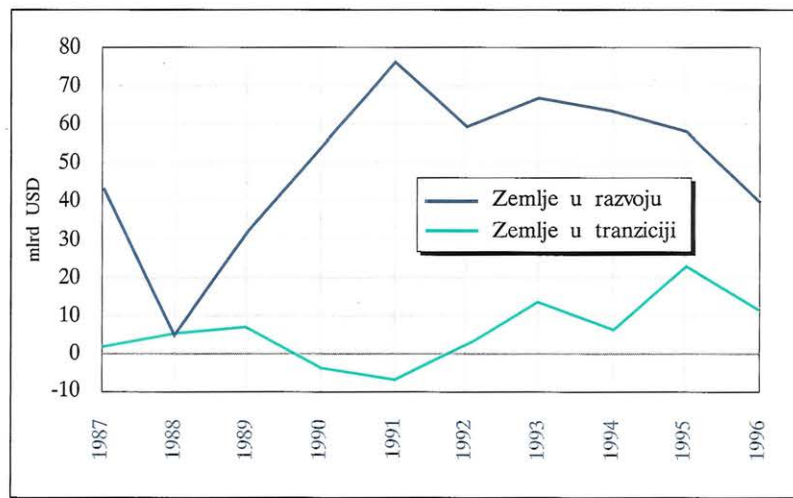

Slika 1.5

GODIŠNJE PROMJENE DEVIZNIH REZERVI PO SKUPINAMA ZEMALJA 1987.-1996.* (+ = POVEĆANJE)

* procjena

Izvor: World Economic Outlook,
October 1995: tablica A33,
str. 138.

proces zaustavljen, a smjer tijekomova ponovno preokrenut. Zbog toga se očekivani ovogodišnji rast za ovo područje kreće oko 3%. Konačno, i europski dio takozvanih tranzicijskih zemalja, kojemu i mi pripadamo, bilježi visoku prosječnu stopu rasta u 1995. godini (5%), a projekcije ukazuju na mogućnost daljnjeg ubrzavanja prosječnog rasta na 6% u 1996. godini.

Svi dijelovi svijeta koji bilježe brz rast prolaze kroz razdoblje snažnog priljeva kapitala. Za razliku od sedamdesetih godina, kada je kapital također brzo pritjecao u zemlje u razvoju pretežno posredstvom međunarodnih financijskih institucija i država, glavna karakteristika tijekomova 90-tih godina je u tome što njihove smjere uglavnom određuje privatni sektor. U neto priljevu kapitala povećana je važnost direktnih inozemnih investicija. Fiskalni deficiti smanjeni su iznad svih očekivanja (vidi sliku 1.2). Odatle potječe optimističko očekivanje da sadašnji ciklus zaduživanja neće rezultirati dužničkom krizom. Vjeruje se da se danas kapital mnogo bolje alocira u zemljama u razvoju nego što je to bio slučaj sedamdesetih godina. Osim toga, priljev kapitala je u pravilu veći od deficita na tekućim računima platnih bilanci zemalja u razvoju, tako da međunarodne rezerve zemalja u razvoju bilježe porast, što dodatno pridonosi povjerenju u kreditnu sposobnost zemalja dužnika.

1.1.4

Inflacija

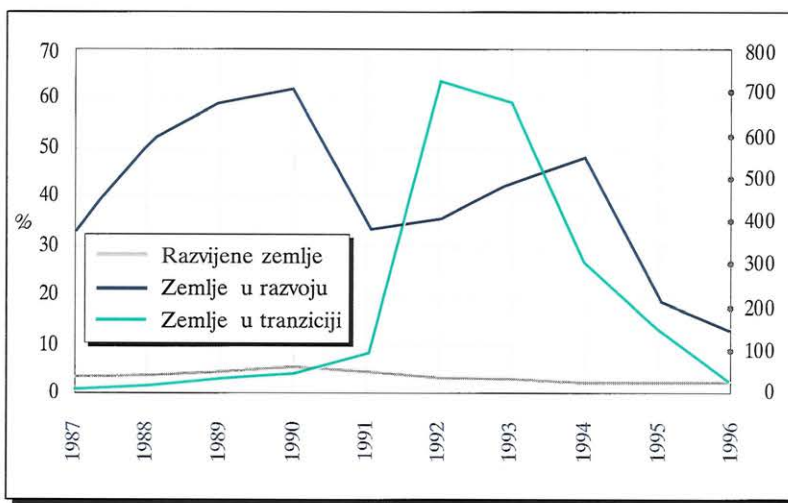
Ipak, postoji jedno gospodarsko obilježje koje se posvuda mijenja na sličan način. Inflacija je posvuda u svijetu sve niža, a tomu su tri glavna uzroka.

Slika 1.6

GODIŠNJE STOPE INFLACIJE
1987.-1996.* PREMA
SKUPINAMA ZEMALJA
(TRANZICIJSKE ZEMLJE DESNO)

*procjena

Izvor: World Economic Outlook,
October 1995: tablica A8.

Prvo, zemlje u razvoju i tranzicijske zemlje koje su donedavno inflacijom plaćale teret velikih proračunskih deficita i nesređenosti makroekonomskih institucija, počele su uspješno smanjivati deficite i pronalaziti načine njihova neinflatornog financiranja. Tomu je pridonio i brz proces privatizacije te općenito niži udio javnih izdataka u BDP-u nego što je to slučaj u razvijenim zemljama. Drugo, priljev kapitala pridonio je jačanju valuta zemalja u razvoju i tranziciji, a to je pomoglo djelotvornosti tečaja kao indirektnog instrumenta kontrole domaćih cijena. Treće, razvijene zemlje uspješno su počele izgrađivati makroekonomske institucije koje pridonose stabilnosti cijena, bez obzira na položaj zemlje u poslovnom ciklusu. U tom se pogledu izdvaja neposredno ciljanje inflacije kao glavni način vođenja monetarne politike. Prošla je godina pridonijela afirmaciji takvog načina vođenja monetarne politike. Nakon Novog Zelanda, Velike Britanije, Kanade, Australije i Švedske, ciljanje inflacije afirmira se u Finskoj, Španjolskoj, Izraelu i još nekim zemljama. Brojčano izraženi ciljevi najčešće se kreću između 0% i 3% godišnje.

1.1.5

Europski monetarni sustav

Cijene i valutni tečajevi usko su povezane veličine. Stoga ne čudi napor što su ga europski političari tijekom protekle godine uložili kako bi potaknuli konsolidaciju prošlim neuspjesima opterećenog europskog monetarnog sustava. Izgleda da će naponi uroditi plodom. Naziru se osnovni obrisi Europske monetarne unije čija bi institucionalna konsolidacija trebala uslijediti nakon faze novog europskog monetarnog sustava koji se ponegdje naziva i EMS II, a koji bi trebao biti precizno definiran krajem 1996. godine. Zasad se očekuje da će valute zemalja članica EMS-a fluktuirati unutar zadanog intervala prema europskoj valuti Euro. Granice intervala, odnosno interventne točke, mogle bi varirati od zemlje do zemlje. Očekuje se da će se najširi mogući interval kretati oko 15%. Prva će faza uvođenja Euro-a započeti najvjerojatnije 1999. godine, nakon trogodišnje provjere funkcioniranja EMS II, a konačno uvođenje europske valute planira se od 2002. godine.

Međutim, još uvijek traju diskusije o tome kako dizajnirati interventni mehanizam. U tom se pogledu razlikuju dva motrišta. Prvo polazi od toga da sustav mora funkcionirati automatski, tj. da izlazak tečaja valute izvan predviđenog intervala trenutno mora dovesti do bezuvjetne obrane tečaja s ciljem njegova vraćanja u predviđene granice. Drugo motrište obilježeno je protiviljenjem bezuvjetnim automatskim intervencijama. Zastupatelji takvoga stava polaze od toga da je loša valuta plod loše gospodarske politike te zahtijevaju da Europska centralna banka prilikom intervencije ima pravo tražiti promjenu ekonomske politike. Uz to, traži se da trošak intervencije bude asimetrično raspoređen, tj. da najveći teret intervencije leži na centralnoj banci zemlje u korist čije se valute intervencija provodi.

1.2

Opća obilježja hrvatskog gospodarstva u 1995. godini

Hrvatsko je gospodarstvo i u protekloj godini bilo sputano političko-ratnim ograničenjima. Uspješne vojne akcije, pokrenute radi oslobađanja najvećega dijela okupiranih područja, obilježile su čitavu 1995. godinu. U takvom okruženju, a posebno u svjetlu izostale turističke sezone, nije moglo doći do značajnijega gospodarskog oporavka. Usprkos tomu, a zahvaljujući uspješnom vođenju monetarne i fiskalne politike u sklopu cjelovitog Stabilizacijskog programa, ne samo da vojne aktivnosti nisu uzrokovale makroekonomske šokove, nego je gospodarstvo zadržano na početku putanje oporavka. Tako su zadržane pretpostavke za brz razvoj u 1996. i nadolazećim godinama.

Industrijska proizvodnja i bruto domaći proizvod zabilježili su mali rast u 1995. godini. Prva je veličina porasla 0,3%, a rast druge se procjenjuje oko 2%. Isto se odnosi i na realne dohotke. Sačuvana je stabilnost cijena i tečaja te je na taj način održana dostignuta razina povjerenja u valutu i domaće financijske institucije. Tržišta su i u prošloj godini povoljno reagirala na takvu ekonomsku politiku, tako da su i kunski, a posebno devizni depoziti u domaćim bankama nastavili brzo rasti. Državni je proračun, usprkos velikoj napetosti uzrokovanoj vojnim izdacima, zabilježio umjereni deficit od oko 2% BDP-a, što je pretežno financirano zaduživanjem na financijskim tržištima. Izbjegnuta je inflacijska monetizacija deficita. I izvoz i uvoz zabilježili su porast: izvoz 8,7%, uvoz 43,6%. Zbog toga je ostvaren deficit na tekućem računu platne bilance od oko 9,5% BDP-a.

Visina deficita dijelom je privremena pojava uzrokovana izostankom prihoda od turizma. U mirnodopskim uvjetima turistički bi prihodi smanjili omjer deficita

prema BDP-u na oko 6-7%. Preostali dio deficita strukturna je pojava uzrokovana vremenom koje je potrebno da se hrvatski izvozni sektor prilagodi ukusima svjetskih potrošača i svjetskim kriterijima proizvodnosti faktora. Pritom je važno naglasiti da su izvori financiranja toga deficita stabilni, tj. njihova priroda nije kratkoročna i hirovita. Štoviše, kao i u ostalim naprednim tranzicijskim zemljama, priljev kapitala veći je od deficita, tako da međunarodne rezerve centralne banke i dalje rastu. U prošloj je godini zabilježeno njihovo povećanje od 493 milijuna USD ili oko 3% BDP-a.

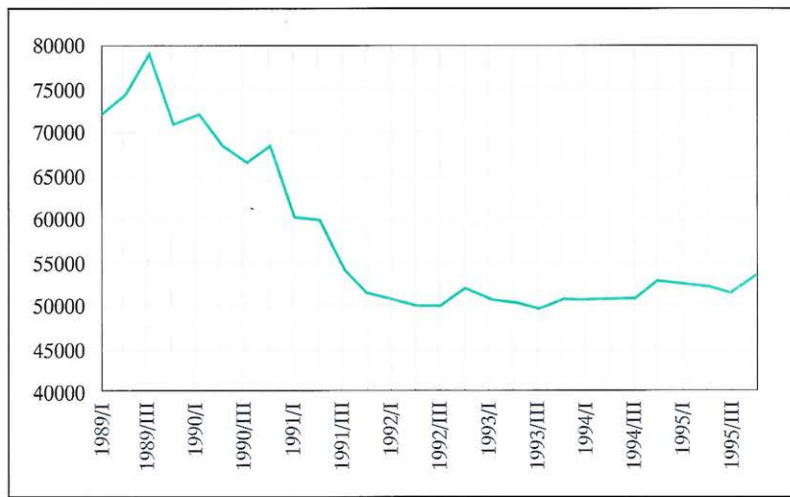
K tomu, razina vanjske zaduženosti Republike Hrvatske, koja iznosi 3,7 mlrd USD ili oko 21% BDP-a (bez razlike na temelju sporazuma s Londonskim klubom), dovoljno je niska da otvara mogućnost stabilnog financiranja deficita u razdoblju nužnom za prilagodbu izvoznog sektora. A što se tiče unutrašnjeg javnog duga koji obuhvaća staru deviznu štednju, velike obveznice i ostale instrumente javnog financiranja, on također nije velik i kreće se oko 20% procijenjenog BDP-a. To je razina ukupnoga duga koja jamči stabilnost i koja se u cijelosti uklapa u Maastrichtske kriterije Europske Unije. Osim toga, u prošloj je godini uspješno zaključen sporazum o reprogramiranju dugova prema članicama Pariškoga kluba. Time je otvoren prostor za sklapanje sporazuma s Londonskim klubom u ovoj godini. Kada se tome doda i uspješan završetak stand by aranžmana s Međunarodnim monetarnim fondom, slika o brzo rastućoj međunarodnoj kredibilnosti hrvatskoga gospodarstva biva još potpunija.

Zbog toga se može očekivati da će dosad nešto sporiji procesi privatizacije, restrukturiranja, smanjivanja i konsolidacije javnoga sektora, te ukupnoga razvoja, upravo zahvaljujući pretpostavkama ostvarenima u prošloj godini, od ove godine dobiti novi zamah.

Slika 1.7

KVARTALNI CIVILNI BDP U STALNIM CIJENAMA IZ 1990. GODINE*

* Državni zavod za statistiku upravo provodi postupak usavršavanja metodologije izračuna kvartalnog indeksa BDP-a u stalnim cijenama iz 1990. godine. Ovdje prikazani BDP predstavlja posljednju radnu verziju koja pokazuje rast od 1,1% u 1994. i 1,9% u 1995. godini. Očekujemo da će do objavljivanja Godišnjeg izvješća NBH ova serija postati službena. Eventualne naknadne promjene pokazatelja na vrijeme ćemo uvrstiti u ovaj dokument.

1.2.1

Ponuda novca i devizne rezerve

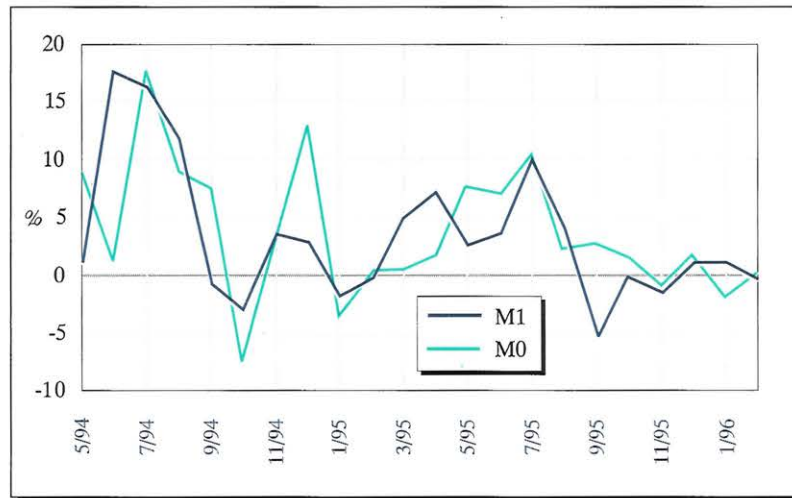
Kretanje ponude novca bitno se razlikovalo u prvoj i drugoj polovici prošle godine. Svi monetarni agregati rasli su po visokim stopama do kolovoza. Tako je M1 od prosinca 1994. do kolovoza 1995. narasla 32,5%, što iznosi 3,6% mjesečno u prosjeku. Potom je, od rujna do prosinca, zabilježen pad ponude novca od 6,5%, tako da je ukupni godišnji porast M1 na prosinačkoj razini iznosio 23,9% ili 1,8% mjesečno u prosjeku. Slično se ponašao i primarni novac M0, samo što je rastao kroz čitavu godinu - brže do kolovoza i sporije na kraju godine. Od prosinca 1994.

do kolovoza 1995. prosječna mjesečna stopa rasta iznosila je 3,5%, da bi se u posljednja četiri mjeseca usporila do razine od 2%.

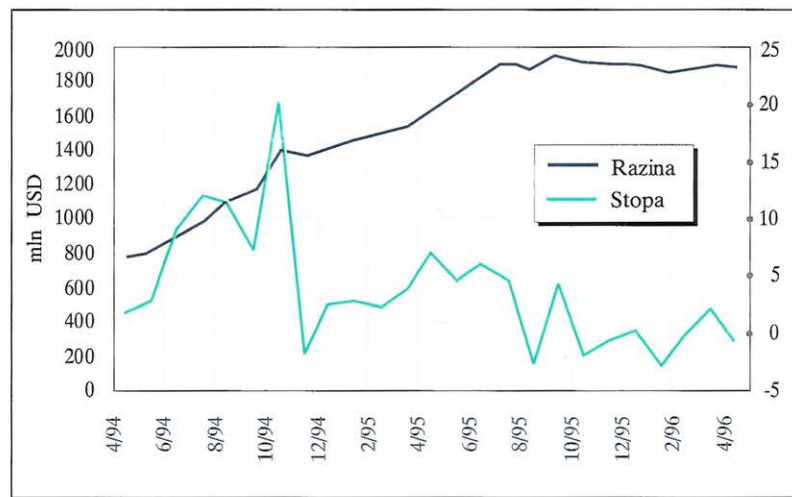
Slika 1.8

MJESEČNE STOPE RASTA
M0 I M1

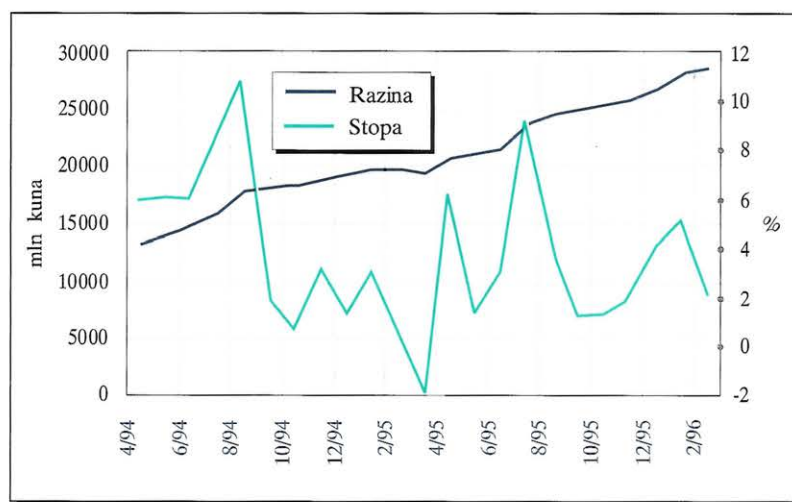
Slika 1.9

MEĐUNARODNE REZERVE NBH
U MILIJUNIMA USD: RAZINA
(LIJEVO) I MJESEČNE STOPE
RASTA (DESNO)

Slika 1.10

M4: MILIJUNI KUNA (LIJEVO) I
MJESEČNE STOPE RASTA
(DESNO)

Kretanje međunarodnih rezervi Narodne banke Hrvatske pokazuje usku povezanost deviznih rezervi s monetarnim agregatima. Prosječna mjesečna stopa rasta deviznih rezervi u razdoblju od prosinca 1994. do kolovoza 1995. iznosila je

3,6%, ali se u četveromjesečnom razdoblju od rujna do prosinca smanjila na 0,5%. Uska veza između međunarodnih rezervi i monetarnih agregata posljedica je središnje uloge deviznog tržišta u mehanizmu prijenosa monetarnih impulsa.

Krajem 1995. godine inozemna je aktiva predstavljala 94,3% ukupne aktive Narodne banke Hrvatske, dok je neto inozemna aktiva, odnosno razlika između devizne aktive i pasive, bila za 32% veća od primarnog novca i 7,6% veća od ukupne ponude novca M1. Stoga je hrvatska kuna i dalje valuta koja je, usprkos visokim stopama rasta ponude novca, u potpunosti pokrivena međunarodnim rezervama, jer novac se prije svega kreira intervencijama na deviznom tržištu u uvjetima priljeva kapitala.

Viši monetarni agregat, M4, ponašao se na drukčiji način. U njemu je pretežit udio deviznih depozita (oko 60%), tako da taj agregat, usprkos fluktuacija M1, bilježi stabilan rast na temelju priljeva deviznih depozita.

1.2.2

Tečaj i agregatna razina cijena

Tečaj i cijene u Hrvatskoj su već treću godinu zaredom najstabilniji u tranzicijskoj Srednjoj Europi. Stopa inflacije mjerena cijenama na malo iznosila je u prošloj godini 3,7% na prosinačkoj razini, odnosno 2% mjereno međugodišnjim prosjekom. Indeks troškova života zabilježio je rast od 4,5% na prosinačkoj razini, odnosno 4% mjereno međugodišnjim prosjekom, a cijene proizvođača zabilježile su porast od 1,6% odnosno 0,7%.

Za razliku od modela fiksnog tečaja, kojim se pritisak priljeva kapitala izravno prenosi na novčane i kreditne agregate, Narodna banka Hrvatske dosad se koristila drukčijom strategijom kako bi ublažila inflacijske pritiske deviznog priljeva. Kada se devizni priljev ubrzao, centralna je banka do određene mjere tolerirala aprecijaciju tečaja. Interval fluktuacija tečaja nikada nije objavljen, jer ovisi o autonomnoj i diskrecijskoj ocjeni odnosa ponude i potražnje za novcem. Ipak, treba priznati da naš režim politike tečaja više nalikuje režimu fiksnog nego fluktuirajućeg tečaja. Ako zanemarimo listopad i studeni 1993. godine, kada je tečaj snažno aprecirao pridonijevši trenutnom obaranju visoke inflacije, od prosinca 1993. do travnja 1996. godine standardna devijacija tečaja kune prema 100 njemačkih maraka iznosi 5,24 kune ili 1,4%. To ukazuje na visok stupanj stabilnosti. Prošla je godina u tom pogledu bila tipična. Prosječni tečaj prema 100 DEM iznosio je 364,9, a prosječno mjesečno odstupanje tijekom godine 1,3%. No, visok stupanj stabilnosti rezultat je monetarne politike. Unaprijed nije bilo moguće objaviti uski interval fluktuacija, zbog prevelikog stupnja neizvjesnosti u ekonomskim i političkim kretanjima. Smatramo da neobjavljivanje intervala nije umanjilo vjerodostojnost monetarne politike i politike tečaja. Naprotiv, neobjavljivanje intervala fluktuacija tečaja nadomješteno je antiinflacijskom reputacijom Vlade i Narodne banke Hrvatske.

Nadalje treba istaknuti da se i u kretanju tečaja i cijena ističu dva različita razdoblja u prošloj godini. Do ljeta su se na tržištima očitovali pritisci na aprecijaciju tečaja i pad cijena. Tako je tečaj kune prema njemačkoj marki, koja je u tom razdoblju također jačala prema ostalim svjetskim valutama, ojačao 1,1% od prosinca 1994. do srpnja 1995., dok je prema američkom dolaru, koji je u tom razdoblju brzo gubio na vrijednosti na svjetskom tržištu, tečaj ojačao čak 12,6%. Zbog uske veze između tečaja i cijena, cijene su sredinom godine padale. Prosječni je tečaj u prvoj polovici godine iznosio 361,5 HRK/DEM, a standardna devijacija 1,64 HRK ili 0,5%. U drugoj polovici godine došlo je do obrata. Prosječni je tečaj iznosio 368,3 HRK/DEM, a standardna devijacija 4,6 HRK ili 1,3%.

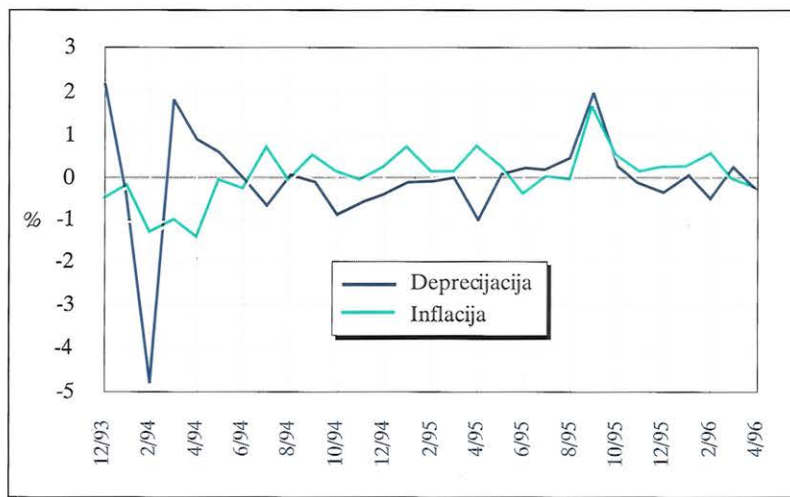

Naznake obrata u kretanjima pojavile su se u kolovozu, mjesecu odvijanja vojne akcije za oslobođenje dijela okupiranih područja Republike Hrvatske. Do snažnog obrata došlo je međutim u rujnu, kada je najveći dio vojnih operacija već bio završen. Naglo slabljenje kune dogodilo se u prva dva tjedna toga mjeseca, tako da je prosječni dnevni tečaj u mjesecu, prema njemačkoj marki, deprecirao 1,8%. Cijene su trenutno reagirale te je indeks cijena na malo zabilježio rekordnu inflaciju od 1,6% u istom mjesecu.

U tom se trenutku, po prvi put od početka provođenja Stabilizacijskog programa koji je objavljen u listopadu 1993. godine, pojavila ozbiljna opasnost za ukupnu makroekonomsku stabilnost i teško stečeno povjerenje u valutu. Uzroci pojave privremene rujanske neravnoteže leže u tome što monetarna vlast, potpuno razumljivo, nije imala pouzdane informacije o tome hoće li i kada doći do vojne akcije. Ponuda novca se početkom ljeta počela prilagođavati očekivanoj turističkoj sezonskoj potražnji, no potražnja za novcem je zbog ratnog rizika naglo izostala. Stoga se u kolovozu i rujnu u financijskom sustavu pojavio višak ponude novca koji je izazvao deprecijaciju i inflaciju.

Slika 1.11

MJESEČNE STOPE INFLACIJE
(CIJENE NA MALO) I
DEPRECIJACIJE TEČAJA PREMA
DEM

Narodna banka Hrvatske reagirala je brzo nakon toga poremećaja. U razdoblju od rujna do studenog 1995. obvezne rezerve banaka kod centralne banke su povećane, tako da je došlo do pada monetarnog multiplikatora. Tijekom listopada bilo je i nekoliko intervencija na deviznom tržištu u smjeru prodaje deviza, odnosno povlačenja kuna. Tako je ponuda novca vrlo brzo prilagođena osjetno smanjenoj potražnji. Uravnoteženje se dogodilo bez značajnijeg gubitka međunarodnih rezervi, a kretanje tečaja, cijena i novca krajem 1995. i početkom 1996. godine pokazuje da je NBH uspjela sačuvati stabilnost i osigurati uvjete za porast potražnje za realnim novcem i realni rast u ovoj godini.

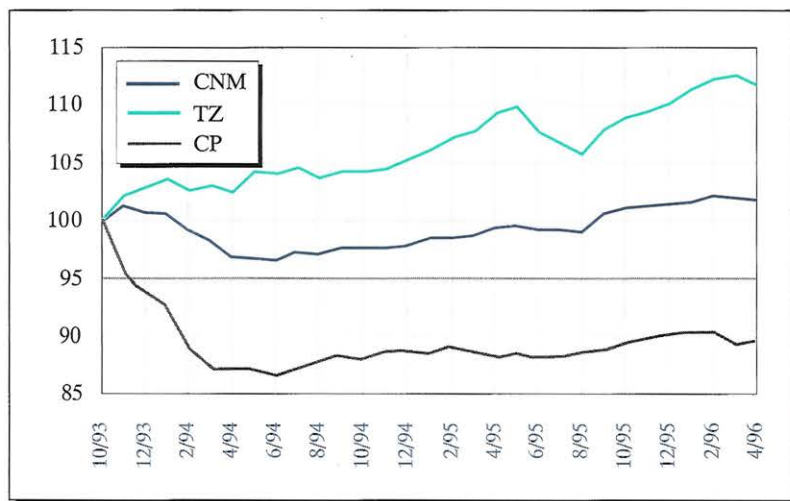
Na kraju treba uočiti da se u Republici Hrvatskoj i dalje potvrđuje vrlo uska veza između tečaja i cijena, tipična za male, otvorene ekonomije. Slika 1.11 ukazuje na veliku "turbulentnost" tečaja i cijena neposredno nakon obaranja visoke inflacije. Nakon konsolidacije očekivanja, konsolidirana je i vrlo uska, trenutna veza između tečaja i cijena.

Pritom različiti pokazatelji kretanja cijena pokazuju velike razlike glede osjetljivosti na tečaj. Slika 1.12 pokazuje veći stupanj stabilnosti pokazatelja u kojima dominiraju cijene roba (cijene proizvođača i cijene na malo), za razliku od pokazatelja troškova života, koji se nalazi pod jačim utjecajem kretanja cijena

usluga. Različito kretanje pokazatelja posljedica je velikih promjena relativnih cijena u uvjetima priljeva kapitala i rasta domaće agregatne potražnje.

Slika 1.12

INDEKSI CIJENA NA MALO
(CNM), TROŠKOVA ŽIVOTA (TZ)
I CIJENA PROIZVOĐAČA (CP)
(STUDENI 1993. = 100)

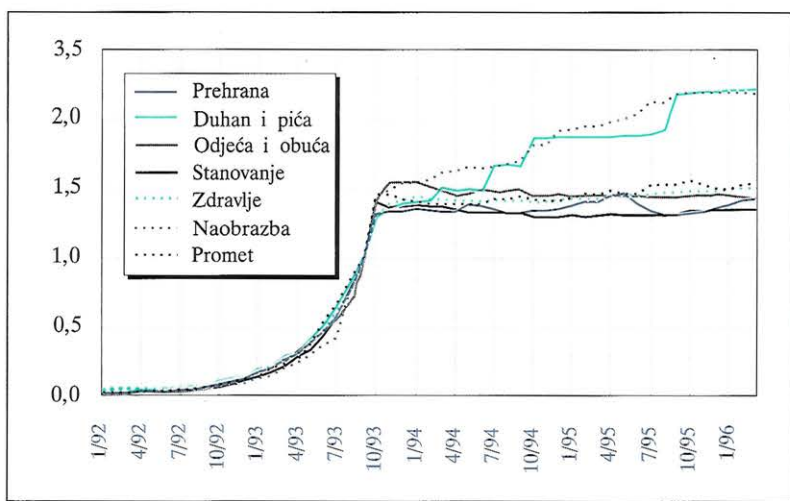
1.2.3

Priljev kapitala i relativne cijene

Usprkos kratkotrajnoj, ali brzo neutraliziranoj unutarnjoj makroekonomskoj neravnoteži na kraju ljeta, proteklu je godinu ipak obilježio nastavak priljeva kapitala i porasta potražnje za novcem po toj osnovi. I agregatna potražnja i agregatna ponuda zabilježile su rast, pri čemu je prva rasla po osjetno višim stopama. Zbog toga je došlo do porasta deficita tekućeg računa platne bilance. Kako je omjer uvoza i BDP-a u malom, otvorenom gospodarstvu kakvo je hrvatsko vrlo visok (56%), jeftinija uvozna konkurencija zadržala je agregatnu razinu cijena stabilnom, utječući prije svega na stabilnost cijena roba.

Slika 1.13

KRETANJE CIJENA PO
SKUPINAMA PROIZVODA
(RUJAN 1993. = 1)

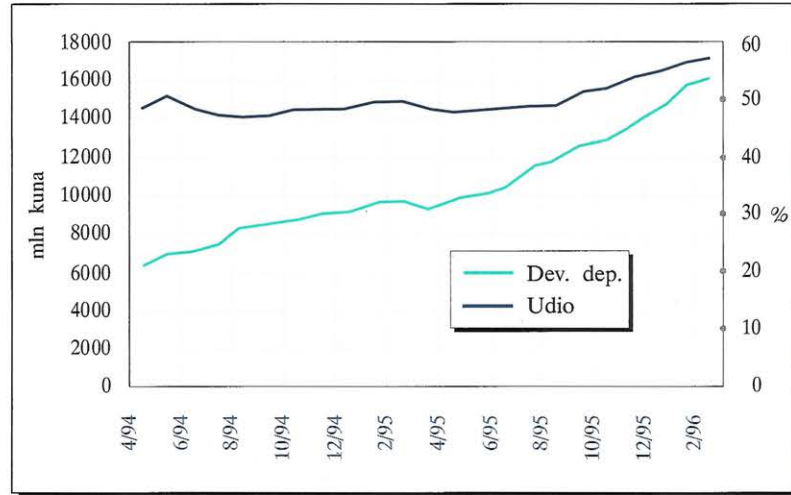
No, trajna vanjska makroekonomska neravnoteža ogleda se u velikim promjenama relativnih cijena. Relativne cijene dobara koja nisu predmet međunarodne razmjene (pretežno usluge), nastavile su rasti pod utjecajem ekspanzije potražnje. Pritom u strukturi cijena treba razlikovati dvije grupe cijena. Prva je skupina cijena koje rastu pod prirodnim tržišnim pritiskom povećane ukupne potražnje, a druga se skupina odnosi na cijene koje se prilagođavaju skokovito, pod utjecajem promjena oporezivanja. U prvoj skupini cijena primjećujemo najjaču reakciju cijene

na obrazovanja, kulture i razonode, a u drugoj skupini primjećujemo najjaču reakciju cijena pića i duhana, čemu je najviše pridonijelo uvođenje i promjene akciza.

U cjelini promatrano, ispod površine ukupno vrlo stabilnih cijena događaju se prirodne i velike promjene odnosa cijena. To je posljedica sve važnije informacijske i alokativne uloge cijena. One u sve većoj mjeri postaju osjetljive na odnose ponude i potražnje, što je prirodan tijek događaja u procesu afirmacije tržišnih načela gospodarenja. Intenzitet prilagodbi cijena pojačan je priljevom kapitala, koji se najvećim dijelom očituje u povećanoj agregatnoj potražnji privatnog sektora, jer ta se potražnja financira priljevom deviza na račune u domaćim bankama te pretvaranjem deviza u kune na deviznom tržištu.

Slika 1.14

DEVIZNI DEPOZITI U
HRVATSKIM POSLOVNIM
BANKAMA: RAZINA (LIJEVO) I
NJIHOV UDIO U UKUPNIM
LIKVIDNIM SREDSTVIMA M4
(DESNO)

Slika 1.15

INDEKS RELATIVE CIJENE
USLUGA (OMJER CIJENA
USLUGA I CIJENA ROBA):
1992. = 100

Na taj način stvorena agregatna potražnja prirodnim putem potiče gospodarski rast, ali i snažno potiče prilagodbe cijena usluga, što je također prirodna pojava nakon dugotrajnog razdoblja u kojem su cijene usluga bile pretežito administrativno regulirane, uzrokujući suspenziju alokativne uloge tržišta. Stoga ekonomske pojave koje su prikazane na slikama 1.14 i 1.15 obilježavaju hrvatski gospodarski trenutak u posljednje vrijeme, a sa sigurnošću se može predvidjeti da će opisani odnos veličina obilježiti i razdoblje pred nama.

Kada se pojave prikazane na ovim slikama promatraju zajedno, treba uočiti sljedeće: devizni depoziti u domaćim bankama stalno rastu, nominalno i realno, pri

čemu je rast ubrzan nakon ljeta 1995. godine. Tada je do početnog ubrzanja došlo zbog već komentiranog pada potražnje za kunama u rujnu: kune su vraćene u devize i tečaj je u rujnu deprecirao. No nakon toga, a posebno nakon potpisivanja daytonskog sporazuma, porast deviznih depozita je nastavljen, ali ne zbog pada potražnje za kunama, nego zbog nastavka procesa deviznog priljeva. Pritom je priljev deviznih depozita rastao mnogo brže od potražnje za kunama, tako da je zabilježen i porast udjela deviznih depozita u M4. Nakon što se udio kretao oko 50% do sredine 1995. godine, od toga trenutka bilježimo približavanje toga udjela razini od 60%, jer priljev je mnogo brži od zamrlog rasta potražnje za kunama. Najzanimljivija je činjenica da upravo u tom razdoblju, kada se potražnja za kunama nije bitno mijenjala, bilježimo stagnaciju inače brzo rastuće relativne cijene usluga. Ova činjenica potvrđuje konstataciju da su cijene usluga vrlo elastične na agregatnu potražnju koja zavisi o općoj sklonosti konverziji deviza u kune, a koja pak zavisi o realnoj potražnji za novcem. Treba obratiti pozornost i na to da od veljače 1996. relativna cijena usluga ponovo brzo raste, a to je razdoblje u kojem ponovo bilježimo povećanje potražnje, odnosno ponude novca.

1.2.4

Kamatne stope

Kamatne su stope u Republici Hrvatskoj i dalje vrlo visoke. Njihova je visina rezultat djelovanja dviju skupina čimbenika - unutrašnjih i vanjskih. Unutrašnji čimbenici visokih kamata su razni. Prvo, velik je dio naslijeđene imobilizirane aktive banaka na koju se ne ostvaruje nikakav ili vrlo mali prinos. Zbog toga preostali dio aktive mora odbacivati mnogo veće prinose od prosječnih koji bi bili potrebni kada bi čitava aktiva bankovnog sustava odbacivala povrat na uložena sredstva. Drugo, zbog loše reguliranog stečajnog postupka i nepostojanja vjerodostojnog instrumenta naplate potraživanja, u cijenu kapitala ugrađena je visoka premija na rizik naplate. Treće, izvori financiranja su skupi zbog još uvijek nedovoljno prisutnog dugoročnog povjerenja u valutu. Tako su pasivne kamatne stope na oročene depozite u Hrvatskoj mnogo više nego u razvijenim zemljama. Četvrto, financijska su tržišta još uvijek nerazvijena i segmentirana, tako da su procesi arbitraže na domaćem tržištu spori i skupi, između ostalog i zbog visokih cijena međubankovnog platnog prometa. Od vanjskih čimbenika visokih kamata treba istaći visoku premiju na rizik zemlje, zbog čega privatni inozemni kapital nije odigrao ključnu ulogu u procesu konvergencije cijene kapitala prema svjetskoj razini.

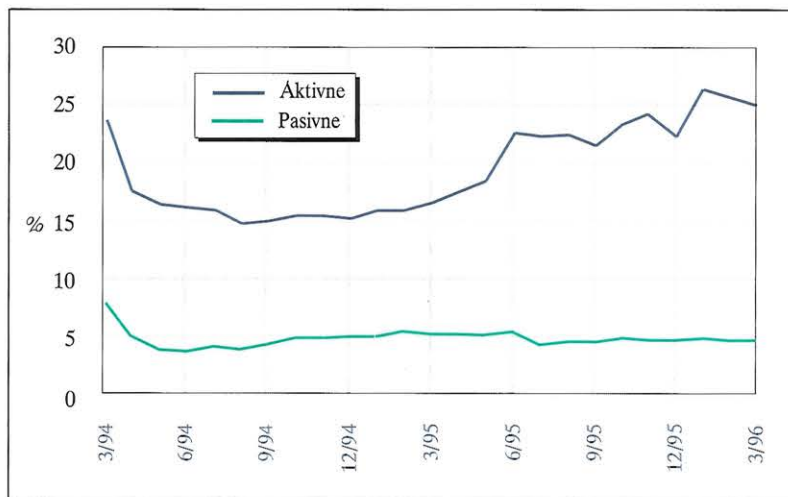
Uzroci visokih kamatnih stopa, odnosno visoke razlike između aktivnih i pasivnih kamata su, dakle, pravne, političke i financijsko-razvojne prirode. To znači da tekuća monetarna politika u ovom trenutku nema presudan utjecaj na visinu kamatnih stopa. Stoga će kamatne stope padati u onoj mjeri i onom brzinom kojom se budu otklanjali suštinski uzroci njihove visine, što nije moguće u kratkom, nego u srednjem i dugom roku. U tom smislu treba dodati da visina obvezne rezerve od preko 40% nije neposredan uzrok visokih aktivnih kamata, jer banke na ta sredstva zarađuju, u prosjeku, više od 7% godišnje, što je više od prosječne cijene izvora sredstava.

U srednjem i dugom roku također treba sagledavati odnos između ročne i valutne strukture depozita, priljeva kapitala, štednje i razvijenosti financijskog sustava. Glavno obilježje valutne strukture štednje je u tome da se ona i dalje pretežito nalazi u deviznim depozitima. Glavno obilježje ročne strukture, bez obzira na valutnu, je u tome da se depoziti u naše banke ulažu na vrlo kratak rok usprkos vrlo povoljnim kamatnim stopama i na kune i na devize. Ove su pojave prikazane na slikama 1.17 i 1.18 prema podacima za ožujak 1996. Struktura je vrlo stabilna od 1994. godine, tako da smo ožujak 1996. izabrali za prikaz zbog aktualnosti podataka.

Slika I.16

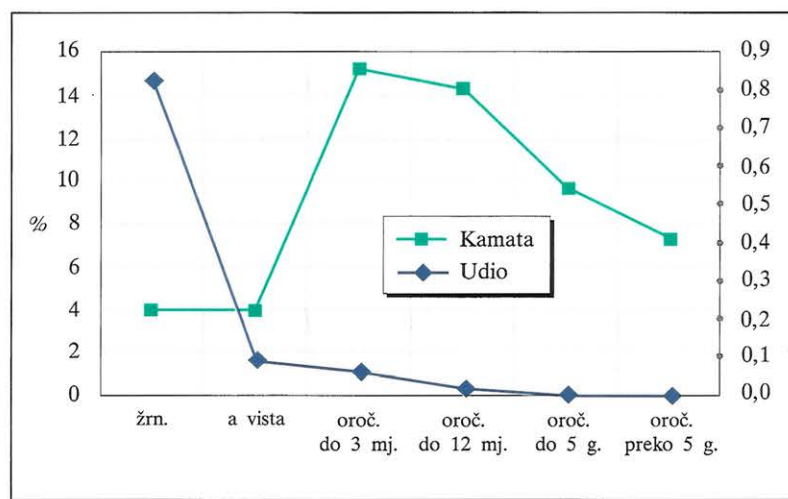
AKTIVNE I PASIVNE GODIŠNJE
KAMATNE STOPE NA KUNSKO
KREDITE I DEPOZITE:
VAGANA SREDINA SVIH
POSLOVNIH BANAKA

Slika I.17

KAMATNE STOPE (LIJEVO) I
UDJELI U UKUPNIM
DEPOZITIMA PREMA ROČNOSTI
(DESN): KUNSKI DEPOZITI U
OŽUJKU 1996.

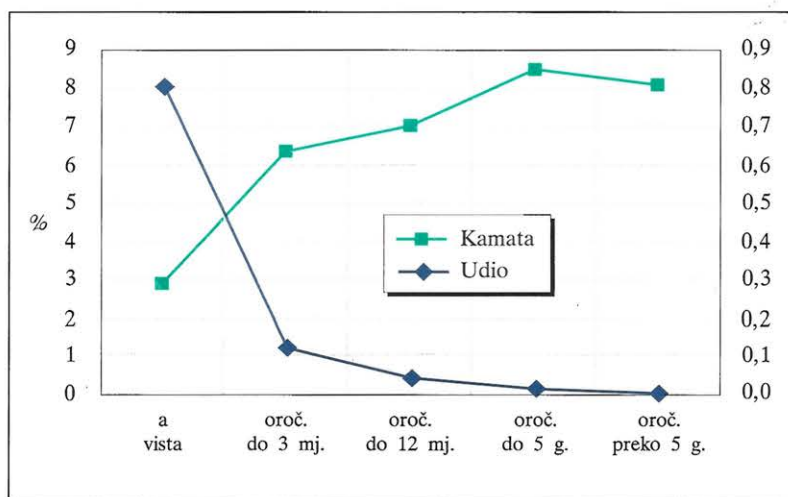
Napomena: podaci na temelju
prinovljenih depozita

SLIKA I.18

KAMATNE STOPE (LIJEVO) I
UDJELI U UKUPNIM
DEPOZITIMA PREMA ROČNOSTI
(DESN): DEVIZNI DEPOZITI U
OŽUJKU 1996.

Napomena: podaci na temelju
prinovljenih depozita

Prikazane strukture vrlo dobro odražavaju psihologiju tržišta. Depoziti su koncentrirani na žiro i tekućim računima i a vista depozitima. Struktura je slična i kod kuna i kod deviza: oko 82% ukupnih depozita su depoziti koji nisu vezani. Jedina važnija oročenja, i kod kunskih i kod deviznih depozita, su oročenja do tri mjeseca. Oko 6% kunskih i 12% deviznih depozita oročeno je do tri mjeseca, pri

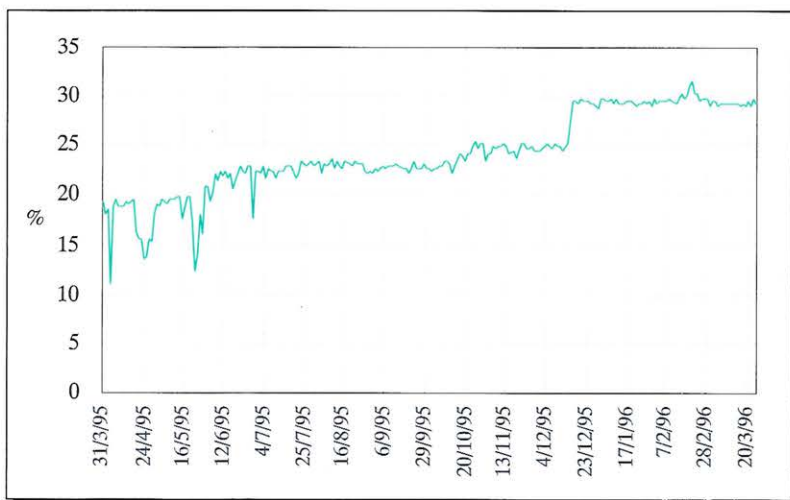
čemu prvi nose prosječnu kamatu od 15,23%, a drugi 6,39%. Razlika od gotovo 9% mjeri tržišnu percepciju valutnog rizika držanja imovine na vezanoj štednji u kunama. Visina premije na rizik valute i opća visina kamatnih stopa pokazuje dominantnu orijentaciju na kratak rok te snažno prisutno dugoročno nepovjerenje u valutu. Stoga na hrvatskom financijskom tržištu nema dugoročnog kapitala, pa nema niti ponude dugoročnih kredita.

Izrazito nepovoljna psihologija tržišta ne može se promijeniti u kratkom roku jer su uzroci slojeviti. Više od dvadeset godina visoke inflacije i obezvrjeđenja domaće valute ostavilo je dubok trag u našoj gospodarskoj kulturi i taj će se trag brisati najmanje jedno desetljeće, ukoliko u tako dugom razdoblju ostanemo vjerni politici stabilnog tečaja i niske inflacije. Tržišta su, osim toga, osjetljiva na medijski eksploatirane, pogrešne teze o precijenjenoj kuni i prerestriktivnoj monetarnoj politici, što u javnosti stvara percepciju mogućeg "zaokreta" u ukupnoj makroekonomskoj politici zemlje, koji bi se nužno odrazio na pad vrijednosti domaćeg novca. Stoga tržišta racionalno štite realnu vrijednost svojih imovina poslovnom orijentacijom na kratak rok. I treće, tržišta potpuno racionalno percipiraju strukturne probleme domaćeg bankovnog sustava koji se odražavaju u cjepljanju financijskih tržišta, krutosti kamata i kamatnih margina, nepokretnosti velikog dijela aktive i niskog stupnja konkurencije u sektoru financijskog posredovanja.

Svi ti čimbenici primjetno podržavaju i pravdaju visoku percepciju rizika i orijentaciju na kratak rok. Rezultat toga su visoke kamatne stope, opstojanje financijskih institucija koje su - zajedno sa svojim gubicima opterećenim klijentima, spremne plaćati vrlo visoke kamatne stope na tržištu novca, te nužda izlaska na međunarodna financijska tržišta kako bi se tamo prikupio dugoročni i jeftiniji kapital. Zbog toga i dalje imamo ovdje prikazanu nepovoljnu strukturu štednje, a kamate na tržištu novca pokazuju velik stupanj rigidnosti prema dolje.

Slika 1.19

GODIŠNJA KAMATNA STOPA NA
MEĐUBANKOVNOM TRŽIŠTU
NOVCA: DNEVNI PODACI

Rješenje ovih problema leži u saniranju i privatizaciji loših banaka i njihovih velikih klijenata, poticanju ulaska stranih banaka na hrvatsko financijsko tržište i nastavku vjerodostojne monetarne politike i politike tečaja, uz stalnu edukaciju javnosti u smjeru prihvaćanja istinite teze da kuna nije precijenjena te da devalvacija u postojećem režimu politike tečaja nije moguća.

1.2.5

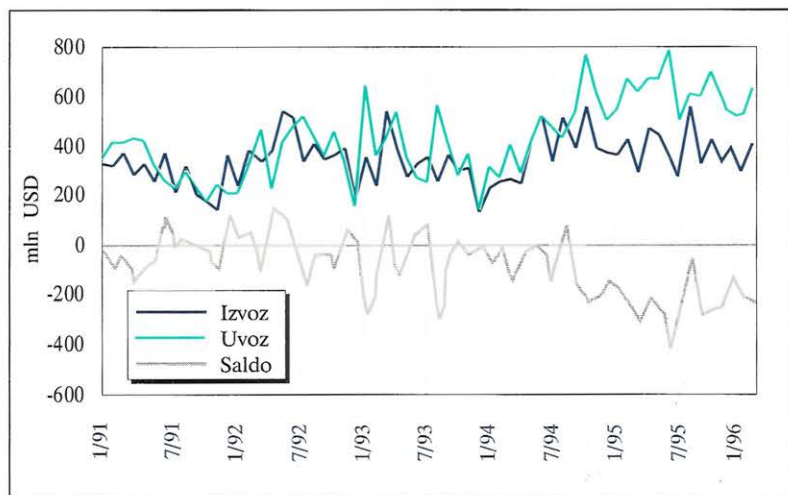
Platna bilanca

Tijekom 1995. godine došlo je do velikih promjena glede kretanja salda na računu tekućih transakcija. Nakon što je u 1993. i 1994. godini ostvaren mali suficit, deficit je u prošloj godini iznosio 1,712 milijardi USD ili 9,5% procijenjenog BDP-a, pri čemu je deficit u robnoj razmjeni iznosio 2,877 mlrd USD. Ove promjene znače da je Republika Hrvatska više agregatno investirala nego štedjela, što je logična posljedica procesa poslijeratne obnove i restrukturiranja hrvatskog gospodarstva.

Deficit u robnoj razmjeni od 2,877 milijardi USD gotovo je tri puta veći nego 1994. godine. Viši deficit je rezultat relativno bržeg porasta uvoza u odnosu na izvoz (44% prema 8,7%). U namjenskoj strukturi uvoza i dalje najveći udio imaju proizvodi za reprodukciju, čiji rast odlučujuće utječe na kretanje čitavog agregata. Podbilanca razmjene usluga zabilježila je niži suficit nego u prethodne dvije godine. Suficit je iznosio 612 milijuna USD te je ostvaren pri višoj razini razmjene usluga i na strani prihoda i na strani rashoda. Razlog nižem suficitu leži u nižem porastu prihoda od putovanja (turizma) od očekivanog, do čega je došlo zbog odvijanja vojnih oslobodilačkih akcija tijekom sezonski najvažnijeg dijela godine za inozemni turizam.

Slika 1.20

MJESEČNI IZVOZ, UVOZ I
SALDO ROBNE RAZMJENE

Podbilanca dohotka je u prošloj godini zabilježila nešto niži deficit od 93,3 milijuna USD. Osnovna determinanta takvog kretanja jest brži rast prihoda od kamata. U tome najveći udio imaju kamate na rastuće devizne rezerve NBH.

Podbilanca tekućih transfera također je zabilježila porast suficita u odnosu na 1994. godinu. Suficit je iznosio 645,8 milijuna USD. Porast je uzrokovan rastom prihoda kod ostalih sektora (uglavnom doznake radnika na privremenom radu u inozemstvu), što ukazuje na porast povjerenja ovog segmenta naših rezidenata u bankovni sustav zemlje. Pritom treba istaći da se radi o stabilnom izvoru prihoda koji već duži niz godina predstavlja i predstavljat će izvor deviznoga priljeva.

Račun kapitalnih i financijskih transakcija (isključujući devizne rezerve NBH) zabilježio je suficit (neto priljev) u iznosu od 901,7 milijuna USD. Priljev je najvećim dijelom rezultat kreditnih sporazuma i smanjivanja neto inozemne aktive privatnog sektora, a tek je manjim dijelom uzrokovan direktnim stranim investicijama. One su u 1995. godini iznosile 80,5 milijuna USD, što predstavlja pad u odnosu na 1994. godinu, što je bilo i očekivano ako uzmemo u obzir vojno-političku neizvjesnost tijekom 1995. godine.

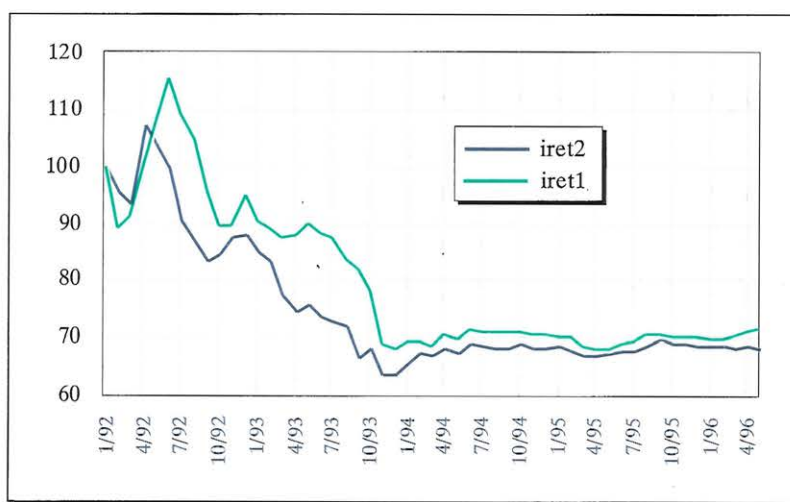
U podbilanci ostalih investicija zabilježen je neto priljev od 821,8 milijuna USD. Struktura toga priljeva ukazuje na brz porast neto kreditiranja iz inozemstva (430,7 milijuna USD), pri čemu najveći udio ima bankovni sektor. S gledišta ročnosti uočljiv je porast kratkoročnog kreditiranja iz inozemstva kod svih institucionalnih sektora, uz izuzetak monetarnih vlasti. Prema tome, deficit se djelomično financira i zaduživanjem u inozemstvu.

Devizne rezerve NBH i dalje dinamično rastu. U prošloj su godini porasle za 492,6 milijuna USD pa je tako stanje bruto deviznih rezervi NBH na dan 31. 12. 1995. iznosilo 1897,5 milijuna USD. Ovakve su nas promjene još više približile optimalnoj razini deviznih rezervi od vrijednosti tromjesečnog uvoza roba i usluga što dodatno otvara prostor za intervencije na deviznom tržištu u slučaju poremećaja spekulativne prirode.

Rezidual platne bilance iznosio je 1,303 milijarde USD, što predstavlja veliko povećanje u odnosu na 1994. godinu. Istraživanjima smo utvrdili da je visina ove stavke uzrokovana brzim porastom uvoza koji se financira odgodom plaćanja do 90 dana. Naime, prilikom prelaska robe preko državne granice uvoz se registrira kao odljev na tekućem računu. Međutim, ako plaćanje uslijedi tri mjeseca kasnije, u tom razdoblju statističkog "praznog hoda" mi ne registriramo protustavku. Kada dođe do brzog rasta uvoza i kada naraste povjerenje inozemnih dobavljača u domaće uvoznike, a upravo to se dogodilo prošle godine, u računima se javlja nesklad koji uzrokuje pogreške i propuste.

Slika 1.21

REALNI EFEKTIVNI TEČAJ KUNE
UZ CIJENE NA MALO (IRET1) I
CIJENE PROIZVOĐAČA (IRET2)

Međutim, na visinu ove stavke utječe i nerregistrirani izvoz (prodaje mirovnim snagama) i nerregistrirani faktorski dohodak, tako da je po svemu sudeći deficit tekućeg računa precijenjen, no teško je reći točno koliko. Činjenica je da je deficit velik i da se jednim dijelom financira zaduživanjem u inozemstvu, ali i smanjenjem neto inozemne aktive privatnog sektora (povlačenje deviza iz inozemstva i prodaja "sive" akumulacije devizne efektive domaćim bankama). Nakon oporavka turizma i statističkih poboljšanja u 1996. godini očekujemo da će udio deficita u BDP-u pasti, no on će u srednjem roku i dalje ostati prisutan. Deficit je nužan u razdoblju restrukturiranja i prilagodbe izvoznog sektora. Ujedno je i održiv, jer je naša neto inozemna aktiva i dalje visoka (nerregistrirana štednja u inozemstvu), a tek očekujemo ubrzanje priljeva po osnovi direktnih inozemnih investicija. Omjer vanjskog duga i BDP-a veoma je povoljan. Krajem 1995. godine iznosi oko 21%. Hrvatska je postigla sporazum s Pariškim klubom, a u travnju 1996. i s London-skim klubom. Sve to ukazuje na činjenicu da je pred nama nekoliko godina u

kojima će se restrukturiranje odvijati u povoljnijim uvjetima deficita na tekućem računu (agregatne investicije bit će veće od štednje). Otud potječe i naše uvjerenje da će realni efektivni tečaj domaće valute, parametar čija stabilnost presudno određuje kvalitetu i dubinu restrukturiranja izvoznog sektora, ostati stabilan u srednjem roku, kao što je stabilan već više od dvije i pol godine.²

1.2.6

Industrijska proizvodnja i investicije

U protekloj je godini, po prvi puta tijekom 90-tih godina, zabilježen porast industrijske proizvodnje na godišnjoj razini. Taj porast je iznosio skromnih 0,3%. Pritom je najveći rast zabilježen u industrijama sredstava rada (4,1%) te u ostalim industrijama (5,3%), dok su industrije repromaterijala zabilježile porast od 0,1%, a industrije roba za široku potrošnju pad od 1%. Spomenuti pad odražava proces restrukturiranja koji se intenzivno odvija upravo u proizvodnjama roba za široku potrošnju. To se očituje u činjenici da je primjerice prehrambena industrija, koja obuhvaća više od 15% industrijske aktivnosti u Hrvatskoj, zabilježila porast od 4,1%, dok su radno intenzivne i neefikasne stare proizvodnje u pravilu bilježile pad.

Oporavak industrijske proizvodnje bio bi, međutim, mnogo jači da sredinu godine nisu obilježile oslobodilačke vojne akcije. Smanjena potražnja i, posebno, mobilizacijski šok ponude, združeno su uzrokovali unutargodišnji ciklus koji se jasno vidi na slici 1.22. Slika također jasno pokazuje da krivulja trend-ciklusa od listopada 1995. nadalje pokazuje naznake rasta, pa se u 1996. godini može očekivati očitovanje odgođenog oporavka iz prošle godine. Brzina restrukturiranja i privatizacije može samo ubrzati ili usporiti taj rast, ali ne i djelovati na njegov izostanak.

Slika 1.22

INDEKS FIZIČKOG OBUJMA
INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE:
DESEZONIRANI PODACI I
TREND-CIKLUS (1990.=100)

O investicijskoj aktivnosti u Republici Hrvatskoj nažalost ne postoje pouzdani podaci jer još uvijek nije razvijen sustav sastavljanja nacionalnih računa. Kretanje novčanog toka isplata za investicije nalazi se pod jakim utjecajem investicijske aktivnosti države, tako da nepovoljna kretanja na koja ukazuje ovaj pokazatelj proizlaze iz zaustavljanja investicijskih u korist tekućih javnih rashoda zbog prirode vojnih izdataka. Investicijska aktivnost sada već velikog privatnog sektora loše je obuhvaćena službenim statistikama pa se o njoj donekle može nagađati na temelju kretanja uvoza kapitalnih dobara. No, u porastu uvoza kapitalnih dobara od 44% djelomično se krije i efekt supstitucije. S druge strane,

2 Detaljniju raspravu o problemu realne precijenjenosti ili potcijenjenosti hrvatske kune čitatelj će pronaći u odjeljku 1.3.1.

osjetan porast domaće proizvodnje kapitalnih dobara koji smo prethodno već spominjali, upućuje na suprotan zaključak. Ipak, općenito se može zaključiti da godina 1995. nije bila poticajna za investiranje, osim u sektoru vojne industrije. Tomu su prije svega pridonijeli neekonomski čimbenici.

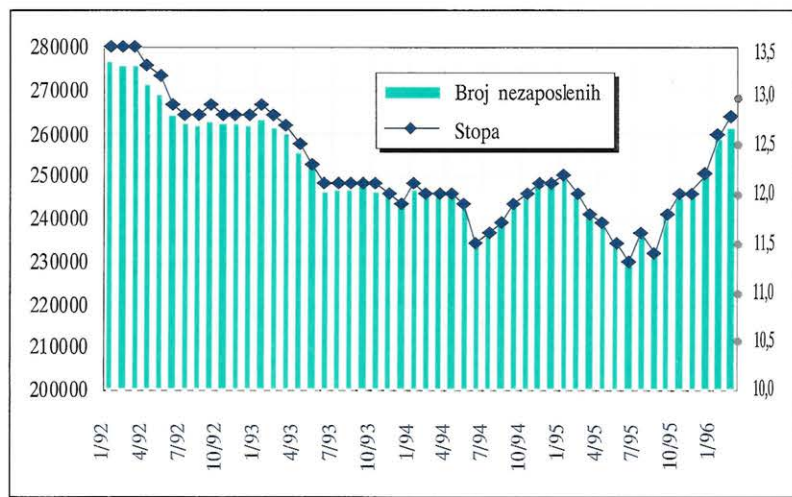
1.2.7

Nadnice i zaposlenost

Podaci o tržištu rada nažalost pripadaju skupini najmanje pouzdanih statistika u Republici Hrvatskoj. Ne postoji integrirana i pouzdana statistika zaposlenosti, privatni sektor se nedovoljno dobro obuhvaća, sustav redovitih anketa tek je u procesu nastajanja, a procjene govore o velikom angažmanu faktora rada u sivoj ekonomiji zbog visokih poreza na rad. Jedini "tvrdi" podatak jest evidencija o prijavljenim nezaposlenim osobama. Broj prijavljenih nezaposlenih osoba u 1995. godini kretao se oko 12% procijenjene veličine "radnog kontigenta". Procjene stope nezaposlenosti koje bi uvažile standardnu metodologiju usprkos nepouzdanosti statističke baze upućuju na stopu od oko 18%.

Slika 1.23

BROJ REGISTRIRANIH
NEZAPOSLENIH (LIJEVO) I
NJIHOV UDIO U VELIČINI
RADNOG KONTIGENTA

Statistička slika nije mnogo bolja niti glede kretanja nadnica. Stvarna cijena rada u privatnom sektoru statistička je nepoznanica jer se zbog visokih poreza na rad na sve moguće načine nastoji naknade za rad isplaćivati zaobilaznim, niže oporezovanim financijskim putevima. Osim toga, službena serija o prosječnoj neto plaći po radniku doživjela je lom u prosincu 1994. godine kada je dio naknada uključen u plaću ("topli obrok"). Stoga se međugodišnja stopa rasta prosječne nominalne nadnice u 1995. godini koja prelazi 40% ne može uzimati kao pouzdan podatak.

Slika 1.24

PROSJEČNA REALNA NETO
PLAĆA PO RADNIKU U
CIJENAMA IZ SIJEČNJA 1992.

Ipak, postoji nekoliko činjenica koje možemo utvrditi s relativno visokim stupnjem sigurnosti. Čak i kada se arbitrarno ukloni efekt uključivanja naknade u plaću, međugodišnji porast realne neto plaće po radniku vjerojatno prelazi 20%. Razlog zbog kojega nije došlo do prelijevanja ovoga rasta u rast cijena treba tražiti u brzom porastu proizvodnosti rada nakon 1993. godine, ali i u činjenici da se porast potražnje najvećim dijelom prelio prema uvoznim proizvodima čije su konkurentne cijene zadržale cijene domaćih roba pod kontrolom. Tomu treba dodatni i činjenicu da su realne neto plaće u 1992. i 1993. godini padale mnogo brže od proizvodnosti rada, što znači da su postojale rezerve za neinflacijski rast plaća. Nadalje, kada se promatraju unutargodišnja kretanja tijekom prošle godine, može se uočiti da je prosječna nominalna nadnica po radniku od siječnja 1995. do siječnja 1996. narasla 10,3% ili oko 6% realno. To znači da je Vlada tijekom godine uspjela voditi vjerodostojnu politiku dohodaka. Stoga visoki porast prosječne neto plaće u odnosu na 1994. godinu proizlazi iz vrlo niske postinflacijske razine realnih plaća početkom 1994. godine.

1.2.8

Državni proračun

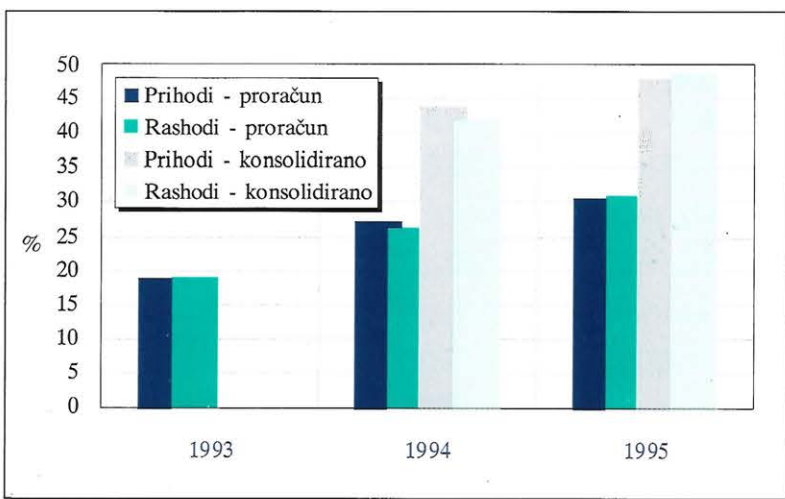
Proces konsolidacije državnih financija započeo je 1993. godine te je nastavljen kroz 1994. i 1995. godinu. Četiri su efekta pridonijela osjetnom smanjenju deficita proračuna, rastu udjela javnih prihoda i rashoda u BDP-u te promjeni strukture financiranja deficita. Prvo, obaranje visoke inflacije krajem 1993. godine djelovalo je na brz porast realnih javnih prihoda. To je poznati Tanzijev efekt. Drugo, obaranjem visoke inflacije započeo je proces prelaska transakcija u sivoj ekonomiji s njemačke marke u hrvatsku kunu. Kako je u isto vrijeme započeo razvitak financijske policije i fiskalne discipline, porezna je baza osjetno uvećana. Treće, rast BDP-a, a posebno povećan obujam trgovačkih transakcija uvoznim proizvodima povećao je poreznu bazu za obračun poreza na promet, najvažnijeg izvora financiranja rashoda države. I četvrto, smanjenje nekih poreznih stopa početkom 1994. uvećalo je poreznu bazu preko efekta Laferove krivulje, dok je uvođenje akciza na neke luksuzne proizvode i proizvode navike dodatno poboljšalo financijsku poziciju države.

Svi spomenuti čimbenici pridonijeli su mnogo bržem rastu javnih prihoda i rashoda od BDP-a, ali su i otvorili mogućnost prekida prakse monetizacije deficita. Konačno, oni su omogućili da se u prošloj godini, kada smo vodili oslobodilačke vojne akcije, fiskalni deficit zadrži na iznenađujuće niskoj razini, nižoj od 1% na "cash" principu, odnosno oko 2% kada se u obzir uzmu neplaćene obveze države.

Slika 1.25

UDIO JAVNIH PRIHODA I
RASHODA CENTRALNOG
PRORAČUNA I KONSOLIDIRANE
SREDIŠNJE DRŽAVE* U BDP-U

* Podaci su prikazani na "cash" principu; konsolidirani podaci o javnim financijama prikupljaju se od 1994. godine

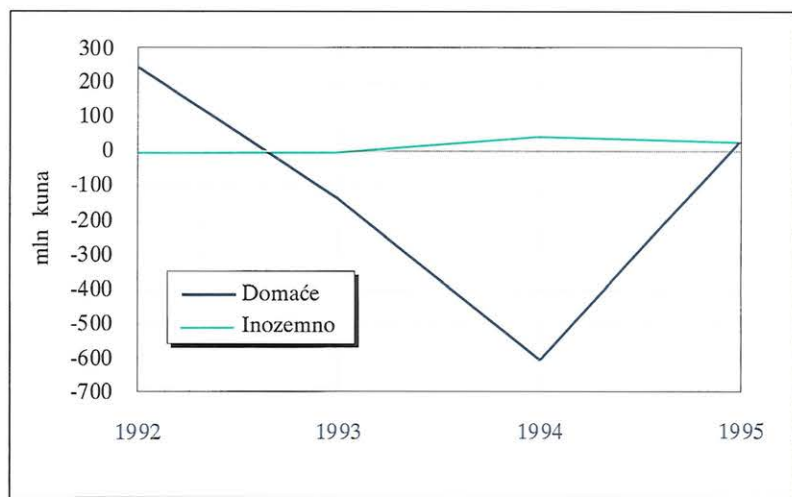
Udio javnih prihoda centralnog proračuna u BDP-u porastao je s 19% u 1993. na 31% u 1995. godini. Udio javnih rashoda u istom je razdoblju porastao s 19% na 32% na "cash" principu. Kada bi se ovome dodao efekt neplaćenih tekućih obveza, udio bi porastao na oko 34%. Prihodi konsolidirane središnje države porasli su s 44% u 1994. na 48% u 1995. godini, a rashodi s 43% na 49%. Efekt "arearsa" povećava posljednji omjer na oko 51%.

Očigledno, nakon suficita od oko 0,6% BDP-a u 1994. godini, u prošloj je godini, iz dobro poznatih razloga, došlo do pojave umjerenog fiskalnog deficita. Međutim, utjecaj toga deficita na gospodarstvo može se ispravno sagledati samo ako se ima na umu njegova ukupna struktura i načini njegova financiranja.

Osim što je od početka provođenja Stabilizacijskog programa 1993. godine došlo do opće konsolidacije fiskusa, najveći fiskalni doprinos stabilnosti očituje se u promjeni karaktera financiranja deficita. Podaci koji su prikazani na slici 1.26 jasno pokazuju odmak od domaćih prema inozemnim izvorima financiranja. To znači da umjesto kratkoročnih inflacijskih pritisaka uslijed monetizacije deficita imamo pritiske sa suprotnim predznakom jer devize dobivene po osnovi inozemnog financiranja deficita uzrokuju pritisak na aprecijaciju nominalnog tečaja.

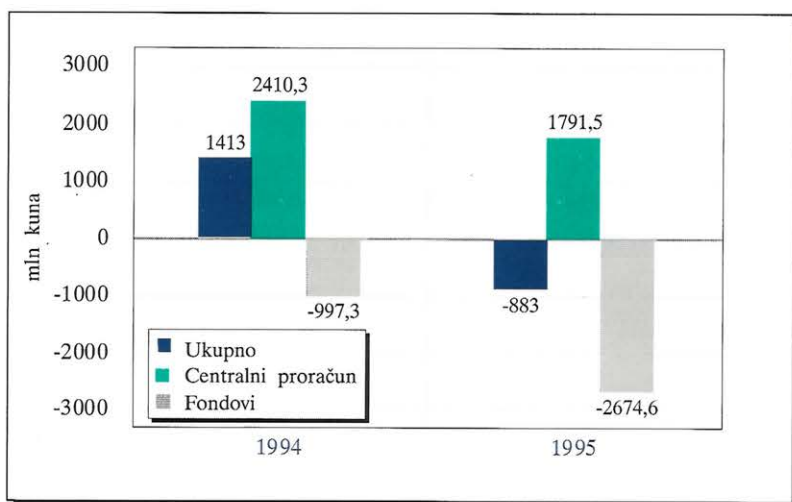
Slika 1.26

STRUKTURA FINANCIRANJA CENTRALNOG PRORAČUNA U CIJENAMA IZ 1995. GODINE

Slika 1.27

SALDO KONSOLIDIRANE SREDIŠNJE DRŽAVE 1994. I 1995. GODINE U TEKUĆIM CIJENAMA

Međutim, uloga centralnog proračuna pokazuje se u nešto drukčijem svjetlu kada se promatraju konsolidirani podaci. Oni upućuju na to da glavni uzroci deficita državnoga sektora leže u fondovima, pri čemu državni mirovinski i zdravstveni

fondovi igraju daleko najvažniju ulogu. Rashodi šest republičkih fondova iznosili su u prošloj godini čak 20% BDP-a, a njihov je tekući deficit iznosio čak 17% njihovih tekućih prihoda.

Uzroci takvoga stanja su duboki i ne mogu se riješiti u kratkome roku jer su usko vezani uz demografska kretanja. Starenje populacije i rat strahovito su opteretili izdatke za mirovine i zdravstvo. Hrvatska se, slično kao i razvijene zemlje, stoga nalazi pred velikim zadatkom duboke reforme sustava socijalnog osiguranja. Postojeći stupanj socijalne sigurnosti održava se zahvaljujući veoma visokom oporezivanju rada, što ovaj faktor čini iznimno skupim u relativnom smislu te pridonosi njegovoj sporoj realokaciji, stagnaciji zaposlenosti i bijegu u sive, neoporezovane ili niže oporezovane aktivnosti. Problem je isti kao u Zapadnoj Evropi, ali se javlja na višestruko nižoj razvojnoj razini. Ova će činjenica determinirati i političku težinu rješavanja toga problema koji, nije pretjerano reći, nakon oslobođenja predstavlja najveći socio-ekonomski problem mlade hrvatske države. Osjetnije smanjenje poreznog opterećenja može se očekivati tek kada se ovi problemi počnu rješavati.

I.3

Aktualne dvojbe o monetarnoj politici Narodne banke Hrvatske

Nekoliko je dvojbi tijekom protekle godine obilježilo stručne i javne rasprave o monetarnoj politici hrvatske središnje novčarske ustanove. Prvo: je li tečaj kune precijenjen? Drugo: je li prerestriktivna monetarna politika uzrokovala nelikvidnost u domaćim plaćanjima? I treće: ne sprječava li NBH rast gospodarstva i ne bi li malo viša inflacija pogodovala razvitku?

1.3.1

O tečaju kune

Kada je realni efektivni tečaj neke valute gotovo tri godine stabilan, a da pritom ne dolazi do pada deviznih rezervi centralne banke u svrhu obrane tečaja, onda se ne može govoriti o precijenjenosti tečaja. Može se govoriti samo o promjeni ravnotežnog tečaja, koja zavisi o promjenama fundamentalnih ekonomskih čimbenika što na taj tečaj utječu. Među najvažnijim fundamentalnim čimbenicima ističu se: proizvodnost rada, fiskalni deficit i načini njegova financiranja, brzina priljeva dugoročnog kapitala, odnosi cijena na svjetskom tržištu. Osim što su se svi spomenuti čimbenici osjetno promijenili posljednjih godina, na promjenu ravnotežnog tečaja naše valute utjecao je raspad tržišta bivše Jugoslavije i monetarno osamostaljivanje Hrvatske. Došlo je do promjene relevantnog valutnog područja na način koji je utjecao na jačanje ravnotežnog tečaja jer su proizvodnost rada i neto izvoz roba i usluga u Hrvatskoj bili daleko iznad prosjeka bivše države.

Nakon osamostaljenja i provođenja Stabilizacijskog programa, Republika Hrvatska uspjela je smanjiti fiskalni deficit i iz temelja promijeniti način njegova financiranja. Zaustavljanje procesa inflacijske monetizacije deficita bitno je utjecalo na jačanje ravnotežnog tečaja. Nadalje, u svim tranzicijskim zemljama, pa tako i u Hrvatskoj, proizvodnost rada vrlo brzo raste, što znači da se isti stupanj međunarodne konkurentnosti postiže usprkos nominalnom i realnom rastu nadnica, ako je drugi usklađen s rastom proizvodnosti rada. Na kraju, sve tranzicijske zemlje, pa tako i Hrvatska, započele su proces tranzicije s osjetno potcijenjenim nacionalnim valutama. Najveći stupanj početne potcijenjenosti zabilježen je u Rusiji i baltičkim državama, a najmanji u Mađarskoj. Hrvatska se smješta u sredinu te grupe zemalja, pa je tako realna aprecijacija našeg efektivnog tečaja

nakon monetarnog osamostaljenja manja od aprecijacije u baltičkim državama i veća od aprecijacije u Mađarskoj.

U raspravama o tome je li tečaj ravnotežan često se polazi od hipoteze da je neko razdoblje u prošlosti relevantno za ocjenu ravnotežne razine tečaja. Najčešća pogreška koja se pritom čini jest da se realni tečaj u trenutku uvođenja hrvatskoga dinara (prosinac 1991.) uzima kao ravnotežni. Već smo, međutim, utvrdili da je tečaj u tom trenutku bio potcijenjen. Štoviše, niti jedan realni tečaj u prošlosti, čak i onaj daljoj, vjerojatno nije bio ravnotežan. Česte promjene režima monetarne i tečajne politike, česte devalvacije, administriranje deviznog tržišta i stalno visoka inflacija u bivšoj Jugoslaviji (u prosjeku 69% godišnje od 1971. do 1991.), uzrokovali su vrlo velike oscilacije realnog tečaja domaće valute. Prema Sebastianu Edwardsu³, u grupi od 12 zemalja u razvoju, bivša je Jugoslavija imala, poslije Sri Lanke, najveću standardnu devijaciju realnog tečaja u razdoblju od 1965. - 1985. godine.

Slika 1.28

STANDARDNA DEVIJACIJA REALNOG TEČAJA U 12 ZEMALJA U RAZVOJU 1965.-1985.

Izvor: Edwards, 1994: t.1, str. 76.

Prema tome, struktura hrvatskog gospodarstva oblikovana je u izrazito nestabilnim uvjetima poslovanja s inozemstvom i u uvjetima administrativne regulacije deviznog tržišta, s čestim promjenama modela administriranja. Štoviše, u protekla tri desetljeća visoke inflacije (do 1993. godine) njemačka je marka u Hrvatskoj postala paralelna valuta u koju su se sklanjali svi oblici likvidne štednje. U tako dugom razdoblju makroekonomskog kaosa došlo je do ugovorne i psihološke indeksacije svih domaćih cijena uz devizni tečaj. Stoga su administrativne promjene tečaja uzrokovale, s određenim vremenskim pomakom, kaotično visoku inflaciju. To se jasno vidi na sljedećoj slici na kojoj je prikazano kretanje prirodnog logaritma razine cijena i indeks realnog efektivnog tečaja domaće valute koji je jednak 100 za prosjek 80-tih godina. Iako je u pokazatelje ugrađena pogreška mjerenja zbog korištenja samo tri valute (DEM, USD, ITL) pri izračunu efektivnog tečaja, fiksnih arbitrarnih pondera (0,5; 0,3; 0,2), te korištenja godišnjih podataka, slika pokazuje ono što želimo naglasiti.

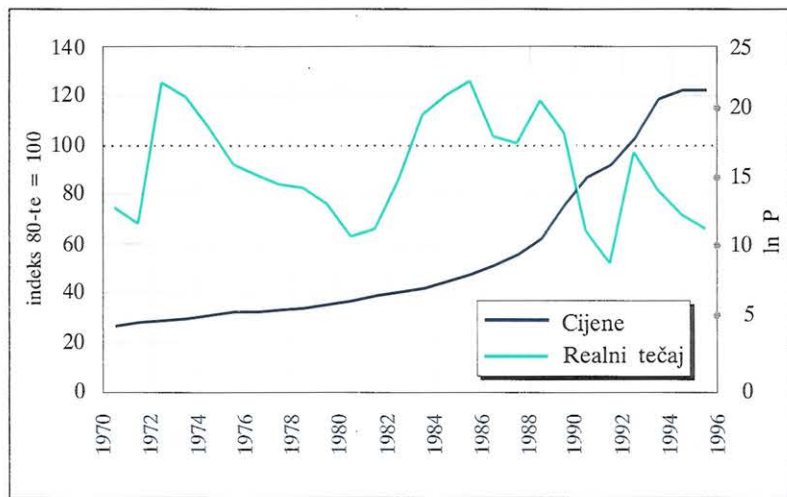
Sedamdesete godine bile su godine relativno niske inflacije u odnosu na povijesni prosjek. Prosječna godišnja stopa iznosila je 18%. U tom razdoblju realni je tečaj primjetno jačao i u prosjeku bio na mnogo nižoj razini od prosjeka 80-tih, a gospodarstvo je još uvijek bilježilo realan rast. Od 1982. godine, međutim, započinje razdoblje eksponencijalnog rasta cijena i održavanja realnog tečaja na

3 Edwards, Sebastian, (1994): Real and Monetary Determinants of Real Exchange Rate Behavior: Theory and Evidence from Developing Countries. u: Williamson, John (ur.): Estimating Equilibrium Exchange Rates. Washington: Institute for International Economics: str. 61-92.

mnogo višoj prosječnoj razini u usporedbi sa 70-tim godinama. To su bile godine stagnacije i recesije. Godine 1990. i 1991. cijene su smirene, ali je realni tečaj osjetno aprecirao. Godine 1992. i 1993. cijene ponovo ubrzavaju, a politika tečaja 1992. godine, nakon uvođenja hrvatske privremene valute - hrvatskog dinara - predstavljala je neuspjeh pokušaj da se realni tečaj vrati na razine iz 80-tih.

Slika 1.29

REALNI TEČAJ I CIJENE 1970.-1995.

Stoga je očito da je svaki pokušaj realnog obezvrjeđenja domaće valute, u povijesnoj perspektivi, završavao s poništavajućim i prorecesijskim djelovanjem visoke inflacije, jer je na taj način umjetno kreirana makroekonomska neravnoteža. Smirivanje rasta cijena u pravilu je bilo praćeno realnim jačanjem valute na putu prema makroekonomskoj ravnoteži. Ponovilo se to i nakon 1992. godine. Preciznije računanje realnoga efektivnog tečaja kune (vidi sliku 1.21) pokazuju da je tečaj stabilan od kraja 1993. godine. To je ujedno razdoblje najstabilnijih cijena u našoj povijesti, rasta deviznih rezervi centralne banke, konvertibilnosti domaće valute, dobrog funkcioniranja deviznog tržišta i početka gospodarskog oporavka usprkos izrazito nepovoljnih političkih i ratnih okolnosti. Stoga kuna nije precijenjena. Neke su domaće cijene previsoke zbog nesavršenosti tržišta, fiskalni je teret velik, faktor rad je jako oporezovan zbog demografskih i ratnih razloga, a dio izvoznog sektora, koji je uspijevaio poslovati u uvjetima makroekonomske neravnoteže 80-tih godina, zbog sporosti restrukturiranja danas ostvaruje gubitke. Gledano u cjelini, problem nije u tečaju domaće valute, koji se formira prema tržišnim odnosima ponude i potražnje.

1.3.2

O uzrocima nelikvidnosti

U doba visoke inflacije prijavljeni dugovi između poduzeća bili su zanemarivi. Danas oni iznose 6-7% BDP-a, ili oko 20% vrijednosti ukupnih bankovnih kredita u zemlji, a to su iznosi koji se susreću i u drugim uspješnim zemljama u tranziciji. Akumulacija iznosa prijavljenih nenaplaćenih potraživanja događa se u razdoblju kada ponuda nominalnog i realnog novca također brzo raste. Zbog toga je ideja o prerestriktivnoj monetarnoj politici koja uzrokuje nelikvidnost upitna.

Glavni uzrok akumulacije nenaplaćenih potraživanja treba tražiti u nepostojanju vjerodostojnog instrumenta naplate potraživanja, odnosno niske vjerodostojnosti stečajne prijetnje u uvjetima brzog rasta agregatne potražnje i realnog obujma trgovačke aktivnosti. Dobavljači se nalaze nisko na listi prioriteta plaćanja. Isplate za plaće uživaju viši red prioriteta tako da lošija poduzeća kupuju unutrašnji socijalni mir kratkoročno ga financirajući sredstvima dobavljača.

U uvjetima gdje ne postoje trajniji tuđi izvori financiranja, i gdje nema vjerojnostnih instrumenata naplate, ne treba isključiti mogućnost da je poslovna ekspanzija nekih poduzeća dijelom financirana ulaganjem novca koji nije vraćen dobavljačima. Tekući dug se tako prisilno transformira u trajni ulog bez priznavanja vlasničkoga prava stvarnog vlasnika novca.

Nadalje, državni je proračun tijekom prošle godine djelomično financirao povećane izdatke akumulacijom tekućih dugova prema dobavljačima. Tako je tekući dug prisilno transformiran u javni dug i otud potječe razlika budžetskog deficita mjerenog prema "cash" načelu i prema načelu nastanka obveza. U prvom je slučaju deficit manji od 1%, a u drugom slučaju iznosi oko 2% BDP-a.

Konačno, kako se gospodarski sustav naviknuo na poslovanje u uvjetima akumulacije nenaplaćenih potraživanja, u porastu toga iznosa ne krije se samo realni rast unutrašnjeg duga, nego i nominalni rast zbog ugradnje implicitne ili prikrivene kamate u cijenu robe pri čijoj se isporuci očekuju problemi s naplatom. Ako dobavljač očekuje da robu neće moći naplatiti tri mjeseca, on neće zaračunati tekuću tržišnu cijenu robe, nego će ju uvećati za tržišnu kamatu na tri mjeseca.

Ukupno uzevši, porast ovoga iznosa plod je nerazvijenosti financijskih tržišta i pravnog sustava, nastavka poslovanja neprivatiziranog i neefikasnog sektora gdje je vrijednost graničnog proizvoda rada manja od njegove tržišne cijene, vrlo kratkoročne prirode izvora financiranja, rasta premije na rizik naplate, odnosno prikrivene kamate koja se ugrađuje u cijenu robe pri čijoj se isporuci očekuje kašnjenje u naplati, te fiskalnog deficita. Monetarna politika ne utječe na ove čimbenike. Povezivanje monetarne politike sa spomenutim problemima poziv je na inflacijsku monetizaciju, odnosno prikrivanje realnih problema uz odgodu rješavanja za neku daleku budućnost. Takva je politika vođena u bivšoj Jugoslaviji i njene su katastrofalne posljedice dobro poznate.

1.3.3

O vezi između monetarne politike, inflacije i gospodarskog rasta

U Narodnoj banci Hrvatske često ističemo da je niska inflacija preduvjet gospodarskog rasta. S druge strane, često se nudi teza da bi "malo" ekspanzivnija monetarna politika i "malo" veća inflacija mogla pridonijeti bržem razvitku. Pritom nitko ne govori konkretno kako bi "malo" ekspanzivnija monetarna politika trebala izgledati i koliko bi "malo" veća inflacija trebala iznositi. Artikulacija je, međutim, nešto veća glede pitanja kako bi one pridonijele bržem razvitku. Događilo bi se nominalno slabljenje domaće valute, a kako se pretpostavlja da cijene ne bi reagirale trenutačno, realni bi tečaj deprecirao poboljšavajući konkurentnost naših izvoznika. Osim toga, nominalno slabiji tečaj zahtijevao bi veću ponudu novca, a ona bi značila veću ponudu kredita za "pokretanje proizvodnje".

Mi, međutim, na temelju iskustva koje smo sažeto prikazali u odjeljku o problemu ravnotežnog tečaja, držimo da bi umjetno nominalno slabljenje tečaja izazvalo trenutačnu reakciju cijena i domaćih troškova. Stoga bi realni tečaj i realna ponuda kredita ostali nepromijenjeni ili bi čak zabilježili pad već u srednjem roku. Slabljenje tečaja bi trenutno pogoršalo kratkoročno povjerenje u valutu i domaći financijski sustav te bi dodatno učvrstilo još uvijek prisutno dugoročno nepovjerenje. Banke bi trebale ponuditi još više kamatne stope na sve vrste depozita i zaračunavati još veće aktivne kamate. Ne bi došlo do pada, nego do rasta kamatnih stopa, a ako bi kamatne stope ostale nepromijenjene ili pale (nominalno ili realno), došlo bi do pada ionako krhkih izvora ponude kredita, pa tako i samih kredita. S visokim stupnjem pouzdanosti može se predvidjeti da bi realni novac padao, a kapital bi, umjesto da i dalje ulazi u zemlju, izlazio iz nje.

Inflacija i deprecijacija u našim se uvjetima ne mogu programirati. Ciljanje retoričke "razvojne" inflacije od 5%, 7%, 9% ili više posto neizvediv je projekt jer u uvjetima buđenja inflacije neke cijene na početku uvijek zaostaju, te u sljedećim razdobljima imaju tendenciju nadoknaditi relativni zaostatak za općom razinom cijena. U pravilu je nadoknađivanje veće od početnog zaostatka pa u svakom razdoblju postoje cijene koje zaostaju i koje se moraju prilagoditi u sljedećem razdoblju. Na taj se način u sustav ugrađuje inflacijska inercija čije prekidanje u budućnosti nosi društveni trošak u obliku manjeg BDP-a od onog koji bi bio ostvariv u uvjetima stabilnih cijena.

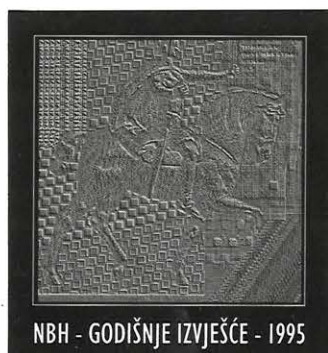
Prema tome, promjena koncepcije monetarne politike dovodi do dva saglediva scenarija. U prvom se potpuno gubi kapital povjerenja u valutu i financijski sustav, koji je akumuliran u protekle dvije i po godine. Rezultat je inflacija, odljev kapitala, pad međunarodnog kredibiliteta i bijeg razvojnih resursa, kapitala prije svega. Drugi scenario je nešto povoljniji. Ako bi se "zaokret" u politici mogao dogoditi na gladak način, tj. tako da se očekivanja točno prilagode programiranim stopama inflacije i/ili deprecijacije tečaja a da to ne izazove gubitak povjerenja, realno bi stanje ostalo nepromijenjeno. Svi realni efekti koji se očituju u sadašnjem režimu monetarne politike i politike tečaja došli bi do izražaja i u novom režimu.

U tom je pogledu indikativan slučaj Poljske. Tamo su se od 1990. godine često događale promjene režima ekonomske politike, a inflacija je primjetno oscilirala. Najduže je trajalo razdoblje programirane deprecijacije tečaja po stopi od 1,2% mjesečno. Oko programirane putanje tečaja određen je interval fluktuacija tečaja. Inflacija je svejedno brže rasla, a realni tečaj aprecirao. U jednom je trenutku čak, zbog očitog viška ponude deviza na tržištu, nominalni tečaj jednokratno revalorirao u okviru zacrtanog pomičnog intervala. Stoga se u prosjeku u dužem razdoblju, tečaj zapravo odmiče od gornje granice intervala prema donjoj, a preostali dio neophodne prilagodbe realnoga tečaja odvija se preko domaće inflacije koja je u Poljskoj najviša među naprednim tranzicijskim zemljama. Zaključak glasi da se prirodni puls tržišta nikakvim administrativnim mjerama ne može zaustaviti. Takve mjere samo mogu unijeti veći rizik i neizvjesnost u opću percepciju ekonomske politike te smanjiti njezinu vjerodostojnost.

Na kraju spomenimo i to da se monetarnoj politici često zamjera propisana obveza poslovnim bankama da se 53% deviznih depozita drži na računima u inozemstvu. Smatra se da se na taj način rasipaju "razvojni resursi" i ostvaruje gubitak jer je pasivna kamata koju domaće banke plaćaju na depozite vjerojatno niža od kamate koju zarađuju u inozemstvu. Pritom se previda da su devizna sredstva u našim bankama vrlo kratkoročna i da se, primjerice, kamatna stopa od 8%, koliko se plaća na oročene depozite preko 6 mjeseci, odnosi na zanemarivo mali iznos depozita (vidi odjeljak 1.2.4). Vagana prosječna kamata na devizne depozite manja je od 4% godišnje, što se ne može bitno razlikovati od kamate koju banke zarađuju na plasmanima u inozemstvu. Nadalje, replasiranjem deviznih sredstava u inozemstvu banke podižu svoj kredibilitet kod inozemnih banaka i dolaze u priliku da na temelju tih depozita dobivaju kredite. I to kredite koji se u pravilu odobravaju na dulji rok od ročnosti deviznog depozita kod domaće banke. Tako se vrši ročna transformacija pretežito a vista deviznih depozita u dugoročnija sredstva kojih na domaćem tržištu nema. Naravno, kamata koju treba platiti na takva sredstva veća je od kamate na devizne depozite u našim bankama, no radi se o kvalitativno boljim, dugoročnijim sredstvima, čija se kamata ne može uspoređivati s kamatama na dugoročne devizne depozite u našim bankama jer takvih depozita nema. I konačno, ova mjera sprječava još jači devizni pritisak na domaćem tržištu te time ublažava pritiske na aprecijaciju tečaja.

II. MONETARNA POLITIKA U 1995. GODINI

2.1

Monetarni i kreditni agregati

Tablica 2.1

MONETARNI KREDITNI AGREGATI

	Primarni novac (M0)	UKUPNA LIKVIDNA SREDSTVA					Neto domaća aktiva (NDA)	Plasmani banaka kod ostalih domaćih sektora	
		Novčana masa		Ukupno	Štedni i oročeni depoziti	Devizni depoziti	Ukupno		
		Gotov novac (GN)	Depozitni novac (DN)						
Stanje u mlrd. kuna									
31. XII 93.	2,2	1,4	1,7	3,1	1,5	5,4	10,0	9,8	21,3
31. XII 94.	4,7	2,6	4,0	6,6	2,1	8,8	17,5	14,5	28,2
31. XII 95.	6,7	3,4	4,9	8,3	2,2	14,0	24,5	19,8	34,1
Stope rasta									
- na prosinačkoj razini									
1994.	109,6	87,1	138,1	111,5	36,0	62,1	75,3	47,2	32,5
1995.	43,1	30,8	23,3	24,6	4,6	59,5	40,3	36,7	21,0
- prosječno mjesečno									
1994.	6,4	5,4	7,5	6,4	2,6	4,1	4,8	3,3	2,4
1995.	3,0	2,3	1,8	1,9	0,4	4,0	2,9	2,6	1,6

2.1.1

Kretanje monetarnih agregata

Tijekom 1995. godine monetarni agregati su, kako je bilo i predviđano, bilježili relativno sporiji rast nego u 1994. godini, godini snažne remonetizacije. Njihova razina dostignuta na kraju 1994. godine bila je dovoljno visoka da je uz ostvareno povećanje tijekom 1995. realna potražnja za novcem u toj godini bila zadovoljena, iako je problem nepovoljne alokacije sredstava ostao.

Predviđanje monetarnih kretanja tijekom 1995. godine bilo je zacrtano u mjesečnim projekcijama monetarne politike. Uz osnovne ciljeve opće gospodarske politike, u 1995. godini glavni cilj monetarnoj politici i dalje je bio rast neto domaće aktive bankarskog sustava utvrđen Izvršnim kriterijem uz Stand by/STF aranžman s MMF-om. Iz tog aranžmana proizlazi da je i obveza središnje banke da kontrolira razinu zaduženosti središnje države kod bankarskog sustava i razinu svojih deviznih rezervi te da prati i kontrolira razinu novog inozemnog duga Republike Hrvatske. Svakako da uz planiranje kretanja takvih veličina i uz brigu za ostvarenje zakonske zadaće očuvanja vrijednosti domaće valute i opće likvidnosti u plaćanjima u zemlji i inozemstvu, središnjoj banci nije bilo jednostavno određivati smjer i intenzitet kretanja primarnog novca.

Primarni novac je monetarni agregat pod direktnom kontrolom središnje banke. Stoga je Narodna banka Hrvatske tijekom 1995. godine nastojala birati one tokove i obujam kreiranja primarnog novca i one instrumente sterilizacije eventualnog viška primarnog novca koji će omogućavati zadovoljavajuću razinu likvidnosti bankarskog sustava. Time je središnja banka ujedno izbjegavala poticanje previše likvidnosti bankarskog sustava koja bi jačala kreditnu aktivnost banaka i utjecala na brži rast M4.

Podaci o kretanju monetarnih i kreditnih agregata tijekom 1994. i 1995. godine govore o tome i ukazuju na slijedeće: udvostručavanje primarnog novca u 1994.

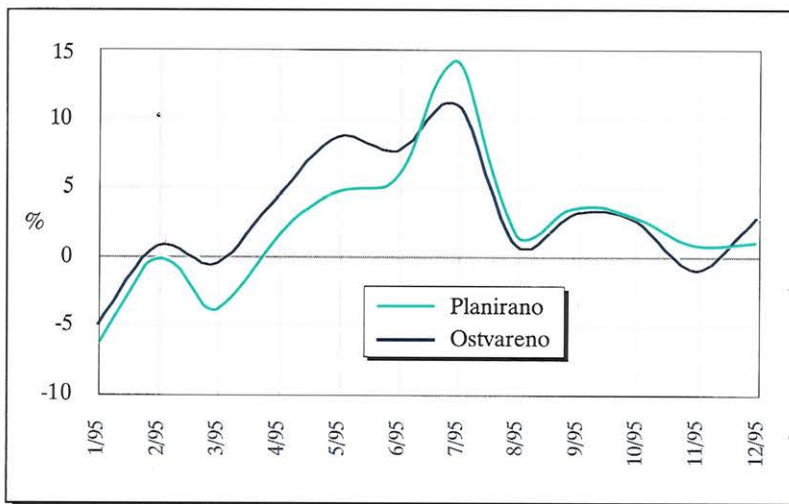
godini, promatrano na prosinačkoj razini, potaklo je udvostručavanje novčane mase i povećanje ukupnih depozita za čitave tri četvrtine od njihova stanja na kraju prosinca 1993., dok su se plasmani banaka u istoj toj godini povećali za jednu trećinu. U 1995. godini primarni novac je rastao upola sporije nego u 1994. godini, što je rezultiralo još sporijim rastom novčane mase, djelomično zbog sporijeg rasta gotovog novca, no primarno zbog očekivane promjene strukture ukupnih likvidnih sredstava. Kunski depoziti zadržavaju se na onoj razini koja je dostatna ili granična za osiguranje tekućih financijskih transakcija, a drugi dio slobodnih sredstava seli se u devizne depozite. S druge strane, devizni depoziti su se povećali, kako je spomenuto, i po osnovi transfera iz inozemstva, jačanja povjerenja u domaći bankarski sustav i pogodnosti pri korištenju kredita te je rast ukupnih depozita u 1995. godini samo za jednu trećinu sporiji nego u 1994. Jednako tako su i plasmani banaka kod ostalih domaćih sektora, tj. kod svih domaćih sektora osim središnje države, zabilježili u 1995. godini samo za jednu trećinu blaži intenzitet rasta nego u 1994. godini dok je istovremeno rast primarnog novca bio upola sporiji.

Primarni novac

Primarni novac povećao se u 1995. godini za 2 milijarde kuna ili 43 posto. Prosječna mjesečna stopa rasta primarnog novca od 3 posto u 1995. godini ostvarena je, promatrajući ekstreme, kroz negativne stope rasta tijekom prvog tromjesečja i najvišu, lipanjsku jedanaestpostotnu stopu rasta, koje su naravno bile obilježene sezonskim karakteristikama. Te ekstremne stope rasta primarnog novca, kao i stope rasta ostvarene tijekom ostalih mjeseci, nisu se značajnije razlikovale od planiranih mjesečnih stopa. Razlike koje su zabilježene krajem prvog i tijekom drugog tromjesečja, te tijekom srpnja, potpuno se gube ako promatramo prosječno kretanje primarnog novca u tom razdoblju, što se najbolje vidi na slici 2.1.

Slika 2.1

PLANIRANE I OSTVARENE
STOPE RASTA PRIMARNOG
NOVCA

Kreiranje primarnog novca tijekom 1995. godine odvijalo se gotovo u potpunosti kroz devizne transakcije središnje banke, dok je domaća kreditna aktivnost Narodne banke Hrvatske bila vrlo blaga. Kunski krediti Narodne banke Hrvatske iz sredstava primarne emisije bili su uglavnom plasirani poslovnim bankama. Kreditiranje poslovnih banaka odvijalo se preko kredita odobrenih bankama na temelju vrijednosnih papira (obveznica države) i preko lombardnih kredita koje su banke koristile na osnovi svojih dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa NBH. Ukupno stanje kredita odobrenih bankama, po tim dvjema osnovama, na kraju prosinca 1995. godine iznosilo je 0,12 milijardi kuna i bilo je 0,1 milijardu više nego krajem 1994. godine.

Tijekom 1995. jedan dio primarnog novca (oko 0,1 milijardu kuna krajem godine) nije bio kreiran direktnim emitiranjem kroz kredite odobrene bankama iz sredstava primarne emisije već kroz dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka. U taj tok primarne emisije mogu biti razvrstani dospjeli krediti pojedinih banaka koji nisu vraćeni, dospjele neplaćene kamate ili kaznene kamate, negativna stanja žiro računa poslovnih banaka kao i iznosi neizdvojene obvezne rezerve - sve transakcije poslovnih banaka koje predstavljaju korištenje sredstava primarne emisije ili nepropisno raspolaganje vlastitim depozitima kod središnje banke.

Tijekom 1995. Narodna banka Hrvatske odobrila je u više navrata i središnjoj državi kunski kratkoročni kredit, tzv. kredit za premošćivanje kratkotrajne nelikvidnosti žiro računa državnog proračuna, najviše do iznosa od 0,16 milijardi kuna. Krajem drugog tromjesečja središnjoj državi bio je odobren i srednjoročni kredit od 0,4 milijarde kuna, no korištenje tog kredita bilo je bez monetarnog efekta jer je država tim sredstvima kupila devize od središnje banke pa su sredstva primarne emisije bila kreirana jednim tokom, a povučena drugim tokom.

Deviznim transakcijama središnje banke u 1995. godini bilo je kreirano 1,6 milijardi kuna, a ukupno neto povećanje potraživanja Narodne banke Hrvatske od inozemstva u tom razdoblju iznosi 2,2 milijarde kuna ili 27 posto. Naime, prodajom i kupnjom deviza od poslovnih banaka i središnje države, kreditom od MMF-a, dobiti od upravljanja deviznim rezervama te prodajom kuna, središnja banka je svoje devizne rezerve povećala za 2,2 milijarde kuna ili 0,5 milijardi USD, uz neto pozitivan monetarni efekt tih transakcija u iznosu od 1,6 milijardi kuna.

U okviru ukupnih deviznih transakcija Narodne banke Hrvatske u 1995. godini, na transakcije središnje banke s poslovnim bankama odnosilo se 60 posto transakcija. U tim transakcijama Narodna banka Hrvatske ostvarila je neto kupnju deviza od 0,3 milijarde dolara. Sudjelovanjem na aukcijama deviza kod središnje banke i prodajom deviza Narodnoj banci Hrvatske po osnovi mjenjačkih poslova, poslovne banke su ostvarile jedva jednu desetinu svojih ukupnih deviznih transakcija u zemlji.

Rast primarnog novca od dvije milijarde kuna u prošloj godini bio je kreiran primarno deviznim transakcijama središnje banke, a ostvaren kroz porast gotovog novca od 0,7 milijardi kuna ili 31 posto na prosinačkoj razini, i kroz povećanje depozita banaka kod NBH od 1,3 milijarde kuna ili 68 posto. Takva kretanja unutar primarnog novca promijenila su njegovu strukturu. Gotov novac izvan banaka i izvan trezora ZAP-a i HPT-a, odnosno gotov novac kod stanovništva smanjio je svoj udio u primarnom novcu s 56% na 50% a povećao se udjel depozita banaka i depozita štedionica kod središnje banke. Na povećanje depozita banaka u 1995. godini djelovalo je više momenata. Prije svega, porasla su sredstava na žiro računima banaka kod središnje banke za 0,06 milijardi kuna ili 56 posto, na prosinačkoj razini. Zatim su sredstva obvezne rezerve banaka izdvojena kod Narodne banke zabilježila autonomni porast od 0,4 milijarde kuna ili 23 posto po osnovi rasta kunskih depozita od 17 posto u promatranom razdoblju. Ipak, najznačajniji udio u ostvarenom rastu depozita banaka kod središnje banke odnosi se na blagajničke zapise NBH koje su poslovne banke obvezno upisivale od lipnja 1995. godine do ukupnog iznosa od 0,8 milijardi kuna na kraju prosinca prošle godine. Mjera obveznog upisa blagajničkih zapisa NBH bila je instrument sterilizacije primarnog novca odnosno postupak odlijevanja sredstava sa žiro računa poslovnih banaka kod NBH na račun obveznih blagajničkih zapisa NBH u vrijeme naglog rasta razine likvidnosti bankarskog sustava polovicom prošle godine.

Ostvareni porast primarnog novca u 1995. godini utjecao je također na visinu udjela primarnog novca u ukupnoj pasivi Narodne banke Hrvatske. Udjel primarnog novca povećao se za 12,5 posto: s 56% udjela na kraju 1994. godine na 63%

udjela na kraju 1995. godine. Povećanje udjela u strukturi pasive NBH uz primarni novac zabilježile su u 1995. godini i obveze Narodne banke Hrvatske prema inozemstvu jer nam je MMF odobrio kredita u iznosu od 135 milijuna USD u okviru Stand by/STF aranžmana.

Blokirani devizni depoziti što su izdvojeni kod Narodne banke Hrvatske na osnovi Uredbe Vlade o obvezi domaćih korisnika inozemnih kredita da plaćaju dospjele obveze prema inozemstvu također su povećali svoj udio u pasivi NBH, dok su depoziti središnje države, blagajnički zapisi NBH izdani za dragovoljni upis poslovnih banaka i kapitalski računi Narodne banke Hrvatske smanjili svoj udjel u pasivi NBH, promatrajući prosinačka stanja bilance NBH.

Ukupna likvidna sredstva (M4)

Monetarni agregat M4 sadržava ukupna likvidna sredstva svih domaćih nebankarskih sektora kod poslovnih banaka i Narodne banke, koje, međusobno konsolidirane, čine monetarne institucije Republike Hrvatske. Ukupna likvidna sredstva sektora "središnja država" nisu uključena u agregat M4 već se iskazuju u okviru neto odnosa bankarskog sustava (poslovnih banaka i Narodne banke) sa sektorom središnja država. Prema novoj metodologiji monetarne statistike sektor središnje države čine: Republika Hrvatska sa svojim tijelima (što uključuje i Hrvatsku garancijsku agenciju i Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka), četiri republička izvanproračunska fonda, Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatske ceste, Hrvatska vodoprivreda i Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

Tablica 2.2

UKUPNA LIKVIDNA SREDSTVA M4 u milijunima kuna

	STANJE			STRUKTURA		
	XII 93.	XII 94.	XII 95.	XII 93.	XII 94.	XII 95.
Ukupna likvidna sredstva (M4)	10 075,5	17 488,2	24 542,0	100,0	100,0	100,0
1. Novčana masa	3 139,3	6 640,6	8 275,0	31,2	38,0	33,7
1.1. Gotov novac izvan banaka	1 367,0	2 658,2	3 365,1	13,6	15,2	13,7
1.2. Dep. novac ostalih dom. sektora	1 772,3	3 982,4	4 909,9	17,6	22,8	20,0
2. Nemonetarni depoziti (kvazi novac)	6 936,3	10 847,6	16 267,0	68,8	62,0	66,3
1.1. Štedni i oročeni depoziti	1 524,0	2 072,3	2 167,6	15,1	11,8	8,8
1.2. Devizni depoziti	5 412,3	8 775,3	14 099,4	53,7	50,2	57,5
Sektorska struktura M4	10 075,5	17 488,2	24 542,0	100,0	100,0	100,0
1. Lokalna država	188,4	634,7	582,5	1,9	3,6	2,4
2. Poduzeća	3 479,5	5 466,2	6 190,4	34,5	31,3	25,2
3. Stanovništvo	6 198,2	11 045,8	17 299,6	61,5	63,2	70,5
4. Ostale bankarske institucije	6,9	3,4	5,2	0,1	0,0	0,0
5. Ostale financijske institucije	198,9	349,0	478,5	2,0	2,0	1,9
6. Izdani instrumenti plaćanja	10,0	14,3	15,7	0,1	0,1	0,1
7. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova	- 21,8	- 32,7	- 35,5	- 0,2	- 0,2	- 0,1
8. Korekcija za bivše filijale	15,5	7,4	5,6	0,2	0,0	0,0

Ukupna likvidna sredstva zabilježila su u 1995. godini intenzivan rast, ostvarivši povećanje od 7 milijardi kuna ili 40 posto. Takvo povećanje ukupnih likvidnih sredstava uglavnom je bilo, kako smo spomenuli, rezultat snažnog povećanja deviznih depozita, a prije svega povećanja deviznih depozita stanovništva iniciranog odmrzavanjem jedne dvadesetine stare devizne štednje polovicom 1995. godine. Poticaj rastu ukupnih likvidnih sredstava dale su podjednako i kreditna

aktivnost banaka u zemlji i neto inozemne transakcije bankarskog sustava s platnobilančnim efektima. Konačno, u monetarnom identitetu koji je okvir za predviđanja središnje banke o monetarnim kretanjima stoji da je $M4 = \text{neto domaća aktiva (NDA)} + \text{neto inozemna aktiva (NFA)}$.

2.1.2

Neto domaća aktiva bankarskog sustava (NDA)

Neto domaća aktiva je agregat koji pokazuje kreditnu aktivnost bankarskog sustava prema svim domaćim nebankarskim sektorima. Odnosi bankarskog sustava sa sektorom središnja država iskazuju se u neto obliku, tako da su nam u okviru NDA izražena neto potraživanja bankarskog sustava od središnje države. Kretanje neto domaće aktive bankarskog sustava u Republici Hrvatskoj središnja je banka pratila i tijekom 1995. godine, prateći ostvarenje zadanog Izvršnog kriterija po Stand by/STF aranžmanu s MMF-om i prateći razinu ostvarenih monetarnih predviđanja. Možemo reći da je ostvareno kretanje neto domaće aktive tijekom ukupnog osamnaestmesečnog trajanja aranžmana bilo u zadanim okvirima. Od lipnja 1994. do prosinca 1995. godine neto domaća aktiva se udvostručila (stopa rasta iznosila je 103% ili 8,8 milijardi kuna), a ukupna likvidna sredstva su se povećala 80% ili 11,8 milijardi kuna.

Tablica 2.3

NETO DOMAĆA AKTIVA u milijunima kuna

	XII 93.	XII 94.	XII 95.	Stope rasta	
				1994.	1995.
Neto domaća aktiva (NDA)	9 835,8	14 479,6	19 792,2	47,2	36,7
Aktiva					
1. Potraživanja od sred. države (neto)	596,8	-784,1	16,7	-231,4	-102,1
2. Plasmani	21 294,7	28 207,0	34 141,6	32,5	21,0
3. Ostala neto aktiva	-12 055,8	-12 943,3	-14 366,0	7,4	11,0
Pasiva					
1. Ukupna likvidna sredstva (M4)	10 075,5	17 488,2	24 542,0	73,6	40,3
2. Netio inozemna pasiva (NFA)	-239,8	-3 008,5	-4 749,8	1 154,8	57,9

Nova metodologija monetarne statistike djelomično je promijenila vrijednosti osnovnih veličina u našem monetarnom identitetu. Promjenom definicije sektora središnja država i uključivanjem odnosa našeg bankarskog sustava s bivšom SFRJ u neto inozemnu aktivu (i isključivanjem iz ostale neto aktive) neto domaća aktiva bankarskog sustava dosegla je na kraju prosinca prošle godine iznos od 19,8 milijardi kuna, ostvarivši u cijeloj 1995. godini, promatrano na prosinačkoj razini, povećanje od 5,3 milijarde kuna ili 37 posto. Pritom je povećanje potraživanja od privatnog i ostalih domaćih sektora iznosilo 21%. Krediti poduzećima u privatnom sektoru narasli su 28%, a krediti stanovništvu 36%. Plasmani javnim poduzećima smanjili su se 14%, a plasmani ostalim bankarskim i ostalim financijskim institucijama narasli su gotovo 40%.

Povećanje neto potraživanja od države u iznosu od 800,8 milijuna kuna tijekom 1995. godine najvećim je dijelom bilo rezultat dospjelih obveza koje proizlaze iz Zakona o javnom dugu i srednjoročnog kredita kod NBH. Tako je država od neto vjerovnika na kraju 1994. godine postala krajem 1995. neto dužnik u iznosu od 16,7 milijuna kuna.

2.2

Odnosi s državom

Kreditni odnosi Narodne banke Hrvatske i Države (centralni proračun) odvijali su se u okvirima dugoročnih i kratkoročnih kredita. U okviru dugoročnih kredita dio se odnosi na kredite odobrene u ranijim godinama (1991. godine 15,5 mln kuna i 1993. godine 347,5 mln kuna) dok je koncem 1995. godine Državi odobren novi dugoročni kredit radi podmirenja dospjelih financijskih obveza prema inozemnim kreditorima zemalja članica "Pariškog kluba" u visini 70 mln USD u kunskoj protuvrijednosti. Kredit je odobren na rok od dvije godine i uz kamatnu stopu u visini eskontne stope Narodne banke Hrvatske.

Isto tako, tijekom 1995. godine Narodna banka Hrvatske je, u skladu s člankom 58. Zakona o Narodnoj banci Hrvatske, odobrivala Državi kratkoročne kredite za premošćivanje vremenske neusklađenosti između pritjecanja prihoda i izvršavanja rashoda proračuna. S tim u svezi Narodna banka Hrvatske je u 1995. godini Državi odobrila ukupno 15 kratkoročnih kredita. Korišteni kratkoročni krediti postupno su vraćani tijekom godine, a u cijelosti su vraćeni 29. prosinca 1995. godine. Početkom 1995. godine visina zaduženja Države iznosila je 180,1 mln kuna temeljem dugoročnih kredita dok je na kraju godine, po istoj osnovi, zaduženje Države kod Narodne banke Hrvatske iznosilo 353,0 mln kuna¹.

2.3

Odnosi s poslovnim bankama

U tijeku 1995. godine aktivnost središnje banke u kreditnim odnosima s poslovnim bankama odražavala se uglavnom kroz odobravanje dnevnih, lombardnih i inter-ventnih kredita te provođenja repo aukcija blagajničkih zapisa.

Tablica 2.4

STANJE KREDITA ODOBRENIH IZ SREDSTAVA PRIMARNE EMISIJE NBH
u milijunima kuna

	1994.	1995.			
	XII	III	VI	IX	XII
I KREDITI ODOBRENI BANKAMA	222,6	172,0	41,4	89,3	129,7
Lombardni krediti	24,0	170,7	30,1	60,8	96,6
Interventni krediti	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0
Repo aranžmani s blagajničkim zapisima	197,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Posebni krediti za isplatu dev izne štednje	0,0	0,0	0,0	27,2	25,8
Dugoročni krediti	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Ostali krediti	0,9	0,9	0,9	0,9	6,9
II KREDITI ODOBRENI MINISTARSTVU FINACIJA	250,6	185,8	119,5	109,2	390,1
Dugoročni krediti	180,1	125,1	70,1	14,8	353,1
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	45,0	0,0
Devizni krediti	70,5	60,7	49,4	49,4	37,0
UKUPNO	473,2	357,8	160,9	198,5	519,8

Poslovne banke su i u 1995. godini mogle koristiti dnevni kredit za isplatu štednih uloga i tekućih računa građana u visini do najviše 10% od najnovijeg knjigovodstvenog stanja štednje i tekućih računa građana. Dnevni kredit uglavnom koristi šest do dvanaest banaka, a prosječan mjesečni iznos korištenih sredstava dnevnog kredita kretao se od 34,1 mln kuna do 50,7 mln kuna. S obzirom da

1 Vidi bilancu NBH u Statističkom dodatku

Ministarstvo financija Republike Hrvatske nije bilo u mogućnosti podmiriti dospelu obvezu s osnove 1/20 "stare" devizne štednje građana, kao ni obvezu po osnovi kamate obračunate za razdoblje od 1. siječnja 1995. do 30. lipnja 1995. godine, Narodna banka Hrvatske omogućila je bankama sredinom godine korištenje posebnog kredita s osnove isplate devizne štednje građana.

Poseban kredit Narodna banka Hrvatske odobraval je na temelju portfelja vrijednosnih papira i to:

- 1) obveznica što ih je izdala Republika Hrvatska na ime podmirenja obveze po obveznicama izdanim u skladu sa Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 106/93) koja dospijeva 30. lipnja 1995. godine - do iznosa 100% nominalne vrijednosti tih obveznica;
- 2) mjenica što ih je izdala Republika Hrvatske za podmirenje obveze po kamatama na obveznice izdane u skladu sa Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 106/93) koje su obračunate za razdoblje od 1. siječnja 1995. do 30. lipnja 1995. godine - do iznosa 100% nominalne vrijednosti tih mjenica.

Poseban kredit banka je mogla koristiti do iznosa smanjenja devizne štednje građana u odnosu na zatečeno stanje 1. srpnja 1995. godine.

Posebnim kreditom banka se mogla koristiti u uvjetima kada nije u mogućnosti u cijelosti vratiti prethodno korišteni dnevni kredit, odnosno ako je bila u korištenju interventnog kredita. Krediti su odobravani uz kamatnu stopu od 12% godišnje, a krajnji rok dospelja kredita odobrenog po prethodno navedenim uvjetima je 30. travnja 1996. godine. U slučaju da obračun pokaže da nema opravdanosti korištenja posebnog kredita, banka je obvezna vratiti kredit i prije 30. travnja 1996. godine. Ukoliko banka nije u mogućnosti vratiti poseban kredit, on se smatra interventnim kreditom. Poseban kredit za isplatu devizne štednje građana koristile su tri banke (Privredna banka d.d. Zagreb, Splitska banka d.d. Split i Neretvansko-gospodarska banka d.d. Ploče) u ukupnom iznosu od 72,1 mln kuna. Stanje posebnog kredita na dan 31. prosinca 1995. godine iznosilo je 25,7 mln kuna. Od toga se na Splitsku banku d.d. Split odnosilo 25,5 mln kuna i na Neretvansko-gospodarsku banku d.d. Ploče 0,2 mln kuna. Privredna banka d.d. Zagreb je u rujnu 1995. godine koristila i vratila cijeli iznos posebnog kredita. Tijekom 1995. godine Narodna banka Hrvatske je, ovisno o stanju likvidnosti ukupnog bankarskog sustava, nastavila odobravati interventne kredite. Na strani korisnika kredita uglavnom su se izmjenjivale Riječka banka d.d. Rijeka, Splitska banka d.d. Split i Slavenska banka d.d. Osijek. U situacijama izuzetno loše likvidnosti kao korisnici pojavljivale su se i druge banke koje su u kratkom roku rješavale svoje probleme nelikvidnosti. Prosječno mjesečno korištenje kredita kretalo se od 43 mln kuna do 114 mln kuna, dok je prosječno korištenje interventnog kredita tijekom godine iznosilo 74 mln kuna (promatrajući samo dane kada su odobravani krediti).

Tablica 2.5

REPO ARANŽMANI S BLAGAJNIČKIM ZAPISIMA u milijunima kuna

	14. 4. 95.	21. 4. 95.	28. 4. 95.	5. 5. 95.	26. 5. 95.	16. 6. 95.	19. 10. 95.	14. 12. 95.
Ukupno ponude	180,0	243,3	251,3	260,3	165,8	179,8	170,0	46,0
Ukuno prihvaćene ponude	180,0	243,3	232,0	154,3	135,8	75,0	80,0	46,0
Vagana kamatna stopa	18,00%	17,55%	18,29%	18,11%	18,11%	18,96%	25,01%	23,95%

Odlukom od 1. ožujka 1995. godine bankama je smanjena mogućnost korištenja lombardnih kredita sa 100 postotnog iznosa nominalne vrijednosti upisanih

dobrovoljnih blagajničkih zapisa na 70 postotni iznos. Isto tako, Odlukom od 1. lipnja iste godine smanjen je broj dana korištenja lombardnog kredita s prijašnjih 15 na 12 dana u kalendarskom mjesecu. Prosječno mjesečno korištenje lombardnog kredita kretalo se od 31,8 mln kuna do 215,5 mln kuna, dok je prosječno korištenje lombardnog kredita tijekom godine iznosilo 114,5 mln kuna. Osim toga, u situacijama izuzetno loše likvidnosti, Narodna banka Hrvatske je i tijekom 1995. godine koristila instrument ugovaranja poslova reotkupa (REPO aranžmana) s blagajničkim zapisima Narodne banke Hrvatske čime je nastojala nadoknaditi nedostajuća sredstva. Uslijed pogoršane likvidnosti banaka u travnju, svibnju, lipnju, listopadu i prosincu 1995. godine održano je osam aukcija REPO aranžmana s blagajničkim zapisima, a ostvarena kamata po aukciji kretala se od 17,55 posto do 25,01 posto.

Kako bi središnja banka ostvarila ciljeve monetarne politike i neutralizirala eventualne negativne efekte emisije novca, pri povlačenju odnosno sterilizaciji novca koristila se i nadalje aukcijama blagajničkih zapisa i instrumentom obvezne rezerve. Aukcije blagajničkih zapisa tijekom 1995. godine održavale su se tri puta tjedno za sva tri roka dospjeća (7, 35 i 91 dan). Promjene u monetarnoj politici i likvidnost banaka utjecale su na stanje i strukturu upisanih blagajničkih zapisa. Tako možemo naglasiti kako je stanje upisanih blagajničkih zapisa početkom godine iznosilo 312,3 mln kuna u čijoj strukturi su najveći udio predstavljali blagajnički zapisi upisani na 91 dan (72 posto), dok je stanje blagajničkih zapisa na kraju godine bilo u visini 493,2 mln kuna pri čemu su blagajnički zapisi upisani s rokom dospjeća od 7 dana predstavljali 81 posto ukupnog stanja. Sredinom godine većinski udio u strukturi blagajničkih zapisa imali su blagajnički zapisi upisani s rokom dospjeća od 35 dana.

Tablica 2.6

PREGLED UPISANIH BLAGAJNIČKIH ZAPISA NBH PREMA ROKOVIMA NJIHOVA DOSPIJEĆA u milijunima kuna

MJESEC	ROKVI DOSPIJEĆA PO DANIMA		
	7	35	91
Prosinac 1994.	19,0	68,8	224,5
Siječanj 1995.	3,0	62,7	85,5
Veljača 1995.	6,0	45,7	6,6
Ožujak 1995.	102,0	297,3	6,5
Travanj 1995.	80,0	183,3	25,0
Svibanj 1995.	136,0	186,1	6,5
Lipanj 1995.	100,0	149,7	3,3
Srpanj 1995.	80,0	203,2	3,0
Kolovoz 1995.	46,0	359,5	3,0
Rujan 1995.	10,5	167,5	6,5
Listopad 1995.	15,0	151,0	1,0
Studeni 1995.	378,0	96,0	1,0
Prosinac 1995.	198,0	94,2	1,0

Osim kroz aukcije blagajničkih zapisa, Narodna banka Hrvatske je tijekom 1995. godine i instrumentom obvezne rezerve nastojala neutralizirati negativne efekte koji su ugrožavali održavanje ciljeva ekonomske politike i to u prvom redu stabilnost cijena i tečaja domaće valute. Bez obzira na već tada izuzetno visoku stopu obvezne rezerve (28,3 posto), uslijed prekoračenja monetarnih agregata, u svibnju 1995. godine povećana je stopa za 1,5 postotni bod (s 28,3 na 29,8 posto). Isto tako, u rujnu 1995. godine došlo je do još jednog povećanja stope obvezne rezerve za jedan postotni bod (s 29,8 na 30,8 posto). Osim toga, u cilju postupnog

izjednačavanja stopa obvezne rezerve za banke i štedionice od srpnja 1995. godine propisana je obveza izdvajanja obvezne rezerve i za štedionice koje su ju do tada obračunavale po stopi od 7,5% na istu osnovicu koja vrijedi i za banke i održavale je u tom iznosu na svom žiro računu i blagajni. Za razdoblja održavanja i izdvajanja obvezne rezerve od sredine srpnja do početka listopada 1995. godine štedionice su ju imale obvezu obračunavati po stopi od 15%, dok su ju za razdoblja održavanja i izdvajanja od početka listopada 1995. godine morale obračunavati po stopi od 30,8%. Međutim, imajući u vidu izuzetno siromašan instrumentarij sterilizacije, a izbjegavajući daljnje povećanje stope obvezne rezerve, Narodna banka Hrvatske je koncem svibnja 1995. godine propisala obvezu upisa obveznih blagajničkih zapisa za banke čime je nastojala neutralizirati efekte koji bi ugrozili održavanje ciljeva monetarne politike koji su postavljeni u funkciji ostvarenja izvršnih kriterija stand by aranžmana s Međunarodnim monetarnim fondom. Obveza upisa blagajničkih zapisa propisana je na istu osnovicu kao i za obračun obvezne rezerve, obvezni blagajnički zapisi upisivani su na rok od 91 dan, a ukupna propisana stopa obveznog upisa iznosi 10,2 posto. Razlika između obvezne rezerve i obvezno upisanih blagajničkih zapisa odnosila se samo na stopu remuneracije koja kod obvezno upisanih blagajničkih zapisa iznosi 16,5 posto dok je kod obvezne rezerve to stopa u visini 5,5 posto.

2.4

Kamatne stope Narodne banke Hrvatske

Kamatne stope Narodne banke Hrvatske tijekom 1995. godine utvrđivane su na godišnjoj razini i uglavnom se nisu mijenjale. Jedina promjena uslijedila je kod kamatne stope na lombardne kredite u svibnju 1995. godine kada je utvrđeno da Narodna banka Hrvatske na lombardne kredite obračunava i naplaćuje kamate po stopi koja je 1,5 postotnih bodova veća od vagane prosječne kamatne stope blagajničkih zapisa koji služe kao zalag za lombardne kredite, u slučaju kada je vagana prosječna kamatna stopa veća od 16,5%.

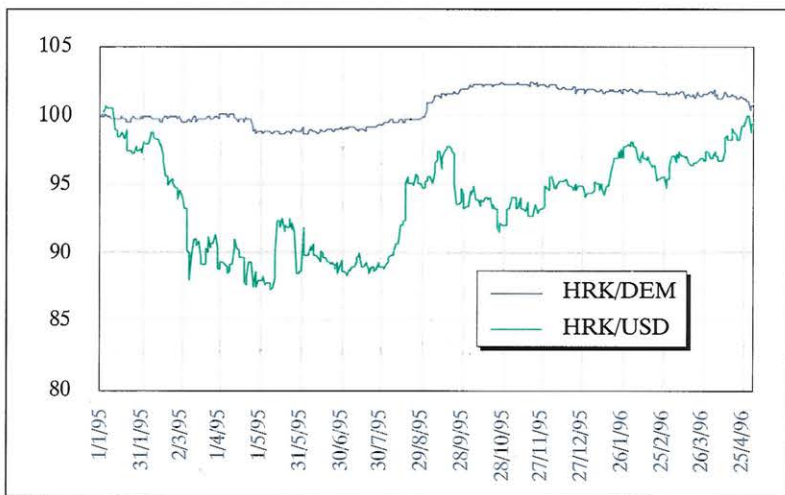
2.5

Intervencije na deviznom tržištu i devizne rezerve

Tijekom 1995. godine stabilnost tečaja kune postignuta je vođenjem aktivne politike tečaja uz istovremeno održavanje restriktivne monetarne politike, što je bio veoma složen zadatak za središnju banku. Osnovno obilježje politike tečaja koji je provodila Narodna banka Hrvatske u 1995. godini je stabilnost tečaja kune, uz nešto izraženije aprecijacijske pritiske krajem prvog polugodišta.

Slika 2.2

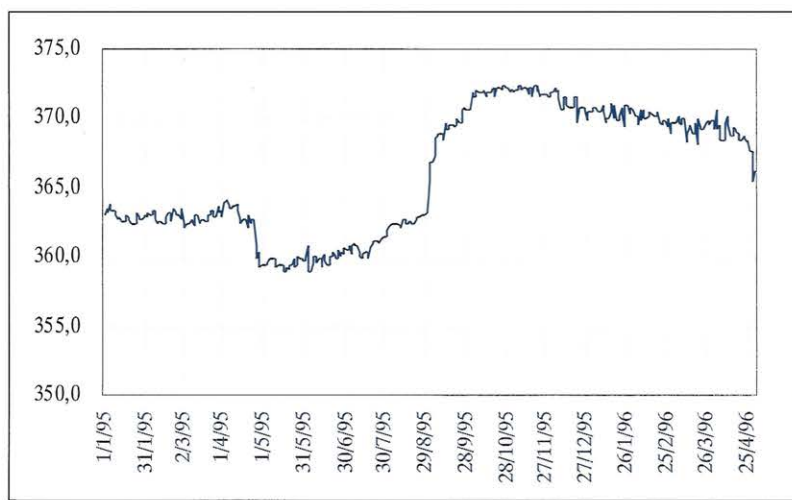
INDEKSI DNEVNOG
NOMINALNOG TEČAJA KUNE
PREMA NJEMAČKOJ MARKI I
AMERIČKOM DOLARU
I. I. 1995. = 100

Ovi pritisci mogu se okvalificirati kao sezonska pojava, izazvana povećanim deviznim priljevom od turizma početkom turističke sezone. Narodna banka Hrvatske intervenirala je tada, u svibnju 1995., otkupom deviza u iznosu od 125,4 milijuna maraka i u lipnju u iznosu od 146,8 milijuna maraka. Time je zaustavljen trend aprecijacije, a tečaj kune zadržan je na razini od oko 3,60 kuna za 1 njemačku marku. Kao normalna posljedica povećane količine novca u optjecaju, krajem srpnja započinju deprecijacijski pritisci na kunu, te je tada, promptnom kontinuiranom intervencijskom aktivnošću, Narodna banka Hrvatske djelovala na njihovo ublažavanje. Trend je zaustavljen te se tečaj od početka rujna do kraja godine kretao na stabilnoj razini od oko 3,70 kuna za 1 njemačku marku.

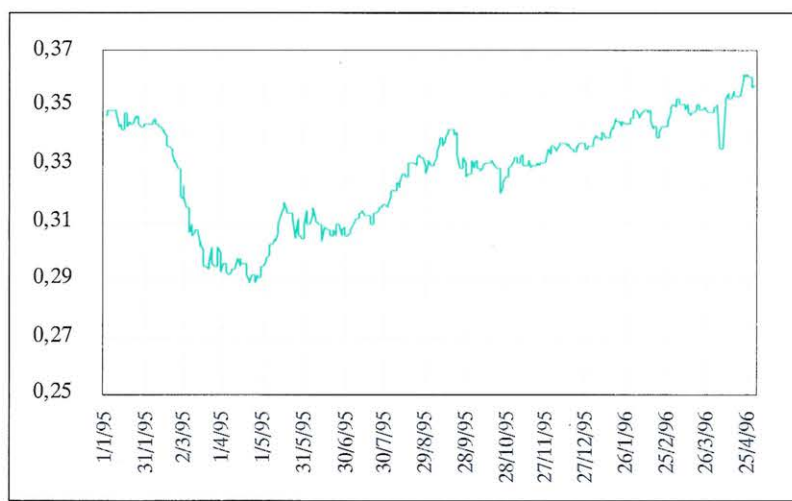
Slika 2.3

**NOMINALNI DNEVNI TEČAJ
KUNE PREMA 100 DEM**

Slika 2.4

**NOMINALNI DNEVNI TEČAJ
KUNE PREMA 100 ITL**

Tijekom 1995. godine bruto devizne rezerve kod Narodne banke Hrvatske porasle su u odnosu na stanje od 31. 12. 1994. s 1.404,98 milijuna USD na 1.895,11 milijuna USD odnosno za 490,16 milijuna USD što predstavlja povećanje od 35%. Međutim, neto porast deviznih rezervi iznosio je 352,64 milijuna USD te imao stvarni monetarni učinak odnosno emisiju nacionalne valute.

PORAST DEVIZNIH REZERVU OSTVAREN U 1995. GODINI

u tisućama USD

Priljev:

a) otkup deviza putem aukcija	367.651,2
b) otkup od Ministarstva financija	22.300,0
c) otkup deviza od banaka po mjenjačkim poslovima	71.206,9

d) realizirane kamate	76.172,0
e) prodaja efektivnih kuna	1.422,0
f) kupovina stranog efektivnog novca	56.585,7
g) pozitivne tečajne razlike	46.882,8

Ukupno: **642.220,9**

Ostvarena a nenaplaćena kamata po stranim managementima i stranim vrijednosnicama	6.858,8

Odljev:

a) prodaja deviza putem aukcija (uključen i reotkup)	118.603,1
b) prodaja Ministarstvu financija (ugovor o deviznom kreditu)	63.776,3
c) prodaje Ministarstvu financija za potrebe države	23.180,3
d) obveze preme MMF-u	19.009,0
e) obveze za kupljen efektivni strani novac	56.585,7
f) obveze prema međunarodnim financijskim organizacijama	3.393,3
g) obveze po L/C	4.920,6
h) ostali troškovi (SWIFT, Reuters)	124,6

Ukupno: **289.592,9**

NETO PORAST DEVIZNIH REZERV **352.627,7**

U bruto rezervama sadržane su još i sljedeće stavke:

- kredit MMF-a po stand by aranžmanu	101.734,7
- priljev deviza od banaka za dospjele a nepodmirene obveze (Pariški klub)	29.752,0
- sredstva iz fonda "Kralj Zvonimir"	6.013,0

BRUTO PORAST DEVIZNIH REZERV * **490.127,5**

* Razlika od 0,5% u odnosu na podatak u statističkom dodatku odnosi se na tečajne razlike.

Devizne rezerve su najvećim dijelom povećane:

- 1) intervencijama na domaćem deviznom tržištu i to za 249,06 milijuna USD,** što znači da je emitirano 1.564,64 milijuna HRK. Cilj intervencija bio je održanje likvidnosti bankarskog sustava i stabilnog tečaja nacionalne valute. Narodna banka Hrvatske intervenirala je u 1995. g 45 puta. Ovim transakcijama otkupljeno je deviza kroz 33 aukcije u protuvrijednosti 367,65 mln USD po prosječnom ponderiranom tečaju 3,6083 za 1 DEM, a prodano na 19 aukcija u protuvrijednosti 118,60 mln USD po prosječnom tečaju 3,6567 za 1 DEM. U navedene iznose uključene su i aukcije uz obvezni reotkup deviza kojima se interveniralo samo tri puta tijekom godine u vrijednosti od 78.384.700 DEM no njihov je emisijski efekt neutralan;
- 2) otkupom deviza od banaka po osnovi mjenjačkih poslova u iznosu od 71,2 milijuna USD** koji koji je obavljen u skladu s Uputom o otkupu 25% deviza koje potječu od zamjene stranih sredstava plaćanja u mjenjačnicama u Hrvatskoj tijekom razdoblja srpanj - rujan 1995. S obzirom na politička događanja u zemlji, po osnovi navedenih poslova ostvaren je devizni priljev od samo 521,03 milijuna USD što je znatno manje od očekivanog ali niti za taj iznos banke nisu iskoristile pravo otkupa od 25% tj. 130,25 milijuna USD, nego su od navedenog iznosa otkupile samo oko 13%, tj. 378,0 milijuna HRK;
- 3) temeljem prihodovane kamate na devizne plasmane,** devizne rezerve povećane su za daljnjih 76,17 milijuna USD odnosno 432,2 milijuna HRK; Devizne rezerve bile su investirane u sljedeće tržišne instrumente:
  - a) DEVIZNE DEPOZITE (oko 85%) po kojima je realizirana prosječna kamatna stopa od 4,44%;
  - b) STRANE MANEJMENTE (5,9 %) po kojima je u gore navedeni iznos uključen i prihod ostvaren i naplaćen u iznosu od 3,89 milijuna USD. Po istim je ostvaren, a nenaplaćen, prihod od 6,22 milijuna USD koji nije uključen u gore navedeni iznos. Po toj osnovi strani managementi ostvarili su prihod koji je u prosjeku veći za oko 0,74 % od zadanih kontrolnih točaka, odnosno prosječnih tržišnih kamatnih stopa;

- c) U STRANE DRŽAVNE VRIJEDNOSNE PAPIRE, koji su ostvarili prihod koji nije naplaćen u 1995. g. u iznosu od 918.000 DEM tj. 639.944 USD Stopa prinosa u periodu držanja vrijednosnih papira (zadnji kvartal 1995.), tj. stopa realizirane dobiti iskazana na godišnjoj razini bila je 4,067%, što je više od prosjeka tržišnih stopa koje su se kretale oko 3,9%, a koje smo mogli postići plasiranjem sredstava u eurodepozite nominirane u DEM.
- 4) **Središnja banka otkupom 22,3 mln USD od Ministarstva financija** (po kreditu UBS-a) povećala je devizne rezerve čime je pušteno u opticaj 118,2 mln HRK.

Utjecaj na smanjenje deviznih rezervi imale su prodaje Ministarstvu financija u ukupnom iznosu od 86,95 milijuna USD od čega se 63,77 milijuna USD odnosi na Ugovor o deviznom kreditu.

Tablica 2.7

INTERVENCIJE NBH U RAZDOBLJU OD 1. 1. 1995. DO 31. 12. 1995.

AUKCIJA DATUM VALUTE	OTKUP DEVIZA IZRAŽENO U DEM	PROSJEČNI TEČAJ KUPNJE	PROTU- VRIJEDNOST U HRK	PRODAJA DEV. IZRAŽENO U DEM	PROSJEČNI TEČAJ PRODAJE	PROTU- VRIJEDNOST U HRK	SREDNJI TEČAJ DEM
03.01.95.	81 420 000,00	3,63	295 270 861,20	81 540 000,00	3,64	296 540 693,94	3,64
20.02.95.	-	-	-	1 700 000,00	3,61	6 141 000,00	3,63
03.05.95.	33 335 920,00	3,60	119 992 644,04	13 650 000,00	3,59	49 041 292,34	3,59
05.05.95.	13 650 000,00	3,59	48 959 880,00	-	-	-	3,60
15.05.95.	41 400 000,00	3,59	148 483 500,00	-	-	-	3,60
17.05.95.	15 610 000,00	3,59	56 035 805,00	-	-	-	3,59
26.05.95.	21 367 000,00	3,60	76 844 334,00	-	-	-	3,60
01.06.95.	13 825 500,00	3,59	49 698 467,52	-	-	-	3,60
06.06.95.	36 500 000,00	3,59	131 174 907,05	-	-	-	3,60
09.06.95.	17 100 000,00	3,59	61 442 350,00	142 120,00	3,66	520 000,00	3,60
14.06.95.	20 057 000,00	3,60	72 153 895,00	-	-	-	3,60
16.06.95.	20 125 000,00	3,60	72 398 900,00	-	-	-	3,60
20.06.95.	18 323 000,00	3,60	65 908 269,00	-	-	-	3,60
30.06.95.	20 826 000,00	3,60	74 943 785,00	-	-	-	3,61
03.07.95.	1 000 000,00	3,60	3 595 900,00	-	-	-	3,61
05.07.95.	7 000 000,00	3,60	25 168 930,00	-	-	-	3,60
07.07.95.	8 400 000,00	3,60	30 198 400,00	-	-	-	3,61
11.07.95.	5 650 000,00	3,60	20 315 900,00	-	-	-	3,61
14.07.95.	23 900 000,00	3,60	85 974 950,00	-	-	-	3,60
19.07.95.	26 950 000,00	3,60	96 971 919,30	-	-	-	3,61
25.07.95.	9 200 000,00	3,60	33 115 663,00	-	-	-	3,61
28.07.95.	-	-	-	1 385 000,00	3,65	5 050 000,00	3,61
04.08.95.	5 000 000,00	3,60	18 007 500,00	-	-	-	3,62
09.08.95.	300 000,00	3,61	1 083 000,00	1 409 800,00	3,60	5 080 000,00	3,63
11.08.95.	-	-	-	987 000,00	3,64	3 589 500,00	3,62
16.08.95.	26 500 000,00	3,61	95 773 508,00	-	-	-	3,62
18.08.95.	8 500 000,00	3,62	30 744 209,00	-	-	-	3,63
25.08.95.	500 000,00	3,62	1 809 405,50	1 770 360,00	3,67	6 491 200,00	3,63
01.09.95.	-	-	-	16 700 600,00	3,67	61 340 500,00	3,66
27.09.95.	-	-	-	5 300 000,00	3,71	19 640 375,00	3,71
05.10.95.	-	-	-	11 300 000,00	3,72	42 037 150,00	3,72
06.10.95.	1 200 000,00	3,72	4 459 000,00	3 700 000,00	3,71	13 735 220,00	3,72
09.10.95.	-	-	-	1 100 000,00	3,70	4 074 000,00	3,72
10.10.95.	-	-	-	1 700 000,00	3,70	6 287 500,00	3,72
11.10.95.	-	-	-	1 300 000,00	3,71	4 817 602,00	3,72
12.10.95.	-	-	-	5 600 000,00	3,72	20 817 000,00	3,72
13.10.95.	2 000 000,00	3,70	7 407 500,00	-	-	-	3,72
16.10.95.	-	-	-	2 500 000,00	3,71	9 279 200,00	3,72
18.10.95.	300 000,00	3,72	1 115 400,00	1 200 000,00	3,72	4 460 900,00	3,72
20.12.95.	20 732 654,00	3,68	76 270 677,52	-	-	-	3,72
21.12.95.	-	-	-	13 530 000,00	3,69	77 762 186,27	3,72
27.12.95.	21 097 223,40	3,67	77 452 062,00	-	-	-	3,71
UKUPNO	521 769 297,40	3,61	1 882 771 522,13	166 514 880,00	3,66	636 705 319,55	-

Emisija kuna po intervencijama 1995. godine iznosila je 1.564.641,20 HRK.

Novom Odlukom Savjeta NBH koja je donešena u travnju 1995. godine određeni su novi kriteriji plasmana deviznih rezervi prema kojima su izvršene izmjene i to u pogledu valutne strukture, diverzifikacije portfelja prema financijskim instrumentima i kontrole kreditnog rizika. Dotadašnja valutna struktura deviznih rezervi (50% USD, 50% DEM) usklađena je s udjelom valuta u strukturi plaćanja uvoza i otplate kredita u inozemstvu Republike Hrvatske (55,51% DEM; 27,47% USD; 7,41% XDR; 6,33% ATS; 1,95% CHF; 1,03% XEU, 0,3% ostale valute).

U zadnjem kvartalu 1995. godine sredstva deviznih rezervi ulagana su u strane državne kratkoročne vrijednosne papire. S obzirom na to da je riječ o ulaganjima u nove financijske instrumente, njihov udio u ukupnom portfelju nije prešao 5,5%, ali će ulaganja u vrijednosnice u slijedećoj godini svakako imati tendenciju porasta. Kako se razvija posao ulaganja u strane vrijednosnice, tako se smanjuje udio ulaganja preko stranih menagera. U protekloj godini izmijenjena je i struktura plasmana prema kreditnom riziku. Ulaganja deviznih rezervi kod centralnih banaka i međunarodnih financijskih institucija dosegla su razinu od 21,06% rezervi za razliku od prethodne godine kada u istim institucijama nije bilo plasiranih sredstava, čime je značajno smanjen kreditni rizik. Kreditni rizik smanjen je i odlukom o broju komercijalnih banaka kod kojih se mogu deponirati sredstva. Prema svjetskim standardima rangiranja banaka ("Standard & Poor's", "Moody's", "Banker") sredstva se plasiraju kod prvih 150 banaka prema visini kapitala.

Tablica 2.8

STRUKTURA PLASMANA DEVIZNIH REZERV NBH NA DAN 30. PROSINCA 1995. GODINE

STRUKTURA PLASMANA PREMA INSTRUMENTIMA		
DEVIZNI PLASMANI	Iznos u USD	Struktura (%)
Depoziti	1.606.818.230,5	84,79
Vrijednosni papiri	104.263.566,6	5,50
Strani management	111.826.420,4	5,90
Efektiva u trezoru	72.198.127,2	3,81
UKUPNO	1.895.106.344,7	100,00
STRUKTURA PLASMANA PREMA KREDITNOM RIZIKU		
DEVIZNI PLASMANI	Iznos u USD	Struktura (%)
Plasmani kod centralnih banaka i međunarodnih financijskih institucija	399.148.366,2	21,06
Plasmani kod komercijalnih banaka	1.495.957.978,5	78,94
UKUPNO	1.895.106.344,7	100,00

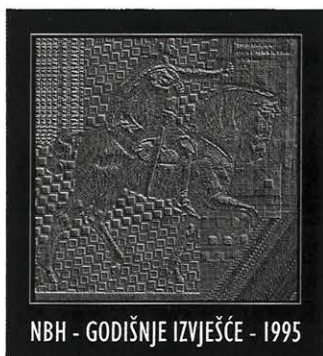

III.

MEĐUNARODNI ODNOSI

3.1

Odnosi Hrvatske s Međunarodnim monetarnim fondom

3.1.1

Provođenje STB/STF aranžmana

Izvršni je odbor MMF-a 14. listopada 1994. godine odobrio 18-mjesečni stand by aranžman na iznos od 65,4 milijuna SDR (25% od kvote) i STF (Systemic Transformation Facility) u iznosu od 130,8 milijuna SDR (50% od kvote). Za uspješno odvijanje ovog aranžmana Izvršni odbor MMF-a je odredio tzv. "prethodne aktivnosti" ("prior actions") koje je trebalo ostvariti prije početka Stabilizacijskog programa. Te aktivnosti možemo podijeliti na one zadane prilikom sklapanja aranžmana i one zadane na kraju prve faze programa. Prilikom sklapanja aranžmana određene su slijedeće "prethodne aktivnosti":

- 1) rješenje zaostataka proračuna u domaćim plaćanjima
- 2) ukidanje opće kvote refinanciranja NBH
- 3) ukidanje automatskog kreditiranja poslovnih banaka od strane NBH i zamjena diskrecijskim povlasticama
- 4) ukidanje poreza na povećanu kamatu
- 5) donošenje naputaka za implementaciju politike plaća
- 6) limitiranje kredita određenim poduzećima i određivanje kazni za banke koje daju kredit bez odobrenja NBH

Bile su, također, određene slijedeće dodatne "prethodne aktivnosti":

- 1) uvođenje amandmana na Zakon o platnom prometu
- 2) donošenje odluke o plaćanjima s visokim prioritetom
- 3) donošenje amandmana na Zakon o bankama i štedionicama
- 4) plaćanje zaostataka vanjskim kreditorima

Radi praćenja napretka u ostvarivanju zadanih ciljeva stand by aranžmana Izvršni odbor MMF-a je odredio tzv. kvantitativne "kriterije izvršenja" ("performance criteria"). To su kvantitativni kvartalni ciljevi na raznim područjima makroekonomske politike, kojih se je trebalo pridržavati. Određeni su slijedeći "kriteriji izvršenja":

- 1) deficit konsolidiranog državnog proračuna
- 2) povećanje neto kredita konsolidiranom državnim proračunu
- 3) neto devizne rezerve Narodne banke Hrvatske
- 4) neto domaća aktiva bankarskog sustava
- 5) odobravanje kredita izabranim poduzećima
- 6) ugovaranje ili davanje garancija za novi vanjski dug

Da bi se bolje mogle pratiti strukturne prilagodbe hrvatskog gospodarstva, MMF je odredio i "kontrolne točke" ("structural benchmarks") hrvatskog gospodarskog programa. Kao i "prethodne aktivnosti", i "kontrolne točke" možemo podijeliti na one koje je trebalo ispuniti do prve i do druge faze aranžmana. Do prve je faze programa bilo potrebno ispuniti slijedeće mjere:

- 1) donošenje temeljnog zakona o državnim proračunu
- 2) prezentiranje zakonskih propisa o porezu na dodanu vrijednost
- 3) početak rada Agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
- 4) ukidanje obveze izvršavanja platnih naloga istog dana za većinu platnih transakcija

- 5) prezentiranje zakonskih propisa kojima se poslovne banke ograničavaju u dodjeli kredita svojim dioničarima
- 6) prodaja dionica poduzeća predviđenih za privatizaciju po cijenama nižim od nominalne vrijednosti
- 7) na sva poduzeća u portfelju Hrvatskog fonda za privatizaciju

Do druge faze hrvatskog gospodarskog programa bilo je potrebno ispuniti slijedeće "kontrolne točke":

- 1) primjenu sustava "jedinstvenog računa države"
- 2) planiranje uvođenja utrživih državnih vrijednosnica
- 3) otplatu dugova nastalih na temelju dosadašnjeg korištenja mehanizma automatskog kreditiranja
- 4) prijedlog izmjene Zakona o stečaju

Zaključenjem Stand by i STF aranžmana Republika Hrvatska se obvezala na izvršenje određenih stabilizacijskih gospodarskih mjera. Prvo je trebalo ispuniti tzv. "prethodne aktivnosti" - donošenjem niza Uredaba i Odluka o izmjenama i dopunama Zakona kojima se regulira: domaći platni promet, kreditiranje od strane Narodne banke Hrvatske, politika plaća, limitiranje bankovnih kredita određenim poduzećima, ograničenje u odobravanju kredita dioničarima banke i ispunjenje obveza prema inozemnim kreditorima, posebice zemljama članicama Pariškog kluba. S obzirom na različit karakter ovih mjera (od operativnih do vrlo složenih strukturnih mjera) može se zaključiti da je provedba "prethodnih aktivnosti" bila na zadovoljavajućoj razini. Ispunjenje kvantitativnih "kriterija izvršenja" tijekom provedbe ovog programa moglo bi se smatrati zadovoljavajućim. Kao i "preliminarne aktivnosti", i "kontrolne točke" hrvatskog gospodarskog programa možemo podijeliti na one koje se rješavaju donošenjem pojedinih Uredbi ili Odluka kojih se subjekti moraju pridržavati, i na one za koje je donošenje neke Uredbe tek početak zaživljavanja strukturnih prilagodbi u hrvatskom gospodarskom sustavu. Za Hrvatsku se kao zemlju u tranziciji, ali i zemlju opterećenu ratnim razaranjima s velikim izdacima za obranu, može reći da je unatoč svim neprilikama uspješno položila prvi gospodarski ispit pred međunarodnom financijskom zajednicom. Stabilizacijski program, koji se uspješno provodi već 2,5 godine dobiva podršku relevantnih međunarodnih financijskih institucija.

3.1.2

Konvertibilnost kune

Uvođenje konvertibilnosti hrvatske valute

Vlada Republike Hrvatske je na prijedlog Narodne banke Hrvatske krajem svibnja mjeseca 1995. godine proglasila punu eksternu konvertibilnost hrvatske valute po tekućim međunarodnim transakcijama. Republika Hrvatska je to učinila prije nekih drugih uspješnih zemalja u tranziciji, primjerice Češke, Slovačke, Poljske, Mađarske ili Slovenije. Proglašenje konvertibilnosti domicilne valute ima značajne implikacije na makroekonomski položaj i politiku svake zemlje. Uvođenje konvertibilnosti hrvatske valute bilo je izvršeno u više faza. U osnovi, bio je primijenjen tzv. gradualistički pristup u uvođenju konvertibilnosti.

Liberalizacija deviznog sustava Republike Hrvatske

Prijelomni trenutak u procesu uvođenja konvertibilnosti hrvatske valute u prvoj fazi bilo je usvajanje novog Zakona o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata u listopad 1993. godine. Ovim zakonom započeta je značajnija liberalizacija deviznog sustava. Najbitniji elementi liberalizacije bili su ukidanje retencione kvote, uspostava međubankarskog deviznog tržišta, uz definiranje interventne uloge Narodne banke Hrvatske i istodobno ukidanje

obvezatne cesije deviza, te u liberalizaciji prava na kupnju deviza od strane građana (tzv. fizičkih osoba) za tekuće transakcije s inozemstvom. Zakon o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata u primjeni je od 19. listopada 1993. godine. Međunarodni monetarni fond je sa stručnjacima Narodne banke Hrvatske ovaj zakon analizirao s aspekta njegove usklađenosti s konvertibilnošću po članku VIII. Statuta Fonda u sklopu redovnih godišnjih konzultacija u srpnju 1994. godine. Prije toga Pravni odjel MMF-a analizirao je zakon krajem prosinca 1993. godine. Ovdje valja istaknuti dva najznačajnija aspekta zakona i to: prvo, mogu li rezidenti slobodno obavljati plaćanja po tekućim međunarodnim transakcijama s nerezidentima (i/ili, mogu li slobodno kupovati devize za te namjene). Drugo, mogu li nerezidenti slobodno izvršiti konverziju domicilne valute u devize i mogu li devize koje su stekli temeljem tekućih transakcija s rezidentima transferirati u inozemstvo. Ukratko, radilo se o analizi zakona s aspekta je li zakonom propisano pravo na konverziju i transfer rezidentima i nerezidentima za sva tekuća plaćanja u inozemstvu. To su ujedno temeljne karakteristike eksterne konvertibilnosti neke valute.

Interna konvertibilnost hrvatske valute

U sklopu postojećeg hrvatskog deviznog zakonodavstva početkom 1994. godine, u drugoj fazi, nastavljen je proces uspostave konvertibilnosti domicilne valute. Postignut je visok stupanj interne konvertibilnosti hrvatskog dinara povećanjem iznosa za konverziju domicilne valute za konvertibilne strane valute i iznosa dozvoljenog iznošenja deviza u inozemstvo od strane građana. Vlada Republike Hrvatske i Narodna banka Hrvatske postigle su potpunu internu konvertibilnost već u prvom tromjesečju 1994. godine i to povećanjem limita iznošenja deviza u inozemstvo.

Uklanjanje deviznih restrikcija radi uspostave konvertibilnosti hrvatske valute po tekućim međunarodnim transakcijama

U trećoj fazi procesa uspostave konvertibilnosti po tekućim međunarodnim transakcijama tijekom 1994. i u prvoj polovici 1995. godine, koja je dakle trajala nešto više od jedne godine, odvijao se je proces uklanjanja preostalih deviznih restrikcija, kao bitan preduvjet uspostave konvertibilnosti. Ovaj proces vođen je u sklopu novog financijskog Stand by/STF aranžmana zaključenog 14. listopada 1993. godine s Međunarodnim monetarnim fondom. Temeljna značajka procesa uklanjanja deviznih restrikcija bila je prestanak važenja bilateralnog platnog sporazuma sa Slovenijom i reprogramiranje obveza prema kreditorima članicama tzv. Pariškog kluba.

De facto konvertibilnost hrvatske valute po tekućim transakcijama s inozemstvom

Na ovaj način, Hrvatska je postupno - do kraja 1994. godine - uklonila sve postojeće devizne restrikcije, koje su bile suprotne članku VIII. Statuta Fonda, a za jednu restrikciju - nepodmirene obveze prema Pariškom klubu - dobijena je suglasnost Međunarodnog monetarnog fonda. Ovime su, već početkom 1995. godine, stvorene bitne pretpostavke za prijelaz Hrvatske iz statusa tzv. "de facto" konvertibilnosti domicilne valute u status "de iure" konvertibilnosti po tekućim transakcijama s inozemstvom. Četvrtu fazu procesa uspostave konvertibilnosti hrvatske valute karakterizira tzv. "de facto" konvertibilnost hrvatske valute po tekućim transakcijama s inozemstvom. Naime, u razdoblju od 1. siječnja do 29. svibnja 1995. godine hrvatska je valuta ukidanjem preostalih deviznih restrikcijau praksi ostvarila visok stupanj eksterne konvertibilnosti, iako Hrvatska nije formalno prihvatila sve obveze po članku VIII. Statuta Fonda i proglasila svoju valutu konvertibilnom.

De iure konvertibilnost hrvatske valute po tekućim transakcijama s inozemstvom

Petu, završnu fazu procesa uspostave konvertibilnosti hrvatske valute, karakterizira formalno uvođenje konvertibilnosti valute tzv. "de iure" konvertibilnosti, odnosno oficijelno i definitivno napuštanje statusa tzv. "prijelaznog aranžmana" po članku XIV. (statusa nekonvertibilne valute Republike Hrvatske) - dana 29. svibnja 1995. godine - i usvajanje novog statusa po članku VIII. Statuta MMF-a od strane Republike Hrvatske (pune eksterne konvertibilnosti valute Republike Hrvatske po tekućim međunarodnim transakcijama). Ovine bi proces liberalizacije deviznog sustava bio završen, uz zadržavanje kontrole po kapitalnim transferima s inozemstvom za hrvatske rezidente.

Ostali aspekti poslovanja s MMF-om

Provođenje ekonomskog programa u skladu s Memorandumom o gospodarskoj politici i pripadajućim Pismima namjere rezultiralo je, po obavljenoj prvoj reviziji Stand by aranžmana i Kredita za pretvorbu gospodarskog sustava, povlačenjem druge tranše Kredita za pretvorbu gospodarskog sustava u iznosu od 65,4 mln SDR. U smislu podrške strukturalnim gospodarskim promjenama i dalje se je nastavila suradnja s Međunarodnim monetarnom fondom kroz tehničku pomoć. Tijekom 1995. tehničke misije bile su uglavnom usmjerene na razvijanje središnjih bankarskih funkcija (posebice iz područja upravljanja deviznim rezervama) vođenja monetarne politike. Temeljem uloge financijskog agenta i depozitara Narodna banka Hrvatske je i tijekom 1995. godine vodila depozitne račune Međunarodnog monetarnog fonda, uredno podmirivala obveze preuzete sukcesijom članstva u Fondu, a koje proizlaze iz stand by aranžmana koji je bio zaključen, i čija je sredstva koristila još bivša SFRJ. Tijekom 1995. po navedenom aranžmanu otplaćena je glavnica u iznosu od 3,89 mln SDR., te kamata od 6,13 mln SDR. Hrvatska je i ove godine bila aktivna članica Odjela Specijalnih prava vučenja i to prije svega kroz transakcije "po sporazumu", koje su namijenjene održavanju odgovarajuće, diverzificirane strukture deviznih rezervi radi zaštite od valutarnih rizika. Kao članica Odjela Specijalnih prava vučenja (pri Međunarodnom monetarnom fondu) Hrvatska je uredno servisirala i obveze koje proizlaze iz sukcesijom naslijeđenih obveza po alokaciji Specijalnih prava vučenja. Tijekom 1995. po toj osnovi plaćeno je 2,07 mln SDR.

Tablica 3.1

Stanje na dan 31.12.1995

RAČUN OPĆIH SREDSTAVA	SDR (milijuna)	% kvote
Kvota	261,60	100,0
Holdinzi MMFa u kunama	410,17	156,8
ODJEL SPECIJALNIH PRAVA VUČENJA	SDR	% alokacije
Neto kumulativna alokacija	44,21	100,0
Holdinzi hrvatske	94,40	213,5
Obveze podmirene u 1995.	SDR (milijuna)	
Otplata glavnice (STAND BY-SUKCESIJA)	3,89	
Otplata kamata (STAND BY-SUKCESIJA)	6,13	
Troškovi neto kumulativne alokacije	2,07	

Uz redovito sudjelovanje u radu organa upravljanja Fonda Hrvatska je i 1995. godine prisustvovala Godišnjem sastanku Odbora guvernera Međunarodnog monetarnog fonda gdje je ostvarila niz uspješnih kontakata s predstavnicima

međunarodnih financijskih institucija. Tom prilikom, s obzirom na složenost i dugotrajni karakter strukturalnih prilagođavanja koje je nužno provesti u hrvatskom gospodarstvu, dogovoreno je s predstavnicima Međunarodnog monetarnog fonda da se neovisno o revizijama po stand by aranžmanu završi postupak redovitih konzultacija o makroekonomskim politikama po članku IV. Statuta Fonda. Naime, kako bi se izbjegle platnobilančne teškoće s kojima bi se Hrvatska mogla susresti u srednjoročnom periodu, pokrenuti su razgovori o novom tzv. Proširenom aranžmanu koji će Hrvatskoj osigurati odgovarajuća devizna sredstva nužna za prevladavanje teškoća koje prate strukturalna prilagođavanja gospodarstva te time doprinijeti ostvarenju održivog gospodarskog rasta.

3.2

Skupina Svjetska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, Inter-američka banka za razvoj

Temeljem Zakona o prihvatanju članstva Republike Hrvatske u Međunarodnom monetarnom fondu i drugim međunarodnim financijskim organizacijama na temelju sukcesije (NN 89/92), Narodna banka Hrvatske obavlja funkciju depozitara tj. vođenje svih depozitnih računa u vlasništvu međunarodnih financijskih organizacija, a u ime i za račun Republike Hrvatske te obavlja sve transakcije s tim organizacijama kao fiskalni agent države - Republike Hrvatske. Tijekom 1995. godine Narodna banka Hrvatske redovito je uplaćivala dionice za koje je Republika Hrvatska preuzela obvezu upisa, a prema planovima koje su utvrdile pojedine financijske organizacije.

Tablica 3.2

UPLATE IZVRŠENE U 1995. PO OSNOVI ČLANSTVA REPUBLIKE HRVATSKE U MEĐUNARODNIM FINANCIJSKIM ORGANIZACIJAMA

Naziv	Iznos uplate u valuti	Mjenice koje je izdalo Ministarstvo financija
IBRD	-	22.147.385,69 HRK (revalorizacija)
EBRD	2.562.666,67 ECU	719.333,33 ECU
IFC	285.600,00 USD	-
IDB	409.447,73 HRK	1.311.295,00 USD (redovni kapital)
	27.500,00 DEM	2.498.576,00 DEM
	32.250,00 USD	(Fond za specijalne operacije)
(Fond za specijalne operacije)		

Osim uloge depozitara predstavnici Narodne banke Hrvatske aktivno sudjeluju u radu organa upravljanja međunarodnih financijskih institucija - Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvoj te Inter-američke banke za razvoj, kao i radu pojedinih misija, posebice s područja kontrole banaka i njihove sanacije, budući da je u fazi odobrenja kredit Svjetske banke za sanaciju poduzeća i financijskog sektora (tzv. EFSAL). Tijekom 1995. godine započeti su intenzivni pregovori sa Svjetskom bankom o zaključivanju zajmova za strukturalno prilagođavanje iz područja bankarstva, socijalne skrbi i poljoprivrede (tzv. SAL zajmovi), kao i za odobravanje drugog zajma za obnovu. Do kraja 1995. godine Europska banka za obnovu i razvoj odobrila je također niz zajmova javnom i privatnom sektoru u vrijednosti 42 milijuna USD i 279,9 milijuna DEM. U obavljanju redovnog poslovanja s međunarodnim financijskim institucijama Narodna banka Hrvatske surađuje s Vladom Republike Hrvatske te ostalim organima državne uprave.

Proširenje broja zemalja i regija s kojima Republika Hrvatska surađuje na političkom, a sve više i na gospodarskom planu, jedan je od temeljnih uzroka intenziviranja već prije započetih poslova. Oni se odnose, prije svega, na međusobnu suradnju Narodne banke Hrvatske s inozemnim bankama (uključujući i središnje banke) dotične zemlje, kao i s državnim i vladinim institucijama te na praćenje bankarskih sustava u pojedinim zemljama i regijama, praćenje gospodarskih i financijskih kretanja u njima, kao i na analizu postojećeg stupnja povezanosti tih zemalja, regija, odnosno pojedinih banaka s Hrvatskom i naročito hrvatskim bankama.

U cilju omogućavanja dostupnosti obrađenih podataka širem broju korisnika u Banci, a u sklopu rada na BSP studiji, osmišljena je shema informacija o pojedinoj banci, a u pripremi je odgovarajuća shema informacije o zemljama, odnosno regijama. Izrađen je i prijedlog na koji bi način opisana baza podataka trebala poslužiti prilikom izbora inozemnih banaka pogodnih za primanje u depozit deviznih pričuva kojima upravlja Narodna banka Hrvatske.

Tijekom 1995. godine obavljane su redovne aktivnosti održavanja postojeće korespondentske mreže (preko 20 zemalja i 55 banaka) te nastavljene aktivnosti na njenom širenju. Pritom treba istaknuti u 1995. godini uspostavljene kontokorentne odnose sa Središnjom bankom SAD-a, FED-om, kao temeljem za uspostavu suradnje u nizu područja, počev od trgovine američkim državnim vrijednosnicama do obuke kadrova. Od strane središnjih banaka nekoliko zemalja Narodnoj banci Hrvatske predloženo je zaključivanje bilateralnih i trilateralnih sporazuma, nakon čije je detaljne analize u 1995. godini potpisan samo jedan bilateralni bankarski sporazum (sa središnjom bankom Islamske Republike Iran) koji je konzistentan s člankom VIII. MMF-a.

Uobičajeno velik broj kontakata s predstavnicima inozemnih banaka uspostavljen je prilikom njihovih posjeta Narodnoj banci Hrvatske, čiji je broj naročito porastao nakon potpisivanja Daytonskog sporazuma. U 1995. godini Narodnu banku Hrvatske su tako, u organizaciji Direkcije, posjetili predstavnici banaka iz Sjedinjenih Američkih Država, Švicarske, Njemačke, Austrije, Italije, Nizozemske, Češke, Belgije, Velike Britanije, Švedske, Rumunjske, Danske, Japana i Bosne i Hercegovine. Glavni predmet njihova interesa, pored međusobne suradnje, bila je gospodarska situacija u Republici Hrvatskoj, a naročito bankarski sustav. Ovaj potonji bio je čest predmet i brojnih pismenih upita zbog još uvijek nedovoljne količine službeno publiciranih podataka Narodne banke Hrvatske o bankama u Republici Hrvatskoj, kao i zbog neprevođenja financijskih izvještaja na strane jezike od nekih novonastalnih banaka.

Među aktivnostima poduzetim u 1995. godini treba izdvojiti one poduzete u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova radi sprječavanja priznanja središnje banke tzv. SR Jugoslavije jedinom pravnom sljednicom bivše Narodne banke Jugoslavije bivše SFR Jugoslavije. U tom je smislu velikom broju središnjih i komercijalnih banaka u svijetu još sredinom godine odaslana okružnica, koja je u sličnom obliku ponovljena i nakon ukidanja sankcija UN protiv tzv. SR Jugoslavije, a radi potrebe zadržavanja blokade nad deviznim pričuvama bivše Narodne banke Jugoslavije do postizanja dogovora između zemalja sljednica bivše SFR Jugoslavije.

3.4

Reguliranje vanjskog duga Republike Hrvatske

Tijekom 1995. godine Narodna banka Hrvatske, kao član tehničke delegacije, u suradnji s Ministarstvom financija, sudjeluje u pregovorima s vjerovnicima na usklađivanju podataka o visini vanjskog duga Republike Hrvatske prema zemljama članicama Pariškog kluba, u pripremi dokumentacije za pregovore te u formuliranju zahtjeva za reprogram hrvatskog dijela duga. Budući da je Vlada Republike Hrvatske u cilju uvođenja financijske discipline i osiguranja sredstava za otplatu duga nakon postizanja sporazuma o reprogramu s vjerovnicima (zemljama članicama Pariškog kluba, te komercijalnim bankama - tzv. Londonski klub) donijela Uredbu o podmirivanju dospjelih nepodmirenenih obveza prema inozemnim kreditorima (NN 24/95), Narodna banka Hrvatske donosi Naputak za provedbu i njeno praćenje. Na tekuće račune Narodne banke Hrvatske deponirano je do kraja 1995. godine 30 milijuna USD. Nakon potpisivanja Usklađenog zapisnika o konsolidaciji duga Republike Hrvatske u Parizu 21. ožujka 1995. godine, Narodna banka Hrvatske aktivno sudjeluje u pripremi dokumentacije i podataka za potpisivanje pojedinačnih dvostranih sporazuma s petnaest zemalja članica Pariškog kluba te direktno sudjeluje u pregovorima s inozemnim kreditorima. Narodna banka Hrvatske također aktivno sudjeluje u donošenju zakonskih i podzakonskih akata vezanih uz potpisivanje Usklađenog zapisnika o konsolidaciji duga Republike Hrvatske i pojedinačnih dvostranih sporazuma sa zemljama vjerovnicima.

3.5

Platni promet s inozemstvom

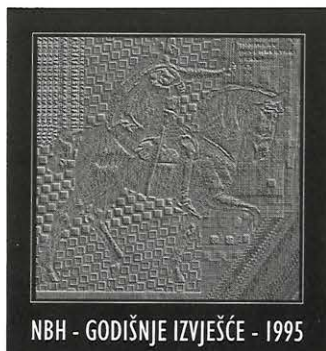
Tijekom 1995. godine obavljane su platno-prometne transakcije s inozemstvom za vlastite potrebe i potrebe Republike Hrvatske (Ministarstvo financija). Redovno su izvršavana plaćanja po potvrđenim i nepotvrđenim dokumentarnim akreditivima otvorenim za troškove tiskanja novčanica i kovanica. U svrhu daljnjih isporuka novčanica otvoren je novi akreditiv. Pored toga izvršavane su doznake u inozemstvo i iz inozemstva. Jedan dio su bile komercijalne doznake, a drugi dio se odnosio na bankarske transfere radi provođenja Uredbe o podmirivanju dospjelih nepodmirenenih obveza prema inozemnim kreditorima (Narodne novine 24/95.). U okviru rada u BSP studiji riješen je način uključivanja platno prometnih transakcija Narodne banke Hrvatske, kao i ostalih transakcija Narodne banke Hrvatske s inozemstvom, u platnu bilancu zemlje.

U skladu s dogradnjom i promjenama na području SWIFT sustava, Narodna banka Hrvatske se u ožujku 1995. godine uključila u USE projekt - novi sigurnosni način uspostavljanja veze i komuniciranja unutar mreže, a u sklopu istog projekta u lipnju se uključila u BKE proces (bilateralna razmjena ključeva među bankama). Do kraja godine razmijenjeni su BKE-ključevi s većinom korespondenata NBH.

IV. BANKOVNI SUSTAV U REPUBLICI HRVATSKOJ

Sektor nadzora i kontrole Narodne banke Hrvatske prikuplja i analizira podatke, nadgleda banke i poduzima mjere prema bankama na osnovi podataka o financijskoj stabilnosti i solventnosti poslovanja banaka. Izvori tih podataka su izvješća koja banke dostavljaju Narodnoj banci Hrvatske kao i podaci utvrđeni obavljanjem neposredne kontrole u bankama.

Bankovni sustav Republike Hrvatske u 1995. godini činile su 54 banke. Jednoj banci Narodna banka Hrvatske oduzela je odobrenje za rad pa su na kraju 1995. godine 53 banke sastavile godišnje obračune i dostavile propisana financijska izvješća. Dvije banke su društva s ograničenom odgovornošću, a sve ostale banke su dionička društva. U odnosu na prethodnu godinu u 1995. godini poslovale su 3 nove banke. Povećanje broja banaka tijekom 1995. godine nije promijenilo strukturu hrvatskog bankarstva. I dalje imamo velik broj malih banaka univerzalnog tipa, a četiri velike banke i dalje raspolažu s gotovo dvije trećine ukupne bilančne svote svih banaka. Tijekom 1995. godine, do 30. lipnja, sve štedionice koje se nisu usuglasile s odredbama Zakona o bankama i štedionicama (osnovane po "starom" Zakonu o bankama i drugim financijskim organizacijama), bile su se dužne usuglasiti s odredbama Zakona o bankama i štedionicama i Zakona o trgovačkim društvima te od Narodne banke Hrvatske zatražiti odobrenje za rad. Narodna banka Hrvatske izdala je odobrenje za rad za 20 štedionica, koje su osigurale najmanje milijun DEM kunske protuvrijednosti temeljnog kapitala te ispunile ostale propisane uvjete i organizirale se po odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Kako je jedna štedionica osnovana tijekom 1994. godine, to je na kraju 1995. godine poslovala 21 štedionica. Međutim, svih 20 novoosnovanih štedionica izvršile su dokapitalizaciju i usuglasile svoje poslovanje sa Zakonom o bankama i štedionicama i Zakonom o trgovačkim društvima, 30. lipnja 1995. godine, koristeći krajnji rok. To dalje znači da je svih 20 štedionica više od 80% svog temeljnog kapitala uplatilo polovicom 1995. godine pa su poslovale kao štedionice samo polovicu 1995. godine. Stoga ovom analizom neće biti posebno obuhvaćeno poslovanje i rezultati poslovanja štedionica. U okviru ovog poglavlja prikazat će se podaci o:

- strukturi bilance banaka,
- analizi kapitala banaka i adekvatnosti kapitala,
- analizi kvalitete aktive banaka i
- analizi računa dobiti i gubitaka.

Naglašavamo da su svi pokazatelji i koeficijenti te provedene analize načinjeni na osnovi podataka koje su banke dostavile kao prethodne podatke po godišnjim obračunima. Bilance i ostala izvješća s konačnim podacima bit će dostavljeni Narodnoj banci Hrvatske nakon obavljene revizije godišnjih izvješća i usvajanja od strane nadležnih tijela upravljanja bankama.

4.1

Struktura izvora sredstava banaka

Ukupni izvori sredstava 53 banke (nije uključena banka koja je izgubila odobrenje za rad) u Hrvatskoj na kraju 1995. godine iznosili su 69,3 milijarde kuna, što u strukturi pasive u odnosu na 1994. godinu predstavlja porast od 16,6%. U tom iznosu kratkoročni izvori sredstava čine 48,2%, od čega se na obveze za obračunate kamate, provizije i ostalu pasivu odnosi 3,3 posto, što u strukturi pasive predstavlja povećanje u odnosu na 1994. godinu za 10,4 posto. Dugoročni izvori sredstava u odnosu na ukupnu pasivu iznose 29,5 posto, što je smanjenje u strukturi pasive u odnosu na 1994. godinu za 5,9 posto. Temeljni kapital u odnosu na ukupnu pasivu iznosi 8,8 posto, što je u strukturi pasive smanjenje za 7,1 posto, dopunski kapital 1 posto, te posebne rezerve za identificirane potencijalne gubitke po rizičnoj aktivu 7,9 posto, što je porast u strukturi pasive za 2,6% u odnosu na 1994. godinu.

Kratkoročni izvori sredstava banaka u Hrvatskoj iznose 32,1 milijardi kuna - na depozite po viđenju pravnih osoba i štedne uloge građana u kunama i devizama na kraju 1995. godine odnosi se ukupno 16,2 milijardi kuna i u ukupnom iznosu kratkoročnih izvora sredstava čine 50,4 posto. Najznačajniji iznos u kratkoročnim depozitima predstavlja devizna štednja stanovništva po viđenju i ostali posebni devizni računi koji iznose 10 milijardi kuna. Kratkoročno oročeni depoziti iznose 8,6 milijardi kuna te i u ukupnim kratkoročnim izovima sredstava čine 26,7 posto. U kratkoročno oročenim depozitima najznačajniji su kratkoročno oročeni depoziti u devizama koji iznose 6,9 milijardi kuna. Kratkoročni krediti iznose 6,3 milijardi kuna i čine 19,6 posto ukupnih kratkoročnih izvora sredstava, dok se na izdane kratkoročne vrijednosne papire odnosi preostalih 2,3 posto od ukupnih kratkoročnih izvora.

Ukupni dugoročni izvori sredstava banaka u Hrvatskoj, kunski i devizni depoziti oročeni na rok dulji od godine dana kao i dugoročni krediti uzeti u inozemstvu i u zemlji, iznosili su na kraju prosinca 1995. godine ukupno 20,1 milijardu kuna. U strukturi dugoročnih izvora sredstava najznačajnija stavka su dugoročni devizni depoziti koji iznose 11,3 milijardi kuna i čine 57 posto tih izvora sredstava. U tome je najveći udio zamrznute "stare" devizne štednje. Druga značajna stavka u strukturi dugoročnih izvora sredstava su dugoročni devizni krediti koji iznose 8,7 milijarde kuna i čine 43 posto tih izvora. Kod dugoročnih izvora kunski izvori sredstava predstavljaju marginalnu kategoriju i iznose svega 1,7 milijardi kuna, od čega najmanju stavku čine vlastiti dugoročni vrijednosni papiri.

Temeljni kapital hrvatskih banaka na kraju prosinca 1995. godine iznosi 9 milijardi kuna. U strukturi temeljnog kapitala sredstva rezervi imaju udjel od 33 posto (3 milijarde kuna). Dopunski kapital hrvatskih banaka nije značajna kategorija po svom obujmu i iznosi 0,5 milijardi kuna. U strukturi dopunskog kapitala s više od 90 posto sudjeluju posebne rezerve za neidentificirane gubitke, koje, prema propisima, banke obvezno formiraju. Banke u Hrvatskoj formirale su posebne rezerve za identificirane gubitke u iznosu od 5,5 milijardi kuna, što je za milijardu kuna više nego prethodne godine. Te rezerve formirane su na teret računa dobiti i gubitka, a na osnovi procjene kvalitete rizične aktive banke te predstavljaju rezervu za slučaj kad se loši plasmani banaka moraju i definitivno otpisati kao nenaplativi.

4.2

Struktura aktive banaka u Republici Hrvatskoj

Ukupna aktiva 53 banke u Republici Hrvatskoj na kraju 1995. godine iznosila je 69,3 milijarde kuna. U tom iznosu novčana sredstva i obvezni depoziti kod središnje banke čine 6,3 posto, kratkoročno plasirana sredstva 33,5 posto, dugoročni krediti i kupljena potraživanja 23 posto, plasmani u dugoročne vrijednosne papire i uloge u dionice i udjele 30,5 posto, materijalna i nematerijalna imovina i obračunate kamate, naknade i druga aktiva, preostalih 6,7 posto.

Novčana sredstva i obvezni depoziti kod središnje banke na kraju 1995. godine iznose 4,4 milijarde kuna. Obvezni depoziti kod središnje banke iznosili su 2,3 milijardi kuna ili 52,3 posto ukupnog iznosa novčanih sredstava i obveznih depozita kod središnje banke.

Kratkoročno plasirana sredstva banaka, kratkoročni vrijednosni papiri, kratkoročni krediti i kupljena potraživanja te prava na potraživanja iz poslova isporuke roba i usluga, na kraju 1995. godine iznosila su 23,3 milijarde kuna. Najznačajniji iznos u kratkoročno plasiranim sredstvima predstavljaju kratkoročni krediti i tekuća dospijeca dugoročnih kredita koji iznose 19,6 milijardi kuna i u strukturi kratkoročno plasiranih sredstava čine 84 posto.

Dugoročno plasirana sredstva hrvatskih banaka, dugoročni vrijednosni papiri, trajna ulaganja u dionice, udjele i u sudjelujuće interese te dugoročni krediti i drugi plasmani - na kraju 1995. godine iznosili su 52,8 milijardi kuna. U strukturi dugoročno plasiranih sredstava najznačajniju stavku predstavljaju dugoročni vrijednosni papiri i ulaganja u dionice i udjele koji su na kraju prosinca 1995. godine iznosili 20,6 milijardi kuna, te dugoročni krediti i drugi plasmani koji su iznosili 16 milijardi kuna.

Trajna ulaganja u dionice, udjele i sudjelujuće interese poduzeća na kraju 1995. godine iznosila su 5,7 milijardi kuna. Ta ulaganja hrvatskih banaka nastala su najčešće zbog nemogućnosti naplate potraživanja banaka od tih poduzeća. Tako su potraživanja s osnove kredita i kamata transformirana u dionice ili poslovne udjele u poduzećima u procesu pretvorbe i privatizacije društvenih poduzeća. Materijalna i nematerijalna imovina hrvatskih banaka na kraju 1995. godine iznosila je 2,4 milijarde kuna, a obračunate kamate, naknade i ostala aktiva 2,4 milijarde kuna. U tom najznačajniji dio predstavlja ostala aktiva u kunama i devizama, a odnosi se na plaćene predujmove za poreze, sredstva u obračunu, tečajne razlike i aktivna vremenska razgraničenja.

4.3

Analiza kapitala banaka

Jamstveni kapital bankovnog sustava Hrvatske na dan 31. 12. 1994. godine iznosio je 8,9 milijardi kuna, a na dan 31. 12. 1995. godine 9,1 milijardu kuna. Prema Zakonu o bankama i štedionicama ukupni jamstveni kapital banke (temeljni kapital i dopunski u vrijednosti od 50 posto iznosa temeljnog kapitala) ne smije biti manji od 8 posto vrijednosti bilančne i izvanbilančne sume ponderirane propisanim stupnjevima rizika. Taj pokazatelj (adekvatnost kapitala) iskazuje odnos ukupnog kapitala i onih sredstava koja nose određeni stupanj rizika.

Koeficijent adekvatnosti kapitala na razini bankovnog sustava iznosio je 31. prosinca 1994. godine 20,2 posto, a 31. 12. 1995. godine 18,2 posto, što je znatno iznad propisane minimalne razine od 8 posto, a pritom samo jedna banka nije udovoljavala propisanom minimumu adekvatnosti kapitala, već treću godinu zaredom.

Prema prijelaznim i završnim odredbama Zakona o bankama i štedionicama, banke osnovane po odredbama Zakona o bankama i drugim financijskim organizacijama bile su dužne najkasnije do 31. prosinca 1995. godine uskladiti vrijednost svoga temeljnog kapitala s visinom kapitala propisanom Zakonom. Bankama koje do tada ne osiguraju iznos minimalnog temeljnog kapitala, Narodna banka Hrvatske treba oduzeti odobrenje za rad. Prema financijskim izvješćima za 1995. godinu, jedna banka ne ispunjava propisanu visinu kapitala te je u 1996. godini pokrenuta procedura za oduzimanje odobrenja za rad. Tijekom 1995. godine jednoj banci Narodna banka Hrvatske rješenjem je oduzela odobrenje za rad; razlog tome je to što ova banka još od 1994. godine ne obavlja bankovne poslove, a cjelokupna aktiva zamrznuta je u dugotrajnoj materijalnoj imovini.

Da bi mogle obavljati kreditne poslove i platni promet s inozemstvom, banke moraju, prema Odluci Narodne banke Hrvatske, u prvoj godini poslovanja posjedovati jamstveni kapital u protuvrijednosti od 10 milijuna njemačkih maraka, a nakog toga 15 milijuna DEM. Jedna od novoosnovanih banaka osnovana je s 10 milijuna DEM u protuvrijednosti kuna te je od Narodne banke hrvatske dobila ovlaštenje za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova s inozemstvom.

4.4

Analiza kvalitete aktive banaka

Pri prosuđivanju realnosti i objektivnosti stanja i rezultata poslovanja jedne banke najznačajniji dio čini prosuđivanje kvalitete aktive, a stavke u bilanci banaka dijele se u bankovnoj praksi na dobre i loše. Osim rasporeda stavaka aktive bilance banaka na dobre i loše, stavke aktive raspoređuju se u bankovnoj praksi na rizične i nerizične. Ocjena kvalitete aktive banaka provodi se isključivo za tzv. rizičnu aktivu banaka. U rizičnu aktivu banke spadaju kratkoročni i dugoročni krediti, uložena sredstva (dugoročno i kratkoročno), kamate, provizije i naknade za bankovne usluge. U rizičnu aktivu uključuju se i izvanbilančne obveze banke (jamstva, otvoreni akreditivi itd.). U strukturi ukupne bilance banaka u Republici Hrvatskoj na kraju 1995. godine udio dobre aktive iznosi 86,27 posto, a udio loše aktive 13,8 posto. U odnosu na prethodnu godinu povećao se udjel potencijalnih gubitaka u ukupnoj aktivu banaka za 1,5%. Međutim, i pored porasta potencijalnih gubitaka u odnosu na prethodnu godinu, ovaj odnos je još uvijek relativno povoljan, a posljedica je razvrstavanja potraživanja banaka od države u dobru aktivu.

Tablica 4.1

**KLASIFIKACIJA KREDITNOG PORTFELJA BANAKA U KATEGORIJE A, B, C, D I E
PREMA IZVJEŠĆIMA BANAKA. u milijunima kuna**

	A	B	C	D	E	UKUPNO
AKTIVA						
kredit,						
vrijednosni papiri i depoziti banaka	46.996	2.847	2.616	720	788	53.967
kamate	957	24	296	66	108	1.551
naknade	72	9	16	2	3	102
ostala rizična aktiva	7.346	930	461	104	33	8.874
UKUPNO	55.731	3.910	3.389	892	932	64.494
IZVANBILANČNE STAVKE	11.112	695	449	237	146	12.639
SVEUKUPNO	66.483	4.605	3.838	1.129	1.078	77.133

Potencijalni gubici u plasmanima i preuzetim obvezama banaka iznosili su 31. prosinca 1995. godine 5,2 milijarde kuna odnosno 1,4 milijarde DEM. U odnosu na 1994. godinu potencijalni gubici koji su nadoknađeni na teret prihoda banaka povećali su se za 674 milijuna kuna.

4.5.

Ograničenja koja smanjuju kreditni rizik

Narodna banka Hrvatske propisala je bankama odgovarajuća ograničenja kojima je cilj što više smanjiti djelovanje kreditnog rizika. U nastajanju gubitka najveća opasnost je koncentracija kredita prema jednom zajmoprimcu ili skupini međusobno povezanih poduzeća, što istodobno onemogućava ravnomjernu alokaciju financijskih sredstava na druge profitabilne djelatnosti. Za sprječavanje prevelike koncentracije kredita jednom zajmoprimcu i drugih izlaganja banke rizicima koji utječu i na kvalitetu aktive banke, Narodna banka Hrvatske propisala je više ograničenja.

4.5.1

Veliki kredit i najveći kredit

Velikim kreditom smatra se pojedinačni kredit ili drugo pojedinačno potraživanje ili preuzeta obveza prema jednom zajmoprimcu koja prelazi 20 posto jamstvenog kapitala. Četrnaest banaka je u 1995. godini odobrilo velike kredite, a ukupni iznos

im je dosegao 1,3 milijarde kuna. Najveći kredit jednom zajmoprimcu, kredit koji iznosi 30 posto jamstvenog kapitala, plasiralo je 9 banaka u ukupnom iznosu od 1,0 milijardu kuna.

4.5.2

Kreditni dani dioničarima odnosno vlasnicima poslovnih udjela koji imaju više od 10 posto dionica te krediti članovima uprave i nadzornog odbora

Prema odredbama Zakona koje su vrijedile u 1995. godini takvi krediti odobravaju se jedino na temelju jednoglasne odluke uprave banke uz prethodnu suglasnost nadzornog odbora. Ukupno odobreni krediti takvim zajmoprimcima iznose 0,7 milijardi kuna, od čega se na izvanbilančne potencijalne obveze odnosi 0,3 milijarde kuna. Dosadašnjim kontrolama nije ustanovljeno da su dani protivno odredbama Zakona. Takve kredite odobrilo je ukupno 27 banaka.

4.5.3

Ukupni iznos svih kredita i drugih potraživanja te preuzimanje obveza prema jednom zajmoprimcu

Svi krediti, potraživanja i preuzete obveze prema jednom zajmoprimcu ne smiju prelaziti 30 posto jamstvenog kapitala banke. Ukupna potraživanja i preuzete obveze prema jednom zajmoprimcu koje prelaze iznos od 30 posto jamstvenog kapitala pojavile su se kod 16 banaka u 34 pojedinačna slučaja. Ova potraživanja iznosila su 11,5 milijardi kuna, od čega se na potencijalne obveze (garancije, nepokriveni akreditivi i sl.), odnosi 2,1 milijardu kuna. Tako visoka koncentracija potraživanja od jednog dužnika najvećim dijelom rezultat je kreditne politike vođene u bivšem sustavu. Međutim, ova praksa pojavljuje se i kod nekih novoo osnovanih banaka, što se vidi iz činjenice da je porastao broj bančinih dužnika koji se razvrstavaju u ovu skupinu u odnosu na prethodnu godinu za 7, a ukupan iznos ove koncentracije plasmana veći je za 0,6 milijardi kuna.

4.5.4

Koeficijent ulaganja u zemljišta, zgrade, opremu i uređenje poslovnih prostorija

Ulaganja u zemljišta, zgrade, opremu i uređenje poslovnog prostora ne smije premašiti iznos od 30 posto jamstvenog kapitala banke. Ukupna ulaganja u navedene namjene iznose 22,8 milijardi kuna, što u odnosu prema jamstvenom kapitalu za ukupan bankovni sustav iznosi 25 posto.

4.5.5

Koeficijent ukupnih ulaganja u zemljišta, zgrade, opremu i uređenje poslovnog prostora te vlasničke uloge u bankama i drugim trgovačkim društvima

Ulaganja banke u vlastitu imovinu (zemljišta, zgrade, opremu, poslovni prostor) te ulaganja u vlasničke uloge u bankama i drugim trgovačkim društvima ne smiju premašiti iznos od 70 posto jamstvenog kapitala banke. Ukupna ulaganja u spomenute namjene iznose 2,8 milijardi kuna, što u odnosu prema jamstvenom kapitalu ukupnoga bankovnog sustava iznosi 30,7 posto. Ta ulaganja su kod pojedinih banaka u strukturi bilance daleko veća od izračunatog prosjeka, jer prve dvije godine banke u taj iznos nisu uključile svoja ulaganja nastala zamjenom potraživanja za uloge u trgovačkim društvima kako bi izbjegle gubitke nastale zbog nemogućnosti naplate tih plasmana. Međutim, u odnosu na prethodnu godinu ovi plasmani banaka smanjeni su za 2 milijarde kuna.

4.6

Analiza dobiti banaka

Ostvarena dobit banaka, kao razlika između aktivnih i pasivnih kamata, za potrebe ove analize raščlanjena je kroz:

- ostvarene prihode odnosno rashode na odobrene odnosno primljene kredite po nositeljima i
- ostvarenu razliku prihoda/ rashoda po vrstama.

Uspoređivanjem financijskog rezultata ostvarenog u dva uzastopna obračunska razdoblja, u 1994. i 1995. godini, prepoznaje se tendencija k ostvarenju pozitivnog financijskog rezultata. Na razini bankovnog sustava u 1995. godini ostvarena je dobit u iznosu od 545 milijuna kuna. U 1994. godini ostvarena je dobit na razini bankovnog sustava u iznosu od 134 milijuna kuna. U 1993. godini bankovni sustav bio je u gubitku pa se prepoznaje tendencija sve profitabilnijeg poslovanja bankovnog sustava Hrvatske.

Analiza strukture ukupnog prihoda pokazuje da su prihodi najvećim dijelom ostvareni na osnovi prihoda od kamata; u 1994. godini oni su činili 60,4 posto, a u 1995. godini 61,8 posto ukupnih prihoda. Udio prihoda od kamata u ukupnom prihodu gotovo je isti kao i u 1994. godini, dok udio prihoda ostvarenih od provizija i naknada i dalje bilježi tendenciju porasta: s 14,5 posto u 1994. godini na 16,7 posto ukupnih prihoda u 1995. godini. Tečajne razlike u neto iznosu u 1995. godini više ne predstavljaju značajniju stavku u ostvarenim ukupnim prihodima u 1995. godini. Razlog tome je stabilan tečaj kune. Valja istaći da su prihodi banaka ostvareni po osnovi dividendi od udjela u vlasničkim vrijednosnim papirima, kao što su dionice i udjeli u poduzećima, i u 1994. i 1995. godini bili zanemarivo niski. Analiza strukture poslovnih rashoda pokazuje da su najveći rashodi banaka rashodi s osnove pasivnih kamata i iznose 37,4 posto ukupnih rashoda u 1994. godini i 35,8 posto ukupnih rashoda u 1995. godini. Drugu značajnu stavku u ukupnim rashodima čine opći administrativni troškovi koji u ukupnim rashodima na kraju 1995. godine čine 34,2 posto. Visina ovih rashoda pokazuje gdje se kriju "rezerve" profitabilnijeg poslovanja hrvatskih banaka.

U 1994. godini 10,4 posto ukupnih rashoda odnosilo se na formiranje rezervi za osiguranje od potencijalnih gubitaka sadržanih u plasmanima banaka. Udio izdvajanja s osnove održanja rezervacija za osiguranje od potencijalnih gubitaka na razini iznosa procijenjenih gubitaka u ukupnim rashodima banaka u 1995. godini porastao je u strukturi bilance za 3,5 postotnih poena u odnosu na istu strukturu u 1994. godini. On u 1995. godini iznosi 13,9 posto od ukupnih rashoda, dok je u prošloj godini bio trostruko niži i iznosio je 10,4 posto ukupnih rashoda.

4.7

Osvrt na sadašnje stanje u bankovnom sustavu

Sadašnje stanje u bankovnom sustavu rezultat je, najvećim dijelom, naslijeđenih problema iz bivšega socijalističkog sustava. Glavni uzroci problema u bankovnom sustavu do 1989. godine bili su u načinu odlučivanja u bankama pri dodjeli bankovnih kredita gospodarskim subjektima, kako za tekuće poslovanje tako i za investicije, te nekontrolirano zaduživanje bankovnog sektora radi pronalaženja izvora sredstava za njihovo financiranje. Zbog lošeg investiranja gospodarski subjekti u koje su investirana sredstva nisu mogli vraćati kredite pa se zbog toga bivša država sa stranim vjerovnicima dogovorila prvo o reprogramiranju, a poslije o refinanciranju tih kredita. Zapravo se može reći da su sadašnja inozemna zaduženja banaka nastala u tom razdoblju.

Radi rješavanja nastalih problema u bivšem sustavu, u ožujku 1992. godine hrvatska je Vlada odlučila preuzeti najveći gubitak u bilancama banaka koji se odnosio na negativne tečajne razlike na temelju obveza po tzv. "staroj" deviznoj štednji u protuvrijednosti od 2,5 milijarde USD, koje je dotad podmirivala Narodna banka Jugoslavije. Nadalje, još u svibnju 1991. godine odlukom hrvatske Vlade izdane su državne obveznice u iznosu od 1 milijarde USD ("velike obveznice") i većim dijelom dane javnim poduzećima te poduzećima u državnom vlasništvu radi njihova restrukturiranja. Ta poduzeća dobivenim su obveznicama izvršila otplate obveza prema bankama kreditorima. Te su dvije državne akcije u svoje vrijeme pomogle rješavanju problema solventnosti i likvidnosti bankovnog sustava.

Glavna je karakteristika hrvatskog bankovnog sustava velik udjel imobilizirane imovine u ukupnoj aktivni. Gotovo polovicu aktive čine obveznice "stare" devizne štednje, "velike obveznice", trajna ulaganja u dionice i udjele, materijalna i nematerijalna imovina, refinancirani dugoročni krediti i drugi dugoročni plasmani. Ako se uz to uzmu u obzir i depoziti kod Narodne banke Hrvatske u obliku obvezne rezerve i nemogućnost naplate dijela kredita, iznos dugoročno imobilizirane imovine doseže više od 60 posto ukupne aktive banaka. To je stanje dodatno otežano činjenicom da "velike obveznice", trajna ulaganja u dionice i materijalna i nematerijalna ulaganja ne donose nikakvu dobit bankama. Ostali dio aktive, kao što su dugoročni krediti i drugi plasmani nebankovnom sektoru te dugoročni vrijednosni papiri, nosi kamatu, ali banka ni tim plasmanima ne ostvaruje dobit jer se ta sredstva replasiraju po cijeni izvora sredstava. Ovakvu strukturu aktive banaka u bankovnom sustavu Hrvatske određuje stanje u 10 najvećih banaka, dok je struktura aktive kod ostalih banaka povoljnija.

Bankovni sustav Republike Hrvatske već drugu godinu posluje s dobitkom, koji ima blagi uzlazni trend. Ova činjenica je tim važnija što su banke na kraju 1995. godine izdvojile veći iznos za potencijalne gubitke u odnosu na prethodnu godinu, koji je teretio troškove i na taj način smanjivao pozitivan financijski rezultat. No, na sličan se način ponašaju i kamatne stope. Profitabilnost i iznimno visok udio administrativnih troškova u ukupnim troškovima, uz nizak stupanj konkurencije, određuju visinu aktivnih te razliku između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

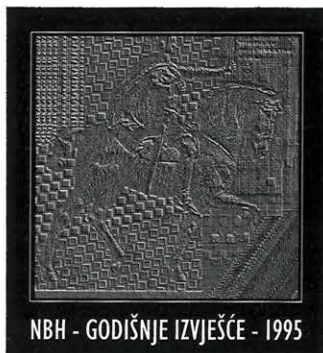
U 1995. godini je uz pomoć sredstava iz proračuna Republike Hrvatske izvršeno restrukturiranje Slavonske banke d.d. Osijek, te je država, uz privatne dioničare, postala vlasnikom te banke. Poslovanje ove banke je na taj način potpuno normalizirano. Daljnji koraci kod ove banke jesu prodaja dionica u vlasništvu države odnosno potpuna privatizacija banke.

V.

POSLOVANJE TREZORA

U okviru skupine poslova koje obavlja Direkcija trezora na ostvarivanju zadanih zadataka i ciljeva Narodne banke Hrvatske, djelatnost Direkcije trezora tijekom 1995. godine odnosila se na slijedeće:

- kontrolu i preuzimanje novčanica i kovanog novca od proizvođača gotovine;
- opskrbu sudionika gotovinskog platnog prometa novčanicama i kovanim novcem, putem Zavoda za platni promet;
- obradu novčanica i kovanog novca povučenog iz optjecaja;
- izdavanje i prodaju prigodnog kovanog novca;
- preuzimanje vrijednosnica od proizvođača i opskrbu maloprodavača vrijednosnicama.

5.1 Kretanje gotovine

Iskazani poslovi obavljeni su unutar tri funkcionalne cjeline i to za izdavanje i povlačenje gotovine, za opskrbljivanje gotovinom i čuvanje i rukovanje vrijednostima u ostavama. U nastavku se daje pregled kretanja gotovine središnje banke u 1995. godini:

Tablica 5.1

PREGLED KRETANJA GOTOVINE SREDIŠNJE BANKE

OPIS	000 KUNA	000 KUNA
Stanje 01.01.1995.		68,080,468
Primljeno od proizvođača:		
- novčanice	3,800,000	
- kovani novac	77,053	
Primljeno od ZAP-a:		
- suvišak novčanica	396,612	
- pohabane novčanice	33,933	
- oštećene novčanice	1,161	
- makulturne novčanice	5	
UKUPNO PRIMLJENO:	4,308,764	72,389,232
Izdano ZAP-u:		
- novčanice	1,994,209	
- kovani novac	76,085	
Prodaja kuna u inozemstvo:		
- novčanice	6,917	
Prijenos na numizmatiku:		
- novčanice	500	
Zamjena novčanica HRD-a:	252	
UKUPNO IZDANO:	2,077,963	2,077,963
Stanje gotovine 31. 12. 1995.		70,311,269

Od proizvođača gotovine tiskare GIESECKE-DEVRIENT, München, Direkcija trezora zaprimila je novčanice, dok je kovani novac zaprimljen od Hrvatskog novčarskog zavoda - Zagreb. Iz tiskare zaprimljeno je ukupno 72,8 tona novčanica u sedam pošiljaka. Od proizvođača kovanog novca zaprimane su dnevno izrađene količine te je putem stovadeset i tri primopredajna naloga isporučeno ukupno 112.982 vrećice kovanog novca u ukupnoj težini od 472,5 tona. Novčanice su zaprimljene u ugovorenim rokovima u količini većoj za 1 milijun komada od prvobitno ugovorene količine a odnosi se na apoen od 50 kuna. Tiskara je ponudila

Narodnoj banci Hrvatske 1 milijun komada novčanica od 50 kuna više jer u tisku nije imala uobičajeni otpad što je uvjetovalo veću proizvodnju. Ponudeni višak prihvaćen je od strane uprave banke. Za kovani novac je potrebno napomenuti da je 44% predviđene proizvodnje prenešeno u 1996. godinu, s obzirom na to da nije postojala potreba za povećanom potražnjom kovanog novca u 1995. godini. Od ugovorenih 250 milijuna komada kovanog novca iskovan je 159,6 milijuna komada i to uglavnom prema planu u apoenima od 50 lipa na niže. Zaposlenici Direkcije trezora obavili su kontrolu proizvodnje novčanica te uništavanje makulturnih araka i novčanica. Direkcija trezora zaprimila je i pohranila certifikate o kompletnoj proizvodnji, isporuci i uništavanju novčanica. Istovremeno je u tiskari pohranjen tehnički materijal koji se koristi u procesu tiskanja, a jedan ključ od sefa deponiran je u Direkciji trezora.

Tijekom 1995. godine Direkcija trezora udovoljila je svim zahtjevima Zavoda za platni promet u gotovini te je izdana sljedeća količina gotovine: Podružnicama ZAP-a izdano je ukupno 27,1 tona novčanica, te 106.060 komada vrećica kovanog novca u ukupnoj težini od 456,7 tona. Jednom dijelu zahtjeva ZAP-a za gotovinom udovoljeno je prijenosom gotovine iz jedne podružnice u drugu. Suviškom gotovine na taj je način udovoljeno sedamnaest zahtjeva u ukupnoj svoti od 165,5 milijuna kuna.

Narodna banka Hrvatske pustila je u optjecaj 30. lipnja 1995. godine novo izdanje novčanica od 10 kuna, a 15. srpnja 1995. godine kovani novac s godinom izdanja "1994" te prigodni optjecajni kovani novac od 5 i 2 kune te 20 i 1 lipe. Kovani novac s godinom izdanja "1994" nosi latinske nazive životinja i biljaka na naličju. Kovani novac od 5 kuna izdan je u prigodu obilježavanja 500. obljetnice tiskanja senjskog glagoljskog Misala dok je kovani novac od 2 kune te 20 i 1 lipe izdan u povodu obilježavanja obljetnice organizacije "FAO" pri Ujedinjenim narodima. Zaliha gotovine Centralne banke kretala se na vrlo visokoj razini uz zastupljenost svih apoeni što je omogućilo urednu opskrbu optjecaja. U nastavku se daje pregled kretanja gotovine Središnje banke.

Tablica 5.2.

PREGLED KRETANJA ZALIHE GOTOVINE SREDIŠNJE BANKE U 1995. GODINI u milijunima kuna

	POČETNO STANJE	PROIZV.	PRIMLJENO ZAP	INOZ.	IZDANO ZAP	PRODANO U INOZ.	PRIJ. NUMIZM.	ZAVRŠNO STANJE
Siječanj	68.080,4	3,7	-	-	36,2	-	-	68.047,9
Veljača	68.047,9	3,9	0,3	-	130,8	-	-	67.921,2
Ožujak	67.921,2	110,5	10,0	-	98,4	-	-	67.943,3
Travanj	67.943,3	202,2	30,0	-	635,6	1,1	-	67.538,7
Svibanj	67.538,7	5,0	10,0	-	30,4	-	-	67.523,3
Lipanj	67.523,3	14,2	53,5	-	54,6	0,4	-	67.536,0
Srpanj	67.536,0	18,0	10,0	-	160,4	3,5	0,5	67.399,6
Kolovoz	67.399,6	0,4	9,3	-	546,9	2,3	-	66.760,0
Rujan	66.860,0	5,8	25,4	-	37,5	-	-	66.853,7
Listopad	66.853,7	153,6	-	0,5	127,7	-	-	66.880,1
Studeni	66.880,1	3348,5	263,1	-	202,2	-	-	70.289,5
Prosinac	70.289,5	10,8	20,0	-	9,1	-	-	70.311,2

U pregledu nije posebno iskazan iznos kuna izdan blagajni Narodne banke Hrvatske za zamjenu novčanica HRD po naknadnom roku zamjene u prvom i drugom kvartalu 1995. godine a koji je iznosio ukupno 252.394,84 kune.

Tijekom 1995. godine Direkcija trezora započela je preuzimanje i kontrolnu obradu novčanica i kovanog novca povučenih iz optjecaja uslijed dotrajalosti ili oštećenja te novčanica od 10 kuna (prvo izdanje) koje su korištene u optjecaju. Ukupno je preuzeta sljedeća količina novčanica:

Tablica 5.3

PREGLED PREUZETIH DOTRAJALIH NOVČANICA

APOEN	KOMADA	KUNA
1000 kn	574	574.000,00
500 kn	580	290.000,00
200 kn	283	56.600,00
100 kn	95.507	9.550.700,00
50 kn	94.256	4.712.800,00
20 kn	771.369	15.427.380,00
10 kn	19.685.253	196.852.530,00
5 kn	846.212	4.231.060,00
UKUPNO	21.494.034	231.695.070,00

Novčanice su kontrolno brojene i pripremljene za uništavanje. Od Podružnica ZAP-a preuzeto je i 120.329 komada oštećenog kovanog novca u svoti od 9.115,68 kuna.

Direkcija trezora zaprimila je u 1995. godini također određeni broj zahtjeva za vještačenje novčanica kuna. U nastavku se daje pregled broja zahtjeva te nalaze po obavljenom vještačenju.

Tablica 5.4

PREGLED ZAHTJEVA I REZULTATA VJEŠTAČENJA NOVČANICA KUNA U 1995. GODINI

APOEN	BROJ ZAHTJEVA	UKUPNI BROJ NOVČANICA	REZULTATI VJEŠTAČENJA		NAČIN IZRADE KRIVOTVORINA
			ORIG. OŠT. NOV.	KRIVOTVOR. NOV.	
500	20	30	-	30	fotokopije
100	3	3	-	3	fotokopije
UKUPNO	23	33	-	33	

Iako je broj krivotvorenih novčanica povećan u odnosu na 1994. godinu, može se konstatirati da su sve krivotvorine ocijenjene kao loše i da nisu predstavljale veću opasnost u optjecaju. O pojavi svih tipova krivotvorina izvješćen je MUP te svi nosioci gotovinskog platnog prometa. Kao preventivna mjera izrađeno je pet tisuća primjeraka posebnog edukativnog plakata za novčanicu od 500 kuna s istaknutim zaštitnim elementima a plakati su dostavljeni: ZAP-u, bankama, štedionicama, HPT-u, MUP-u i nekim većim trgovačkim mrežama.

5.2

Prigodni novac

U 1995. godini nastavljena je aktivnost Direkcije trezora unutar Narodne banke Hrvatske na izdavanju i prodaji prigodnog zlatnog i srebrnog kovanog novca, te kompleta prigodnog kovanog novca. Narodna banka Hrvatske izdala je tijekom 1995. godine:

- prigodni zlatni i srebrni kovani novac "Dan državnosti Republike Hrvatske 30. svibnja 1990. - 1995. godine";
- zlatni dukat "Hrvatski kraljevski grad Knin";

- zlatni i srebrni kovani novac "1700. obljetnica Dioklecijanove palače i osnutka grada Splita;
- zlatni suvenirni kovani novac od 5 kuna "500. obljetnica tiskanja senjskog glagoljskog Misala".

Tablica 5.5

DAN DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE 30. 05. 1990.- 30. 05. 1995.

NOMINALA	MASA	FINOĆA	PROMJER	KOLIČINA	NADNEVAK PRODAJE
1000 Au	7,00 gr	986/000	22 mm	3000	22. svibanj 1995.
500 Au	3,50 gr	986/000	18 mm	4000	
200 Ag	33,63 gr	925/000	40 mm	4000	
150 Ag	24,00 gr	925/000	37 mm	5000	
100 Ag	20,00 gr	925/000	34 mm	6000	

Od ukupno izdane količine u prodaju su uvršteni:

komplet br. I (sva izdanja)	kom 1.000
komplet br. II (1000 Au, 200, 100 Ag)	kom 2.000
komplet br. III (500 Au, 150 Ag)	kom 2.000
zlatnik 500	kom 1.000
srebrnjak 200	kom 1.000
srebrnjak 150	kom 2.000
srebrnjak 100	kom 3.000

Tablica 5.6

"500. OBLJETNICA TISKANJA SENJSKOG GLAGOLJSKOG MISALA"

NOMINALA	MASA	FINOĆA	PROMJER	KOLIČINA	NADNEVAK PRODAJE
5 Au	12,50 gr	900/1000	26,2 mm	200	15. prosinac 1995.

Tablica 5.7

DUKAT "HRVATSKI KRALJEVSKI GRAD KNIN"

NOMINALA	MASA	FINOĆA	PROMJER	KOLIČINA	NADNEVAK PRODAJE
5 Au	12,50 gr	900/1000	26,2 mm	200	9. listopada 1995.

Tablica 5.8

1700. OBLJETNICA DIKLECIJANOVE PALAČE I OSNUTKA GRADA SPLITA

NOMINALA	MASA	FINOĆA	PROMJER	KOLIČINA	NADNEVAK PRODAJE
1000 Au	7,00 gr	986/000	22 mm	3000	22. svibanj 1995.
500 Au	3,50 gr	986/000	18 mm	4000	
200 Ag	33,63 gr	925/000	40 mm	4000	
100 Ag	20,00 gr	925/000	34 mm	6000	

Tablica 5.9

PREGLED PRODAJE KOMPLETA KOVANOG NOVCA KUNA I LIPA

NAZIV IZDANJA	KOLIČINA	PRODAJNA CIJENA	PRODANO	STANJE
Numizmatički kompleti	15071	95,00	3566	11505
Optjecajni kompleti	20400	50,00	1671	18729

Tablica 5.10

PREGLED PRODAJE PRIGODNOG ZLATNOG I SREBRNOG KOVANOG NOVCA

NAZIV	KOLIČINA	PRODAJNA CIJENA	PRODANO	STANJE
"ZLATNI DUKAT"	3647	670,00	1240	2402
"IVAN PAVAO II"				
- komplet	697	1500,00	85	612
- zlatnik 1000 kn	1203	1300,00	42	1161
- srebrnjak 100 kn	5817	150,00	476	5341
"DAN DRŽAVNOSTI RH"				
- komplet I.	1000	2535,00	306	694
- komplet II.	2000	1690,00	171	1829
- komplet III.	2000	845,00	180	1820
- zlatnik 500 kn	1000	650,00	497	503
- srebrnjak 200 kn	1000	260,00	578	422
- srebrnjak 150 kn	2000	195,00	564	1436
- srebrnjak 100 kn	3000	130,00	705	2295
"KNIN"	3000	700,00	1287	1713
"SENJ"	200	1900,00	125	75

U pregled nisu uvrštena dva izdanja kovana u suradnji sa Zagrebačkom bankom i to "900 god. Zagrebačke biskupije i grada Zagreba", te "1700. obljetnica Dioklecijanove palače i osnutka grada Splita" s obzirom na to da je ugovorno prodaja povjerena Zagrebačkoj banci. Narodna banka Hrvatske pustila je u prodaju optjecajni komplet kovanog novca kuna i lipa 21. srpnja 1995. godine.

U svrhu unapređivanja cjelokupne prodaje prigodnog kovanog novca tijekom 1995. godine zaključeno je dvadeset i sedam ugovora o Komisionoj prodaji s bankama, ZAP-om te specijaliziranim tvrtkama. Tiskan je i promidžbeni materijal te je zaključen i jedan ugovor o kataloškoj prodaji.

Direkcija trezora obavljala je tijekom 1995. godine i niz poslova s ostavama u kojima su položene vrijednosti na čuvanje i rukovanje. Najveći opseg poslova obavljen je s državnim biljezima i mjenicama RH kojeg Direkcija trezora obavlja temeljem sklopljenog ugovora između NBH i MF RH, uz ostvarivanje naknade na ukupnu prodanu svotu od 1%.

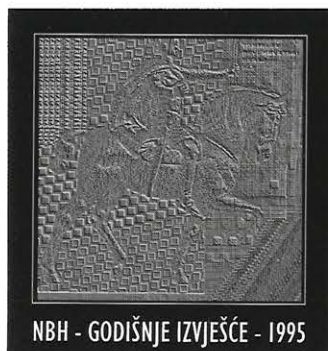

VI.

ORGANIZACIJA, UPRAVLJANJE I LJUDSKI POTENCIJALI

6.1

Savjet NBH

Savjet Narodne banke Hrvatske, koji je zajedno s guvernerom Narodne banke Hrvatske organ upravljanja Narodnom bankom Hrvatske, održao je tijekom 1995. godine 15 sjednica na kojima je donosio odluke iz svoje nadležnosti utvrđene člankom 67. Zakona o Narodnoj banci Hrvatske ("Narodne novine" broj 35/95 - pročišćeni tekst). Dominantne odluke koje je Savjet donosio bile su iz područja utvrđivanja i provođenja monetarne i devizne politike pri čemu je pružena podrška Stabilizacijskom programu Vlade Republike Hrvatske. Tijekom 1995. godine Savjet Narodne banke Hrvatske donio je i odluke o pokretanju postupka ocjene mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja za Slavonsku banku d.d. Osijek, Splitsku banku d.d. Split i Riječku banku d.d. Rijeka. Savjet Narodne banke Hrvatske također je donio Financijsko izvješće o godišnjem obračunu za 1994. godinu s Izvješćem o izvršenom redovnom godišnjem popisu sredstava i izvora sredstava za 1994. godinu kao i Financijski plan za 1995. godinu, te utvrdio Godišnje izvješće Narodne banke Hrvatske za 1994. godinu. Također je razmotrio i prihvatio izvješće o obavljenoj reviziji financijskog poslovanja Narodne banke Hrvatske koju je izvršio Državni ured za reviziju. Kako je Narodna banka Hrvatske zajedno s Agencijom za komercijalnu djelatnost osnivač Hrvatskog novčarskog zavoda društvo s ograničenom odgovornošću, specijalizirano poduzeće za izradu kovanog i papirnog novca i vrijednosnica, Savjet Narodne banke Hrvatske razmatrao je i godišnje dokumente tog Zavoda kao i izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja Hrvatskog novčarskog zavoda. Savjet je također potvrdio osnovne financijske dokumente i planove rada i programe rada Zavoda za platni promet što po Zakonu o platnom prometu u zemlji spada u nadležnost Narodne banke Hrvatske.

Tijekom 1995. godine Savjet Narodne banke Hrvatske donio je također Odluku o puštanju u optjecaj novčanica od 10 kuna, kao i Odluku o osnovnim obilježjima novčanice od 10 kuna. Savjet je također donio odluke iz područja numizmatike: Odluku o puštanju u optjecaj kovanog novca kuna i lipa s latinskim nazivima životinja i biljaka na naličju kovanog novca, Odluku o puštanju u optjecaj prigodnog kovanog novca kuna i lipa "FAO", Odluku o puštanju u optjecaj prigodnog kovanog novca od 5 kuna "500. obljetnica tiskanja senjskog glagoljskog Misala", te Odluku o puštanju u optjecaj kovanog novca kuna i lipa s oznakom godine kovanja "1995". Posebno treba spomenuti Odluku o izdavanju i prodaji prigodnog zlatnog i srebrnog kovanog novca u povodu obilježavanja Dana državnosti Republike Hrvatske 30. svibnja 1990. - 1995. godine, Odluku o izdavanju zlatnog dukata povodom oslobođenja Knina i Odluku o izdavanju i puštanju u optjecaj jubilarnog kovanog novca u povodu 1700. godišnjice grada Splita.

Kako u nadležnost Savjeta Narodne banke Hrvatske spada i izdavanje odobrenja za rad banaka i štedionica, Savjet je tijekom 1995. godine izdao odobrenje za rad 4 banke i odobrenje za rad 20 štedionica, koje su po Zakonu o bankama i štedionicama bile dužne uskladiti svoje poslovanje i visinu temeljenog kapitala s odredbama citiranog Zakona te dobiti odobrenje za rad od Narodne banke Hrvatske. Savjet je tijekom 1995. godine donio i Odluku o povlačenju dozvole za rad privatnoj Austrijsko-hrvatskoj banci.

Na sjednicama Savjeta tijekom 1995. godine Savjet Narodne banke Hrvatske izdao je mišljenja o kandidatima za predsjednika uprave banke, odnosno štedionice, što je ingerencija Narodne banke Hrvatske po odredbi članka 32. Zakona o bankama i štedionicama.

6.2

Organizacija i informatizacija

Intenzivan rad na unutrašnjem ustrojstvu Narodne banke započeo 1994. godine nastavljen je i tijekom 1995. Kao podloga za rad poslužio je Privremeni pravilnik o unutrašnjem ustrojstvu Narodne banke Hrvatske te usvojeni Prijedlog pravilnika o stručnim zvanjima i stručnim zanimanjima. Ukupna djelatnost Banke sagledana je kroz sve njene poslove pa su organizacijski oblici temeljeni na funkcionalnim cjelinama uvjetovanim pojedinim skupinama poslova i njihovom međusobnom povezanošću još jednom potvrđeni. Iznimka su poslovi upravljanja deviznim rezervama jer su oni, polazeći od posebne važnosti koje imaju za središnju banku, izdvojeni u posebnu funkcionalnu cjelinu na razini direkcije.

Detaljnijom analizom poslova i zadataka predviđenim razinama organizacijskog ustroja, sektoru kao najširem i direkciji kao središnjem, pridodana je još jedna razina a to je odjel kao uži organizacijski oblik unutar direkcije. Ovime je model organizacije Banke zaokružen, i sad slijedi niz poslova koji će ovu organizaciju unaprijediti a time i samo poslovanje Banke:

- utvrđivanje organizacijskih postupaka i tijekova u Banci,
- uvođenje internih standarda za primjenu suvremenih tehnoloških rješenja u radu,
- analiziranje uvjeta rada i predlaganje rješenja za njihovo poboljšanje,
- praćenje i primjena propisa koji se odnose na ustrojstvo Banke,
- praćenje odnosa organizacije Banke i organizacije njenog informacijskog sustava, polazeći od činjenice da su ove organizacije u uzajamnom odnosu.

Informatizacija je trajan proces kojemu je cilj osigurati učinkovito upravljanje i rukovođenje Narodnom bankom Hrvatske. Sve naglašenija potreba svih subjekata Narodne banke Hrvatske za informacijama i podacima, kao jednim od temeljnih resursa u ostvarivanju ciljeva poslovnog sustava, uvjetovala je da se rad na informatizaciji tijekom 1995. godine značajno pojačao. Pritom se polazilo od pretpostavki da se informatizacija temelji na:

- strateškim ciljevima koji su vezani uz poslove immanentne svakoj središnjoj banci,
- poslovima koji su uvjetovani realnošću prijelaznog perioda pa ih Banka obavlja privremeno,
- poslovima koji zbog važnosti koje zauzimaju u poslovanju središnje banke ne mogu čekati izgradnju cjelovitog informacijskog sustava Banke,
- poslovima koji su ostatak prošlog sustava i dostignuti stupanj njihove informatizacije se mora održavati ili unaprjeđivati.

Polazeći od strateških ciljeva poslovnog sustava, u 1994. godini je prema Business Systems Planning (BSP) metodologiji izrađen Idejni projekt Integralnog informacijskog sustava Narodne banke Hrvatske koji će se realizirati kroz izgradnju informacijskih podsustava (IPS). Poštujući određene kriterije (korist, utjecaj na poslovanje, mogući uspjeh, potrebe), određen je prioritet prema kojemu se počelo s realizacijom slijedeća dva IPS-a (od ukupno devet):

- Organizacija, informatizacija, statistika i
- Monetarna politika.

Odlukama Guvernera formirani su projektni timovi, čime je učinjen prvi korak u radu na glavnim projektima, pri čemu se pošlo od pretpostavke da informacijski sustav mogu prvenstveno razvijati djelatnici koji svojim znanjem i iskustvom pokrivaju one segmente poslovanja koji se informatiziraju, ali i da sagledavaju poslovni sustav u cijelini. Po tom načelu imenovani su i voditelji glavnih projekata; voditelji projekata su iz poslovne funkcije Banke, a tehnički voditelji iz informatičke funkcije Banke.

Odlučeno je da se podsustavi grade CASE tehnologijom pa su početkom godine svi članovi tima prošli školovanje gdje su upoznati s modeliranjem informacijskih sustava primjenom takve tehnologije. Za članove tima iz informatičke funkcije napravljen je plan školovanja čija će realizacija teći paralelno s izgradnjom informacijskih podsustava, s ciljem da se u Banci formira jezgra informatičara koja će moći informatički podržavati najsloženije zahtjeve koji proizlaze iz poslovnog sustava.

Tijekom godine projektni timovi su napravili snimanje stanja koje je poslužilo kao predmet analize poslovnog područja. Time je ostvarena pretpostavka za slijedeći korak glavnog projekta, a to je izrada modela podataka i modela funkcija. Model podataka u najvećoj mjeri definiran i obuhvaća oko sto entiteta - poslovno značajnih grupa podataka. U tijeku je izrada modela funkcija koji opisuju poslovnu logiku obrade definiranih podataka, a u pripremi je izrada prototipa informatičkog rješenja za odabrani dio. Uspješnim prikazom takvog rješenja poslovnim sustavu uz realizaciju potrebnih tehničkih resursa, pri čemu se prvenstveno misli na izgradnju lokalne mreže NBHNet, ostvarile bi se bitne pretpostavke rada na izvedbenim projektima u sklopu informatičke funkcije.

Informatička funkcija Banke, osim izgradnje Integralnog informacijskog sustava, zaokupljena je izradom manjih ili većih projekata odnosno programskih rješenja za poslove koji su privremenog karaktera (Potraživanja i obveze sektora Država, Potraživanja i obveze od odabranih pravnih osoba). Ipak, posebno velik angažman prisutan je u informatizaciji poslova koji zbog važnosti funkcioniranja poslovnog sustava ne mogu čekati izgradnju integralnog informacijskog sustava pa se izrađuju samostalni aplikacijski sustavi kao prijelazna rješenja (Platni promet s inozemstvom, Upravljanje deviznim rezervama, Plasmani i obveze banaka), vodeći pritom računa da se u određenom trenutku što bezbolnije uklope u cijelinu sustava. Najveći broj djelatnika iz informatičke funkcije angažiran je na tekućim, operativnim poslovima, a najvažniji po opsegu su unos i prihvati podataka (oko 2.000.000 slogova tijekom godine), obrada tih podataka s izradom svih output-a za korisnike informacija. Zbog promjena u uvjetima i načinu poslovanja veći broj projekatana i programera morao je intervenirati unutar više od dvadeset aplikacijskih sustava koji podržavaju određene poslovne cjeline. Katkad su to bile samo promjene programskih rješenja, a katkad veći zahvati unutar aplikacijskog sustava (Depoziti Narodne banke, Kreditna zaduženja u nozemstvu). Svi ovi dodatni poslovi potvrđuju da je potreba za cjelovitim i planskim pristupom u postavljanju koncepcije i realizacije informacijskog sustava bila nužna te da realizacija Integralnog informacijskog sustava Banke ima prvorazredno značenje kao jedna od pretpostavki njenog unutrašnjeg funkcioniranja.

6.3

Poslovi platnog prometa

U 1995. godini intenzivno se radilo na reformi sustava platnog prometa u zemlji. Savjet Narodne banke Hrvatske je već 4. siječnja 1995. godine usvojio materijal "Osnove unapređenja domaćeg platnog prometa" u kojem su postavljeni temelji novog sustava i ustroja platnog prometa u zemlji. Ključne promjene jesu:

Prvo, jača uloga i odgovornost Narodne banke Hrvatske u platnom prometu. Narodna banka Hrvatske:

- propisuje regulativu platnog prometa,
- nadzire obavljanje platnog prometa u zemlji,
- obavlja operativne poslove, što do sada nije bilo u njenoj nadležnosti, i to: vodi račune depozitnih institucija (banaka i štedionica) i Državnog proračuna, obavlja platni promet po navedenim računima, obavlja namirenje na razini cijelog sustava platnog prometa u zemlji i dr.

Drugo, mijenja se uloga depozitnih institucija - banaka i štedionica. Isključivo je u njihovoj nadležnosti vođenje računa svih kategorija sudionika platnog prometa, što znači i pravnih osoba, i platni promet po tim računima. Samo će banke i štedionice voditi račune sudionika i obavljati poslove platnog prometa u svoje ime i za svoj račun. Nedepozitne institucije mogu, samo kao servisne institucije, obavljati pojedine poslove platnog prometa u ime i za račun depozitnih institucija.

Treće, razdvajaju se funkcije: vođenje računa, obračun i namirenje. Račune sudionika platnog prometa vode depozitne institucije, obračun se provodi preko Nacionalnog klirinškog sustava, a namirenje na računima depozitnih institucija u Narodnoj banci Hrvatske.

Četvrto, mijenja se i položaj pravne osobe u sustavu platnog prometa. Slobodno odlučuje o broju računa i o depozitnim institucijama kod koji će ih voditi.

Peto, sprječava se stvaranje bilo kakvog monopola u obavljanju poslova platnog prometa i osiguravaju se konkurentski odnosi na tim poslovima.

Daljnje aktivnosti su bile na osiguranju temeljnih preduvjeta za uspostavu novog sustava platnog prometa:

- donošenje regulative platnog prometa. (Izrađeni su i usuglašeni na Međuinstitucionalnom komitetu za domaći platni promet prijedlozi novog Zakona o platnom prometu u zemlji i provedbenih akata: Vodeći broj depozitne institucije; Konstrukcija računa u depozitnoj instituciji; Opća načela za otvaranje računa poslovnog subjekta u depozitnoj instituciji; Registar računa poslovnih subjekata; Pravila obračuna putem Nacionalnog klirinškog sustava; Uputa za obračun putem Nacionalnog klirinškog sustava; Organizacijski, tehnološki i tehnički uvjeti za obavljanje poslova platnog prometa.)
- izgradnja Nacionalnog klirinškog sustava. (Očekuje se da će kompletan Projekt od mjeseca rujna ove godine biti spreman za korištenje.)
- izgradnja Sustava velikih plaćanja. (Izrađeni su dokumenti: Operativna pravila, Korisnički zahtjevi i Tender.)

Istodobno su provedene značajne promjene u postojećem platnom prometu koje su prethodnica novom sustavu: uvedeno je dvostruko pokriće, pokriće sredstava na računu platitelja i na računu njegove depozitne institucije kao uvjet za plaćanje između deponenata različitih depozitnih institucija; razdvojen je dan inicijative od dana izvršenja za dio platnih naloga; omogućeno je sudionicima platnog prometa poslovanje preko više računa u Zavodu za platni promet; razgraničeni su depoziti po viđenju između banaka i Narodne banke Hrvatske; osigurano je vođenje sredstava na računima fizičkih osoba u Zavodu u depozitu štedionica i dr. Cilj je bio ukidanje automatizma u kreditiranju banaka od Narodne banke Hrvatske i u korištenju sekundarnih izvora likvidnosti, uspostava veće financijske discipline, omogućavanje bankama boljeg upravljanja njihovom likvidnošću a Narodnoj banci

Hrvatske boljeg upravljanja likvidnošću cijelog bankovnog sustava te omogućavanje konkurentnih odnosa u obavljanju platnog prometa, u prijelaznom razdoblju, do uspostave novog sustava platnog prometa. Obavljan je i nadzor nad obavljanjem platnog prometa kod ovlaštenih organizacija, neposrednim uvidom u te poslove te putem stalnih kontakata i suradnje. U NBH je osnovana posebna stručna služba, Direkcija platnog prometa, koja posluje od 1. svibnja 1995. godine i obavlja sve poslove platnog prometa koji su u nadležnosti NBH.

6.4

Pravni poslovi

Pravni poslovi obuhvaćali su zastupanje Narodne banke Hrvatske pred sudovima i drugim tijelima državne uprave u imovinsko-pravnim i drugim postupcima.

Važnu su ulogu pravni poslovi imali također u pripremi i izradi propisa, uputa, općih akata, ugovora i odluka, a posebno u svezi s:

- izradom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama i štedionicama;
- izradom Zakona o izdavanju i prometu vrijednosnih papira;
- izradom Uredbe o izmjeni i dopuni Zakona o platnom prometu u zemlji;
- provedbenim odlukama i propisima Zakona o bankama i štedionicama;
- provedbenim propisima Zakona o platnom prometu u zemlji;
- provedbenim propisima Zakona o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata.

Pravni poslovi su nadalje bili angažirani i pri izradi odluka koje je donosio Savjet Narodne banke Hrvatske, a također i pri izradi nacрта ugovora koje je zaključivala Narodna banka Hrvatske. Velika aktivnost pravnih poslova odvijala se i u davanju mišljenja i pri zauzimanju stajališta u svezi s upitima i zahtjevima banaka i štedionica, te u kontaktima s međunarodnim financijskim institucijama.

Od izvanrednih poslova valja naglasiti poslove za Komisiju za pripremu prijedloga koncepcije monetarnog sustava i izradbu novčanica Republike Hrvatske te Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u provedbi postupka sanacije banaka.

6.5

Kadrovi

I u 1995. godini nastavljene su značajne promjene obilježja zaposlenih u Narodnoj banci Hrvatske. Promjene su očigledne u porastu broja zaposlenih, intenziviranju obrazovanja i stručno-znanstvenoga usavršavanja, povećanju kvalifikacijske razine, smanjenju starosne dobi i prosjeka radnoga staža. Broj zaposlenih povećan je od 431 krajem 1994. na 479 krajem 1995. godine. Broj zaposlenih veći je za 48 ili 11,14 posto. U godini je bilo 14 slučajeva prestanka rada po različitim osnovama i 62 slučaja zapošljavanja bilo na određeno ili neodređeno vrijeme. Na povećanje kvalifikacijske razine utjecao je porast broja magistara znanosti od 18 na 21, visoke stručne spremne od 168 na 204 (povećanje za 21,42 posto) te povećanje zaposlenih srednje stručne spremne za 10 osoba ili 7,5 posto. Broj doktora znanosti smanjen je od 5 na 4. Kod drugih stupnjeva stručne spremne nije bilo promjena. Prosječna starost zaposlenih je 40 godina, a prosječan radni staž 16,4 godine. Prosječan staž u Banci je 11,3 godine. U obilježjima dobi i prosjeka radnoga staža teško je očekivati daljnja smanjenja. Broj zaposlenih koji imaju 35 godina starosti

i manje popeo se na 156. S obzirom na dostignutu starosnu i radnu dob u narednim godinama bit će mali i neznatan prirodni odljev.

Kvalifikacijski sastav zaposlenih u Narodnoj banci Hrvatske na kraju prosinca 1995. godine.

	DR	MR	VSS	VŠS	SSS	VKV/KV	NSS/NKV	UKUPNO	ŽENE
Broj	4	21	204	49	143	16	42	479	326
Udio	0,84	4,38	42,59	10,23	29,85	3,34	8,77	100	68,06

U Banci je udio visoke stručne spreme i sa znanstvenim zvanjem 47,81 posto, a zajedno s višom stručnom spremom 58,04 posto, što odgovara prirodi posla i očekivanjima od ove ustanove.

6.5.1

Stipendiranje

U cilju osiguravanja kvalitetnih kadrova za specifične i nove bankovne poslove Narodna banka Hrvatske od jeseni 1994. godine stipendira po 10 studenata ekonomije na trećoj i četvrtoj godini studija. Da su u vrlo oštroj konkurenciji i kvalitetnoj selekciji odabrani stipendisti koji su dotadašnjim radom i predviđivim osobinama obećavali visokostručan rad i razvoj, potvrđuje činjenica što su se počeli zapošljavati već početkom listopada 1995. godine, a pouzdano se može reći da će svi u ugovorenome roku završiti studij i početi raditi. Jedan stipendist invalid Domo-vinskoga rata nije stekao uvjete za kontinuitet stipendiranja, ali će se stipendiranje nastaviti čim se za to stvore uvjeti.

6.5.2

Obrazovanje i stručno usavršavanje zaposlenih

Pred Narodnu banku Hrvatske postavljaju se sve veći i složeniji zahtjevi središnje monetarne vlasti, kako unutar Republike Hrvatske tako i u odnosu na međunarodne financijske institucije. Voditi politiku i obavljati te poslove mora se po međunarodnim zahtjevima, standardima i metodologiji. Iskustva i stručnjaka ili je malo ili ih nema. Zato se obrazovanje i stručno usavršavanje zaposlenika postavilo kao stalan i prioritetan zahtjev. S praksom, šire i kvalitetnije započetom u 1993. godini, nastavilo se i u 1995. godini.

Kadrovska osnova stvara se već ranije navedenim stipendiranjem, zapošljavanjem pripravnika i pronalaženjem iskusnijih afirmiranih stručnjaka te njihovim intenzivnim stručnim usavršavanjem. Edukacija i stručno usavršavanje u Narodnoj banci Hrvatske organizirani su za više grupa i različitih sadržaja.

Za pripravnike je upriličeno 26 predavanja s pisanim priložima za svaku temu iz sadržaja rada Sektora za istraživanja i analize, Sektora za centralno bankovne operacije, Sektora za odnose s inozemstvom i jedna tema o kadrovima u NBH. Sudjelovali su i na 15 tema, također s pisanim priložima, obrađenim u okviru Ekonomske radionice. Polazili su po dva tečaja engleskoga jezika u bankarstvu i jedan tečaj informatike. Na različitim sadržajima obrazovanja, specijalizacije, učenja stranih jezika, seminarima i poslijediplomskim studijima bila su 192 sudionika, od toga: u inozemstvu 46 sudionika 518 dana, u Hrvatskoj 93 polaznika 518 dana, te 53 polaznika tečajeva stranih jezika s 5470 sati učenja, 17 na poslijediplomskim studijima i troje na praksi u pravosuđu. U inozemstvu uglavnom koristimo usluge tehničke pomoći Austrian Bankers' Club, Weissenbach, Banca d'Italia, Rim, Credit Suisse, Zurich, Joint Vienna Institute, Beč, IMF Washington, Centre for Central Banking Studies, London, Deutsche Bundesbank i nekih drugih. Već je naznačeno da maksimalno koristimo mogućnosti besplatnoga usavršavanja

u okviru tehničke pomoći, a neizbježne troškove namirujemo koristeći sredstva za zapošljavanje pripravnika i drugih osoba (Republički zavod za zapošljavanje doznačio je u 1995. godini ukupno 446.202 kune) ne koristeći izvorne prihode Banke. Sektor Nadzora i kontrole ostvaruje u suradnji s američkim stručnjacima program osposobljavanja za bonitetni nadzor za 50 polaznika u trajanju od godinu i pol dana, također u okviru tehničke pomoći SAD.

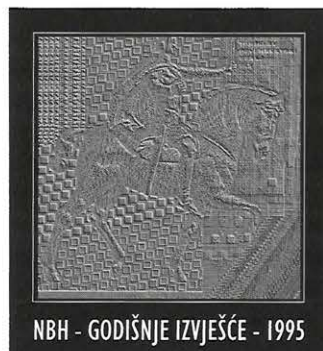
6.5.3

Plaće zaposlenih

Plaće u Narodnoj banci Hrvatske već godinu i pol nisu povećavane, čak su i nešto smanjene, i po prosjeku plaća po zaposlenome, i po uvjetno nekvalificiranome radniku, što je primijećeno još samo kod jedne banke u skupini za koju podatke prati Zavod za platni promet. U promatranoj skupini banaka kojima smo priključili i Croatia osiguranje (11 institucija) Narodna banka Hrvatske ima najviši koeficijent kvalifikacijskoga sustava, ali je po prosječnoj neto plaći po uvjetno nekvalificiranome radniku na 9. mjestu, po najvišoj neto isplaćenoj plaći također na 9. mjestu, po prosječnoj neto isplaćenoj plaći na 5. mjestu i po najnižoj neto isplaćenoj plaći na 5. mjestu. Za rješavanje stambenih potreba zaposlenih od 1992. godine nisu izdvojena niti planirana bilo kakva sredstva.

VII. FINANCIJSKO IZVJEŠĆE:
GODIŠNJI OBRAČUN NBH ZA 1995. GODINU

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Narodna banka Hrvatske izrađuje temeljna financijska izvješća u kojima iskazuje stanje sredstava i njihovih izvora, te svoje prihode i rashode, odnosno financijski rezultat za proteklu godinu.

Ostvarivanje prihoda i podmirivanje rashoda koji su vezani uz djelatnost Narodne banke Hrvatske regulirano je Zakonom o Narodnoj banci Hrvatske. Prihodi i rashodi predviđaju se financijskim planom, a utvrđuju se u konačnim iznosima godišnjim obračunom. Oba dokumenta donosi Savjet Narodne banke Hrvatske, a potvrđuje Sabor Republike Hrvatske.

Višak prihoda nad rashodima kojeg Narodna banka Hrvatske ostvari u svom poslovanju prihod je Državnog proračuna, a ukoliko bi izvršeni rashodi bili veći od ostvarenih prihoda, manjak se pokriva iz sredstava fonda posebne rezerve. Ako ni ona nisu dostatna, tada se manjak pokriva iz sredstava Državnog proračuna.

Po godišnjem obračunu za 1995. godinu Narodna banka Hrvatske ostvarila je slijedeće financijske rezultate:

- ostvareni prihodi 493,3 milijuna kuna (3,7% manje od plana)
- izvršeni rashodi 332,4 milijuna kuna (22,9 % više od plana)
- višak prihoda nad rashodima 160,9 milijuna kuna (66,6% planiranog iznosa)

Ostvareni financijski rezultati u 1995. godini rezultat su aktivnosti Narodne banke Hrvatske u provođenju stabilizacijskog programa Vlade Republike Hrvatske.

7.1

Prihodi

Tablica 7.1

PRIHODI NARODNE BANKE HRVATSKE u tisućama kuna.

	Plan 1995.	Ostvareno 1995.	Struktura	ostv./plan
1. AKTIVNE KAMATE				
1.1. Kamate na kredite i druge plasmane iz primarne emisije	42.000,00	51.955,73	10,5%	123,7
1.2. Kamate i drugi prihodi od sredstava deponiranih u inozemstvu	460.000,00	431.186,85	87,4%	93,7
2. OSTALI PRIHODI	10.000,00	10.128,67	2,1%	101,3
UKUPNO	512000,00	493271,25	100,0%	96,3

7.1.1

Aktivne kamate

Prihodi koje je Narodna banka Hrvatske ostvarila u 1995. godini od kamata na kredite i druge plasmane iz primarne emisije iznose 51,956 milijuna kuna i veći su od planiranih za 23,7 posto.

Kamate i drugi prihodi na devizna sredstva deponirana u inozemstvu ostvaruju se na temelju plasmana deviznih rezervi Narodne banke Hrvatske. One su 31. prosinca 1995. godine iznosile 1895,1 milijun USD (krajem 1994. iznosile su 1405,0 mln USD).

Važno je naglasiti da je u protekloj godini došlo do promjene upravljanja deviznim rezervama. Valutna struktura deviznih rezervi usklađena je prema košarici valuta zemalja koje sudjeluju u našoj vanjskotrgovačkoj razmjeni. Stari omjer, prema

kojem se 50% rezervi držalo u USD, a 50% u DEM, promijenjen je prema novo utvrđenim kriterijima koje primjenjuje većina centralnih banaka, tako da je valutna struktura u 1995. godini bila sljedeća: 55,51% u DEM, 27,47% u USD, 17,02% ostale valute. Portfelj je uz to diverzificiran. Investiranjem u strane državne vrijednosne papire središnja je banka počela kupovati strane kratkoročne vrijednosne papire koji obično nose veći prinos nego što su kamate na oročavanje sredstava na tržištu novca. Na taj je način ostvaren prihod od 431,2 milijuna kuna. To je 6,3% manje od planiranog, a razlog tomu je manja akumulacija deviznih rezervi od očekivane, zbog izostale turističke sezone.

7.1.2

Ostali prihodi

Ostali prihodi ostvareni u 1995. godini iznose 10,1 milijuna kuna i veći su od planiranih za 1,3 posto, a u ukupnim prihodima sudjeluju s 2,1 posto.

Ovi su prihodi u 1995. godini svedeni na desetinu ostalih prihoda iz 1994. godine. Razlog tomu krije se u činjenici da je u protekloj godini dokinut sustav automatskog kreditiranja banaka iz sekundarnih izvora likvidnosti. Tako su kamate po osnovi kršenja financijske discipline od strane banaka iznosile samo 6,2 milijuna kuna. Od ostalih stavaka veći je prihod ostvaren od prodaje numizmatike (1,2 milijuna kuna). Od tog je iznosa, po Odluci Savjeta Narodne banke Hrvatske, sav prihod od prodaje dukata "Hrvatski kraljevski grad Knin" uplaćen u korist akcije "Spasite djecu Hrvatske".

7.2

Rashodi

Tablica 7.2

RASHODI NARODNE BANKE HRVATSKE u tisućama kuna.

	Planirano	Ostvareno	Struktura	ostv./plan.
1. PASIVNE KAMATE				
1.1. Kamate na obveznu rezervu banaka	95.000,00	107.377,30	32,3%	113,0
1.2. Kamate na izdane vrijednosne papire	45.000,00	104.792,19	31,6%	232,9
2. TROŠKOVI				
2.1. Troškovi izradbe novčanica i kovanica	45.000,00	43.542,44	13,1%	96,8
2.2. Materijalni i ostali troškovi	40.000,00	32.703,48	9,8%	81,8
2.3. Amortizacija	7.000,00	4.705,93	1,4%	67,2
2.4. Bruto plaće zaposlenih	23.500,00	24.288,43	7,3%	103,4
3. IZDVOJENA SREDSTVA				
3.1. Trajni kapital	15.000,00	15.000,00	4,5%	100,0
UKUPNO	270.500,00	332.409,77	100,0%	122,0
VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA	241.500,00	160.861,48		66,6

7.2.1

Pasivne kamate

Sredstva obvezne rezerve banaka izdvojenih kod Narodne banke Hrvatske, tradicionalno predstavljaju najvažniji rashod po osnovi pasivnih kamata. No, Odlukom o obveznoj rezervi banaka i štedionica (NN br. 85/94), koja je stupila na snagu početkom siječnja 1995., 75% sredstava obvezne rezerve i dalje se izdvajaju na poseban račun kod Narodne banke Hrvatske dok preostalih 25% ulazi u

prosječno stanje žiro računa i blagajne. Na depozite svih ročnosti primjenjivala se jedinstvena stopa izdvajanja od 28,3%, koja je u svibnju povećana na 29,8%, a u rujnu na 30,8%. Do 15. svibnja 1995. na ova je sredstva Narodna banka Hrvatske plaćala pasivnu kamatu 5,15%, a od svibnja 5,5%. Tako je ukupno plaćeno kamata 107,4 milijuna kuna ili 13% više od plana, a ovi rashodi u ukupnim rashodima sudjeluju s 32,3%.

Pasivne kamate na blagajničke zapise u 1995. godini iznose 104,8 milijuna kuna, što je čak 132,9% više od planiranog iznosa. Uzrok tomu je taj što su u financijskom planu za 1995. godinu predviđene samo pasivne kamate na dragovaljne blagajničke zapise (45 milijuna kuna), koje po godišnjem obračunu iznose 52,4 milijuna kuna, dok se preostalih 52,4 milijuna kuna odnosi na pasivne kamate na obvezne blagajničke zapise. Udio kamate na vrijednosne papire u ukupnim rashodima iznosi 31,6%.

7.2.2

Troškovi

a) izradba novčanica i kovanog novca

Člankom 36. Zakona o Narodnoj banci Hrvatske propisano je da Narodna banka Hrvatske izdaje novčanice i kovani novac koji glasi na novčanu jedinicu Republike Hrvatske. Troškovi izradbe novčanica i kovanica u 1995. godini iznose 43,5 milijuna kuna, što je za 3,2% manje od planiranog iznosa. U ukupnim rashodima Narodne banke Hrvatske ovi troškovi sudjeluju s 13,1 posto.

b) materijalni i ostali troškovi

Materijalni i ostali troškovi izvršeni su u iznosu od 32,7 milijuna kuna i, kako je to običaj u Narodnoj banci Hrvatske, izvršenje je znatno manje od planiranog iznosa (18,2 posto). Štoviše, materijalni i ostali troškovi manji su za 1,5 milijuna kuna nego u 1994. godini zbog smanjenja provizija za usluge financijskih institucija i troškova materijalnih prava zaposlenih. Udjel ovih troškova u ukupnim rashodima Narodne banke Hrvatske iznosi 9,8 posto.

c) amortizacija

Primjenom linearne metode obračuna amortizacije trošak amortizacije Narodne banke Hrvatske u 1995. godini iznosi 4,7 milijuna kuna, što je samo 67,2% od planiranog iznosa, jer nije nabavljena predviđena oprema. Udio troškova amortizacije u ukupnim rashodima iznosi 1,4%. Napominjemo da za 1995. godinu nije potrebno provoditi revalorizaciju dugotrajne imovine jer su koeficijenti za obračun (porast cijena pri proizvođačima industrijskih proizvoda) vrlo niski.

d) bruto plaće zaposlenih

U provođenju stabilizacijskog programa u 1995. godini Vlada Republike Hrvatske nastavila je administrativnim mjerama djelovati na području plaća kod pravnih osoba koje nisu u privatnom vlasništvu, što se odrazilo i na plaće zaposlenih u Narodnoj banci Hrvatske. Ukupno isplaćena sredstva za bruto plaće zaposlenih u Narodnoj banci Hrvatske u 1995. godini iznose 24,3 milijuna kuna i u okviru su planiranog iznosa (samo 3,4% više od plana). Na visinu prosječne neto plaće po radniku u Narodnoj banci Hrvatske, koja iznosi 2690,40 kuna, utjecalo je uključivanje naknade za prehranu radnika i naknada za korištenje godišnjeg odmora. Ako uzmemo u obzir stupanj kvalifikacijske strukture zaposlenih te prosječan broj zaposlenih po ukalkuliranim satima rada svedeno na broj uvjetno nekvalificiranih radnika (koef. složenosti rada 2,383), taj prosjek iznosi 1129,10 kuna.

7.3**Izdvojena sredstava**

Iz ostvarenih prihoda utvrđenih godišnjim obračunom za 1995. godinu izdvajaju se sredstva - trajni kapital, u iznosu predviđenom financijskim planom od 15,0 milijuna kuna.

7.4**Višak prihoda nad rashodima**

Višak prihoda nad rashodima, nakon pokrića rashoda i izdvajanja sredstava za trajni kapital, prema odredbama članka 80. Zakona o Narodnoj banci Hrvatske, jest prihod Državnog proračuna.

Ostvareni višak prihoda nad rashodima Narodne banke Hrvatske po godišnjem obračunu za 1995. godinu iznosi 160,9 milijuna kuna, a to je samo 66,6% planiranog iznosa. To je posljedica znatno većeg troška za pasivne kamate, posebno na obvezne blagajničke zapise koji su upisani u većem iznosu radi povlačenja viškova ponude novca u proljeće i ljeto 1995. godine. Stoga razloge za odstupanje od plana treba tražiti u kretanjima na hrvatskom financijskom tržištu, prije svega u neočekivanom izostanku turističke sezone.

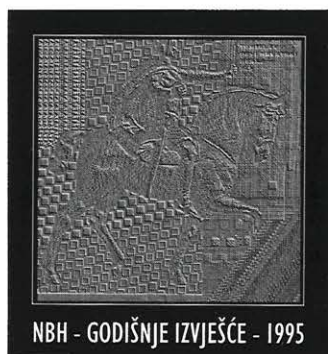
Dio viška prihoda, u svoti od 119,3 milijuna kuna doznačen je državnom proračunu u vidu akontacija tijekom godine. Iznosom od 1,8 milijuna kuna prebijena su dugovanja i potraživanja, a iznosom od 5,5 milijuna kuna kompenzirane su obveze države koje proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Međunarodnom monetarnom fondu i drugim međunarodnim financijskim organizacijama. Početkom 1996. godine, po godišnjem obračunu, doznačen je ostatak do punog iznosa ostvarenog viška prihoda: 34,3 milijuna kuna.

Ostvareni višak prihoda čini 32,6% ukupno ostvarenih prihoda Narodne banke Hrvatske u 1995. godini.

UKOVODSTVO NBH

(31. prosinac 1995.)

ČLANOVI SAVJETA NARODNE BANKE HRVATSKE

Predsjednik Savjeta

Prof. Dr. Pero Jurković

Mr. Zdravko Rogić
Relja Martić
Dragutin Zaninović

Mr. Borislav Škegro
Branko Gazivoda
Marin Kružičević
Antun Šeda
Dr. Branko Vukmir
Dr. Gorazd Nikić
Dr. Mate Babić
Dr. Vlado Leko

RUKOVODSTVO NARODNE BANKE HRVATSKE

Prof. Dr. Pero Jurković, Guverner

Mr. Zdravko Rogić, Zamjenik guvernera

Relja Martić, Viceguverner

Dragutin Zaninović, Viceguverner

Odbor izvršnih direktora

Sektor za istraživanja i statistiku - **Dr. Marko Škreb**

Sektor za centralno bankarske operacije - **Mr. Adolf Matejka**

Sektor za odnose s inozemstvom - **Jadranka Granić**

Sektor nadzora i kontrole - **Ivo Tešija**

Sektor organizacije i informatike - **Petar Ćurković**

Sektor pravnih, kadrovskih i općih poslova - **Mladen Šunjić**

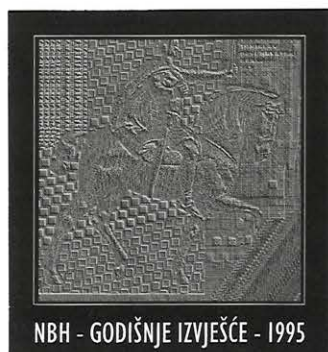

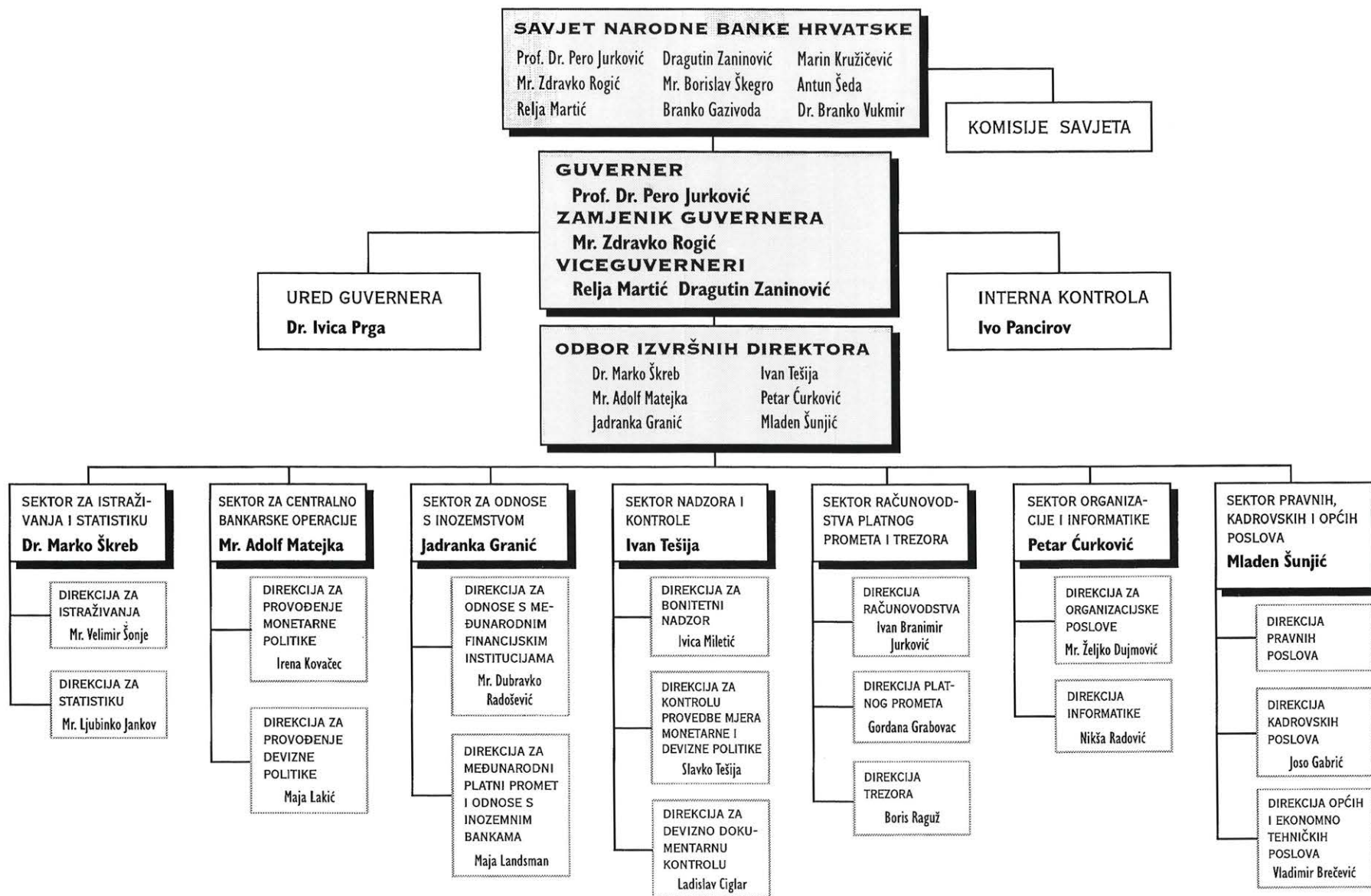
UNUTRAŠNJI USTROJ NBH

(31. prosinac 1995.)

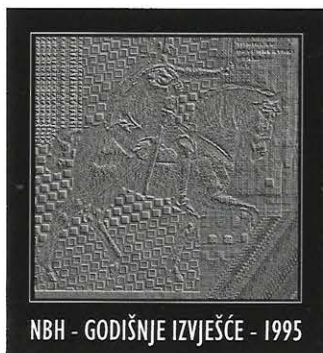

LISTA BANAKA

(31. prosinac 1995.)

1. AGRO-OBRTNIČKA BANKA DD *

Amruševa 8
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 278-671; 275-884
Fax: +385 1 / 278-671
Tlx: 21608

Direktor: Đurđica Kunštić
Direktor za odnose s inozemstvom: Nenad Bratelj
SWIFT: AOBH HR 2X BIC

2. ALPE JADRAN BANKA *

Poljička cesta 32
21000 SPLIT
Tel: +385 21 / 565 057; 561 173; 565 091
Fax: +385 21 / 561 072
Tlx: 26647 AJBANK RH

Direktor: Pero Perišić
Direktor za odnose s inozemstvom: Stjepan Kurir
SWIFT: AJBK HR 2X

3. BJELOVARSKA BANKA DD *

Jurja Haulika 19a
43000 BJELOVAR
Tel: +385 43 / 241 899; 242 410; 241 386
Fax: +385 43 / 241 897
Tlx: 23330 BJELBA RH
SWIFT: BJBA HR 2X

Direkcija za odnose s inozemstvom
Tel: +385 43 / 275 115; 275 125
Fax: +385 43 / 275 144

Direktor: Petar Radaković
Direktor za odnose s inozemstvom: Branka Međimorac

4. BRODSKO-POSAVSKA BANKA DD

Trg pobjede 29
35000 SLAVONSKI BROD
Tel: +385 35 / 241 700, 241 800,
Fax: +385 35 / 241 900

Direktor: Gabrijel Sentić

5. CENTAR BANKA DD *

Jurišićeva 24/II
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 273 358
Fax: +385 1 / 278 141
Tlx: 21707

Direktor: Zvezdana Stipić

6. CIBALAE BANKA DD *

H. D. Genschera 2
32000 VINKOVCI
Tel: +385 32 / 311 144; 311 887
Fax: +385 32 / 311 825
Tlx: 28254 VINBAN RH
SWIFT: VKBK HR 2X

Direkcija za odnose s inozemstvom
Tel: +385 32 / 331 083
Fax: +385 32 / 311 717

Direktor: Marijan Mandić
Direktor za odnose s inozemstvom: Borislav Čorluka

7. CONVEST BANKA DD

Gajeva ulica 33
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 420 151, 420 153, 4556 633
Fax: +385 1 / 271 942

Direktor: Ivan Maljevac

8. CREDO BANKA DD *

Kralja Zvonimira 14/10
21000 SPLIT
Tel: +385 21 / 511 746, 525 099, 522 967
Fax: +385 21 / 551 014
SWIFT: CDBS HR 22BIC

Direktor: Zoran Sikirica

9. CROATIA BANKA DD *

Kvaternikov trg 9
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 2338 137; 2331 778
Fax: +385 1 / 2332 470
SWIFT: CROA HR 2X

Direkcija za odnose s inozemstvom
Kennedyjev trg 11
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 2391 269; 2391 273
Fax: +385 1 / 2391 167
Tlx: 21146 CB ZG RH

Direktor: Ivan Tarle
Direktor za odnose s inozemstvom: Hrvoje Delač

10. ČAKOVEČKA BANKA DD *

Katarine Zrinski 1
40000 ČAKOVEC
Tel: +385 40 / 815 101; 816 359
Fax: +385 40 / 815 101

Direkcija za odnose s inozemstvom
Poljičke Poljane 5
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 6116 660; 6116 661
Fax: +385 1 / 533 136; 535 167
Tlx: 22507 CKBFZGRH

Direktor: Nenad Jeđut
Direktor za odnose s inozemstvom: Darija Mikulec-Reich

11. DALMATINSKA BANKA DD *

Trg Sv. Stošije 3
23000 ZADAR
Tel: +385 23 / 311 311; 436 182
Fax: +385 23 / 437 867
Tlx: 27141; 27224 DBK ZD RH
SWIFT: DBZD HR 2X

Direktor: Neven Dobrović
Direktor za odnose s inozemstvom: Ana Maričić

12. DUBROVAČKA BANKA DD *

Put Republike 5
20000 DUBROVNIK
Tel: +385 20 / 431 366; 411 924
Fax: +385 20 / 411 035; 412 814
Tlx: 27540 HRVDUBANK
27592 HRVDUBANK
27715 HRVDUBANK
SWIFT: DUBA HR 2X

Direktor: Neven Barač
Direktor za odnose s inozemstvom: Bernardica Traživuk

13. GLUMINA BANKA DD *

Svetice 15
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 2332 344; 220 125
Fax: +385 1 / 214 378

Direktor: Mitchell Marc Brajdić

14. GOSPODARSKO KREDITNA BANKA DD *

Maksimirska 120
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 2395 800; 2395 801; 2395 906
Fax: +385 1 / 2395 803; 2395 902
Tlx: 22404 ccb zg hr
SWIFT: CCBZ HR 2X

Direktor: Izidor Sučić
Direktor za odnose s inozemstvom: Lena Radović

15. GRADSKA BANKA DD OSIJEK *

Šetalište kardinala Franje Šepera 12
31000 OSIJEK
Tel: +385 31 / 122 944; 122 931; 122 930
Fax: +385 31 / 122 930
SWIFT: GBOS HR 2X BIC

Direkcija za odnose s inozemstvom
Savska cesta 41/I
10000 Zagreb
Tel: +385 1 / 6121 447
Fax: +385 1 / 535 124
Tlx: 22451 GB SPI RH

Direktor: Ivan Patarčić
Direktor za odnose s inozemstvom: Lidija Ferček

16. HISTRIA BANKA DD

Riva 6
52000 PULA
Tel: +385 52 / 217 422
Fax: +385 52 / 22 471

Direktor: Roberto Cukon

17. HYPOBANKA D.O.O.

Kralja Zvonimira 54
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 447 230; 446 800;
Fax: +385 1 / 443 833; 443 825
Tlx: 21621 HIPZG RH
SWIFT: HYZG HR 2X BIC

Direktor: Vlasta Janežić
Direktor za odnose s inozemstvom: Blaženka Vulić

18. HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBO) *

Gajeva 30a
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 4569 107; 4569 106
Fax: +385 1 / 4569 166; 4569 167
Tlx: HKBO RH 21149
SWIFT: HKBO HR 2X

Direktor: Anton Kovačev
Direktor za odnose s inozemstvom: Marcela Kir

19. HRVATSKA GOSPODARSKA BANKA DD *

Vončinina 2
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 4559 211; 417 282
Fax: +385 1 / 417 282
Tlx: 22423; 22446
SWIFT: HGBK HR 2X

Direktor: Željko Šupe
Direktor za odnose s inozemstvom: Vesna Šilinger

20. HRVATSKA POŠTANSKA BANKA DD (HPB) *

Tkalčičeva 7/III
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 274 711; 428 810; 428 969
Fax: +385 1 / 433 215
Tlx: 21610 HPB RH
SWIFT: HPBZ HR 2X

Direktor: Dnjepar Dević
Direktor za odnose s inozemstvom: Safet Šulić

21. ILIRIJA BANKA DD *

Avenija Dubrovnik 10
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 6551 115
Fax: +385 1 / 6551 139; 6551 144
Tlx: 21201 ILIRI RH
SWIFT: ILIR HR 2X

International Division
Tel: +385 1 / 6551 114; 6551 116

Direktor: Nenad Vuksan
Direktor za odnose s inozemstvom: Renata Ciglar

22. IMEX BANKA d.o.o. *

Tolstojeva 6
21000 SPLIT
Tel: +385 21 / 357 015; 357 025
Fax: +385 21 / 583 849
Tlx: 26191
SWIFT: IMXX HR 22

Direktor: Branko Buljan

23. ISTARSKA BANKA DD *

Premanturska 2
52000 PULA
Tel: +385 52 / 527 101; 527 309; 527 377
Fax: +385 52 / 211 498
Tlx: 24746, 24716 IBPU RH
SWIFT: IBPU HR 2X

Direktor: Mario Florićić
Direktor za odnose s inozemstvom: Ljiljana Zgrablić

24. ISTARSKA KREDITNA BANKA DD *

Ernesta Miloša 1
51470 UMAG
Tel: +385 531 / 741 622; 741 536
Fax: +385 531 / 741 275; 741 396
Tlx: 24745 IKB RH

Direkcija za odnose s inozemstvom
Tel: +385 531 / 541 394
Fax: +385 531 / 541 396
SWIFT: ISKB HR 2X

Direktor: Vlatko Reschner
Direktor za odnose s inozemstvom: Anton Belušić

25. JADRANSKA BANKA DD *

Ante Starčevića 4
22000 ŠIBENIK
Tel: +385 22 / 34 244; 35 880; 33 388
Fax: +385 22 / 35 881; 39 010
Tlx: 27435; 27346 JBS RH
SWIFT: JADR HR 2X

Direktor: Ivo Šinko
Direktor za odnose s inozemstvom: Lidvina Mandić

26. KARLOVAČKA BANKA DD *

I. G. Kovačića 1
47000 KARLOVAC
Tel: +385 47 / 223 333; 223 892
Fax: +385 47 / 220 653
Tlx: 23742 KB KA RH
SWIFT: KALC HR 2X

Direkcija za odnose s inozemstvom
V. Mačeka 8
47000 KARLOVAC
Tel: +385 47 / 224 042; 224 052; 611 057
Fax: +385 47 / 224 157
Tlx: 23712 KB KA RH

Direktor: Vladimir Tvrđinić
Direktor za odnose s inozemstvom: Mijo Bursić

27. KOMERCIJALNA BANKA DD

Frankopanska 11
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 4557 777; 425 063
Fax: +385 1 / 425 063
Tlx: 21595 PBS ZG RH
SWIFT: KOBZ HR 2X BIC

Direktor: Josip Šoić

28. KRAPINSKO - ZAGORSKA BANKA DD

Magistratska 3
49000 KRAPINA
Tel: +385 49 / 370 770; 370 722; 370 773
Fax: +385 49 / 370 771; 370 822

Direktor: Ivica Cerovečki

29. KREDITNA BANKA ZAGREB DD *

Avenija Vukovar 74
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 6116 366; 6115 910
Fax: +385 1 / 6116 466; 6116 468
Tlx: 21197 KREZ ZG RH
SWIFT: KREZ HR 2X

Direktor: Ante Zdilar
Direktor za odnose s inozemstvom: Ljiljana Miler

30. KVARNER BANKA DD *

Krešimirova 28
51000 RIJEKA
Tel: +385 51 / 211 946; 208 725
Fax: +385 51 / 211 955
SWIFT: KVRB HR 2X BIC

Direktor: Anton Butorac

31. MEDIMURSKA BANKA DD *

Valenta Moradinija 37
40000 ČAKOVEC
Tel: +385 40 / 810 620; 810 676; 812 035
Fax: +385 40 / 816 610; 815 065
Tlx: 23251 BANKA RH
SWIFT: MBCK HR 2X

Direktor: Mašan Sredanović
Direktor za odnose s inozemstvom: Ljiljana Horvat

32. NAVA BANKA DD

Prilaz Gjüre Deželića 30
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 426 222, 273 757
Fax: +385 1 / 274 813

Direktor: Stipan Pamuković

33. NERETVANSKA GOSPODARSKA BANKA DD

Trg kralja Tomislava 23
20840 PLOČE
Tel: +385 20 / 679 262; 679 538
Fax: +385 20 / 679 838

Direktor: Milan Vukušić

34. PARTNER BANKA DD *

Andrije Žaje 61
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 340 491
Fax: +385 1 / 340 339
Tlx: 21212 PARBAZ RH
SWIFT: PAZG HR 2X

Direktor: Jadranka Gotovac

Direktor za odnose s inozemstvom: Božena Robić

35. PODRAVSKA BANKA DD *

Opatička 1a
48300 KOPRIVNICA
Tel: +385 48 / 6550
Fax: +385 48 / 827 143
Tlx: 23368 POD KC RH
SWIFT: PDKC HR 2X

Direkcija za odnose s inozemstvom

Ivana Meštrovića 33
48300 KOPRIVNICA
Tel: +385 48 / 622 976; 655 193; 655 187
Fax: +385 48 / 655 135
Tlx: +599 23311 POD KC RH

Direktor: Julio Kuruc

Direktor za odnose s inozemstvom: Vlado Novak

36. POŽEŠKA BANKA DD *

Republike Hrvatske 1b
34000 POŽEGA
Tel: +385 34 / 282 466;
Fax: +385 34 / 271 006
Tlx: 28550 KB SLP RH
SWIFT: POBK HR 2X

Direkcija za odnose s inozemstvom

Tel: +385 34 / 72 218

Direktor: Vinko Matijević

Direktor za odnose s inozemstvom: Mihovil Petrović

37. PRIVREDNA BANKA ZAGREB DD *

Račkoga 6 / P.O.Box 1032
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 4550 822; 447 412
Fax: +385 1 / 441 800; 447 234
Tlx: 21120 PBZ RH
SWIFT: PBZG HR 2X

Direktor: Martin Katičić

Direktor za odnose s inozemstvom: Ivica Klarić

38. PROMDEI BANKA DD *

Kralja Držislava 1
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 4551 379; 4551 277; 412 939
Fax: +385 1 / 449 553
Tlx: 21248 PROMDE RH
SWIFT: PDEI HR 2X

Direktor: Ibrahim Dedić

Direktor za odnose s inozemstvom: Zineta Hadžipašić

39. RAZVOJNA BANKA "DALMACIJA" DD

Poljička cesta 39
21000 SPLIT
Tel: +385 21 / 365 904; 371 000
Fax: +385 21 / 365 904; 371 000

Direktor: Ivan Lapenda

40. RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D. *

Mihanovićeve 36
10000 ZAGREB
Tel: + 385 1 / 4566 466; 4566 425
Fax: 385 1 / 448 626
SWIFT: RZBH HR 2X BIC

Direktor: Boris Zenić
Direktor za odnose s inozemstvom: Vesna Muratović

44. SISAKČKA BANKA DD *

Trg Lj. Posavskog 1
44000 SISAK
Tel: +385 44 / 22 047; 22 566
Fax: +385 44 / 22 090
Tlx: 23645 SBDD SK RH
SWIFT: SSKB HR 2X

Direktor: Davorka Jakir
Direktor za odnose s inozemstvom: Vesna Andrijašević

41. RIADRIA BANKA DD *

Gjüre Šporera 3
51000 RIJEKA
Tel: +385 51 / 339 111; 339 803
Fax: +385 51 / 211 093; 211 013
Tlx: 24 161

Direkcija za odnose s inozemstvom
Tel: + 385 51 / 333 406; 330 194; 213 373
Fax: + 385 51 / 211 551
SWIFT: ADRI HR 2X BIC

Direktor: Mladen Štic
Direktor za odnose s inozemstvom: Mirjana Čohar

45. SLATINSKA BANKA DD *

Nazorova 2
33520 SLATINA
Tel: +385 33 / 551 526; 551 354
Fax: +385 33 / 551 566
Tlx: 28277 SLATB RH
SWIFT: SBSL HR 2X

Direktor: Ante Šimara
Direktor za odnose s inozemstvom: Jozo Čakali

42. RIJEČKA BANKA DD *

Jadranski trg 3a
51000 RIJEKA
Tel: +385 51 / 208 211
Fax: +385 51 / 330 525; 331 880
Tlx: 24 143 BANKOM RH
SWIFT: RBRI HR 2X

Direktor: Nikola Pavletić
Direktor za odnose s inozemstvom: Dražen Kurpis

46. SLAVONSKA BANKA DD *

Kapucinska 29
31000 OSIJEK
Tel: +385 31 / 27 034; 125 022; 27 055
Fax: +385 31 / 124 846
Tlx: 28235; 28090 BANKA RH
SWIFT: SLBO HR 2X

Direktor: Ivo Markotić
Direktor za odnose s inozemstvom: Krešimir Fekete

43. SAMOBORSKA BANKA DD

Trg Kralja Tomislava 8
10430 SAMOBOR
Tel: +385 1 / 782 530
Fax: +385 1 / 781 523
Tlx: 21811 SAMBA RH

Direktor: Marijan Trusk

47. SPLITSKA BANKA DD *

Ruđera Boškovića 16
21000 SPLIT
Tel: +385 21 / 370 500; 370 516
Fax: +385 21 / 370 541
Tlx: 26252 ST BANK RH
SWIFT: SPLI HR 2X

Direkcija za odnose s inozemstvom
Ruđera Boškovića 28
21000 SPLIT
Tel: +385 21 / 563 611; 563 873
Fax: +385 21 / 526 107
Tlx: 26161 ST BANK RH

Direktor: Marin Žižić
Direktor za odnose s inozemstvom: Davor Barbarić

48. ŠTEDBANKA D.O.O. ZAGREB

Veprinačka 16
10000 ZAGREB
Tel: 385 1 / 337 166;
Fax: 385 1 / 562 949

Direktor: Željko Udovičić

49. TRGOVAČKA BANKA DD *

Varšavska 3-5
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 4561 999;
Fax: +385 1 / 4561 900
Tlx: 22370 TB RH
SWIFT: TRGB HR 2X

Direktor: Damir Odak

Direktor za odnose s inozemstvom: Sanja Martinko

50. TRGOVAČKO-TURISTIČKA BANKA DD

Kralja Petra Svačića 4
21000 SPLIT
Tel: +385 21 / 361 755; 361 729
Fax: +385 21 / 362 122
Tlx: 26609
Direktor: Božena Šutić

51. VARAŽDINSKA BANKA DD *

P. Preradovića 17
42000 VARAŽDIN
Tel: +385 42 / 106 122; 106 190
Fax: +385 42 / 106 102
Tlx: 23224 BANKA RH
SWIFT: VBDD HR 2X
Reuters: VBVB

Direkcija za odnose s inozemstvom

Tel: +385 42 / 106 000
Fax: +385 42 / 55 114; 55 569
Tlx: 23203 BANKA RH

Direktor: Mato Lukinić

Direktor za odnose s inozemstvom: Božidar Grobrotek

52. VUKOVARSKA BANKA DD *

Ksaver 195
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 425 846; 425 806
Fax: +385 1 / 424 612
SWIFT: VUBA HR 2X

Direktor: Vlatko Šeda

Direktor za odnose s inozemstvom: Marina Mikić

53. ZAGREBAČKA BANKA DD *

Paromlinska 2
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 6130 444
Fax: +385 1 / 536 626
Tlx: 21462 ZABA RH
SWIFT: ZABA HR 2X

Direkcija za odnose s inozemstvom

Savska 60
10000 ZAGREB
Tel: +385 1 / 6110 411
Fax: +385 1 / 534 040
Tlx: 21211 ZABA RH

Direktor: Franjo Luković

Direktor za odnose s inozemstvom: Milivoj Goldštajn

54. ZAGREBAČKA BANKA-POMORSKA BANKA DD *

Ul. Ivana Gundulića 26 / P.O.Box 372
21000 SPLIT
Tel: +385 21 / 40 373; 47 444; 40 162
Fax: +385 21 / 357 079
Tlx: 25110, 25333 POMBANK RH

Direktor: Mladen Rakelić

Direktor za odnose s inozemstvom: Nada Matković

55. ŽUPANJSKA BANKA DD *

J. J. Strossmayera 9
56270 ŽUPANJA
Tel: +385 56 / 832 010; 832 020; 831 410; 832 644
Fax: +385 56 / 832 646
Tlx: 28216 KBZ RH
SWIFT: ZUBA HR 2X

Direktor: Zdravko Lešić

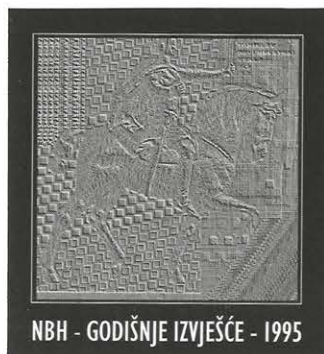
Direktor za odnose s inozemstvom: Đurđica Dominković

* banke ovlaštene za poslovanje s inozemstvom

STATISTIČKI DODATAK

NBH - GODIŠNJE IZVJEŠĆE - 1995

SADRŽAJ STATISTIČKOG DODATKA

A. MONETARNI I KREDITNI AGREGATI

Tablica A1:	Monetarni i kreditni agregati	123

B. MONETARNE INSTITUCIJE

Tablica B1:	Konsolidirana bilanca monetarnih institucija	124
Tablica B2:	Obuhvat poslovnih banaka i štedionica u monetarnoj statistici i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive	125

C. NARODNA BANKA HRVATSKE

Tablica C1:	Bilanca Narodne banke Hrvatske	126

D. POSLOVNE BANKE

Tablica D1:	Konsolidirana bilanca poslovnih banaka	128
Tablica D2:	Inozemna aktiva poslovnih banaka	129
Tablica D3:	Potraživanja poslovnih banaka od središnje države i fondova	130
Tablica D4:	Potraživanja poslovnih banaka od ostalih domaćih sektora	131
Tablica D5:	Distribucija kredita poslovnih banaka po institucionalnim sektorima	132
Tablica D6:	Depozitni novac kod poslovnih banaka	133
Tablica D7:	Štedni i oročeni depoziti kod poslovnih banaka	134
Tablica D8:	Devizni depoziti kod poslovnih banaka	135
Tablica D9:	Obveznice i instrumenti tržišta novca	136
Tablica D10:	Inozemna pasiva poslovnih banaka	137
Tablica D11:	Depoziti središnje države kod poslovnih banaka	138
Tablica D12:	Ograničeni i blokirani depoziti kod poslovnih banaka	139
Grafikon D1:	Distribucija kredita poslovnih banaka po institucionalnim sektorima	140
Grafikon D2:	Distribucija depozita kod poslovnih banaka po institucionalnim sektorima	140

E. ŠTEDIONICE

Tablica E1:	Konsolidirana bilanca štedionica	141

F. INSTRUMENTI MONETARNE POLITIKE I LIKVIDNOST

Tablica F1:	Aktivne kamatne stope Narodne banke Hrvatske	142
Tablica F2:	Pasivne kamatne stope Narodne banke Hrvatske	143
Tablica F3:	Obvezne rezerve poslovnih banaka	144
Tablica F4:	Indikatori likvidnosti poslovnih banaka	145

G. FINANCIJSKA TRŽIŠTA

Tablica G1:	Aktivne kamatne stope poslovnih banaka	146
Tablica G2:	Pasivne kamatne stope poslovnih banaka	147
Tablica G3:	Trgovina poslovnih banaka inozemnim sredstvima plaćanja	148

H. GOSPODARSKI ODNOSI S INOZEMSTVOM

Tablica H1:	Platna bilanca - svodna tablica	149
Tablica H2:	Platna bilanca - Robe i usluge	150
Tablica H3:	Platna bilanca - Dohodak i tekući transferi	151
Tablica H4:	Platna bilanca - Ostale investicije	152
Tablica H5:	Devizne rezerve Narodne banke Hrvatske	153
Tablica H6:	Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Narodne banke Hrvatske	154
Tablica H7:	Srednji devizni tečajevi Narodne banke Hrvatske na kraju razdoblja	155
Tablica H8:	Inozemni dug	156

I. DRŽAVNE FINACIJE - IZABRANI PODACI

Tablica I1:	Ukupni prihodi i rashodi središnje države	157
Tablica I2:	Operacije državnog proračuna	158

J. NEFINANCIJSKE STATISTIKE - IZABRANI PODACI

Tablica J1:	Indeks cijena na malo, troškova života i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima	159
Tablica J2:	Prosječne mjesečne neto plaće zaposlenih	160

METODOLOŠKA OBRAZLOŽENJA

KRATICE I ZNAKOVI

Tablica A1: MONETARNI I KREDITNI AGREGATI
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	M j e s e č n e s t o p e r a s t a					
								Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
1993.	prosinac	2 248,9	3 139,3	3 764,1	10 075,5	9 835,8	21 294,7	-	-	-	-	-	-
1994.	lipanj	3 107,1	5 072,9	5 714,2	13 577,4	11 646,1	23 847,4	-	-	-	-	-	-
	srpanj	3 875,1	5 856,9	6 747,8	14 875,4	11 417,0	24 770,7	24,72	15,45	18,09	9,56	- 1,97	3,87
	kolovoz	4 122,8	6 558,5	7 478,7	16 445,5	11 864,9	25 378,3	6,39	11,98	10,83	10,56	3,92	2,45
	rujan	4 332,2	6 498,6	7 520,3	16 747,6	12 507,8	26 252,0	5,08	- 0,91	0,56	1,84	5,42	3,44
	listopad	4 141,9	6 292,2	6 611,9	16 745,8	12 113,8	26 145,5	- 4,39	- 3,18	- 12,08	- 0,01	- 3,15	- 0,41
	studen	4 219,3	6 504,0	6 740,1	17 299,0	12 783,8	27 680,0	1,87	3,37	1,94	3,30	5,53	5,87
	prosinac	4 714,2	6 640,6	6 989,4	17 488,2	14 479,6	28 207,0	11,73	2,10	3,70	1,09	13,27	1,90
1995.	siječanj	4 517,0	6 537,6	6 840,9	18 045,0	15 212,0	28 176,9	- 4,18	- 1,55	- 2,12	3,18	5,06	- 0,11
	veljača	4 558,6	6 511,5	6 790,3	18 099,9	15 347,7	27 937,8	0,92	- 0,40	- 0,74	0,30	0,89	- 0,85
	ožujak	4 543,8	6 829,1	6 937,3	17 765,8	14 886,4	27 663,0	- 0,32	4,88	2,16	- 1,85	- 3,01	- 0,98
	travanj	4 747,8	7 315,7	7 583,2	18 876,7	15 829,3	28 832,7	4,49	7,13	9,31	6,25	6,33	4,23
	svibanj	5 161,9	7 492,3	7 796,1	19 139,7	15 883,0	28 505,3	8,72	2,41	2,81	1,39	0,34	- 1,14
	lipanj	5 558,2	7 749,0	7 948,8	19 698,0	15 686,8	28 069,8	7,68	3,43	1,96	2,92	- 1,24	- 1,53
	srpanj	6 173,7	8 510,7	8 739,2	21 712,1	17 388,7	29 098,8	11,07	9,83	9,94	10,22	10,85	3,67
	kolovoz	6 231,5	8 841,7	9 019,5	22 634,5	18 163,4	29 711,3	0,94	3,89	3,21	4,25	4,45	2,10
	rujan	6 437,3	8 363,5	8 552,6	22 830,2	18 048,0	30 261,0	3,30	- 5,41	- 5,18	0,86	- 0,64	1,85
	listopad	6 611,2	8 339,2	8 516,0	23 246,9	18 846,2	31 965,7	2,70	- 0,29	- 0,43	1,83	4,42	5,63
	studen	6 549,8	8 199,2	8 369,5	23 734,4	19 462,1	32 759,7	- 0,93	- 1,68	- 1,72	2,10	3,27	2,48
	prosinac	6 744,1	8 275,0	8 497,7	24 542,0	19 792,2	34 141,6	2,97	0,92	1,53	3,40	1,70	4,22
1996.	siječanj	6 513,5	8 339,3	8 393,3	25 967,8	21 402,9	34 698,4	- 3,42	0,78	- 1,23	5,81	8,14	1,63
	veljača	6 510,6	8 296,7	8 417,3	26 482,2	21 676,3	34 971,7	- 0,04	- 0,51	0,29	1,98	1,28	0,79
	ožujak	6 675,8	8 601,1	8 704,9	27 541,0	22 187,7	35 572,5	2,54	3,67	3,42	4,00	2,36	1,72

Tablica B1: KONSOLIDIRANA BILANCA MONETARNIH INSTITUCIJA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
AKTIVA									
1. Inozemna aktiva (neto)	239,8	3 008,5	2 879,4	4 011,2	4 782,1	4 749,8	4 564,9	4 805,9	5 353,2
2. Plasmani	40 363,8	43 831,8	43 103,9	43 107,5	45 422,6	49 297,4	50 099,5	50 238,5	50 741,7
2.1. Potraživanja od središnje države (neto)	19 069,1	15 624,8	15 440,9	15 037,7	15 161,6	15 155,8	15 401,1	15 266,7	15 169,2
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	21 268,8	28 115,2	27 550,5	27 950,4	30 136,7	34 010,1	34 569,6	34 841,8	35 437,4
2.3. Potraživanja od ost. bankarskih institucija	10,2	30,0	35,2	34,6	21,3	30,8	30,5	45,2	37,2
2.4. Potraživanja od ost. financijskih institucija	15,7	61,8	77,2	84,8	102,9	100,6	98,2	84,7	97,9
Ukupno (1+2)	40 603,6	46 840,3	45 983,3	47 118,7	50 204,7	54 047,1	54 664,4	55 044,4	56 094,9
PASIVA									
1. Novčana masa	3 139,3	6 640,6	6 829,1	7 749,0	8 363,5	8 275,0	8 339,3	8 296,7	8 601,1
2. Štedni i oročeni depoziti	1 475,7	1 873,3	1 864,9	1 850,9	2 133,8	2 043,3	2 112,7	2 228,5	2 303,7
3. Devizni depoziti	5 412,3	8 775,3	8 977,1	9 990,7	12 178,7	14 099,4	15 387,4	15 830,0	16 498,9
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	48,3	199,0	94,8	107,5	154,2	124,3	128,5	127,0	137,3
5. Ograničeni i blokirani depoziti	15 593,9	13 321,5	12 946,1	12 718,7	12 480,6	11 920,7	11 348,0	11 234,4	11 233,4
U tome: Blokirani devizni depoziti stanovništva	13 857,4	11 470,6	11 060,8	10 798,1	10 476,6	9 812,5	9 349,2	9 228,3	9 219,0
6. Ostalo (neto)	14 934,1	16 030,7	15 271,4	14 702,0	14 893,9	17 584,4	17 348,6	17 327,8	17 320,5
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	40 603,6	46 840,3	45 983,3	47 118,7	50 204,7	54 047,1	54 664,4	55 044,4	56 094,9

Tablica B2: BROJ POSLOVNIH BANAKA ¹⁾ I ŠTEDIONICA OBUHVĆENIH MONETARNOM STATISTIKOM I NJIHOVA KLASIFIKACIJA PO VELIČINI BILANČNE AKTIVE

Godina	Mjesec	Ukupan broj poslovnih banaka	Poslovne banke klasificirane po veličini bilančne aktive						Ukupan broj štedionica	Štedionice klasificirane po veličini bilančne aktive		
			Manje od 100 mil. kn	Od 100 do 500 mil. kn	Od 500 mil. do 1 mlrd kn	Od 1 do 2 mlrd kn	Od 2 do 10 mlrd kn	10 i više mlrd kn		Manje od 10 mil. kn	Od 10 do m. od 100 mil. kn	100 i više mil. kn
			4	5	6	7	8	9		11	12	13
1993.	prosinac	46	16	12	8	6	2	2	0	0	0	0
1994.	lipanj	50	16	16	7	7	2	2	0	0	0	0
	srpanj	51	15	17	8	7	2	2	0	0	0	0
	kolovoz	51	15	17	8	7	2	2	0	0	0	0
	rujan	51	15	17	8	7	2	2	0	0	0	0
	listopad	52	15	18	7	8	2	2	0	0	0	0
	studen	52	12	21	7	8	2	2	0	0	0	0
	prosinac	53	13	21	7	8	2	2	33	22	9	2
1995.	siječanj	54	15	20	7	8	2	2	34	22	10	2
	veljača	53	13	21	7	8	2	2	35	23	10	2
	ožujak	54	13	22	8	7	2	2	37	24	11	2
	travanj	54	14	21	8	7	2	2	37	24	11	2
	svibanj	54	13	23	7	7	2	2	38	24	12	2
	lipanj	54	14	22	5	9	2	2	35	20	13	2
	srpanj	54	14	21	6	9	2	2	21	9	11	1
	kolovoz	55	15	20	7	9	2	2	21	9	11	1
	rujan	55	15	20	7	9	2	2	21	8	12	1
	listopad	55	15	20	7	9	2	2	21	8	12	1
	studen	56	16	19	8	9	2	2	21	7	13	1
	prosinac	56	15	20	8	9	2	2	21	7	13	1
1996.	siječanj	56	14	21	8	9	2	2	21	6	14	1
	veljača	57	14	22	8	8	3	2	21	6	14	1
	ožujak	57	13	23	7	9	3	2	21	6	14	1

1) Uključujući bivše filijale banaka sa sjedištem u bivšoj SFRJ.

Tablica C1: BILANCA NARODNE BANKE HRVATSKE (AKTIVA)
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

AKTIVA	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Inozemna aktiva	4 043,5	7 908,3	7 671,7	9 207,6	10 214,5	10 075,1	10 158,9	10 116,1	10 319,0
1.1. Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Specijalna prava vučenja	24,4	25,4	27,5	518,0	770,2	743,4	754,5	740,3	752,9
1.3. Efektivni strani novac	608,4	87,9	81,8	252,0	383,3	383,8	386,3	383,1	385,0
1.4. Depoziti po viđenju u inozemnim bankama	7,3	1,4	8,1	4,9	7,2	12,0	10,9	9,3	3,9
1.5. Oročeni depoziti u inozemnim bankama	3 403,5	7 793,6	7 554,3	8 432,7	8 997,4	8 381,3	8 366,5	8 344,9	8 592,7
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	-	-	-	-	56,3	554,6	640,6	638,4	584,6
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	535,1	250,6	191,9	119,4	109,1	390,1	463,4	438,9	585,8
2.1. Potraživanja u kunama	383,6	180,1	131,3	70,1	59,8	353,1	426,0	401,9	548,3
Kreditni za premošćivanje	-	-	-	-	45,0	-	-	-	200,0
Kreditni po posebnim propisima	376,7	180,1	125,1	70,1	14,8	353,1	376,0	389,6	348,3
Ostali krediti	7,0	-	6,1	-	-	0,1	0,1	12,3	0,0
2.2. Potraživanja u devizama	151,4	70,5	60,7	49,4	49,4	37,0	37,4	36,9	37,5
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	0,3	0,7	2,7	2,1	1,5	0,9	0,7	0,5	3,3
4. Potraživanja od banaka	191,6	223,8	173,2	204,7	90,7	220,2	2,6	39,7	137,2
4.1. Krediti poslovnim bankama	181,6	221,7	171,0	40,5	88,4	122,8	0,4	37,5	134,8
Kreditni za refinanciranje	139,8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni na temelju vrijednosnih papira	-	-	-	-	27,2	25,8	0,0	-	-
Lombardni krediti	41,0	24,0	170,7	40,1	60,8	96,6	0,0	37,1	134,4
Ostali krediti	0,8	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Reotkup blagajničkih zapisa	-	197,3	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Depoziti središnje banke kod banaka	0,5	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
4.3. Dospjela nenaplaćena potraživanja	9,5	0,9	0,9	163,0	1,1	96,1	0,9	0,9	1,0
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	4 770,5	8 383,4	8 039,4	9 533,8	10 415,9	10 686,3	10 625,6	10 595,1	11 045,3

Tablica C1: BILANCA NARODNE BANKE HRVATSKE (PASIVA)
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

PASIVA	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Primarni novac	2 248,9	4 714,2	4 543,8	5 558,2	6 437,3	6 744,1	6 513,8	6 510,6	6 675,8
1.1. Gotov novac izvan banaka	1 367,0	2 658,2	2 555,6	2 982,6	3 211,9	3 365,1	3 169,7	3 181,2	3 275,4
1.2. Blagajna banaka	52,2	133,8	119,8	125,9	132,3	131,5	131,2	114,7	113,3
1.3. Depoziti banaka	821,5	1 901,3	1 855,5	2 422,5	3 059,5	3 199,0	3 167,2	3 167,1	3 238,6
Žiro računi banaka	54,9	116,1	48,1	97,7	59,0	181,2	158,8	187,1	182,0
Izdvojena obvezna rezerva	766,6	1 785,2	1 807,3	2 055,1	2 320,0	2 201,8	2 210,3	2 182,6	2 255,1
Obvezno upisani blagajnički zapisi NBH	-	-	-	269,6	680,5	816,0	798,1	797,4	801,6
1.4. Depoziti ostalih bankarskih institucija	0,0	5,9	8,2	15,2	21,7	45,6	45,0	47,5	48,5
1.5. Depoziti ostalih domaćih sektora	8,2	15,0	4,8	11,9	11,8	2,8	0,4	0,0	0,0
2. Ograničeni i blokirani depoziti	1,4	40,3	129,7	154,7	172,4	212,2	208,3	207,1	216,3
2.1. Ograničeni depoziti	1,4	40,3	26,7	39,8	45,1	54,1	46,6	46,7	53,3
2.2. Blokirani devizni depoziti	-	-	103,0	114,8	127,3	158,1	161,7	160,5	163,0
3. Inozemna pasiva	151,8	716,2	671,9	1 188,2	1 188,6	1 175,2	1 189,1	1 173,5	1 193,4
3.1. Krediti MMF-a	151,4	715,4	671,2	1 187,4	1 187,6	1 174,0	1 187,4	1 171,8	1 191,7
3.2. Obveze prema međunarodnim organizacijama	0,3	0,8	0,7	0,7	1,0	1,2	1,7	1,7	1,7
4. Depoziti središnje države	0,0	793,8	628,9	705,1	328,1	395,5	393,7	459,2	579,6
4.1. Depozitni novac	0,0	793,8	628,9	705,1	328,1	395,5	393,7	459,2	579,6
Depozitni novac Republike Hrvatske	-	725,5	511,4	524,1	276,6	338,6	337,3	370,6	423,4
Depozitni novac republičkih fondova	0,0	68,3	117,4	181,0	51,5	56,9	56,5	88,6	156,2
4.2. Devizni depoziti Republike Hrvatske	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Blagajnički zapisi NBH	21,2	375,1	406,9	252,1	308,7	168,3	258,5	276,7	345,6
6. Kapitalski računi	2 366,0	2 066,0	1 652,4	1 664,0	1 968,5	2 019,4	2 128,8	2 030,0	2 073,3
7. Ostalo (neto)	- 18,8	- 322,2	5,9	11,6	12,2	- 28,4	- 66,6	- 62,0	- 38,7
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	4 770,5	8 383,4	8 039,4	9 533,8	10 415,9	10 686,3	10 625,6	10 595,1	11 045,3

Tablica D1: KONSOLIDIRANA BILANCA POSLOVNIH BANAKA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
AKTIVA									
1. Rezerve banaka kod središnje banke	866,1	2 036,2	1 981,1	2 494,1	3 206,5	3 303,8	3 321,7	3 296,5	3 367,4
2. Inozemna aktiva	8 596,5	9 117,5	8 833,0	9 207,6	9 470,7	11 185,2	11 302,6	11 611,5	12 193,7
U tome: Potraživanja od bivše SFRJ	3 353,0	2 424,9	2 353,8	2 319,3	2 403,2	2 337,1	2 355,7	2 243,5	2 256,8
3. Potraživanja od središnje države	19 971,9	17 837,5	17 537,5	17 444,2	17 325,6	17 186,8	17 170,2	17 046,7	16 927,7
3.1. Obveznice za blokiranu dev. štednju građana	14 836,8	11 437,3	11 043,2	10 852,8	10 486,5	10 078,2	9 572,6	9 482,4	9 539,0
3.2. Velike obveznice	3 635,5	4 971,6	5 103,3	5 063,9	4 999,9	5 060,9	4 956,0	4 979,0	4 877,9
3.3. Ostala potraživanja	1 499,6	1 428,6	1 391,0	1 527,4	1 839,2	2 047,7	2 641,7	2 585,2	2 510,8
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	21 268,5	28 114,4	27 547,8	27 948,3	30 135,2	34 009,2	34 569,0	34 841,3	35 434,1
4.1. Potraživanja od lokalne države	11,4	112,9	122,2	131,0	161,4	147,1	147,5	147,0	150,2
4.2. Potraživanja od poduzeća	19 354,7	24 626,5	23 898,6	23 980,2	25 711,7	29 349,6	29 828,1	30 004,1	30 435,9
4.3. Potraživanja od stanovništva	1 902,4	3 375,1	3 527,1	3 837,1	4 262,2	4 512,6	4 593,4	4 690,1	4 848,0
5. Potraživanja od ost. bankarskih institucija	10,2	30,0	35,2	34,6	21,3	30,8	30,5	45,2	37,2
6. Potraživanja od ost. financijskih institucija	15,7	61,8	77,2	84,8	102,9	100,6	98,2	84,7	97,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	50 728,9	57 197,5	56 011,8	57 213,5	60 262,2	65 816,5	66 492,2	66 925,9	68 058,0
PASIVA									
1. Depozitni novac	1 764,1	3 961,5	4 260,5	4 739,2	5 118,1	4 861,4	5 124,1	5 067,9	5 277,2
2. Štedni i oročeni depoziti	1 475,7	1 873,3	1 864,9	1 850,9	2 133,8	2 043,3	2 112,7	2 228,5	2 303,7
3. Devizni depoziti	5 412,3	8 775,3	8 977,1	9 990,7	12 178,7	14 099,4	15 387,4	15 830,0	16 498,9
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	48,3	199,0	94,8	107,5	154,2	124,3	128,5	127,0	137,3
5. Inozemna pasiva	12 248,4	13 301,0	12 953,4	13 215,7	13 714,4	15 335,4	15 707,4	15 748,1	15 966,1
U tome: Obveze prema bivšoj SFRJ	8 356,2	6 941,7	6 746,1	6 789,8	6 871,5	6 896,0	6 997,3	6 912,9	6 958,2
6. Depoziti središnje države	1 437,8	1 669,4	1 659,6	1 820,8	1 945,0	2 025,6	1 838,6	1 759,6	1 764,8
7. Krediti primljeni od središnje banke	275,3	224,0	183,0	137,8	89,8	183,1	2,8	39,9	136,8
8. Ograničeni i blokirani depoziti	15 592,5	13 280,7	12 918,9	12 678,3	12 434,8	11 865,7	11 299,8	11 186,3	11 178,7
U tome: Blokirani devizni depoziti stanovništva	13 857,4	11 470,6	11 060,8	10 798,1	10 476,6	9 812,5	9 349,2	9 228,3	9 219,0
9. Kapitalski računi	11 756,2	14 184,9	14 168,0	13 404,2	13 412,7	16 228,1	15 855,1	16 144,3	15 781,9
10. Ostalo (neto)	718,2	- 271,6	- 1 068,3	- 731,7	- 919,1	- 950,0	- 964,3	- 1 205,7	- 987,4
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	50 728,9	57 197,5	56 011,8	57 213,5	60 262,2	65 816,5	66 492,2	66 925,9	68 058,0

Tablica D2: INOZEMNA AKTIVA POSLOVNIH BANAKA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Devizna inozemna aktiva	5 223,3	6 659,8	6 445,8	6 867,6	7 049,6	8 832,8	8 931,8	9 353,7	9 925,4
1.1. Potraživanja od stranih banaka	4 714,1	5 581,1	5 359,4	5 677,5	5 902,9	7 960,5	8 064,6	8 493,4	9 035,8
Efektivni strani novac	437,0	464,4	412,4	582,8	451,5	569,3	472,3	451,8	520,9
Tekući računi i depoziti po deviznoj štednji	2 357,0	2 448,7	2 419,3	2 402,6	2 560,8	3 286,2	3 639,1	3 901,0	4 151,0
Jamstveni depoziti	25,2	45,8	27,7	27,0	29,1	27,9	28,7	42,4	42,9
Akreditivi i garancije	161,2	145,5	116,9	223,2	152,7	97,5	83,0	77,1	69,3
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1 544,7	2 301,3	2 231,8	2 296,0	2 558,0	3 803,8	3 694,5	3 854,7	4 095,4
Vrijednosni papiri	51,4	60,3	37,7	47,2	49,1	76,1	47,4	54,3	44,4
Kredit	49,2	22,6	22,2	20,6	20,7	19,2	19,2	32,0	31,6
Dospjela nenaplaćena potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dionice stranih banaka	88,5	92,4	91,4	78,1	81,1	80,4	80,4	80,0	80,3
1.2. Potraživanja od stranaca	509,2	1 078,7	1 086,4	1 190,1	1 146,7	872,3	867,2	860,3	889,7
Potraživanja od stranih država	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od stranih osoba	552,9	785,6	767,3	873,7	830,2	572,3	567,1	560,2	589,6
Vrijednosni papiri	531,2	514,4	475,0	581,1	576,5	536,2	536,6	530,2	530,1
Kredit	21,7	271,2	292,4	292,6	253,7	36,1	30,5	30,0	59,5
Dospjela nenaplaćena potraživanja	- 47,0	-	-	-	-	7,2	7,3	8,5	8,5
Dionice stranih osoba	3,4	293,0	319,1	316,4	316,4	292,8	292,9	291,6	291,6
2. Kunska inozemna aktiva	19,6	32,7	33,0	20,5	17,8	15,3	15,0	14,2	11,5
2.1. Potraživanja od stranih banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Potraživanja od stranaca	19,6	32,7	33,0	20,5	17,8	15,3	15,0	14,2	11,5
Kredit	16,5	28,5	28,8	20,5	17,8	15,3	15,0	14,2	11,5
Dospjela nenaplaćena potraživanja	3,1	4,1	4,1	-	-	-	-	-	-
3. Potraživanja od bivše SFRJ	969,2	385,9	338,1	376,6	403,4	425,8	440,9	439,3	450,2
3.1. Devizna potraživanja	968,4	383,0	334,8	374,2	400,1	423,8	438,8	437,3	447,5
Potraživanja od stranih banaka	864,7	194,7	177,6	175,2	194,1	198,3	208,8	207,2	203,4
Potraživanja od stranaca	103,7	188,3	157,2	199,0	206,0	225,5	230,0	230,1	244,1
3.2. Kunska potraživanja	0,8	2,9	3,3	2,4	3,3	2,1	2,1	2,0	2,7
4. Korekcija za bivše filijale	2 384,4	2 039,1	2 016,1	1 942,8	1 999,9	1 911,3	1 914,9	1 804,3	1 806,6
U tome: Potraživanja od bivše SFRJ	2 383,9	2 039,0	2 015,8	1 942,7	1 999,8	1 911,3	1 914,9	1 804,2	1 806,6
Ukupno (1+2+3+4)	8 596,5	9 117,5	8 833,0	9 207,6	9 470,7	11 185,2	11 302,6	11 611,5	12 193,7

Tablica D3: POTRAŽIVANJA POSLOVNIH BANAKA OD SREDIŠNJE DRŽAVE
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Obveznice za blokiranu dev. štednju građana	14 836,8	11 437,3	11 043,2	10 852,8	10 486,5	10 078,2	9 572,6	9 482,4	9 539,0
2. Velike obveznice	3 635,5	4 971,6	5 103,3	5 063,9	4 999,9	5 060,9	4 956,0	4 979,0	4 877,9
3. Ostala potraživanja	1 499,6	1 428,1	1 390,5	1 526,9	1 838,9	2 047,4	2 641,4	2 585,0	2 510,5
3.1. Kunska potraživanja	532,4	176,3	40,9	158,5	261,8	181,1	147,5	155,9	235,0
3.1.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	407,4	147,4	28,1	144,4	241,3	166,3	133,5	138,4	234,3
Vrijednosni papiri	133,1	144,0	24,3	122,4	221,3	145,6	111,4	111,2	206,8
Kredit	10,8	2,5	3,8	21,4	19,9	20,2	21,5	26,5	27,4
Dospjela nenaplaćena potraživanja	263,4	0,9	0,0	0,7	0,1	0,4	0,6	0,6	0,1
3.1.2. Potraživanja od republičkih fondova	125,0	28,9	12,8	14,0	20,5	14,9	14,0	17,5	0,7
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit	124,9	28,7	12,2	14,0	20,4	14,9	14,0	17,5	0,4
Dospjela nenaplaćena potraživanja	0,1	0,2	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
3.2. Devizna potraživanja	967,2	1 251,9	1 349,6	1 368,5	1 577,1	1 866,3	2 493,9	2 429,1	2 275,5
3.2.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	769,3	1 016,6	1 103,1	1 087,3	1 289,5	1 771,2	2 384,6	2 305,0	2 154,8
Obveznice	55,1	271,3	233,2	225,9	607,4	704,7	1 263,7	1 256,7	1 260,9
Kredit	598,1	529,9	510,5	519,3	513,2	678,8	685,9	671,2	675,2
Dospjele odgodene kamate	-	84,2	86,3	97,2	100,0	150,9	154,6	156,5	160,5
Dospjela nenaplaćena potraživanja	116,1	131,2	273,1	244,8	68,9	236,8	280,4	220,5	58,2
3.2.2. Potraživanja od republičkih fondova	197,9	235,2	246,5	281,2	287,6	95,1	109,3	124,1	120,7
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1
Kredit	197,9	235,2	246,4	247,9	251,0	95,1	109,3	124,1	120,6
Dospjele odgodene kamate	-	-	0,0	33,3	36,6	-	0,0	0,0	0,0
Dospjela nenaplaćena potraživanja	-	-	0,0	0,0	-	-	-	-	-
4. Korekcija za bivše filijale	-	0,5	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Ukupno (1+2+3+4)	19 971,9	17 837,5	17 537,5	17 444,2	17 325,6	17 186,8	17 170,2	17 046,7	16 927,7

Tablica D4: POTRAŽIVANJA POSLOVNIH BANAKA OD OSTALIH DOMAĆIH SEKTORA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Kunska potraživanja	10 122,6	17 126,9	17 069,9	17 803,1	19 508,9	21 296,8	21 618,0	21 945,9	22 532,6
1.1. Mjenice	1,0	7,8	17,9	20,1	27,9	53,0	26,7	16,1	18,2
1.2. Komercijalni zapisi	1 138,7	149,3	84,4	41,6	29,8	23,9	23,9	23,9	23,9
1.3. Obveznice	16,2	8,0	10,6	4,5	8,8	8,0	7,2	7,4	7,4
1.4. Ostali vrijednosni papiri	-	-	-	0,1	0,1	-	-	-	-
1.5. Krediti	6 618,6	11 536,7	11 950,7	12 850,0	14 459,8	15 749,4	16 057,5	16 306,4	16 874,4
1.6. Dospjela nenaplaćena potraživanja	- 130,4	161,8	170,8	152,5	197,8	235,6	256,9	331,7	335,5
1.7. Dionice	2 478,5	5 263,2	4 835,5	4 734,3	4 784,6	5 227,0	5 245,8	5 260,5	5 273,3
2. Devizna potraživanja	10 139,2	10 094,0	9 633,3	9 303,0	9 762,1	11 048,9	11 275,1	11 230,1	11 375,4
2.1. Vrijednosni papiri	0,5	3,6	21,9	10,7	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
2.2. Krediti	10 240,5	9 071,8	8 623,8	8 251,8	8 663,7	9 801,7	9 967,0	9 911,7	10 026,7
2.3. Dospjele odgođene kamate	-	933,2	889,9	958,0	986,8	1 076,1	1 111,6	1 125,6	1 159,0
2.4. Dospjela nenaplaćena potraživanja	- 101,8	85,3	97,8	82,5	108,0	167,5	192,8	189,2	186,1
3. Korekcija za bivše filijale	1 006,8	893,6	844,6	842,2	864,1	1 663,4	1 675,9	1 665,3	1 526,1
Ukupno (1+2+3)	21 268,5	28 114,4	27 547,8	27 948,3	30 135,2	34 009,2	34 569,0	34 841,3	35 434,1

Tablica D5: DISTRIBUCIJA KREDITA POSLOVNIH BANAKA PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
KUNSKI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi	135,7	31,2	15,9	35,4	40,3	35,1	35,5	44,0	27,8
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	10,8	2,5	3,8	21,4	19,9	20,2	21,5	26,5	27,4
1.2. Krediti republičkim fondovima	124,9	28,7	12,2	14,0	20,4	14,9	14,0	17,5	0,4
2. Krediti lokalnoj državi	11,4	93,5	95,5	102,1	131,1	122,5	122,4	122,1	122,8
2.1. Krediti ostalim republičkim fondovima	0,9	0,0	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Krediti lokalnim jedinicama uprave i fondova	10,5	93,5	95,5	102,1	131,1	122,5	122,4	122,1	122,8
3. Krediti poduzećima	4 707,8	8 096,2	8 338,7	8 923,7	10 081,2	11 136,6	11 364,6	11 516,7	11 926,3
4. Krediti stanovništvu	1 899,4	3 347,1	3 516,5	3 824,1	4 247,4	4 490,3	4 570,5	4 667,5	4 825,3
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	10,0	29,8	35,1	32,3	19,0	28,5	28,2	36,7	28,7
6. Krediti ostalim financijskim institucijama	4,1	34,8	50,7	42,7	59,4	61,1	58,3	44,6	56,7
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	6 768,4	11 632,6	12 052,5	12 960,4	14 578,6	15 874,2	16 179,5	16 431,7	16 987,5
DEVIZNI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi	796,0	765,2	756,9	767,2	764,2	773,9	795,2	795,3	795,8
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	598,1	529,9	510,5	519,3	513,2	678,8	685,9	671,2	675,2
1.2. Krediti republičkim fondovima	197,9	235,2	246,4	247,9	251,0	95,1	109,3	124,1	120,6
2. Krediti lokalnoj državi	-	19,4	21,7	25,1	26,3	21,4	22,6	22,5	25,0
2.1. Krediti ostalim republičkim fondovima	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Krediti lokalnim jedinicama uprave i fondova	-	19,4	21,7	25,1	26,3	21,4	22,6	22,5	25,0
3. Krediti poduzećima	10 239,6	9 049,3	8 597,4	8 221,7	8 632,1	9 770,0	9 934,1	9 879,1	9 991,5
4. Krediti stanovništvu	0,9	3,1	4,7	5,0	5,3	10,3	10,3	10,1	10,2
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Krediti ostalim financijskim institucijama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	11 036,4	9 837,0	9 380,7	9 019,0	9 427,9	10 575,6	10 762,2	10 707,1	10 822,5
UKUPNO (A+B)	17 804,9	21 469,6	21 433,2	21 979,4	24 006,5	26 449,7	26 941,7	27 138,8	27 810,0

Tablica D6: DEPOZITNI NOVAC KOD POSLOVNIH BANAKA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Lokalna država	142,5	512,8	596,6	679,0	737,7	495,3	607,7	548,3	604,1
1.1. Ostali republički fondovi	9,7	9,2	11,6	9,0	21,8	14,6	45,2	0,0	15,5
1.2. Lokalne jedinice uprave i lokalni fondovi	132,9	503,6	585,0	670,0	715,9	480,6	562,5	548,3	588,6
2. Poduzeća	1 264,7	2 678,2	2 674,9	2 941,0	3 165,1	3 161,9	3 228,9	3 185,1	3 346,3
3. Stanovništvo	327,3	752,7	933,7	1 084,2	1 165,6	1 156,8	1 166,2	1 253,6	1 265,4
4. Ostale bankarske institucije	2,8	0,1	0,1	0,4	0,2	0,1	1,4	0,0	0,2
5. Ostale financijske institucije	42,6	47,5	76,9	75,0	86,3	79,6	138,1	104,2	91,3
6. Izdani instrumenti plaćanja	0,6	2,1	0,7	0,3	0,6	3,2	1,6	0,5	0,4
7. Manje: čekovi banaka i obračun čekova banaka	- 21,8	- 32,7	- 23,4	- 41,7	- 38,3	- 35,5	- 19,9	- 23,9	- 30,9
8. Korekcija za bivše filijale	5,4	1,0	0,9	1,0	1,0	0,2	0,2	0,1	0,4
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	1 764,1	3 961,5	4 260,5	4 739,2	5 118,1	4 861,4	5 124,1	5 067,9	5 277,2

Tablica D7: ŠTEDNI I OROČENI DEPOZITI KOD POSLOVNIH BANAKA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Štedni depoziti stanovništva	215,2	389,7	429,6	464,8	486,1	494,6	528,2	541,2	561,0
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1 250,3	1 477,1	1 429,3	1 380,2	1 641,8	1 543,2	1 579,1	1 681,9	1 737,4
2.1. Lokalna država	41,8	119,8	133,0	152,8	147,9	81,2	79,7	80,8	78,4
Ostali republički fondovi	5,6	39,7	46,0	48,6	38,6	5,0	4,0	3,5	1,9
Lokalne jedinice uprave i lokalni fondovi	36,2	80,1	87,0	104,2	109,3	76,2	75,7	77,3	76,5
2.2. Poduzeća	680,0	765,0	704,8	611,1	811,1	784,1	758,9	826,3	850,6
2.3. Stanovništvo	408,1	425,4	422,3	424,4	445,7	475,1	513,0	551,2	581,3
2.4. Ostale bankarske institucije	4,1	3,3	- 0,5	3,9	3,5	5,1	5,0	5,4	5,2
2.5. Ostale financijske institucije	116,3	163,6	169,7	188,0	233,6	197,7	222,4	218,2	221,9
3. Korekcija za bivše filijale	10,1	6,4	6,0	5,9	5,8	5,4	5,4	5,4	5,4
Ukupno (1+2+3)	1 475,7	1 873,3	1 864,9	1 850,9	2 133,8	2 043,3	2 112,7	2 228,5	2 303,7

Tablica D8: DEVIZNI DEPOZITI KOD POSLOVNIH BANAKA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Štedni depoziti	3 843,4	5 482,8	5 253,8	5 784,7	6 826,7	7 952,1	8 578,2	8 571,8	8 890,8
1.1. Lokalna država	4,0	2,1	2,9	3,0	3,6	6,0	5,7	5,2	5,9
Ostali republički fondovi	2,9	0,8	1,8	1,9	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokalne jedinice uprave i lokalni fondovi	1,1	1,4	1,1	1,1	1,9	6,0	5,7	5,2	5,9
1.2. Poduzeća	1 302,0	1 460,9	1 074,9	1 111,5	1 367,9	1 498,0	1 323,6	1 361,2	1 534,1
1.3. Stanovništvo	2 524,3	3 978,2	4 138,1	4 635,6	5 412,5	6 407,3	7 217,8	7 171,8	7 297,7
1.4. Ostale bankarske institucije	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
1.5. Ostale financijske institucije	3,6	29,3	28,0	23,3	28,7	28,3	20,8	24,2	44,5
1.6. Izdani instrumenti plaćanja	9,4	12,3	9,9	11,3	14,1	12,5	10,2	9,4	8,6
2. Oročeni depoziti	1 568,9	3 292,5	3 723,3	4 206,0	5 352,0	6 147,3	6 809,2	7 258,2	7 608,1
2.1. Poduzeća	224,6	547,2	470,2	407,0	824,1	743,7	761,4	777,2	747,6
2.2. Stanovništvo	1 308,0	2 642,7	3 147,2	3 687,1	4 413,1	5 276,4	5 895,2	6 330,5	6 732,9
2.3. Ostale bankarske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Ostale financijske institucije	36,3	102,6	105,9	111,8	114,8	127,2	152,6	150,5	127,6
Ukupno (1+2)	5 412,3	8 775,3	8 977,1	9 990,7	12 178,7	14 099,4	15 387,4	15 830,0	16 498,9

Tablica D9: OBVEZNICE I INSTRUMENTI TRŽIŠTA NOVCA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	3,3	1,5	1,0	0,8	0,8	0,2	0,8	0,6	0,5
2. Obveznice (neto)	12,8	47,8	43,0	42,9	43,2	42,9	43,1	43,0	43,1
3. Primljeni krediti	32,2	149,7	50,8	64,0	110,7	81,7	85,1	83,8	94,2
3.1. Lokalna država	0,8	14,8	12,8	12,4	12,3	9,9	11,5	11,4	11,3
Ostali republički fondovi	0,8	14,8	12,8	12,4	12,3	9,9	11,5	11,4	11,3
Lokalne jedinice uprave i lokalni fondovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Poduzeća	3,9	5,6	1,8	4,3	5,7	3,9	0,3	1,3	2,5
3.3. Ostale bankarske institucije	1,3	13,4	6,3	7,4	20,1	6,7	12,9	10,5	10,6
3.4. Ostale financijske institucije	26,3	115,8	29,8	39,9	72,6	61,2	60,5	60,7	69,8
4. Korekcija za bivše filijale	0,0	0,0	0,0	- 0,2	- 0,5	- 0,5	- 0,5	- 0,5	- 0,4
Ukupno (1+2+3+4)	48,3	199,0	94,8	107,5	154,2	124,3	128,5	127,0	137,3

Tablica D10: INOZEMNA PASIVA POSLOVNIH BANAKA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Devizna inozemna pasiva	3 860,9	6 329,7	6 181,8	6 394,2	6 810,0	8 397,8	8 665,0	8 770,8	8 973,9
1.1. Obveze prema stranim bankama	2 294,5	4 056,9	4 080,3	4 256,2	4 494,3	5 285,9	5 418,5	5 531,9	6 278,3
Tekući računi	218,8	105,2	207,2	147,1	87,6	117,0	116,2	109,8	116,3
Oročeni dep. i dep. s otkaznim rokom	298,1	371,4	468,3	519,1	667,0	1 152,8	1 129,1	1 141,3	1 207,3
Loro akreditivi i garancije	1,0	2,6	1,6	2,5	2,2	1,9	1,8	2,1	2,1
Kredit	1 776,5	2 527,2	2 456,6	2 520,7	2 610,1	2 740,9	2 853,2	2 954,1	3 592,2
Dospjele odgođene kamate	-	1 050,6	946,6	1 066,7	1 127,3	1 273,2	1 318,2	1 324,6	1 360,2
1.2. Obveze prema strancima	1 566,5	2 272,8	2 101,5	2 138,0	2 315,7	3 111,9	3 246,4	3 239,0	2 695,6
Štedni i oročeni depoziti	450,5	608,9	635,9	654,3	773,1	1 204,2	1 313,6	1 321,2	1 099,1
Depoziti po viđenju	373,6	401,1	388,2	453,7	464,2	654,2	723,7	708,5	625,2
Oročeni dep. i dep. s otkaznim rokom	76,9	207,8	247,7	200,6	308,9	549,9	589,9	612,8	473,9
Kredit	1 116,0	1 558,7	1 408,3	1 413,6	1 469,8	1 825,7	1 849,9	1 835,6	1 513,6
Dospjele odgođene kamate	-	105,3	57,3	70,0	72,8	82,1	82,9	82,2	82,8
2. Kunska inozemna pasiva	28,4	27,6	21,5	27,7	28,7	37,2	40,7	59,9	29,5
2.1. Obveze prema stranim bankama	1,0	4,8	6,3	11,0	10,2	7,5	17,5	38,0	8,4
Depozitni novac	1,0	4,8	6,3	9,4	6,1	6,4	15,5	35,9	5,7
Oročeni dep. i dep. s otkaznim rokom	-	0,0	0,0	1,6	4,1	1,1	2,0	2,0	2,7
Kredit	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Obveze prema strancima	27,4	22,8	15,3	16,8	18,5	29,7	23,2	22,0	21,2
Depozitni novac	27,1	20,7	14,9	16,3	18,3	29,6	23,1	21,8	21,0
Oročeni dep. i dep. s otkaznim rokom	0,2	2,2	0,4	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Kredit	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Obveze prema bivšoj SFRJ	8 177,1	6 777,5	6 585,0	6 635,7	6 716,7	6 713,6	6 814,9	6 730,9	6 776,2
3.1. U stranoj valuti	8 109,5	6 771,2	6 578,1	6 632,1	6 713,0	6 709,8	6 811,1	6 727,0	6 772,3
U tome: Kredit stranih banaka	8 097,7	6 725,0	6 348,7	6 406,5	6 479,6	6 469,0	6 566,0	6 484,3	6 527,5
3.2. U lokalnoj valuti	67,5	6,3	6,9	3,6	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9
4. Korekcija za bivše filijale	182,0	166,2	165,1	158,2	159,1	186,7	186,8	186,5	186,5
U tome: Obveze prema bivšoj SFRJ	179,2	164,2	161,1	154,1	154,8	182,4	182,4	182,0	182,0
Ukupno (1+2+3+4)	12 248,4	13 301,0	12 953,4	13 215,7	13 714,4	15 335,4	15 707,4	15 748,1	15 966,1

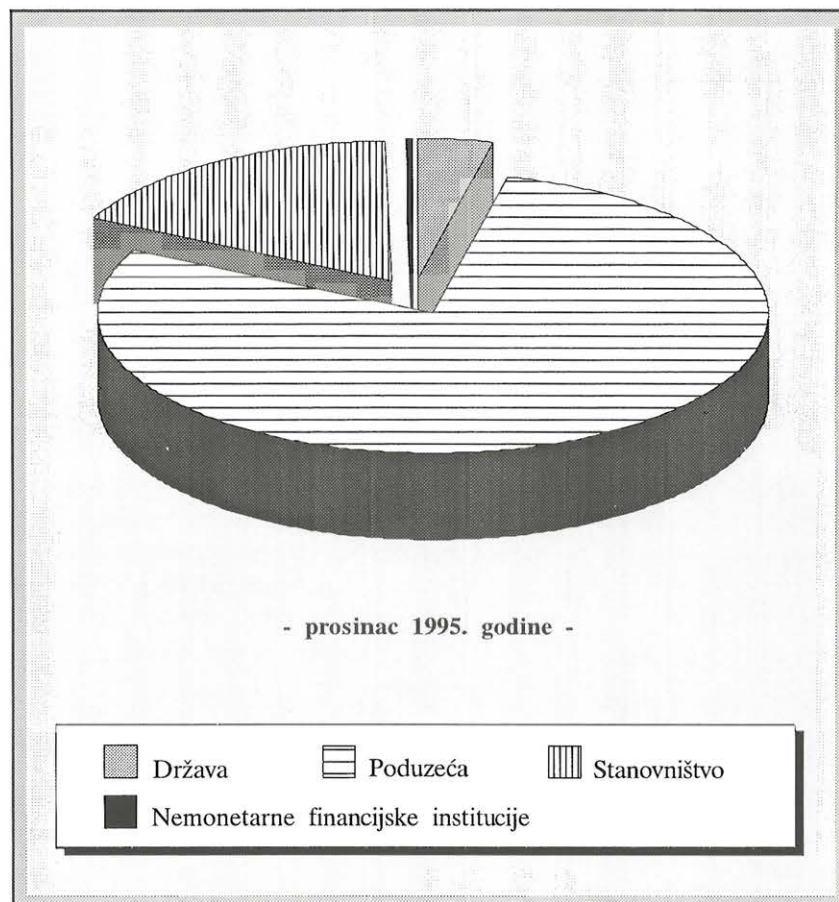
Tablica D11: DEPOZITI SREDIŠNJE DRŽAVE KOD POSLOVNIH BANAKA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Kunski depoziti	1 122,1	1 511,5	1 330,5	1 562,8	1 676,5	1 760,4	1 578,4	1 594,6	1 541,1
1.1. Depoziti Republike Hrvatske	494,0	178,1	142,1	141,9	130,0	179,3	153,5	129,3	77,0
Depozitni novac	445,5	16,9	3,2	0,0	0,0	17,9	2,8	14,8	16,0
Oročeni depoziti i dep. s otkaznim rokom	32,1	145,5	122,8	102,1	94,0	126,5	116,0	80,1	20,8
Kreditni	16,3	15,7	16,1	39,8	36,0	34,9	34,6	34,4	40,2
1.2. Depoziti republičkih fondova	628,1	1 333,4	1 188,5	1 420,9	1 546,5	1 581,1	1 424,9	1 465,2	1 464,1
Depozitni novac	187,4	352,8	117,9	226,9	222,6	253,2	96,7	153,3	136,4
Oročeni depoziti i dep. s otkaznim rokom	43,3	129,5	170,7	133,8	149,5	200,7	173,8	127,9	103,1
Kreditni	397,4	851,1	899,8	1 060,1	1 174,4	1 127,2	1 154,4	1 184,0	1 224,6
2. Devizni depoziti	315,8	157,9	329,0	258,0	268,4	265,2	260,2	165,0	223,7
2.1. Depoziti Republike Hrvatske	315,8	118,8	245,9	153,3	156,7	145,4	134,7	93,3	127,5
Štedni depoziti	315,8	118,8	234,6	142,2	145,6	134,3	118,9	77,6	111,7
Oročeni depoziti i dep. s otkaznim rokom	-	-	11,3	11,2	11,1	11,1	15,9	15,8	15,8
2.2. Depoziti republičkih fondova	0,0	39,1	83,2	104,7	111,7	119,8	125,5	71,7	96,2
Štedni depoziti	0,0	39,1	83,2	104,7	13,5	21,2	25,7	40,3	64,3
Oročeni depoziti i dep. s otkaznim rokom	-	-	-	-	98,3	98,6	99,7	31,4	31,9
Ukupno (1+2)	1 437,8	1 669,4	1 659,6	1 820,8	1 945,0	2 025,6	1 838,6	1 759,6	1 764,8

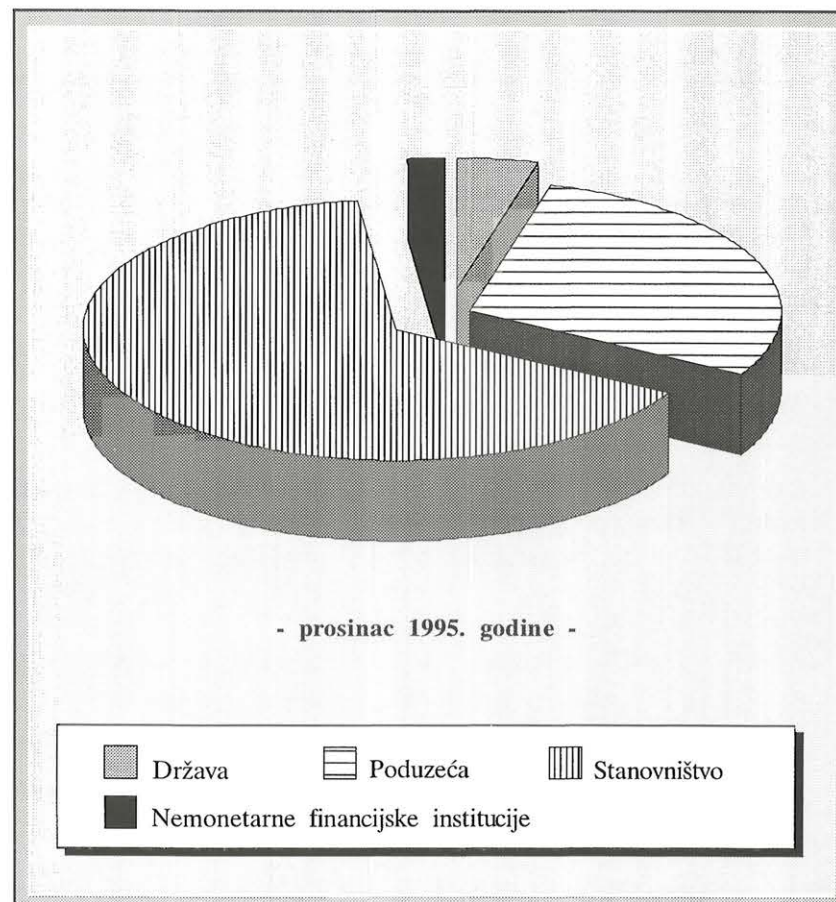
Tablica D12: OGRANIČENI I BLOKIRANI DEPOZITI KOD POSLOVNIH BANAKA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1993.	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
1. Ograničeni depoziti	408,4	593,3	606,9	617,8	647,4	690,7	583,4	598,0	591,7
1.1. Kunski depoziti	79,6	156,6	209,3	217,3	216,1	271,3	224,6	229,8	227,7
1.2. Devizni depoziti	324,5	433,0	393,9	396,9	427,6	415,6	355,1	364,5	360,4
1.3. Korekcija za bivše filijale	4,3	3,7	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
2. Blokirani devizni depoziti	13 857,4	11 491,8	11 150,5	10 913,3	10 608,1	9 969,0	9 508,8	9 388,1	9 380,5
2.1. Depoziti Republike Hrvatske	-	19,6	38,0	48,4	54,0	67,9	68,2	67,8	68,0
2.2. Depoziti poduzeća	-	1,6	51,7	66,7	77,4	88,7	91,3	92,0	93,5
2.3. Blokirani devizni depoziti stanovništva	13 857,4	11 470,6	11 060,8	10 798,1	10 476,6	9 812,5	9 349,2	9 228,3	9 219,0
3. Devizni depoziti kod bivših filijala	1 326,7	1 195,5	1 161,5	1 147,3	1 179,3	1 206,0	1 207,7	1 200,2	1 206,4
Ukupno (1+2+3)	15 592,5	13 280,7	12 918,9	12 678,3	12 434,8	11 865,7	11 299,8	11 186,3	11 178,7

Grafikon D1: DISTRIBUCIJA KREDITA POSLOVNIH BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA

Grafikon D2: DISTRIBUCIJA DEPOZITA KOD POSLOVNIH BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA

Napomena:

Sektor "Država" obuhvaća središnju i lokalnu državu.

Sektor "Nemonetarne financijske institucije" obuhvaća ostale bankarske institucije i ostale financijske institucije.

Tablica E1: KONSOLIDIRANA BILANCA ŠTEDIONICA
Kraj razdoblja, u milijunima kuna

	1994.	1 9 9 5.				1996.		
	XII	III	VI	IX	XII	I	II	III
AKTIVA								
1. Rezerve kod središnje banke	6,3	9,0	16,8	24,9	48,1	48,1	52,0	54,2
2. Inozemna aktiva	4,2	8,3	12,6	16,9	22,7	25,9	22,0	21,8
3. Potraživanja od središnje države	0,2	0,1	0,1	0,2	1,6	3,9	2,0	2,7
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	377,9	435,7	391,8	371,0	372,0	368,6	372,3	367,5
4.1. Potraživanja od lokalne države	0,1	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Potraživanja od poduzeća	249,3	278,7	176,2	158,4	141,0	133,3	135,9	133,8
4.3. Potraživanja od stanovništva	128,5	157,0	215,6	212,6	231,0	235,3	236,4	233,8
5. Potraživanja od banaka	35,8	33,7	25,8	29,6	18,9	23,4	21,7	22,4
6. Potraživanja od ostalih financijskih institucija	0,3	3,7	2,0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	424,6	490,4	449,1	442,7	463,5	470,1	470,2	468,8
PASIVA								
1. Depozitni novac	9,3	8,1	9,4	9,4	8,8	8,9	9,0	10,4
2. Štedni i oročeni depoziti	182,1	192,0	114,8	110,7	127,4	142,1	133,4	130,9
3. Devizni depoziti	8,0	10,8	14,5	17,7	-	-	-	-
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	68,0	90,4	55,3	26,2	34,9	27,5	35,5	20,6
5. Inozemna pasiva	0,1	0,1	0,9	1,3	1,3	2,8	2,8	2,8
6. Depoziti središnje države	5,6	5,0	2,0	2,0	-	-	-	-
7. Krediti primljeni od središnje banke	0,6	0,6	0,2	-	-	-	-	-
8. Ograničeni depoziti	6,3	9,5	8,7	6,7	6,4	6,9	6,5	5,8
9. Kapitalski računi	125,7	125,7	219,9	266,9	276,1	265,4	269,3	264,8
10. Ostalo (neto)	19,1	48,3	23,5	1,9	8,6	16,5	13,7	33,4
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	424,6	490,4	449,1	442,7	463,5	470,1	470,2	468,8

Tablica F1: AKTIVNE KAMATNE STOPE NARODNE BANKE HRVATSKE
U % na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa NBH	Aktivne kamatne stope							
			Na lombardne kredite ¹⁾	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na dnevne kredite za štedne uloge i tek. rn. građana u kn ¹⁾	Na posebne kredite s osnove isplate devizne štednje građana	Na inicijalni kredit za premošćivanje nelikvidnosti	Na korištena sredstva obv. rez. za održavanje dnevne likvidnosti ¹⁾	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu rezervu ¹⁾	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1992.	prosinac	1 889,39	2 840,09	-	6 881,51	-	-	4 191,93	6 881,51	4 191,93
1993.	prosinac	34,49	46,78	-	289,60	-	-	101,22	289,60	166,17
1994.	rujan	8,50	14,00	-	23,00	-	-	19,00	23,00	22,00
	listopad	8,50	14,00	19,00	17,00	-	14,00	-	20,00	22,00
	studen	8,50	14,00	19,00	17,00	-	14,00	-	20,00	22,00
	prosinac	8,50	18,00	19,00	17,00	-	14,00	-	19,00	22,00
1995.	siječanj	8,50	18,00	19,00	17,00	-	-	-	19,00	22,00
	veljača	8,50	18,00	19,00	17,00	-	-	-	19,00	22,00
	ožujak	8,50	18,00	19,00	17,00	-	-	-	19,00	22,00
	travanj	8,50	18,00	19,00	17,00	-	-	-	19,00	22,00
	svibanj	8,50	18,00	19,00	17,00	-	-	-	19,00	22,00
	lipanj	8,50	18,86	19,00	17,00	-	-	-	19,00	22,00
	srpanj	8,50	19,72	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00
	kolovoz	8,50	20,53	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00
	rujan	8,50	22,33	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00
	listopad	8,50	24,35	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00
	studen	8,50	24,86	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00
	prosinac	8,50	25,49	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00
1996.	siječanj	8,50	25,72	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00
	veljača	8,50	27,26	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00
	ožujak	8,50	27,69	19,00	17,00	12,00	-	-	19,00	22,00

1) Lomovi u serijama podataka nastali uslijed izmjena instrumentarija NBH opisani su u metodološkim obrazloženjima.

Tablica F2: PASIVNE KAMATNE STOPE NARODNE BANKE HRVATSKE
U %, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne rezerve ¹⁾	Kamatne stope na obvezno upisane blag. zapise NBH	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise NBH s rokom dospijeća ¹⁾		
				Od 7 dana	Od 35 dana ¹⁾	Od 91 dan ¹⁾
1	2	3	4	5	6	7
1992.	prosinac	367,60	556,66	1 057,67	1 889,39	-
1993.	prosinac	0,00	-	67,84	63,08	97,38
1994.	rujan	5,15	-	11,07	14,10	17,01
	listopad	5,15	-	11,07	13,72	17,00
	studen	5,15	-	8,98	11,00	14,00
	prosinac	5,15	-	9,00	12,00	14,00
1995.	siječanj	5,15	-	9,00	12,00	14,00
	veljača	5,15	-	9,50	12,50	14,75
	ožujak	5,15	-	9,00	16,14	17,29
	travanj	5,15	-	9,00	15,90	17,50
	svibanj	5,50 ²⁾	16,50	9,00	15,81	17,50
	lipanj	5,50	16,50	9,00	18,00	19,33
	srpanj	5,50	16,50	9,00	18,96	19,50
	kolovoz	5,50	16,50	10,00	19,21	24,00
	rujan	5,50	16,50	12,00	21,95	24,00
	listopad	5,50	16,50	12,00	22,89	26,00
	studen	5,50	16,50	12,00	24,43	27,00
	prosinac	5,50	16,50	12,00	25,54	27,00
	siječanj	5,50	16,50	12,00	26,00	-
	veljača	5,50	16,50	12,00	26,00	27,37
	ožujak	5,50	16,50	12,00	26,00	27,55
1) Lomovi u serijama podataka nastali uslijed izmjena instrumentarija NBH opisani su u metodološkim obrazloženjima.						
2) Od 15. svibnja 1995. godine.						

Tablica F3: OBVEZNE REZERVE POSLOVNIH BANAKA
Prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i %

Godina	Mjesec	Obračunana obvezna rezerva	Vagana prosječna stopa OR	Izdvojena obvezna rezerva	Prosječna stopa izdvajanja OR	Ostali obvezni depoziti kod NBH	Ukupno imobilizirana sredstva	Prosječna stopa ukupnih obveza	Prosječna stopa remuneracije	Korištenje imobiliziranih sredstava
1	2	3	4	5	6=[5/3]*100	7	8=3+7	9	10	11
1993.	prosinac	894,9	25,32	804,0	89,84	19,8	914,7	25,88	1,97	143,6
1994.	lipanj	1 386,4	26,47	1 352,5	97,55	135,8	1 522,3	29,06	5,98	119,4
	srpanj	1 519,9	26,87	1 477,8	97,23	168,4	1 688,3	29,85	5,87	102,7
	kolovoz	1 657,6	27,27	1 610,5	97,16	188,3	1 845,9	30,36	5,92	49,0
	rujan	1 942,7	27,98	1 890,2	97,30	210,2	2 152,9	31,00	5,89	55,6
	listopad	1 870,0	26,82	1 822,8	97,48	188,7	2 058,8	29,53	5,84	4,7
	studenj	1 821,5	26,23	1 775,5	97,47	184,2	2 005,6	28,89	5,64	3,8
	prosinac	1 826,0	26,20	1 779,2	97,44	188,3	2 014,3	28,90	5,63	3,5
1995.	siječanj	1 979,6	28,51	1 768,8	89,35	5,5	1 985,1	28,59	4,59	7,3
	veljača	1 995,7	28,38	1 804,8	90,44	7,1	2 002,8	28,48	4,64	11,2
	ožujak	2 006,7	28,36	1 829,2	91,15	0,9	2 007,6	28,37	4,69	3,6
	travanj	2 030,6	28,38	1 836,5	90,44	1,1	2 031,7	28,39	4,66	10,6
	svibanj	2 168,9	29,20	1 948,9	89,86	6,5	2 175,4	29,29	4,82	22,2
	lipanj	2 256,9	29,88	2 046,1	90,66	133,3	2 390,2	31,64	5,62	20,3
	srpanj	2 280,1	29,87	2 065,5	90,59	369,2	2 649,3	34,71	6,59	12,9
	kolovoz	2 352,6	29,86	2 134,4	90,72	541,5	2 894,2	36,74	7,14	16,4
	rujan	2 504,9	30,53	2 275,3	90,84	608,4	3 113,3	37,95	7,24	37,3
	listopad	2 517,1	30,87	2 291,0	91,02	771,6	3 288,7	40,33	7,70	40,8
	studenj	2 473,1	30,88	2 247,3	90,87	832,3	3 305,3	41,27	7,89	17,3
	prosinac	2 431,8	30,90	2 215,9	91,12	826,5	3 258,4	41,40	7,93	45,9
1996.	siječanj	2 407,0	30,87	2 197,6	91,30	805,5	3 212,6	41,21	7,90	4,7
	veljača	2 430,5	30,88	2 203,8	90,67	798,0	3 228,4	41,01	7,83	0,0
	ožujak	2 446,9	31,02	2 225,5	90,95	798,1	3 244,9	41,14	7,83	0,1

Tablica F4: INDIKATORI LIKVIDNOSTI POSLOVNIH BANAKA
Prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i %

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva	Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Dragovoljno upisani blagajnički zapisi NBH
1	2	3	4	5	6
1993.	prosinac	-18,5	-0,52	188,0	1,9
1994.	lipanj	126,5	2,41	243,2	187,6
	srpanj	102,5	1,81	206,6	68,7
	kolovoz	163,5	2,69	159,5	79,9
	rujan	126,0	1,81	238,9	194,9
	listopad	136,0	1,95	271,6	157,1
	studeni	146,3	2,11	234,1	126,1
	prosinac	119,5	1,72	393,7	210,2
1995.	siječanj	24,9	0,36	229,3	389,0
	veljača	12,9	0,18	231,3	401,0
	ožujak	65,1	0,92	96,6	336,0
	travanj	25,3	0,35	154,8	365,0
	svibanj	17,2	0,23	154,2	280,3
	lipanj	43,5	0,58	144,3	263,7
	srpanj	29,2	0,38	154,4	256,3
	kolovoz	57,9	0,74	106,7	273,3
	rujan	28,9	0,35	206,4	336,6
	listopad	7,0	0,09	209,5	269,6
	studeni	56,1	0,70	107,2	193,5
	prosinac	49,4	0,63	199,4	218,7
1996.	siječanj	86,5	1,11	64,9	206,6
	veljača	71,2	0,90	116,1	271,8
	ožujak	92,3	1,17	79,0	293,5

Tablica G1: AKTIVNE KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA
Mjesečne vagane prosječne kamratne stope, u % na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na tržištu novca		Kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule			Kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom			Kamatne stope na devizne kredite		
		Na dnevnom tržištu	Na prekonoćnom tržištu	Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite	Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite	Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1992.	prosinac	2 182,26	2 182,26	2 332,92	2 384,89	1 166,29	20,41	9,90	21,41	....	....	....
1993.	prosinac	86,90	34,49	59,00	59,00	78,97	21,84	19,00	23,14	....	....	....
1994.	rujan	17,42	8,50	15,17	15,21	12,64	12,51	13,28	11,96	....	....	....
	listopad	17,11	8,50	15,46	15,52	12,93	12,14	12,11	12,18	....	....	....
	studenj	16,98	8,50	15,65	15,73	13,75	12,77	14,30	11,61	....	....	....
	prosinac	17,76	8,50	15,39	15,43	13,82	11,99	12,38	11,65	....	....	....
1995.	siječanj	17,03	8,50	16,00	16,05	13,63	12,31	11,82	12,68	....	....	....
	veljača	16,76	8,50	16,13	16,16	14,36	15,03	19,11	12,84	....	....	....
	ožujak	17,81	8,50	16,72	16,80	13,26	14,45	16,70	12,56	....	....	....
	travanj	17,24	8,50	17,56	17,69	14,59	20,41	19,68	21,26	....	....	....
	svibanj	18,22	8,50	18,72	18,80	15,33	19,25	17,27	21,15	....	....	....
	lipanj	21,96	21,96	22,62	22,77	15,18	21,58	20,77	22,01	....	....	....
	srpanj	22,75	22,74	21,88	22,62	10,10	21,70	25,80	13,10	17,28	17,12	17,94
	kolovoz	23,13	23,07	22,01	22,61	11,86	25,99	30,00	13,80	33,76	35,23	17,32
	rujan	22,97	22,97	21,73	21,80	16,86	23,62	29,60	13,90	16,58	16,63	13,73
	listopad	23,78	23,80	23,52	23,56	17,35	24,67	30,32	16,21	8,37	8,29	13,05
	studenj	24,76	24,75	24,21	24,39	17,24	22,97	31,20	12,33	16,77	16,86	13,97
	prosinac	27,15	27,26	22,32	22,56	13,48	19,56	21,62	14,33	15,73	16,56	12,27
1996.	siječanj	29,55	29,70	26,37	26,57	16,20	24,02	26,71	11,26	17,72	18,02	14,92
	veljača	30,01	30,01	25,81	26,00	14,85	26,21	31,52	11,55	17,70	17,76	15,00
	ožujak	29,41	29,40	24,87	25,15	16,36	22,75	27,28	12,85	17,62	18,67	14,26
Relativni značaj ¹⁾		7,01	56,95	24,53	23,75	0,78	11,10	7,61	3,48	0,41	0,31	0,10

1) Relativni značaj predstavlja postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G2: PASIVNE KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA
Mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u % na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske depozite			Kamatne stope na štedne i oroč. dep. s val. klauzulom	Kamatne stope na devizne depozite		
		Ukupni prosjek	Na depozite po viđenju	Na štedne i oročene depozite ¹⁾		Ukupni prosjek	Na depozite po viđenju	Na štedne i oročene depozite ¹⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1992.	prosinac	434,47	184,69	1 867,18	6,04	....	....	....
1993.	prosinac	27,42	18,16	52,16	5,91	....	....	....
1994.	rujan	4,31	3,04	8,63	7,83	....	....	....
	listopad	4,89	3,45	9,13	7,57	....	....	....
	studen	5,00	3,55	9,04	7,53	....	....	....
	prosinac	5,03	3,55	9,65	6,95	....	....	....
1995.	siječanj	5,10	3,62	9,19	6,12	....	....	....
	veljača	5,49	3,79	10,11	6,75	....	....	....
	ožujak	5,26	3,80	10,27	7,53	....	....	....
	travanj	5,25	3,79	10,47	6,72	....	....	....
	svibanj	5,25	3,82	10,65	6,86	....	....	....
	lipanj	5,40	3,87	11,20	6,46	....	....	....
	srpanj	5,24	3,81	10,55	8,13	4,55	3,33	6,19
	kolovoz	5,32	3,72	11,33	9,75	5,22	3,93	6,92
	rujan	5,94	4,05	12,35	8,31	4,64	3,14	6,56
	listopad	5,76	4,15	11,21	9,10	3,66	1,74	5,94
	studen	6,19	3,94	14,06	13,05	4,61	2,92	6,66
	prosinac	6,10	3,88	13,65	12,69	4,57	2,82	6,83
1996.	siječanj	6,35	3,95	14,81	11,22	4,61	2,95	6,71
	veljača	6,56	3,97	15,22	13,02	4,72	2,79	7,00
	ožujak	6,44	3,92	14,88	9,72	4,70	2,90	6,80

1) Do lipnja 1995. g. u kolonama 5 i 9 iskazuju se prosječne kamatne stope vagane prema stanjima depozita koncem mjeseca, a od srpnja 1995. g. vagane prema iznosima depozita zaprimljenih tijekom izvještajnog mjeseca.

Tablica G3: TRGOVINA POSLOVNIH BANAKA INOZEMNIM SREDSTVIMA PLAĆANJA
U milijunima DEM, tekući tečaj

	1994.	1995.	1 9 9 4.				1 9 9 5.				1996.		
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	I	II	III
A. Kupnja inozemnih sredstava plaćanja													
1. Pravne osobe	2 861,3	3 295,9	600,2	682,2	813,8	765,1	825,9	785,9	769,4	914,7	349,3	320,3	299,2
2. Fizičke osobe	3 463,8	3 492,4	520,8	781,2	1 201,9	959,9	726,8	914,5	1 045,5	805,6	245,0	253,7	279,9
2.1. Domaće fizičke osobe	2 512,8	2 908,9	449,1	612,7	758,6	692,4	641,5	762,4	786,2	718,8	218,0	227,5	252,7
2.2. Strane fizičke osobe	951,0	583,4	71,7	168,5	443,3	267,5	85,3	152,1	259,3	86,8	27,0	26,2	27,2
3. Banke	375,0	599,9	56,4	90,5	98,6	129,5	135,2	176,4	158,0	130,3	62,4	56,4	66,7
4. Narodna banka Hrvatske	434,0	334,0	54,0	63,0	86,0	231,0	83,2	13,8	48,2	188,8	24,4	7,0	9,4
Ukupno (1+2+3+4)	7 134,1	7 722,2	1 231,4	1 616,9	2 200,3	2 085,5	1 771,2	1 890,5	2 021,1	2 039,4	681,1	637,4	655,2
B. Prodaja inozemnih sredstava plaćanja													
1. Pravne osobe	3 845,8	5 000,4	689,2	871,2	1 077,4	1 208,0	1 182,6	1 186,0	1 300,9	1 330,9	506,5	431,9	486,9
2. Fizičke osobe	1 221,8	1 502,7	232,9	327,0	316,1	345,8	334,0	323,9	383,3	461,5	132,6	123,6	123,1
2.1. Domaće fizičke osobe	1 221,8	1 502,7	232,9	327,0	316,1	345,8	334,0	323,9	383,3	461,5	132,6	123,6	123,1
2.2. Strane fizičke osobe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	375,0	599,9	56,4	90,5	98,6	129,5	135,2	176,4	158,0	130,3	62,4	56,4	66,7
4. Narodna banka Hrvatske	1 407,0	663,2	201,0	269,0	520,0	417,0	90,5	272,1	223,3	77,3	8,4	3,7	5,8
Ukupno (1+2+3+4)	6 849,6	7 766,2	1 179,5	1 557,7	2 012,1	2 100,3	1 742,3	1 958,5	2 065,5	2 000,0	709,9	615,6	682,5
C. Neto kupnja poslovnih banaka (A-B)													
1. Pravne osobe	- 984,5	- 1 704,5	- 89,0	- 189,0	- 263,6	- 442,9	- 356,7	- 400,2	- 531,5	- 416,2	- 157,2	- 111,6	- 187,7
2. Fizičke osobe	2 242,0	1 989,7	287,9	454,2	885,8	614,1	392,8	590,5	662,3	344,1	112,4	130,1	156,8
2.1. Domaće fizičke osobe	1 291,0	1 406,3	216,2	285,7	442,5	346,6	307,6	438,4	403,0	257,3	85,4	103,9	129,6
2.2. Strane fizičke osobe	951,0	583,4	71,7	168,5	443,3	267,5	85,3	152,1	259,3	86,8	27,0	26,2	27,2
3. Narodna banka Hrvatske	- 973,0	- 329,2	- 147,0	- 206,0	- 434,0	- 186,0	- 7,3	- 258,3	- 175,1	111,5	16,0	3,3	3,6
Ukupno (1+2+3)	284,5	- 44,0	51,9	59,2	188,2	- 14,8	28,9	- 68,0	- 44,3	39,4	- 28,8	21,8	27,3

Tablica H1: PLATNA BILANCA - SVODNA TABLICA
U milijunima USD

	1993.	1994.	1995.	1995.				1996.
				Q1	Q2	Q3	Q4	I
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	104,0	103,4	-1 712,0	- 340,3	- 476,9	- 413,0	- 555,5	- 21,7
1. Robe, usluge i dohodak (2+5)	- 272,0	- 355,9	-2 357,8	- 481,7	- 619,6	- 574,0	- 756,2	- 99,5
1.1. Prihodi	5 822,2	6 653,9	7 375,3	1 762,2	1 938,1	1 920,7	1 754,3	616,2
1.2. Rashodi	-6 094,1	-7 009,8	-9 733,1	-2 244,0	-2 557,7	-2 494,7	-2 510,5	- 715,7
2. Robe i usluge (3+4)	- 130,7	- 231,4	-2 264,5	- 475,8	- 579,3	- 570,8	- 712,3	- 90,4
2.1. Prihodi	5 710,5	6 552,9	7 201,9	1 719,3	1 903,4	1 880,4	1 698,8	602,3
2.2. Rashodi	-5 841,2	-6 784,3	-9 466,4	-2 195,0	-2 482,8	-2 451,2	-2 411,1	- 692,7
3. Robe	- 762,5	- 968,9	-2 877,2	- 569,7	- 778,4	- 802,3	- 800,4	- 137,4
3.1. Prihodi	3 903,8	4 260,4	4 632,7	1 165,7	1 199,1	1 177,4	1 090,5	389,7
3.2. Rashodi	-4 666,4	-5 229,3	-7 509,9	-1 735,4	-1 977,5	-1 979,7	-1 890,9	- 527,0
4. Usluge	631,9	737,5	612,7	93,9	199,1	231,5	88,2	47,0
4.1. Prihodi	1 806,7	2 292,5	2 569,2	553,6	704,3	702,9	608,4	212,6
4.2. Rashodi	-1 174,9	-1 555,0	-1 956,5	- 459,7	- 505,2	- 471,4	- 520,2	- 165,7
5. Dohodak	- 141,3	- 124,5	- 93,3	- 6,0	- 40,3	- 3,2	- 43,9	- 9,1
5.1. Prihodi	111,6	101,0	173,4	43,0	34,7	40,3	55,4	13,9
5.2. Rashodi	- 252,9	- 225,5	- 266,7	- 48,9	- 74,9	- 43,5	- 99,3	- 23,0
6. Tekući transferi	376,0	459,3	645,8	141,4	142,7	161,0	200,7	77,8
6.1. Prihodi	554,9	602,1	814,6	178,6	186,5	201,3	248,2	91,7
6.2. Rashodi	- 178,9	- 142,8	- 168,8	- 37,2	- 43,8	- 40,3	- 47,5	- 13,9
B. KAPITALNE I FINACIJSKE TRANSAKCIJE	- 179,8	- 204,9	409,2	- 46,3	136,9	108,7	209,8	155,6
B1. Kapitalne transakcije	-	-	-	-	-	-	-	-
B2. Financijske transakcije, isključujući dev. rezerve	269,8	583,6	901,7	83,9	427,6	226,3	163,8	103,5
1. Izravne investicije (pasiva) DIR, INV.	74,3	97,6	80,5	18,0	20,9	17,5	24,1	7,6
2. Portfolio investicije	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Ostale investicije OTHER	195,4	486,1	821,8	65,9	406,7	208,8	139,7	95,9
3.1. Aktiva	44,2	241,8	49,8	- 30,2	195,6	87,2	- 202,8	39,1
3.2. Pasiva	151,2	244,2	771,4	96,1	211,1	121,6	342,5	56,8
B3. Devizne rezerve (NBH)	- 449,6	- 788,6	- 492,6	- 130,2	- 290,8	- 117,6	46,0	52,1
C. NETO GREŠKE I PROPUSTI	75,8	101,5	1 302,9	386,7	340,0	304,3	345,7	- 133,9

Tablica H2: PLATNA BILANCA - ROBE I USLUGE
U milijunima USD

	1993.	1994.	1995.	1995.				1996.
				Q1	Q2	Q3	Q4	I
1. Robe	- 762,5	- 968,9	-2 877,2	- 569,7	- 778,4	- 728,6	- 800,4	- 137,4
1.1. Prihodi	3 903,8	4 260,4	4 632,7	1 165,7	1 199,1	1 177,4	1 090,5	389,7
1.1.1. Proizvodi za reprodukciju	1 975,7	2 073,1	2 443,1	592,7	653,0	607,7	589,6	218,7
1.1.2. Proizvodi za investicije	350,5	528,0	539,6	129,8	169,7	145,4	94,7	43,9
1.1.3. Proizvodi za široku potrošnju	1 577,5	1 659,3	1 650,0	443,1	376,4	424,4	406,1	127,1
1.2. Rashodi	-4 666,4	-5 229,3	-7 509,9	-1 735,4	-1 977,5	-1 906,1	-1 890,9	- 527,0
1.2.1. Proizvodi za reprodukciju	-2 749,5	-2 929,0	-4 154,6	- 971,0	-1 084,7	-1 100,6	- 998,3	- 315,9
1.2.2. Proizvodi za investicije	- 748,6	- 898,1	-1 314,3	- 314,7	- 337,3	- 297,4	- 365,0	- 82,3
1.2.3. Proizvodi za široku potrošnju	-1 168,3	-1 402,2	-2 040,9	- 449,7	- 555,5	- 508,1	- 527,6	- 128,8
2. Usluge	631,9	737,5	612,7	93,9	199,1	231,5	88,2	47,0
2.1. Transport	178,6	120,4	59,9	5,5	28,7	31,1	- 5,4	18,1
2.1.1. Prihodi	674,8	630,9	654,5	146,8	183,7	179,1	145,0	64,1
2.1.2. Rashodi	- 496,2	- 510,6	- 594,6	- 141,2	- 155,0	- 148,0	- 150,4	- 46,0
2.2. Putovanja - turizam	533,2	874,7	813,2	135,8	253,4	268,1	156,0	55,9
2.2.1. Prihodi	831,6	1 426,9	1 583,8	317,0	447,1	449,6	370,1	125,9
2.2.2. Rashodi	- 298,4	- 552,3	- 770,8	- 181,1	- 193,8	- 181,5	- 214,2	- 70,0
2.3. Ostale usluge	- 79,9	- 257,5	- 260,5	- 47,5	- 82,9	- 67,7	- 62,5	- 27,0
2.3.1. Prihodi	300,4	234,7	330,8	89,8	73,5	74,3	93,2	22,7
2.3.2. Rashodi	- 380,2	- 492,2	- 591,3	- 137,3	- 156,5	- 141,9	- 155,6	- 49,7
Ukupno (1+2)	- 130,7	- 231,4	-2 264,5	- 475,8	- 579,3	- 497,1	- 712,3	- 90,4

Tablica H3: PLATNA BILANCA - DOHODAK I TEKUĆI TRANSFERI
U milijunima USD

	1993.	1994.	1995.	1995.				1996.
				Q1	Q2	Q3	Q4	I
1. Dohodak	- 141,3	- 124,5	- 93,3	- 6,0	- 40,3	- 3,2	- 43,9	- 9,1
1.1. Prihodi	111,6	101,0	173,4	43,0	34,7	40,3	55,4	13,9
1.1.1. Naplaćene kamate	108,3	100,3	172,4	42,6	34,8	40,0	55,1	13,9
1.1.2. Ostalo	3,3	0,7	1,0	0,4	- 0,1	0,4	0,4	0,0
1.2. Rashodi	- 252,9	- 225,5	- 266,7	- 48,9	- 74,9	- 43,5	- 99,3	- 23,0
1.2.1. Plaćene kamate	- 162,8	- 141,0	- 168,5	- 31,8	- 32,4	- 32,0	- 72,4	- 15,8
1.2.2. Kamate kašnjenja	- 75,6	- 78,4	- 85,2	- 16,5	- 34,2	- 9,4	- 25,1	- 6,9
1.2.3. Ostalo	- 14,5	- 6,1	- 13,0	- 0,6	- 8,3	- 2,1	- 1,9	- 0,3
2. Tekući transferi	376,0	459,3	645,8	141,4	142,7	161,0	200,7	77,8
2.1. Država	249,8	235,3	279,8	69,1	61,6	69,0	80,2	27,0
2.1.1. Prihodi	255,7	261,9	309,2	74,5	70,4	77,1	87,1	28,6
2.1.2. Rashodi	- 6,0	- 26,6	- 29,3	- 5,4	- 8,9	- 8,1	- 7,0	- 1,5
2.2. Ostali sektori	126,2	224,0	366,0	72,3	81,1	92,0	120,6	50,8
2.2.1. Prihodi	299,2	340,2	505,5	104,2	116,1	124,2	161,1	63,1
2.2.2. Rashodi	- 172,9	- 116,2	- 139,5	- 31,9	- 35,0	- 32,2	- 40,5	- 12,4
Ukupno (1+2)	234,7	334,8	552,5	135,5	102,4	157,8	156,8	68,7

Tablica H4: PLATNA BILANCA - OSTALE INVESTICIJE
U milijunima USD

	1993.	1994.	1995.	1995.				1996.
				Q1	Q2	Q3	Q4	I
1. Aktiva	44,2	241,8	49,8	- 30,2	195,6	87,2	- 202,8	39,1
1.1. Valuta i depoziti	44,2	241,8	49,8	- 30,2	195,6	87,2	- 202,8	39,1
1.1.1. Banke	- 210,6	- 189,5	- 467,1	- 115,9	- 36,6	- 8,2	- 306,4	- 26,1
1.1.2. Ostali sektori	254,8	431,3	516,9	85,7	232,2	95,4	103,6	65,2
2. Pasiva	151,2	244,2	771,4	96,1	211,1	121,7	342,5	56,8
2.1. Krediti	- 118,5	- 21,5	430,7	25,9	72,4	57,1	275,3	14,8
2.1.1. Narodna banka Hrvatske	- 24,0	105,5	97,6	- 1,1	100,9	-	- 2,2	-
2.1.1.1. Krediti i zajmovi MMF-a	- 24,0	105,5	97,6	- 1,1	100,9	-	- 2,2	-
2.1.1.1.1. Korištenja	-	114,2	103,0	-	103,0	-	-	-
2.1.1.1.2. Otplate	- 24,0	- 8,7	- 5,4	- 1,1	- 2,1	-	- 2,2	-
2.1.2. Država	- 7,8	- 1,8	93,5	- 3,3	- 6,4	- 3,6	106,8	0,1
2.1.2.1. Dugoročni krediti	- 7,8	- 1,8	- 6,5	- 3,3	- 6,4	- 3,6	6,8	0,1
2.1.2.1.1. Korištenja	3,7	10,4	9,4	0,6	-	-	8,8	0,7
2.1.2.1.2. Otplate	- 11,5	- 12,2	- 15,9	- 3,9	- 6,4	- 3,6	- 2,0	- 0,6
2.1.2.2. Kratkoročni krediti (neto)	-	-	100,0	-	-	-	100,0	-
2.1.3. Banke	- 115,8	- 41,7	176,2	24,0	- 27,7	14,5	165,4	- 0,8
2.1.3.1. Dugoročni krediti	- 133,2	- 56,7	- 94,2	- 19,2	- 44,1	- 7,3	- 23,6	4,7
2.1.3.1.1. Korištenja	55,2	69,4	72,0	4,5	17,5	18,0	32,0	13,6
2.1.3.1.2. Otplate	- 188,4	- 126,1	- 166,2	- 23,7	- 61,6	- 25,3	- 55,6	- 8,9
2.1.3.2. Kratkoročni krediti (neto)	17,4	15,0	270,4	43,2	16,4	21,8	189,0	- 5,5
2.1.4. Ostali sektori	29,1	- 83,5	63,4	6,3	5,6	46,2	5,3	15,4
2.1.4.1. Dugoročni krediti	- 50,7	- 78,3	- 36,1	- 13,0	- 37,2	23,0	- 8,9	3,3
2.1.4.1.1. Korištenja	94,7	104,5	233,7	24,1	41,2	79,0	89,4	19,2
2.1.4.1.2. Otplate	- 145,4	- 182,8	- 269,8	- 37,1	- 78,4	- 56,0	- 98,3	- 15,9
2.1.4.2. Kratkoročni krediti (neto)	79,8	- 5,2	99,5	19,3	42,8	23,2	14,2	12,1
2.2. Ostala pasiva (kratkoročna)	269,7	265,8	340,7	70,2	138,7	64,6	67,2	42,0
2.2.1. Država	-	-	0,3	-	3,2	- 2,8	- 0,1	-
2.2.2. Banke	221,6	165,8	209,5	55,1	70,9	10,5	73,0	5,3
2.2.3. Ostali sektori	48,1	100,0	130,9	15,1	64,6	56,9	- 5,7	36,7
Ukupno (1+2)	195,4	486,1	821,2	65,9	406,7	208,9	139,7	95,9

Tablica H5: DEVIZNE REZERVE NARODNE BANKE HRVATSKE
Kraj razdoblja, u milijunima USD

		Ukupno	Specijalna prava vučenja	Rezervna pozicija u MMF-u	D e v i z e		
					Ukupno	Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice
1991.	prosinac	-	-	-	-	-	-
1992.	prosinac	166,8	-	-	166,8	166,8	-
1993.	prosinac	616,4	3,7	-	612,7	612,7	-
1994.	lipanj	866,1	0,3	-	865,8	865,8	-
	srpanj	970,1	4,4	-	965,7	965,7	-
	kolovoz	1 082,1	3,5	-	1 078,6	1 078,6	-
	rujan	1 160,3	2,4	-	1 157,9	1 157,9	-
	listopad	1 393,9	6,9	-	1 387,0	1 387,0	-
	studen	1 369,2	5,7	-	1 363,5	1 363,5	-
	prosinac	1 405,0	4,5	-	1 400,5	1 400,5	-
1995.	siječanj	1 445,2	4,6	-	1 440,6	1 440,6	-
	veljača	1 478,2	2,0	-	1 476,2	1 476,2	-
	ožujak	1 535,2	5,5	-	1 529,7	1 529,7	-
	travanj	1 642,3	105,3	-	1 537,0	1 537,0	-
	svibanj	1 719,6	103,1	-	1 616,5	1 616,5	-
	lipanj	1 825,9	102,7	-	1 723,2	1 723,2	-
	srpanj	1 911,3	102,1	-	1 809,2	1 809,2	-
	kolovoz	1 863,3	95,3	-	1 768,0	1 768,0	-
	rujan	1 943,5	146,6	-	1 797,0	1 786,2	10,7
	listopad	1 905,3	143,0	-	1 762,3	1 714,7	47,5
	studen	1 892,4	140,3	-	1 752,1	1 680,2	71,8
	prosinac	1 897,5	139,8	-	1 757,7	1 653,3	104,3
1996.	siječanj	1 845,5	137,0	-	1 708,4	1 592,0	116,4
	veljača	1 884,3	137,8	-	1 746,5	1 627,6	118,9
	ožujak	1 889,6	138,0	-	1 751,6	1 644,5	107,1

Tablica H6: GODIŠNJI I MJESEČNI PROSJECI SREDNJIH DEVIZNIH TEČAJEVA NARODNE BANKE HRVATSKE

		HRK/100 ATS	HRK/100 FRF	HRK/100 ITL	HRK/100 CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/100 DEM	HRK/XEU
1992.		2,4435	5,0688	0,0210	19,1620	0,4540	0,2657	17,1934	-
1993.		30,5459	62,3241	0,2240	243,3658	5,3688	3,5776	214,8962	4,1336
1994.		52,4804	107,9560	0,3715	438,1763	9,1662	5,9961	369,2044	7,0874
1995.		51,8734	104,7969	0,3213	442,5311	8,2530	5,2300	364,9286	6,7578
1994.	lipanj	52,8531	108,8695	0,3806	440,3091	9,2451	6,0736	371,7335	7,1523
	srpanj	52,6111	107,9881	0,3716	438,7988	8,9913	5,8286	370,1009	7,0736
	kolovoz	52,4970	107,7834	0,3648	438,4300	8,9066	5,7722	369,3703	7,0387
	rujan	52,4753	107,9486	0,3654	442,8756	8,9517	5,7380	369,3110	7,0445
	listopad	52,3050	107,5676	0,3615	442,6421	8,9841	5,6012	368,1161	7,0217
	studenj	51,8672	106,3391	0,3550	434,1770	8,9271	5,6144	365,0980	6,9525
	prosinac	51,7094	105,6959	0,3506	430,4322	8,9232	5,7248	363,9458	6,9375
1995.	siječanj	51,5934	104,9913	0,3450	431,6409	8,7581	5,5645	362,9735	6,8787
	veljača	51,5903	104,4164	0,3381	429,0141	8,5794	5,4555	363,0535	6,8261
	ožujak	51,5608	102,3676	0,3026	435,0267	8,1783	5,1145	362,9025	6,6470
	travanj	51,5376	103,4255	0,2925	440,0785	8,0576	5,0101	362,6410	6,6497
	svibanj	51,1379	101,6416	0,3058	433,6728	8,0463	5,0622	359,6267	6,6182
	lipanj	51,1905	102,5027	0,3079	435,5881	8,0517	5,0465	359,9503	6,6476
	srpanj	51,3085	103,5973	0,3108	433,5420	7,9861	5,0086	360,8377	6,6733
	kolovoz	51,5752	105,4445	0,3260	438,0572	8,2038	5,2267	362,6948	6,7829
	rujan	52,4843	107,0436	0,3342	453,2701	8,4059	5,4016	369,1623	6,8895
	listopad	52,8658	106,4992	0,3275	459,5187	8,3019	5,2596	372,0225	6,8313
	studenj	52,8846	107,8401	0,3302	461,5286	8,2401	5,2614	372,1133	6,8284
	prosinac	52,7522	107,7925	0,3355	459,4350	8,2262	5,3484	371,1654	6,8204
1996.	siječanj	52,6830	108,2060	0,3412	459,5670	8,2753	5,4049	370,5077	6,8323
	veljača	52,6304	107,6193	0,3450	453,7723	8,3341	5,4341	370,1289	6,7954
	ožujak	52,5526	107,9038	0,3490	456,3227	8,3349	5,4581	369,5767	6,8452
	travanj	52,4445	108,6350	0,3537	455,7257	8,3997	5,5376	368,8233	6,8932

Tablica H7: SREDNJI DEVIZNI TEČAJEVI NARODNE BANKE HRVATSKE NA KRAJU RAZDOBLJA

	HRK/100	ATS	HRK/100	FRF	HRK/100	ITL	HRK/100	CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/100	DEM	HRK/XEU
1994. siječanj	53,6964		111,0564		0,3862		447,1287		9,8246	6,5441	377,5054		7,3315
veljača	51,1168		105,7299		0,3667		430,8489		9,1448	6,1780	359,5216		6,9553
ožujak	52,0348		107,0644		0,3753		431,0749		9,0641	6,1389	366,1073		7,0509
travanj	52,5086		107,7509		0,3853		434,4392		9,2775	6,1445	369,4148		7,1345
svibanj	52,8201		108,7750		0,3839		435,4813		9,2387	6,1213	371,6456		7,1590
lipanj	52,8661		108,3885		0,3762		442,0245		9,1170	5,8656	371,7600		7,1162
srpanj	52,5311		108,2208		0,3698		435,5173		8,9964	5,8880	369,4300		7,0713
kolovoz	52,5278		108,0002		0,3656		437,5311		8,9699	5,8476	369,6800		7,0524
rujan	52,5088		108,3340		0,3673		445,7353		9,0259	5,7261	369,5200		7,0693
listopad	52,0788		107,0513		0,3585		438,6530		8,9790	5,4919	366,5200		6,9888
studen	51,7762		106,2313		0,3532		430,5183		8,9250	5,6979	364,4800		6,9528
prosinac	51,6285		105,2510		0,3465		428,8893		8,7842	5,6287	363,2100		6,9024
1995. siječanj	51,6341		104,6006		0,3434		430,9955		8,7295	5,4954	363,0200		6,8571
veljača	51,5638		102,8536		0,3186		427,7114		8,3662	5,2908	362,8800		6,7369
ožujak	51,5752		102,7286		0,2915		439,5104		8,0530	4,9972	362,9600		6,6030
travanj	51,0978		101,3986		0,2937		435,8985		8,0110	4,9518	359,5300		6,5927
svibanj	51,1811		102,0650		0,3037		436,2747		7,9755	4,9910	359,8400		6,6236
lipanj	51,3083		102,9121		0,3074		434,0345		7,9787	5,0422	360,8000		6,6492
srpanj	51,3969		104,4659		0,3152		435,0174		8,0026	5,0071	361,5200		6,7138
kolovoz	51,6744		105,6669		0,3292		441,5784		8,2850	5,3643	363,4100		6,8107
rujan	52,6962		107,3766		0,3263		460,9657		8,3070	5,2550	370,7500		6,8563
listopad	52,8632		107,1212		0,3285		460,4641		8,2642	5,2534	372,0300		6,8241
studen	52,8233		108,4337		0,3345		459,5290		8,1877	5,3393	371,6600		6,8675
prosinac	52,6742		108,5365		0,3358		461,8693		8,2345	5,3161	370,5900		6,8122
1996. siječanj	52,7361		107,9764		0,3452		455,9974		8,2884	5,5057	370,8300		6,7906
veljača	52,4763		107,5640		0,3477		453,4799		8,2636	5,3706	369,0600		6,8173
ožujak	52,6109		108,4996		0,3474		458,8962		8,3186	5,4576	369,9600		6,8505
travanj	51,9521		108,2838		0,3567		452,0397		8,4092	5,5669	365,5200		6,8795

Tablica H8: INOZEMNI DUG ¹⁾
U milijunima USD, srednji tečaj NBH

	1993.	1994.	1995.				1996.	
	XII	XII	III	VI	IX	XII	I	II
STANJE DUGA								
1. Srednjoročni i dugoročni krediti	2 431,3	2 771,0	2 962,5	3 082,7	3 060,0	3 111,3	3 079,7	3 142,8
1.1. Javni kreditori	1 041,4	1 187,8	1 248,8	1 334,5	1 308,0	1 318,0	1 307,3	1 330,7
1.1.1. Međunarodne financijske organizacije	319,6	404,0	417,9	507,0	486,0	493,7	480,0	490,9
1.1.2. Vlade	721,8	783,8	830,9	827,5	822,0	824,3	827,3	839,8
1.2. Privatni kreditori	1 389,9	1 583,2	1 713,7	1 748,2	1 752,0	1 793,3	1 772,4	1 812,1
1.2.1. Banke	1 266,5	1 392,8	1 510,3	1 539,2	1 509,3	1 508,8	1 489,8	1 529,2
U tome: Osigurano od vladinih agencija	244,9	301,9	321,8	328,7	318,1	297,3	292,0	295,7
1.2.2. Ostalo	123,4	190,4	203,4	209,0	242,7	284,5	282,6	282,9
U tome: Osigurano od vladinih agencija	18,0	29,5	31,5	31,2	29,9	37,5	35,9	35,9
2. Kratkoročni krediti	54,6	50,5	62,8	92,5	91,8	225,1	230,3	248,8
2.1. Banke	10,5	15,7	24,8	30,1	30,1	136,2	144,2	154,4
2.2. Ostalo	44,1	34,8	38,0	62,4	61,7	88,9	86,1	94,4
Ukupno (1+2)	2 485,9	2 821,5	3 025,3	3 175,2	3 151,8	3 336,4	3 310,0	3 391,6
U tome: Dospjela neizmirena glavnica	543,4	753,5	829,6	933,9	943,6	950,5	930,5	947,1
DOSPJELE NEIZMIRENE KAMATE								
3. Srednjoročni i dugoročni krediti	152,1	244,6	276,8	307,3	306,9	322,9	323,0	329,2
3.1. Javni kreditori	36,7	45,8	49,7	52,5	49,9	51,0	50,9	52,0
3.1.1. Međunarodne financijske organizacije	1,4	1,8	2,1	2,1	2,4	2,2	2,2	2,3
3.1.2. Vlade	35,3	44,0	47,6	50,4	47,5	48,8	48,7	49,7
3.2. Privatni kreditori	115,4	198,8	227,1	254,8	257,0	271,9	272,1	277,2
3.2.1. Banke	109,8	191,6	218,5	245,4	247,6	263,7	264,3	271,3
U tome: Osigurano od vladinih agencija	16,6	18,7	21,1	22,5	21,4	14,4	14,2	14,4
3.2.2. Ostalo	5,6	7,2	8,6	9,4	9,4	8,2	7,8	5,9
U tome: Osigurano od vladinih agencija	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,0	0,0	0,0
4. Kratkoročni krediti	0,3	0,5	0,7	2,2	2,2	1,6	1,6	1,6
4.1. Banke	0,1	0,2	0,4	0,8	0,4	0,3	0,3	0,4
4.2. Ostalo	0,2	0,3	0,3	1,4	1,8	1,3	1,3	1,2
Ukupno (3+4)	152,4	245,1	277,5	309,5	309,1	324,5	324,6	330,8
UKUPNO (1+2+3+4)	2 638,3	3 066,6	3 302,8	3 484,7	3 460,9	3 660,9	3 634,6	3 722,4

1) U tablici se iskazuju podaci o stanju duga za korisnike iz Republike Hrvatske. Nealocirani dug bivše SFRJ nije uključen.

Tablica I1: UKUPNI PRIHODI I RASHODI KONSOLIDIRANE SREDIŠNJE DRŽAVE
U milijunima kuna

	1994.	1995.	1995.				1996.	
			Q1	Q2	Q3	Q4	I	II
PRIHODI I POTPORE								
1. Državni proračun	23 142,6	27 980,8	6 085,7	6 905,6	7 201,0	7 788,5	2 133,4	2 215,8
2. Republički fondovi	13 739,6	15 302,3	3 513,4	3 742,9	3 966,6	4 079,4	1 261,8	1 322,4
2.1. Fond mirov. i inv. osiguranja	7 165,1	8 720,4	1 986,0	2 144,5	2 231,8	2 358,2	692,1	735,3
2.2. Fond zdravstvenog osiguranja	3 775,2	4 558,1	1 065,4	1 146,5	1 165,6	1 180,5	393,9	408,0
2.3. Fond za zapošljavanje	556,7	691,2	160,4	128,2	221,7	180,9	56,6	62,6
2.4. Sredstva doplatka za djecu	689,4	782,1	178,9	200,7	201,2	201,4	62,3	66,2
2.5. Hrvatske ceste ¹⁾	1 117,5	-	-	-	-	-	-	-
2.6. Hrvatska vodoprivreda	435,7	550,5	122,8	123,1	146,3	158,4	56,9	50,3
A. Ukupno (1+2)	36 882,3	43 283,1	9 599,1	10 648,5	11 167,6	11 867,9	3 395,2	3 538,2
RASHODI I NETO POSUDBE (umanjeni za otplate)								
3. Državni proračun	20 732,4	26 189,3	5 411,8	6 416,2	6 447,2	7 914,0	2 101,1	1 908,0
4. Republički fondovi	14 736,9	17 976,8	4 066,6	4 365,3	4 676,9	4 868,0	1 764,6	1 759,4
4.1. Fond mirov. i inv. osiguranja	6 685,6	8 860,7	1 925,5	2 195,1	2 258,2	2 481,9	810,2	817,9
4.2. Fond zdravstvenog osiguranja	5 255,7	7 083,1	1 654,9	1 634,0	1 940,0	1 854,2	731,0	734,7
4.3. Fond za zapošljavanje	416,1	445,9	134,9	119,9	88,7	102,4	61,9	72,9
4.4. Sredstva doplatka za djecu	665,2	820,6	204,6	203,2	208,9	203,8	73,2	67,8
4.5. Hrvatske ceste ¹⁾	1 207,0	-	-	-	-	-	-	-
4.6. Hrvatska vodoprivreda	507,4	766,6	146,6	213,1	181,1	225,8	88,3	66,1
B. Ukupno (3+4)	35 469,3	44 166,1	9 478,5	10 781,4	11 124,1	12 782,1	3 865,7	3 667,3
C. Ukupni višak/manjak (A-B)	1 413,0	- 883,0	120,7	- 132,9	43,4	- 914,2	- 470,4	- 129,1
5. Državni proračun (1-3)	2 410,3	1 791,5	673,9	489,4	753,8	- 125,5	32,3	307,8
6. Republički fondovi (2-4)	- 997,3	- 2 674,6	- 553,2	- 622,3	- 710,4	- 788,7	- 502,7	- 436,9

1) U 1995. godini uključene u državni proračun. Izvor: Ministarstvo financija.

Tablica I2: OPERACIJE DRŽAVNOG PRORAČUNA
U milijunima kuna

	1992.	1993.	1994.	1995.*	1 9 9 5.				1996.	
					Q1	Q2	Q3	Q4*	I	II
1. Ukupni prihodi	547,4	8 382,2	23 142,6	27 880,8	6 085,7	6 905,6	7 169,0	7 720,5	2 133,4	2 215,8
1.1. Tekući prihodi	547,0	8 371,2	22 788,9	27 287,1	6 029,8	6 865,0	7 073,0	7 319,2	2 085,0	2 170,9
1.1.1. Porezni prihodi	502,1	7 891,8	22 377,5	26 505,4	5 847,2	6 658,8	6 896,1	7 103,1	1 997,6	2 081,4
1.1.2. Neporezni prihodi	45,0	479,3	411,4	781,8	182,6	206,2	176,9	216,1	87,3	89,6
1.2. Kapitalni prihodi	0,3	11,0	353,8	593,7	55,9	40,5	95,9	401,3	48,5	44,9
2. Potpore	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	32,0	68,0	0,0	0,0
2.1. Tekuće potpore	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Kapitalne potpore	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	32,0	68,0	0,0	0,0
A. Ukupno prihodi i potpore (1+2)	547,4	8 382,2	23 142,6	27 980,8	6 085,7	6 905,6	7 201,0	7 788,5	2 133,4	2 215,8
3. Ukupni rashodi	564,6	8 403,4	22 282,8	28 475,6	5 912,6	6 984,9	7 117,0	8 461,2	2 222,6	2 171,6
3.1. Tekući rashodi	519,8	7 738,1	20 360,5	25 495,2	5 618,7	6 495,4	6 468,3	6 912,7	2 126,2	1 985,8
3.2. Kapitalni rashodi	44,5	661,3	1 922,3	2 980,4	293,8	489,4	648,7	1 548,4	96,5	185,8
4. Neto posudbe umanjene za otplate	- 9,7	- 88,8	316,0	220,6	49,9	46,1	9,0	115,7	157,6	- 2,9
B. Ukupno rashodi i neto posudbe (3+4)	554,9	8 314,6	22 598,8	28 696,2	5 962,4	7 030,9	7 126,0	8 576,8	2 380,3	2 168,7
5. Višak na tekućim računima bez potpora (1.1.-3.1.)	27,3	633,1	2 428,4	1 791,9	411,1	369,6	604,8	406,5	- 41,2	185,2
6. Višak na tekućim računima s tekućim potporama (5+2.1.)	27,3	633,1	2 428,4	1 791,9	411,1	369,6	604,8	406,5	- 41,2	185,2
7. Stvaranje bruto fiksnog kapitala¹⁾	44,2	650,3	1 235,0	1 040,5	187,5	370,5	307,5	174,9	8,0	50,0
8. Stvaranje bruto kapitala²⁾	44,2	650,3	1 415,0	1 040,5	187,5	370,5	307,5	174,9	8,0	50,0
C. Ukupni višak/manjak (A-B)	- 7,5	67,6	543,9	- 715,4	123,3	- 125,4	75,0	- 788,3	- 246,8	47,1
9. Strano financiranje	0,0	0,0	47,3	686,0	35,5	73,0	5,9	571,6	115,8	60,2
10. Domaće financiranje	7,5	- 67,6	- 591,2	29,4	- 158,8	52,4	- 80,9	216,7	131,0	- 107,3
10.1. Od središnje i lokalne države	0,0	- 18,5	0,0	0,0	0,0	0,0	15,0	- 15,0	0,0	0,0
10.2. Od monetarnih vlasti	0,0	67,0	- 617,3	396,0	- 6,7	52,4	143,5	206,7	131,0	- 107,3
10.3. Od depozitnih banaka	- 4,0	- 106,2	- 63,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10.4. Ostalo domaće financiranje	11,5	- 9,9	89,9	- 366,6	- 152,1	0,0	- 239,5	25,0	0,0	0,0
D. Ukupno financiranje (9+10)	7,5	- 67,6	- 543,9	715,4	- 123,3	125,4	- 75,0	788,3	246,8	- 47,1

1) Neto kupnja fiksne kapitalne imovine. 2) Neto kupnja fiksne kapitalne imovine i neto kupnja dionica. Izvor: Ministarstvo financija

Tablica J1: INDEKSI CIJENA NA MALO, TROŠKOVA ŽIVOTA I CIJENA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PRI PROIZVOĐAČIMA

Godina	Mjesec	Lančani indeksi			Međugodišnji mjesečni indeksi			Međugodišnji kumulativni indeksi		
		Cijene na malo	Troškovi života	Cijene proizvođača	Cijene na malo	Troškovi života	Cijene proizvođača	Cijene na malo	Troškovi života	Cijene proizvođača
1992.	prosinac	122,4	125,3	129,1	1 053,4	1 026,3	1 120,9	745,4	694,7	846,6
1993.	prosinac	99,5	100,6	98,5	1 249,7	1 225,1	1 175,6	1 616,6	1 591,3	1 610,4
1994.	lipanj	99,7	99,9	99,3	284,3	309,3	237,0	482,9	499,1	415,6
	srpanj	100,7	100,4	100,7	225,8	246,1	191,4	415,8	434,6	356,5
	kolovoz	99,9	99,3	100,7	176,1	185,7	156,5	355,7	372,1	307,5
	rujan	100,5	100,4	100,4	135,5	140,8	114,0	301,4	314,4	258,7
	listopad	100,1	100,1	99,8	97,8	104,2	88,1	249,5	261,4	216,7
	studen	99,9	100,1	100,6	96,3	102,2	92,9	218,0	228,8	193,2
	prosinac	100,2	100,9	100,2	97,0	102,5	94,5	197,5	207,2	177,7
1995.	siječanj	100,7	100,8	99,9	97,9	102,5	95,7	97,9	102,5	95,7
	veljača	100,1	101,0	100,6	99,3	104,5	100,6	98,6	103,5	98,1
	ožujak	100,1	100,4	99,5	100,4	104,6	101,7	99,2	103,8	99,3
	travanj	100,7	101,5	99,5	102,5	106,6	101,3	100,7	104,5	99,8
	svibanj	100,2	100,5	100,1	102,8	105,4	101,3	100,6	104,7	100,1
	lipanj	99,6	98,1	99,8	102,7	103,5	101,8	100,9	104,5	100,3
	srpanj	100,0	99,0	100,1	102,0	102,1	101,2	101,1	104,2	100,5
	kolovoz	99,9	99,2	100,3	102,0	102,0	100,8	101,2	103,9	100,5
	rujan	101,6	101,9	100,3	103,1	103,5	100,7	101,4	103,8	100,5
	listopad	100,5	101,0	100,5	103,5	104,4	101,4	101,6	103,9	100,6
	studen	100,1	100,5	100,5	103,7	104,8	101,3	101,8	104,0	100,7
	prosinac	100,2	100,7	100,5	103,7	104,6	101,6	102,0	104,0	100,8
1996.	siječanj	100,2	101,0	100,1	103,2	104,8	101,8	103,2	104,8	101,8
	veljača	100,5	100,8	100,0	103,6	104,4	101,3	103,4	104,6	101,6
	ožujak	99,9	100,3	99,0	103,3	104,4	100,7	103,4	104,4	101,3
	travanj	99,7	99,3	100,4	102,4	102,1	101,6	103,2	103,9	101,4

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J2: PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE
U kunama, u tekućim cijenama

	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Međugodišnji mjesečni indeksi	Međugodišnji kumulativni indeksi
1992. prosinac	74,4	120,2	681,7	409,4
1993. prosinac	1 073,2	105,2	1 442,1	1 605,3
1994. lipanj	1 224,0	104,9	315,4	540,9
srpanj	1 247,0	101,9	239,8	453,3
kolovoz	1 267,0	101,6	189,2	381,3
rujan	1 259,0	99,4	140,4	316,9
listopad	1 326,0	105,3	135,6	276,0
studen	1 383,0	104,3	135,5	249,2
prosina	1 646,0	119,0	153,4	233,2
1995. siječanj	1 745,0	106,0	157,8	157,8
veljača	1 725,0	98,9	155,2	156,5
ožujak	1 800,0	104,3	159,5	157,5
travanj	1 791,0	99,5	160,1	158,2
svibanj	1 836,0	102,5	157,3	158,0
lipanj	1 843,0	100,4	150,6	156,7
srpanj	1 798,0	97,6	144,2	154,7
kolovoz	1 839,0	102,3	145,1	153,4
rujan	1 826,0	99,3	145,0	152,4
listopad	1 848,0	101,2	139,4	151,0
studen	1 895,0	102,5	137,0	149,5
prosina	1 883,0	99,4	114,4	145,7
1996. siječanj	1 924,0	102,2	110,3	110,3
veljača	1 908,0	99,2	110,6	110,4

Izvor: Državni zavod za statistiku

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima. Institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo.

Sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, poslovne banke, ostale bankarske institucije i ostale financijske institucije. Središnja banka je Narodna banka Hrvatske. Poslovne banke su institucije kojima je Narodna banka Hrvatske izdala dozvolu za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama i štedionicama. Ostale bankarske institucije su štedionice. Od srpnja 1995. godine štedionice su pod nadzorom te posluju uz dozvolu Narodne banke Hrvatske. Ostale financijske institucije su financijske institucije koje nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (osiguravajuća društva, investicijski fondovi, štedno-kreditne zadruge itd.).

Središnja država obuhvaća organe državne uprave uključujući poduzeće Hrvatske ceste, Agenciju za osiguranje depozita i sanaciju banaka i Hrvatsku garancijsku agenciju te sljedeće republičke fondove: Hrvatski fond za zdravstveno osiguranje, Republički fondovi mirovinskog i invalidskog osiguranja, Zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatska vodoprivreda i Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Ostali domaći sektori su ostali republički fondovi (koji nisu klasificirani u sektor središnja država), organi lokalne uprave i lokalni fondovi, javna i privatna poduzeća te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne organizacije. U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se na sljedeće podsektore: lokalna država, koja obuhvaća ostale republičke fondove, jedinice lokalne uprave i lokalne fondove, poduzeća, koja obuhvaćaju javna i privatna poduzeća te stanovništvo, koje uključuje i obrtnike i neprofitne organizacije.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne pozicije iskazuju u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na kraju razdoblja.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

U tablici se iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Narodne banke Hrvatske (Tablica C1).

Novčana masa (M1) definirana je na isti način kao i istoimena pozicija u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan banaka, depozite ostalih bankarskih institucija i ostalih domaćih sektora kod Narodne banke Hrvatske te depozitni novac poslovnih banaka. Novčana masa (M1a) obuhvaća gotov novac izvan banaka i depozitni novac poslovnih banaka, uvećan za depozitni novac središnje države kod poslovnih banaka.

Ukupna likvidna sredstva (M4) obuhvaćaju novčanu masu (M1), štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i

instrumente tržišta novca (sve navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1)).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Plasmani su potraživanja poslovnih banaka od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i ostalih financijskih institucija.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Narodne banke Hrvatske (Tablica C1) i Konsolidirane bilance poslovnih banaka (Tablica D1).

Inozemna aktiva (neto) razlika je između sume inozemnih aktiva Narodne banke Hrvatske i poslovnih banaka i sume inozemnih pasiva Narodne banke Hrvatske i poslovnih banaka.

Plasmani su zbroj odgovarajućih pozicija iz Bilance Narodne banke Hrvatske i Konsolidirane bilance poslovnih banaka, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Narodne banke Hrvatske i kod poslovnih banaka.

Novčana masa je suma gotovog novca izvan banaka, depozita ostalih bankarskih institucija kod Narodne banke Hrvatske, depozita ostalih domaćih sektora kod Narodne banke Hrvatske i depozitnog novca poslovnih banaka (pozicija Depozitni novac iz Konsolidirane bilance poslovnih banaka, Tablica D1).

Pozicije štedni i oročeni depoziti, devizni depoziti te obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzeti iz Konsolidirane bilance poslovnih banaka, dok pozicija ograničeni i blokirani depoziti predstavlja sumu pripadnih pozicija iz Bilance Narodne banke Hrvatske i Konsolidirane bilance poslovnih banaka. Ostalo (neto) su neraspoređene pozicije pasive umanjene za neraspoređene pozicije aktive.

Tablica B2: Obuhvat poslovnih banaka i štedionica u monetarnoj statistici i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

U tablici se iskazuje ukupan broj poslovnih banaka i štedionica koje mjesečno izvješćuju Narodnu banku Hrvatske i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci poslovnih banaka, odnosno štedionica. Ukupan broj poslovnih banaka uključuje i bivše filijale banaka sa sjedištem u bivšoj SFRJ, koje su u postupku likvidacije.

Do lipnja 1995. godine štedionice nisu bile obvezne izvješćivati središnju banku o svom poslovanju tako da se ukupan broj štedionica odnosi na one štedionice koje su dobrovoljno izvješćivale Narodnu banku Hrvatske. Od srpnja 1995. godine uvedena je obveza usklađivanja registracije štedionica sa Zakonom o bankama i štedionicama te njihovog izvješćivanja Narodne banke Hrvatske, tako da od tada ukupan broj štedionica koje izvješćuju Narodnu banku Hrvatske odgovara broju registriranih štedionica.

U tablici se također iskazuje i klasifikacija poslovnih banaka i štedionica prema veličini bilančne aktive, pri čemu se bivše filijale banaka sa sjedištem u bivšoj SFRJ klasificiraju prema

veličini bilančne aktive umanjene za iznos prenesene devizne štednje stanovništva na rezidentne banke.

Tablica C1: Bilanca Narodne banke Hrvatske

U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: monetarno zlato, specijalna prava vučenja, efektivni strani novac u blagajni, rezervna pozicija kod Međunarodnog monetarnog fonda, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročeni depoziti kod stranih banaka, plasmani u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države su krediti i dospjela potraživanja od Državnog proračuna Republike Hrvatske. Kunski krediti Državnom proračunu su kratkoročni krediti odobreni za premošćivanje neusklađenosti između pritjecanja prihoda i izvršavanja rashoda Državnog proračuna, dugoročni krediti odobreni temeljem posebnih uredbi Vlade Republike Hrvatske i dospjela potraživanja od Državnog proračuna po obvezama izvršenim prema Međunarodnom monetarnom fondu i stranim bankama. Devizni kredit Državnom proračunu je protustavka obvezi prema Međunarodnom monetarnom fondu nastaloj po osnovi sukcesije članstva u toj instituciji.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora su krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora.

Potraživanja od poslovnih banaka su krediti poslovnim bankama, depoziti Narodne banke Hrvatske kod poslovnih banaka i dospjela nenaplaćena potraživanja od poslovnih banaka. Krediti poslovnim bankama klasificirani su po vrstama financijskih instrumenata. Krediti za refinanciranje uključuju kredite odobravane u okviru opće kvote i namjenskih kvota do kraja 1993. godine te avanse poslovnim bankama za obavljanje mjenjačkih poslova. Krediti za refinanciranje odobravani u okviru opće kvote i namjenskih kvota u cijelosti su naplaćeni do kraja travnja 1994. godine, a formalno su ukinuti u srpnju 1994. godine. U poziciji lombardni krediti uključeni su i krediti poslovnim bankama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. godine zamijenjeni lombardnim kreditima. Dospjela nenaplaćena potraživanja od poslovnih banaka uključuju dospjele kredite, prekoračenja raspoloživih sredstava na žiro računima banaka te neurednosti banaka pri izdvajanju i održavanju obvezne rezerve.

Primarni novac čine gotov novac izvan banaka, novčana sredstva u blagajni banaka, depoziti banaka kod Narodne banke Hrvatske, depoziti ostalih bankarskih institucija kod Narodne banke Hrvatske i depoziti ostalih domaćih sektora kod Narodne banke Hrvatske. Depoziti banaka su novčana sredstva na žiro računima banaka, obvezne rezerve izdvojene na poseban račun kod Narodne banke Hrvatske te obvezno upisani blagajnički zapisi Narodne banke Hrvatske. Depoziti ostalih bankarskih institucija su novčana sredstva na žiro računima štedionica te obvezne rezerve štedionica izdvojene na poseban račun kod Narodne banke Hrvatske. Depoziti ostalih domaćih sektora su novčana sredstva na žiro računima ostalih domaćih sektora, koji su bili otvoreni kod Narodne banke Hrvatske do listopada 1994. godine te su od tada u postupku prijenosa u depozit kod poslovnih banaka.

Ograničeni depoziti su najvećim dijelom kunski pokrivači za plaćanje uvoza, a blokirani devizni depoziti su sredstva izdvojena na poseban račun kod Narodne banke Hrvatske za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnog monetarnog fonda i obveze prema međunarodnim financijskim institucijama.

Depoziti središnje države su depozitni novac i devizni računi organa državne uprave i republičkih fondova kod Narodne banke Hrvatske.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Narodne banke Hrvatske.

Kapitalski računi uključuju rezerve, fondove, neraspoređeni profit i neto iznos obračunatih tečajnih razlika.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjene za neraspoređene račune aktive bilance Narodne banke Hrvatske.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca poslovnih banaka

U konsolidiranu bilancu poslovnih banaka uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama hrvatskih poslovnih banaka i podaci o potraživanjima i obvezama iz likvidacijske mase bivših filijala banaka s područja bivše SFRJ. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između poslovnih banaka.

Rezerve banaka kod središnje banke su kunski novčana sredstva banaka u blagajni i kunski novčana sredstva banaka na računima kod središnje banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strana efektiva u blagajni, nostro akreditivi i ostala pokrivača, depoziti kod stranih banaka, vrijednosni papiri, krediti, dionice i dospjela nenaplaćena potraživanja. Posebno su iskazana neregulirana potraživanja od institucija iz bivše SFRJ.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri, krediti, dionice i dospjela nenaplaćena potraživanja (uključujući potraživanja po obračunanim kamatama dospjela prije trideset i više dana). Glavni oblici potraživanja od središnje države iskazani su posebno: obveznice izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske i obveznice izdane na temelju Zakona o izdavanju obveznica za restrukturiranje gospodarstva u Republici Hrvatskoj.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri, krediti (uključujući akceptne kredite), dionice i dospjela potraživanja.

Iste oblike kunskih i deviznih potraživanja obuhvaćaju i potraživanja od ostalih bankarskih institucija i ostalih financijskih institucija, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju i depozite.

Pozicije Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze banaka prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te ostalim financijskim institucijama.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na žiro i tekućim računima te obveze banaka po izdanim kuskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajni banaka i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti po viđenju te kunski oročeni depoziti i kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, oročeni devizni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze banaka po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: žiro i tekući računi, loro akreditivi i ostala pokrića, štedni i oročeni depoziti, primljeni krediti i dospjele obveze. U okviru inozemne pasive posebno su iskazane neregulirane obveze prema institucijama iz bivše SFRJ.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) poslovnih banaka prema središnjoj državi.

Krediti primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Narodne banke Hrvatske i depoziti Narodne banke Hrvatske kod poslovnih banaka, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze poslovnih banaka: kunski i devizni ograničeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, ostalih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba, blokirani devizni depoziti stanovništva regulirani Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, devizni depoziti domaćih sektora za podmirenje dospjelih neizmirenih obveza prema inozemnim kreditorima i devizni depoziti kod bivših filijala banaka sa sjedištem u bivšoj SFRJ.

Kapitalski računi su temeljni kapital, rezerve, rezerviranja za rizike, neraspoređeni profit ili nepokriveni gubitak, račun prihoda i rashoda i saldo tečajnih razlika.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjene za neraspoređene račune aktive.

Tablice D2 - D12

Ovaj skup tablica (osim tablice D5) predstavlja razrađeni prikaz odgovarajućih pozicija aktive i pasive Konsolidirane bilance poslovnih banaka (Tablica D1).

U tablicama su izdvojena pripadna potraživanja, odnosno obveze koje se odnose na likvidacijsku masu bivših filijala banaka sa sjedištem u bivšoj SFRJ i iskazana su u posebnoj poziciji Korekcija za bivše filijale. Izuzetak je tablica D8: Devizni depoziti kod poslovnih banaka, koja ne sadrži ovu poziciju jer su devizni depoziti kod bivših filijala klasificirani kao ograničeni i blokirani depoziti i, sukladno tome, prikazani kao posebna pozicija u tablici D12.

Tablica D2: Inozemna aktiva poslovnih banaka

U tablici se iskazuju potraživanja poslovnih banaka od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva poslovnih banaka obuhvaća deviznu inozemnu aktivu, kunsku inozemnu aktivu, potraživanja poslovnih banaka od bivše SFRJ te korekciju za bivše filijale. Pozicija Potraživanja od bivše SFRJ izdvojeno iskazana u Tablici D1 u punom iznosu, ovdje su razdvojena na potraživanja poslovnih banaka (iskazana kao pozicija Potraživanja od bivše SFRJ) i potraživanja koja se odnose na likvidacijsku masu bivših filijala (iskazana kao izdvojena pozicija u okviru Korekcije za bivše filijale).

U okviru devizne i kunske inozemne aktive izdvojeno su prikazana potraživanja od stranih banaka i potraživanja od stranaca (ukupno i po financijskim instrumentima), dok se u okviru potraživanja od bivše SFRJ posebno iskazuju devizna i kunska potraživanja.

Tablica D3: Potraživanja poslovnih banaka od središnje države

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja poslovnih banaka od središnje države.

Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana su obveznice izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Velike obveznice su obveznice izdane na temelju Zakona o izdavanju obveznica za restrukturiranje gospodarstva u Republici Hrvatskoj.

Ostala potraživanja su sva ostala kunska i devizna potraživanja poslovnih banaka od Republike Hrvatske i republičkih fondova: vrijednosni papiri, krediti, dionice, dospjele odgođene kamate (potraživanja po dospjelim kamatama koje se ne plaćaju do reguliranja odnosa s inozemnim vjerovnicima) i dospjela nenaplaćena potraživanja (uključujući potraživanja po obračunanim kamatama dospjela prije 30 i više dana).

Korekcija za bivše filijale u cijelosti se odnosi na ostale obveznice središnje države.

Tablica D4: Potraživanja poslovnih banaka od ostalih domaćih sektora

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja poslovnih banaka od ostalih domaćih sektora, klasificirana po financijskim instrumentima: mjenice, komercijalni zapisi, obveznice, ostali vrijednosni papiri, krediti (uključujući akceptne kredite i kupljena potraživanja), dionice i dospjela nenaplaćena potraživanja.

Do listopada 1994. godine, odobravanje deviznih kredita bilo je dozvoljeno samo ako se poslovna banka istovremeno zaduživala u inozemstvu u svoje ime a za račun krajnjeg korisnika kredita. Kako inozemni dugovi još uvijek nisu regularizirani u cjelini, u okviru deviznih potraživanja pojavljuje se i pozicija Dospjele odgođene kamate na devizne kredite, koja se odnosi na potraživanja po kamatama dospjelim po izvornom roku dos-

pijeća, ali je obveza plaćanja tih kamata odgođena do reguliranja odnosa s inozemnim vjerovnicima.

Korekcija za bivše filijale najvećim se dijelom odnosi na devizne kredite poduzećima.

Tablica D5: Distribucija kredita poslovnih banaka po institucionalnim sektorima

U tablici se iskazuju podaci o kunskim i deviznim kreditima poslovnih banaka domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite i kupljena potraživanja.

Podaci ne uključuju kredite koji se odnose na likvidacijsku masu bivših filijala banaka sa sjedištem u bivšoj SFRJ.

Tablica D6: Depozitni novac kod poslovnih banaka

U tablici se iskazuje depozitni novac kod poslovnih banaka, klasificiran po domaćim institucionalnim sektorima.

Depozitni novac je suma novčanih sredstava na žiro i tekućim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i ostalih financijskih institucija te obveza banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, umanjena za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajni banaka i čekove poslane na naplatu).

Korekcija za bivše filijale uglavnom se odnosi na depozitni novac privatnih poduzeća i stanovništva.

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod poslovnih banaka

U tablici se iskazuju kunski štedni depoziti stanovništva te oročeni kunski depoziti i kunski depoziti s otkaznim rokom ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i ostalih financijskih institucija kod poslovnih banaka.

Korekcija za bivše filijale uglavnom se odnosi na štedne i oročene depozite stanovništva.

Tablica D8: Devizni depoziti kod poslovnih banaka

U tablici se iskazuju štedni i oročeni devizni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i ostalih financijskih institucija kod poslovnih banaka. Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po viđenju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a oročeni devizni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Devizni depoziti koji se odnose na likvidacijsku masu bivših filijala banaka sa sjedištem u bivšoj SFRJ nisu obuhvaćeni u ovoj tablici.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

U tablici se iskazuju neto obveze poslovnih banaka po izdanim vrijednosnim papirima i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i ostalih financijskih institucija.

Instrumenti tržišta novca (neto) obuhvaćaju neto obveze poslovnih banaka po izdanim blagajničkim zapisima, izdanim

mjenicama, akceptiranim mjenicama i izdanim ostalim vrijednosnim papirima.

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze poslovnih banaka po izdanim kunskim i deviznim obveznicama.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva poslovnih banaka

U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze poslovnih banaka prema stranim fizičkim i pravnim osobama, uz izuzetak ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva poslovnih banaka obuhvaća deviznu inozemnu pasivu, kunsku inozemnu pasivu, obveze poslovnih banaka prema bivšoj SFRJ te korekciju za bivše filijale. Pozicija Obveze prema bivšoj SFRJ koja se posebno iskazuje u Tablici D1 ovdje je razdvojena na dio ovih obveza koji se odnosi na poslovne banke (iskazan kao pozicija Obveze prema bivšoj SFRJ) i dio koji se odnosi na likvidacijsku masu bivših filijala (koji se iskazuje kao izdvojena pozicija u okviru Korekcije za bivše filijale).

U okviru devizne i kunske inozemne pasive izdvojeno su prikazane obveze prema stranim bankama i obveze prema strancima (ukupno i po financijskim instrumentima), dok se u okviru obveza prema bivšoj SFRJ posebno iskazuju obveze u stranoj valuti i obveze u lokalnoj valuti.

U okviru devizne inozemne pasive pojavljuje se i pozicija Dospjele odgođene kamate na devizne kredite, koja se odnosi na obveze po kamatama dospjelim po izvornom roku dospijea, ali je obveza plaćanja tih kamata odgođena do regulariziranja odnosa s inozemnim vjerovnicima.

Tablica D11: Depoziti središnje države kod poslovnih banaka

U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze poslovnih banaka prema središnjoj državi, s izuzetkom ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod poslovnih banaka.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti Republike Hrvatske i republičkih fondova. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, kunske oročene depozite i kunske depozite s otkaznim rokom te kunske kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju devizne depozite po viđenju te oročene devizne depozite i devizne depozite s otkaznim rokom.

U tablici se ne iskazuje pozicija Korekcija za bivše filijale jer likvidacijska masa bivših filijala banaka sa sjedištem u bivšoj SFRJ ne sadrži obveze prema središnjoj državi.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod poslovnih banaka

U tablici se iskazuju ograničeni i blokirani depoziti središnje države, ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, ostalih financijskih institucija te stranih fizičkih i pravnih osoba kod poslovnih banaka.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju tri kategorije depozita: ograničene (kunske i devizne) depozite, blokirane devizne depozite i devizne depozite kod bivših filijala banaka sa sjeđštem u bivšoj SFRJ.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske te depozite domaćih sektora regulirane Uredbom o podmirivanju dospjelih nepodmirenih obveza prema inozemnim kreditorima.

Tablica E1: Konsolidirana bilanca štedionica

U konsolidiranu bilancu štedionica uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama štedionica. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između štedionica.

Rezerve štedionica kod središnje banke su kunska novčana sredstva štedionica u blagajni i kunska novčana sredstva štedionica na računima kod središnje banke.

Inozemna aktiva odnosi se na efektivni strani novac koji štedionice posjeduju ili u okviru poslova koji su u likvidaciji uslijed prilagodbe novom Zakonu o bankama i štedionicama ili u okviru ugovora s poslovnom bankom o vođenju mjenjačkog poslovanja.

Potraživanja od središnje države su sva kunska i devizna potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri, krediti, dionice i dospjela potraživanja. U okviru ove pozicije izdvojeno se iskazuju potraživanja od lokalne države, potraživanja od poduzeća i potraživanja od stanovništva.

Potraživanja od banaka uključuju sljedeća kunska i devizna potraživanja od domaćih poslovnih banaka: štedni i oročeni depoziti, vrijednosni papiri, krediti, dionice i dospjela nenaplaćena potraživanja. Iste oblike kunskih i deviznih potraživanja obuhvaća i pozicija Potraživanja od ostalih financijskih institucija.

Depozitni novac obuhvaća kunske žiro i tekuće račune ostalih domaćih sektora i ostalih financijskih institucija te obveze po izdanim instrumentima plaćanja u domaćoj valuti.

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti stanovništva te oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom ostalih domaćih sektora, domaćih poslovnih banaka i ostalih financijskih institucija.

Devizni depoziti su devizni štedni i oročeni depoziti stanovništva, ali ti depoziti predstavljaju poslove koji su u likvidaciji uslijed prilagodbe novom Zakonu o bankama i štedionicama.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze ostalih bankarskih institucija po izdanim vrijednosnim papirima te krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, domaćih poslovnih banaka i ostalih financijskih institucija.

Inozemna pasiva su štedni i oročeni depoziti stranih osoba u stranoj valuti, ali ti depoziti predstavljaju poslove koji su u likvidaciji uslijed prilagodbe novom Zakonu o bankama i štedionicama.

Depoziti središnje države su kunski oročeni depoziti i kunski depoziti s otkaznim rokom Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Krediti primljeni od središnje banke su kunski krediti primljeni od Narodne banke Hrvatske.

Kapitalski računi su temeljni kapital, rezerve, rezerviranja za rizike, neraspoređeni profit ili nepokriveni gubitak, račun prihoda i rashoda i saldo tečajnih razlika.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Narodne banke Hrvatske

U tablici su iskazane kamatne stope po kojima Narodna banka Hrvatske obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Narodne banke Hrvatske utvrđuju se posebnim odlukama Savjeta Narodne banke Hrvatske na godišnjoj razini. Izuzetno, od lipnja 1995. godine Narodna banka Hrvatske na lombardne kredite obračunava i naplaćuje kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Narodne banke Hrvatske, koji služe kao zalog za lombardne kredite, u slučaju kad je ta vagana prosječna kamatna stopa veća od 16,5. Sukladno tome, u tablici se od lipnja 1995. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadrže određene lomove, uslijed izmjena instrumentarija Narodne banke Hrvatske. Tako su u koloni 4 do studenog 1994. godine iskazane kamatne stope na kredite za održavanje dnevne likvidnosti, koji su odobravani na temelju portfelja vrijednosnih papira, a od prosinca 1994. godine, kamatne stope na lombardne kredite.

Nadalje, podaci iskazani u koloni 6 odnose se do rujna 1994. godine na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni krediti se vraćaju istog dana.

Kamatne stope iskazane u koloni 9 odnose se na korištenje sredstava izdvojene obvezne rezerve, koja su banke do rujna 1994. godine mogle koristiti (u propisanom postotku) za održavanje dnevne likvidnosti. Na korištena sredstva izdvojene obvezne rezerve iznad dozvoljenog iznosa i/ili roka do rujna 1994. godine primjenjivala se kamatna stopa iskazana u koloni 10. Od listopada 1994. godine na svako korištenje sredstava izdvojene obvezne rezerve primjenjuje se kamatna stopa koja se primjenjuje i na ostale oblike financijske nediscipline, shodno propisu o visini stope zatezne kamate (iskazane u koloni 11).

Na iznos sredstava korištenih iznad raspoloživih sredstava na žiro računima do lipnja 1994. godine primjenjivala se ista kamatna stopa kao i na nepravilno obračunanu ili manje izdvojenu obveznu rezervu (iskazana u koloni 10). Od srpnja do rujna 1994. godine kamatna stopa na ovo korištenje sredstava primarne emisije iznosila je 21 %, a od listopada 1994. godine

primjenjuje se ista kamatna stopa kao i na ostale oblike financijske nediscipline, iskazana u koloni 11.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Narodne banke Hrvatske

U tablici su iskazane kamatne stope po kojima Narodna banka Hrvatske obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Narodne banke Hrvatske te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Narodne banke Hrvatske na sredstva izdvojene obvezne rezerve utvrđuju se odlukom Savjeta Narodne banke Hrvatske. Do 7. listopada 1993. godine Narodna banka Hrvatske utvrđivala je različite kamatne stope na sredstva obvezne rezerve izdvojena na depozite po viđenju i na oročene depozite pa je za to razdoblje u tablici iskazana vagana prosječna kamatna stopa na sredstva izdvojene obvezne rezerve (kolona 3). Od 08. listopada 1993. godine do kraja veljače 1994. godine Narodna banka Hrvatske nije plaćala kamatu na izdvojena sredstva obvezne rezerve, a od ožujka 1994. godine na ova sredstva obračunavaju se i plaćaju kamate po jedinstvenoj stopi.

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Narodne banke Hrvatske utvrđuju se odlukom Savjeta Narodne banke Hrvatske.

Do listopada 1993. godine odlukom Savjeta Narodne banke Hrvatske utvrđivala se i kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Narodne banke Hrvatske, a od studenog 1993. godine kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Narodne banke Hrvatske formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. Sukladno tome, od studenog 1993. godine u kolonama 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Narodne banke Hrvatske.

Do listopada 1994. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Narodne banke Hrvatske s rokom dospelja od 30 dana (kolona 6), odnosno 90 dana (kolona 7).

Tablica F3: Obvezne rezerve poslovnih banaka

U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih rezervi poslovnih banaka kod Narodne banke Hrvatske.

Obračunana obvezna rezerva (kolona 3) je propisani iznos sredstava koje su banke dužne ili izdvojiti na poseban račun obvezne rezerve kod Narodne banke Hrvatske ili održavati u prosjeku na svojim žiro računima i u blagajni. Ovaj iznos poklapa se s instrumentom obvezne rezerve od siječnja 1995. godine, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu rezervu i zahtjev za održavanjem minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke ovom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Narodne banke Hrvatske).

U koloni 4 iskazana je vagana prosječna stopa obvezne rezerve, kao postotni udjel ukupno obračunane obvezne rezerve (kolona 3) u njenoj osnovici za obračun (Narodna banka Hrvatske propisuje različite stope obvezne rezerve za različite kategorije depozita).

U koloni 5 iskazuje se dio ukupno obračunane obvezne rezerve koji su banke bile dužne izdvojiti na poseban račun obvezne rezerve kod Narodne banke Hrvatske (do prosinca 1994. godine ovaj iznos poklapa se s instrumentom obvezne rezerve, a od siječnja 1995. godine banke su dužne izdvojiti na poseban račun kod Narodne banke Hrvatske najmanje 75% od ukupno obračunane obvezne rezerve).

U koloni 6 iskazan je postotni udjel izdvojene obvezne rezerve u ukupno obračunanoj obveznoj rezervi.

U koloni 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Narodne banke Hrvatske, koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Narodne banke Hrvatske, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Narodne banke Hrvatske koji su banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti te posebna obvezna rezerva.

U koloni 8 iskazuju se ukupno imobilizirana sredstva, kao suma ukupno obračunane obvezne rezerve i ostalih obveznih depozita kod Narodne banke Hrvatske, a u koloni 9 iskazuje se postotni udjel ukupno imobiliziranih sredstava u osnovici za obračun obvezne rezerve.

U koloni 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika imobiliziranih sredstava.

U koloni 11 iskazuje se ukupno korištenje imobiliziranih sredstava, koje obuhvaća korištenje izdvojenih sredstava obvezne rezerve (dozvoljeno i nedozvoljeno), neizdvojenju obveznu rezervu, neodržavanje propisane minimalne likvidnosti, odnosno (od siječnja 1995. godine) neodržavanje minimalnog prosječnog stanja žiro računa i blagajne (utvrđenog prema obračunu obvezne rezerve), neupisani iznos obveznih blagajničkih zapisa Narodne banke Hrvatske te neizdvojenju posebnu obveznu rezervu.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti poslovnih banaka

U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti poslovnih banaka.

Kolona 3 iskazuje slobodna novčana sredstva definirana kao ukupna novčana sredstva banke (na žiro računima i u blagajni) umanjena za minimalno prosječno stanje žiro računa i blagajne, propisano instrumentima Narodne banke Hrvatske (do prosinca 1994. godine zahtjevom za održavanjem minimalne likvidnosti banaka, a od siječnja 1995. godine obveznom rezervom).

U koloni 4 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udjel mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne rezerve.

U koloni 5 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: korištenje obvezne rezerve (do listopada 1994. godine), kredit za održavanje dnevne likvidnosti (do studenog 1994. godine), korištenje sredstava iznad raspoloživih sredstava na žiro računu banke (do listopada 1994. godine), inicijalni kredit (od listopada 1994. godine), lombardni kredit (od prosinca 1994. godine), interventni kredit za premošćivanje nelikvidnosti (od listopada 1994. godine) te dospelje neplaćene obveze prema Narodnoj banci Hrvatske.

U koloni 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovaljno upisanih blagajničkih zapisa Narodne banke Hrvatske (do prosinca 1994. godine ovaj iznos umanjen je za dio dragovaljno upisanih blagajničkih zapisa Narodne banke Hrvatske koje su banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

Tablica G1: Aktivne kamatne stope poslovnih banaka

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa poslovnih banaka na kunske i devizne kredite, iskazani na godišnjoj razini.

U kolonama 3 i 4 iskazuju se kamatne stope na međubankarskom dnevnom i prekonoćnom tržištu novca, prema podacima dobivenim od Tržišta novca Zagreb. Od prosinca 1993. godine do svibnja 1995. godine, za prekonoćne međubankarske kredite koristila se kamatna stopa u visini eskontne stope Narodne banke Hrvatske, dok se u razdoblju do studenog 1993. godine te od lipnja 1995. godine na ove kredite obračunava i naplaćuje kamatna stopa u visini dnevne vagane prosječne kamatne stope postignute na dnevnom tržištu novca.

Podaci o kamatnim stopama poslovnih banaka na kunske i devizne kredite dobiveni su na temelju redovitih izvješća poslovnih banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadnu kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu, uz izuzetak kamatnih stopa na okvirne kredite po žiro i tekućim računima, za koje su vagani prosjeci izračunavani na temelju stanja ovih kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

U koloni 5 iskazuju se kamatne stope na ukupne (kratkoročne i dugoročne) kunske kredite bez valutne klauzule, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kunske kredite (iskazane u koloni 6) obuhvaćaju i kamatne stope na diskont kratkoročnih vrijednosnih papira (bez valutne klauzule), vagane na temelju njihove nominalne vrijednosti.

U kolonama 8, 9 i 10 iskazuju se kamatne stope na ukupne (kratkoročne i dugoročne) kunske kredite s valutnom klauzulom, analogno uključujući i kamatne stope na diskont kratkoročnih vrijednosnih papira s valutnom klauzulom.

Kamatne stope na devizne kredite (kolone 10, 11 i 12) odnose se na kredite puštene u tečaj u valutama DEM ili USD u izvještajnom mjesecu, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na temelju njihove protuvrijednosti u kunama, obračunane po tekućem tečaju. Krediti pušteni u tečaj u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni u ovoj tablici.

Relativni značaj pojedinih kamatnih stopa (iskazan u posljednjem retku tablice) odnosi se na podatke za posljednje razdoblje obuhvaćeno u tablici, a izračunava se kao postotni udjel pripadne kategorije kredita (na koju se kamatne stope odnose) u ukupnim kreditima koji su obuhvaćeni pri izračunavanju vaganih prosjeka za to razdoblje.

Tablica G2: Pasivne kamatne stope poslovnih banaka

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa poslovnih banaka na kunske i devizne depozite, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na depozite poslovnih banaka dobiveni su na temelju redovitih izvješća poslovnih banaka.

U koloni 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite (depozite po viđenju, štedne i oročene depozite) bez valutne klauzule, dok su vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite s valutnom klauzulom iskazuju u koloni 6.

Kamatne stope na devizne depozite odnose se na depozite zaprimljene u valutama DEM ili USD, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na temelju njihove protuvrijednosti u kunama, obračunane po tekućem tečaju. Depoziti zaprimljeni u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni podacima iskazanim u ovoj tablici.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su stanja depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Izuzetak su kunski i devizni štedni i oročeni depoziti, za koje se vagani prosjeci (od srpnja 1995. godine) izračunavaju na temelju iznosa depozita koji su zaprimljeni tijekom izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske, odnosno devizne depozite (kolone 3 i 7), sve komponente vagane su na temelju stanja pripadnih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici, dok se ograničeni depoziti (sredstva deponirana za plaćanje uvoza i ostali ograničeni depoziti) ne uključuju u izračunavanje vaganih prosjeka.

Tablica G3: Trgovina poslovnih banaka inozemnim sredstvima plaćanja

Podaci o trgovini poslovnih banaka inozemnim sredstvima plaćanja obuhvaćaju transakcije kupnje i prodaje inozemnih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika (pravne i fizičke osobe, banke, Narodna banka Hrvatske). Izvor podataka su izvješća poslovnih banaka o trgovini inozemnim sredstvima plaćanja, koja se redovito dostavljaju Narodnoj banci Hrvatske. Iznosi su iskazani u njemačkim markama (DEM), prethodnom konverzijom iz originalnih valuta prema prosječnom tečaju NBH za izvještajno razdoblje.

Tablice H1 - H4: Platna bilanca

Platna bilanca sastavljena je na temelju metodologije Međunarodnog monetarnog fonda (Balance of Payments Manual, peto izdanje, 1993. godina). Izvori podataka jesu: izvješća Državnog zavoda za statistiku, izvješća transportnih poduzeća te izvješća poslovnih banaka i Narodne banke Hrvatske.

Podatke o međunarodnim robnim tokovima izrađuje Državni zavod za statistiku na temelju carinskih deklaracija. Ostale podatke potrebne za sastavljanje platne bilance izravno prikuplja i obrađuje Narodna banka Hrvatske.

Usluge su, osim podataka za međunarodni robni i putnički transport, iskazane na principu naplaćene realizacije.

Prihodi od putovanja - turizam - izračunavaju se kao ukupna vrijednost: otkupa efektivnog stranog novca i čekova od stranih osoba, doznaka iz inozemstva na račune poduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga, prodaje domaće valute i putničkih čekova u inozemstvo, prodaje domaće robe i usluga stranim

osobama za stranu valutu, čekove i kreditne kartice u zemlji, prodaje strane robe stranim osobama, otkupa efektivnog stranog novca u kockarnicama, te 25 posto vrijednosti otkupa efektive i putničkih čekova od domaćih osoba i 25 posto vrijednosti pologa efektive i putničkih čekova na devizne račune građana.

Rashodi od putovanja - turizam - izračunavaju se kao ukupna vrijednost: odljeva za službena putovanja, stipendije i specijalizacije, odljeva za turistička putovanja u organizaciji domaćih poduzeća, 25 posto vrijednosti prodaje efektivnog stranog novca i putničkih čekova građanima i 20 posto vrijednosti podignute efektive i putničkih čekova s deviznih računa građana.

U ostale usluge uključeni su investicijski radovi u inozemstvu, zastupnička provizija, usluge osiguranja, usluge otpremništva, poštanske usluge, troškovi hrvatskih predstavništava u inozemstvu, neklasificirane usluge i 25 posto vrijednosti doznaka s deviznih računa građana u inozemstvo.

Tekući transferi klasificirani su na transfere državi i transfere ostalim sektorima. Transferi državi uključuju isplate mirovina i ostalih socijalnih potpora, novčane pomoći i darove te uvoz i izvoz robe bez obveze plaćanja. Prihodi od transfera ostalim sektorima predstavljaju ukupnu vrijednost primljenih deviznih doznaka. Rashodi od transfera ostalim sektorima predstavljaju 75 posto vrijednosti doznaka s deviznih računa građana u inozemstvo.

Izravna inozemna ulaganja izračunavaju se djelomično iz podataka o uvozu robe radi uloga u domaća poduzeća, a drugim dijelom iz podataka o plaćanjima inozemnih rezidenata s naslova ulaganja u Republiku Hrvatsku.

Ostale investicije klasificirane su na sljedeće institucionalne sektore: Narodna banka Hrvatske, država, banke i ostali sektori. Obuhvat sektora djelomično se razlikuje od obuhvata u bilancama financijskih institucija. Sektor država obuhvaća središnju državu, organe lokalne uprave i lokalne fondove. Sektor banaka uključuje uz poslovne banke i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Poziciji Aktiva - valuta i depoziti - banke predstavlja promjenu ukupnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslove s inozemstvom.

Priljev iz inozemstva, koji je iskazan u poziciji Aktiva - valuta i depoziti - ostali sektori - valuta i depoziti, izračunava se kao razlika između sume 75 posto vrijednosti pologa efektive i putničkih čekova na devizne račune građana i 75 posto vrijednosti otkupa efektive i putničkih čekova od domaćih osoba te sume 80 posto vrijednosti podignute efektive i putničkih čekova s deviznih računa građana i 75 posto vrijednosti prodaje efektive i putničkih čekova građanima.

Podaci o kreditima, kao i o kašnjenjima, prema ročnosti i za sve navedene sektore temelje se najvećim dijelom na prvobitno zaključenim i registriranim kreditnim ugovorima koji su obuhvaćeni bazom podataka Narodne banke Hrvatske, a ne uključuju tzv. nealocirani inozemni dug.

Promjene operativnog stanja deviznih rezervi Narodne banke Hrvatske izračunavaju se korištenjem tekućih tečajeva valuta od kojih su rezerve formirane, a denominiraju prema tečaju

USD na dan iskazivanja platne bilance (kraj mjeseca, kvartala ili godine).

Tablica H8: Inozemni dug

U tablici je iskazano stanje inozemnog duga na kraju razdoblja, u milijunima USD, prema srednjem deviznom tečaju Narodne banke Hrvatske na kraju razdoblja.

Inozemni dug definiran je kao ukupna vrijednost sljedećih obveza po inozemnim kreditima: dospjele neotplaćene glavnice, dospjele neplaćene kamate i buduća dospjela glavnica.

Podaci su formirani po kriteriju krajnjeg korisnika, odnosno uključuju inozemne kredite koje su koristili krajnji korisnici iz Republike Hrvatske (što znači da kreditni dužnik prema inozemstvu može imati sjedište izvan Hrvatske, u okviru bivše Jugoslavije).

Dospjele neplaćene kamate procijenjene su korištenjem izvorno ugovorene kamatne stope i ne uključuju zatezne kamate.

Kratkoročni krediti banaka ne uključuju korištenje kratkoročnih međubankarskih kreditnih linija.

Podaci o inozemnom dugu ne uključuju tzv. nealocirani dug.

KRATICE I ZNAKOVI

BDP	- bruto domaći proizvod
blag.	- blagajničke
dep.	- depoziti
dev.	- devizna
DZS	- Državni zavod za statistiku
inv.	- invalidsko
mil	- milijuni
mirov.	- mirovinsko
mlrd	- milijarde
MMF	- Međunarodni monetarni fond
MO	- Ministarstvo obrane
MUP	- Ministarstvo unutrašnjih poslova
NBH	- Narodna banka Hrvatske
obv.	- obvezna
OR	- obvezna rezerva
oroč.	- oročene
ost.	- ostalih
Q	- kvartal
rez.	- rezerva
rn.	- račun
sred.	- sredstva
tek.	- tekući
val.	- valutna

KRATICE ZA VALUTE

HRK	- hrvatska kuna
ATS	- austrijski šiling
FRF	- francuski franak
DEM	- njemačka marka
CHF	- švicarski franak
GBP	- britanska funta
ITL	- talijanska lira
USD	- američki dolar
XDR	- specijalna prava vučenja
SIT	- slovenski tolar
XEU	- europska obračunska jedinica

ZNAKOVI

-	nema pojave
....	ne raspolaže se podatkom
0	podatak je manji od 0,5 upotrebene jedinice mjere
Ø	prosjeak
1)	oznaka za napomenu ispod tablice
*	ispravljen podatak
( )	nepotpun, odnosno nedovoljno provjeren podatak

Izdaje: NARODNA BANKA HRVATSKE
TRG BURZE 3
10000 ZAGREB

Tel. centrale: 01/ 4564 555
Fax.: 01/ 441 684
Telex: 22 569

Oblikovanje i izvedba: Gandalf d.o.o., Zagreb.
Tisak: Tipotisak, Zagreb.
Tiskano u 800 primjeraka.

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.

Mišljenjem Ministarstva kulture (kl. oznaka: 008-02/93-01-01, ur. broj: 389-03-5/2-93-01/336 od 8. srpnja 1993.) ova je publikacija oslobođena plaćanja poreza na promet proizvoda i usluga.

ISSN 1330-9366

